ฎีกาเกี่ยวกับ ปวิอ. ที่น่าสนใจ

โดยวิวัฒน์ วงศกิตติรักษ์

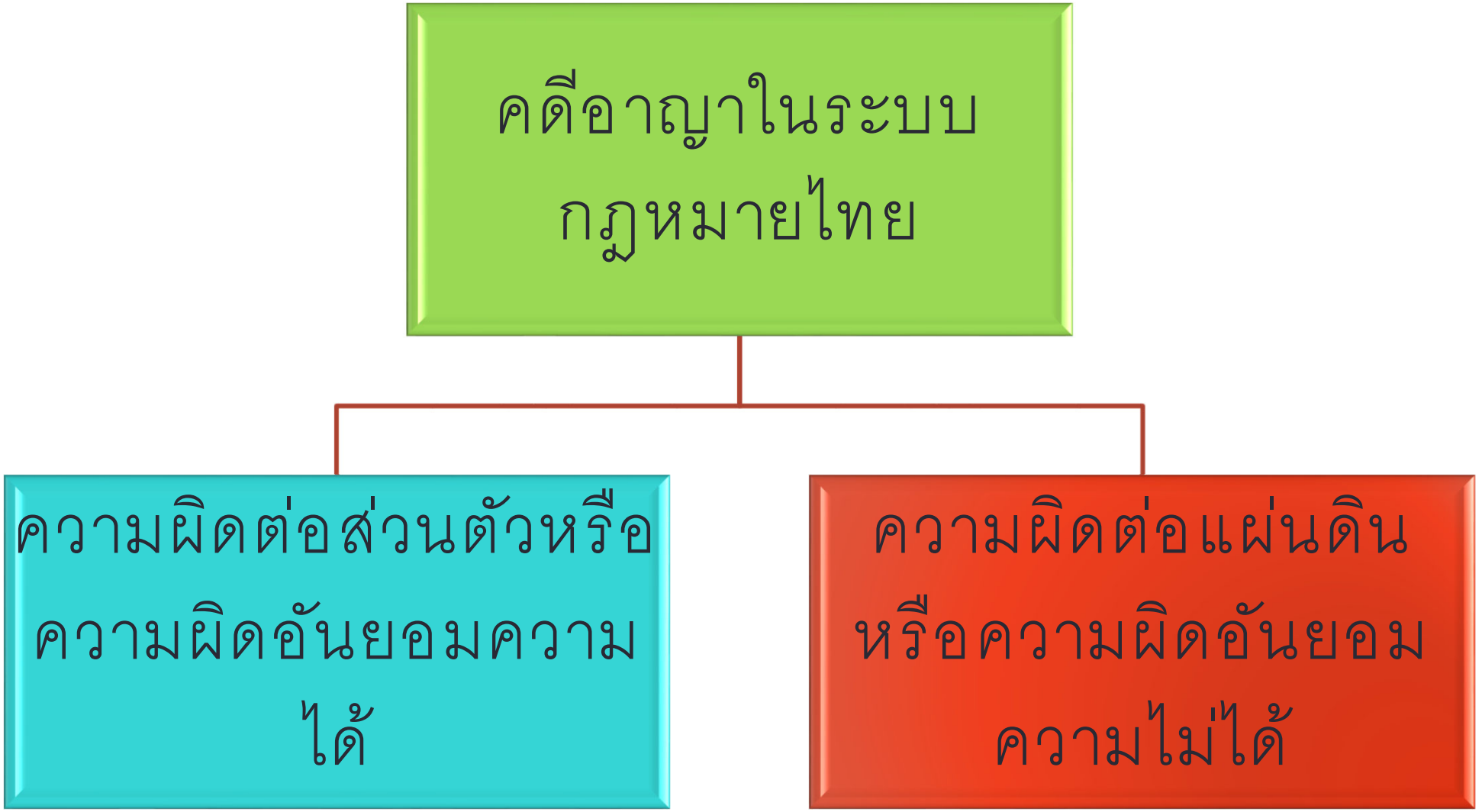
คดีอาญาในระบบกฎหมายไทย
ความผิดต่อส่วนตัวหรือความผิดอันยอมความได้
ความผิดต่อแผ่นดินหรือความผิดอันยอมความไม่ได้

คดีอาญาที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการ
ความผิดต่อส่วนตัว
(ความผิดอันยอมความได้)
ร้องทุกข์
สอบสวน
ฟ้องคดี
ความผิดต่อแผ่นดิน
(ความผิดอันยอมความไม่ได้)
ร้องทุกข์
กล่าวโทษ
สอบสวน
ฟ้องคดี

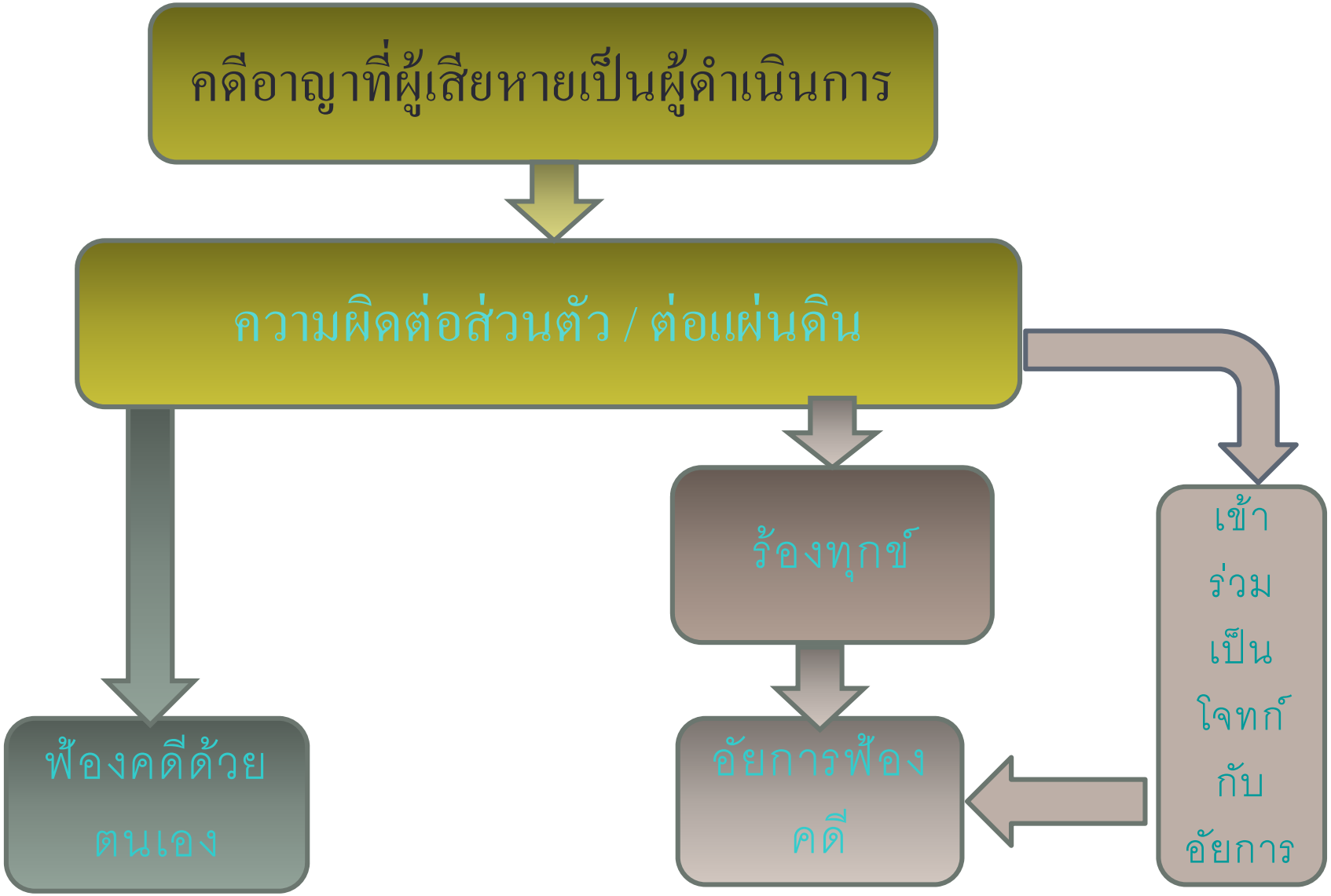
คดีอาญาที่ผู้เสียหายเป็นผู้ดำเนินการ
ความผิดต่อส่วนตัว / ต่อแผ่นดิน
ร้องทุกข์
เข้าร่วมเป็นโจทก์กับอัยการ
ฟ้องคดีด้วยตนเอง
อัยการฟ้องคดี

กระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปีซึ่งมิใช่ภริยาของตนโดยใช้อาวุธ ตาม ปอ มาตรา ๒๗๗ วรรคสี่ เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน ถือเป็นความผิดที่กระทำต่อรัฐ มิใช่ความผิดต่อส่วนตัว บุคคลผู้พบเหตุความผิดดังกล่าวมีอำนาจที่จะกล่าวโทษผู้กระทำความผิดต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดได้ และพนักงานสอบสวนก็มีอำนาจสอบสวนดำเนินคดีต่อจำเลยซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดได้โดยมิพักต้องคำนึงว่าผู้กล่าวโทษเป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้เสียหายหรือไม่ ตาม ปวิอ มาตรา ๑๒๑ แม้ผู้เสียหายที่ ๒ มิใช่ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เสียหายที่ ๑ และมิใช่ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่ ๑ ตาม ปวิอ มาตรา ๕(๑) ก็ไม่เป็นเหตุให้การกล่าวโทษของผู้เสียหายที่ ๒ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้นพนักงานสอบสวนจึงมีอำนาจสอบสวน โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๔๗/๒๕๖๓ ผู้เสียหายในความผิดฐานยักยอกตาม ป.อ. มาตรา 352 นั้น ได้แก่ เจ้าของกรรมสิทธิ์และผู้ครอบครองดูแลทรัพย์ในขณะที่ถูกยักยอก เมื่อข้อเท็จจริงตามที่โจทก์บรรยายฟ้องและทางนำสืบของโจทก์ไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้มอบหมายให้จำเลยที่ 1 และที่ 3 เป็นตัวแทนไปรับเงินจากบริษัท ท. และบริษัท ช. แต่อย่างใด ดังนั้น แม้หากทั้งสองบริษัทดังกล่าวจะได้มอบเงินให้แก่จำเลยที่ 1 เพื่อฝากต่อให้แก่โจทก์ก็เป็นเรื่องความรับผิดระหว่างทั้งสองบริษัทดังกล่าวกับจำเลยที่ 1 และที่ 3 เท่านั้น โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) ที่จะมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 และที่ 3

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๙๖๖-๖๙๖๗/๒๕๕๘ เงินที่จำเลยทั้งสองกับพวกได้ไปตามฟ้องโจทก์ แม้เป็นเงินที่เจ้าหน้าที่ธนาคาร ก. กับธนาคาร ท. ทำพิธีทางการบัญชีของธนาคารหักจากบัญชีของโจทก์ร่วมก็ตาม แต่เป็นเพราะโจทก์ยืนยันตามฟ้องว่าจำเลยทั้งสองกับพวกนำใบถอนเงินซึ่งประทับตราสำคัญของโจทก์ร่วมที่เป็นตราประทับปลอมไปหลอกลวงจนกระทั่งเจ้าหน้าที่ธนาคารหลงเชื่อ จึงเป็นเงินของธนาคาร ก. กับธนาคาร ท. มิใช่เงินของโจทก์ร่วมตาม ป.พ.พ. มาตรา 672 ดังนี้ โจทก์ร่วมไม่ใช่ผู้เสียหายในความผิดฐานฉ้อโกงกับฐานรับของโจร

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๕๗๕/๒๕๕๑ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป.ประกอบอาชีพรับจ้างขนส่งสินค้า ได้รับมอบสินค้าจากห้างหุ้นส่วนจำกัด ฮ. เพื่อนำไปส่งให้แก่ร้าน ห. ลูกค้า ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. จึงเป็นตัวแทนห้างหุ้นส่วนจำกัด ฮ. และได้ความจาก ม. พนักงานของห้างหุ้นส่วนจำกัด ฮ. พยานโจทก์ว่า ร้าน ห. ได้สั่งซื้อสินค้าทางโทรศัพท์ และเมื่อลูกค้าได้รับสินค้าแล้วจึงชำระเงิน แสดงว่าการส่งมอบสินค้าดังกล่าวจะเป็นไปตามที่ลูกค้าต้องการหรือไม่ยังไม่แน่นอน เพราะต้องให้ลูกค้าตรวจสอบก่อน หากใช่ตามที่ต้องการตกลงซื้อขายกันแล้วจึงจะชำระเงิน เมื่อสินค้าดังกล่าวยังไม่มีการชำระราคา และยังไม่ได้ส่งมอบให้แก่ร้าน ห. กรรมสิทธิ์ในสินค้าดังกล่าวจึงยังเป็นของห้างหุ้นส่วนจำกัด ฮ. การที่มีผู้โทรศัพท์มาหลอกลวง ส. ซึ่งเป็นพนักงานของห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. และมารับสินค้าไป ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฮ. ซึ่งเป็นตัวการและเป็นเจ้าของสินค้าย่อมได้รับความเสียหาย ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฮ.จึงเป็นผู้เสียหายตามกฎหมาย มีสิทธิร้องทุกข์ขอให้ดำเนินคดีแก่ผู้หลอกลวงในความผิดฐานฉ้อโกงได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๖๑/๒๕๕๕ ผู้เสียหายในความผิดฐานลักทรัพย์ไม่จำต้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์ที่ถูกลักไป บุคคลที่เป็นผู้ครอบครองทรัพย์ที่ถูกลักไปก็เป็นผู้เสียหายได้ คดีนี้ได้ความว่ามีคนร้ายเอายางพาราแผ่นที่โจทก์ร่วมขายให้แก่บริษัท ม. และอยู่ระหว่างนำยางพาราแผ่นนั้นไปส่งให้บริษัทดังกล่าว โดยการซื้อขายยางพาราแผ่นระหว่างโจทก์ร่วมกับบริษัทมีข้อตกลงว่าในระยะเวลาครึ่งเดือนจะมีการคิดหักกลบทางบัญชีกันครั้งหนึ่ง และยางพาราที่นำมาส่งที่บริษัทจะต้องชั่งน้ำหนักเพื่อคำนวณราคา แสดงว่ายางพาราแผ่นที่โจทก์ร่วมส่งขายให้แก่บริษัท ม. ยังไม่ได้บ่งตัวทรัพย์สินเป็นทรัพย์เฉพาะสิ่งเนื่องจากต้องมีการชั่งน้ำหนักเสียก่อนจึงจะมาคิดหักกลบทางบัญชีกันได้ ดังนั้นกรรมสิทธิ์ในยางพาราจึงยังเป็นของโจทก์ร่วม เมื่อยางพาราแผ่นถูกคนร้ายลักไประหว่างขนส่ง บริษัท ม. ก็มิได้ชำระราคาให้แก่โจทก์ร่วม โจทก์ร่วมย่อมได้รับความเสียหายจากการที่ถูกคนร้ายลักยางพาราแผ่นไป โจทก์ร่วมจึงมีฐานะเป็นผู้เสียหายในคดีนี้ และขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมได้

 โจทก์ร่วมขายอ้อยพันธุ์ที่ปลูกในที่ดินเนื้อที่ 8 ไร่ 2 งาน ให้ ส. โดย ส. จ่ายเงินให้โจทก์ร่วมแล้ว 40,000 บาท ส่วนที่เหลือจะจ่ายหลังจากตัดอ้อยพันธุ์แล้ว แต่เมื่อไฟไหม้อ้อยพันธุ์หมดจึงไม่สามารถตัดขายได้ ดังนี้ กรรมสิทธิ์ในอ้อยพันธุ์ซึ่งเป็นสังหาริมทรัพย์ย่อมโอนไปยัง ส. แล้วตั้งแต่ขณะเมื่อได้ทำสัญญาซื้อขายกันตาม ป.พ.พ. มาตรา 458 ขณะเกิดเหตุอ้อยพันธุ์เป็นทรัพย์ของ ส. โจทก์ร่วมจึงไม่ใช่บุคคลผู้ที่ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดตามฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) จึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตาม ป.วิ.อ. มาตรา 30 และไม่ใช่ผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยในความผิดที่โจทก์ฟ้อง จึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 วรรคหนึ่ง และไม่มีสิทธิอุทธรณ์ ที่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้เข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการและศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ร่วมจึงไม่ชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยเองได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๙๕/๒๕๖๕ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกา) โจทก์กับ ว. อยู่อาศัยในบ้านและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยอาศัยสิทธิของ ป. ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินเดิม จึงเป็นการครอบครองบ้านและที่ดินพิพาทแทน ป. แม้โจทก์เป็นผู้ปลูกต้นมะพร้าวในที่ดินพิพาทก็ตาม แต่เมื่อต้นมะพร้าวเป็นไม้ยืนต้นย่อมเป็นส่วนควบกับที่ดินที่ไม้นั้นขึ้นอยู่ตาม ป.พ.พ. มาตรา 145 วรรคหนึ่ง เมื่อ ป. โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทให้จำเลยที่ 2 ร. และ ฐ. แล้ว จำเลยที่ 2 ร. และ ฐ. จึงเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในต้นมะพร้าวตามบทกฎหมายดังกล่าว การที่จำเลยที่ 2 ให้คนงานตัดลูกมะพร้าวในที่ดินพิพาทไปขาย จึงไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ และเมื่อต้นมะพร้าวไม่ใช่กรรมสิทธิ์ของโจทก์ โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) ย่อมไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ในความผิดฐานดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๔๙/๒๕๖๑ จำเลยที่ 1 เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทก่อนที่โจทก์ร่วมจะได้สิทธิการเช่าที่ดินพิพาทจากสำนักงานธนารักษ์พื้นที่โดยจำเลยที่ 1 ไม่ได้รับอนุญาตจากสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ ถือว่าการกระทำของจำเลยที่ 1 เป็นการบุกรุกรบกวนการครอบครองที่ราชพัสดุที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานธนารักษ์พื้นที่เป็นความผิดสำเร็จแล้ว การที่จำเลยที่ 1 ยังคงครอบครองที่ดินพิพาทอยู่ต่อมาเป็นผลของการบุกรุก แม้การครอบครองของจำเลยที่ 1 ยังคงกระทำต่อเนื่องกันจนถึงวันที่โจทก์ร่วมได้สิทธิครอบครองโดยการเช่าที่ดินพิพาทจากสำนักงานธนารักษ์พื้นที่หลังจากการกระทำความผิดฐานบุกรุกสำเร็จแล้ว ก็ไม่ถือว่าโจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหาย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๕๘๓/๒๕๖๐ ขณะเกิดเหตุ อ. ไปที่ห้องพักของเพื่อนซึ่งอยู่ใกล้เคียงหรือเยื้องกับห้องพักที่ อ. กับ ภ. เช่าอยู่ แม้ อ. ไม่ได้ส่งมอบการครอบครองหรือฝากคอมพิวเตอร์โน๊ตบุ๊คไว้กับ ภ. จึงเป็นกรณีที่ อ. ให้ ภ. ช่วยดูและคอมพิวเตอร์โน๊ตบุ๊คชั่วคราวเฉพาะเหตุหรือชั่วระยะเวลาที่ อ. ไปห้องพักของเพื่อน ถือว่าคอมพิวเตอร์โน๊ตบุ๊คยังอยู่ในความครอบครองของ อ. เมื่อจำเลยชิงทรัพย์ดังกล่าวไป อ. เป็นผู้เสียหาย มิใช่ ภ. เป็นผู้เสียหายตามฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๒๕๖/๒๕๕๙ โจทก์ฟ้องและนำสืบว่า จำเลยเข้าไปยึดถือครอบครองป่าสงวนแห่งชาติที่โจทก์ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ดังนี้ จึงต้องพิจารณาตาม พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 16 (1) ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวให้อำนาจอธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีอนุญาตให้โจทก์เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติเท่านั้น โจทก์จึงไม่ใช่ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ป่าสงวนแห่งชาติที่โจทก์ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัย ที่ดินดังกล่าวจึงยังไม่เป็นของโจทก์ แม้จำเลยจะเข้ายึดถือครอบครองก็ยังฟังไม่ได้ว่าเป็นการรบกวนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองของโจทก์โดยตรง โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายและไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยตาม ป.อ. มาตรา 362

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๓๕/๒๕๖๖ (หนังสือรวมฎีกาเนติ) โจทก์ร่วมเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินเกิดเหตุย่อมได้รับความคุ้มครองในฐานะปัจเจกบุคคลตามหลักกฎหมายแพ่ง โจทก์ร่วมย่อมมีสิทธิดีกว่าจำเลยทั้งสอง จำเลยทั้งสองตัดโค่นต้นยางพาราและต้นเทียม แล้วนำท่อนไม้ยางพาราและต้นเทียมออกไปไว้ในสวนยางพาราของจำเลยที่ 1 โดยทราบดีว่าต้นไม้นั้นอยู่ในเขตที่ดินที่โจทก์ร่วมครอบครอง แม้จะปลูกอยู่ในที่ดินเขตอุทยานแห่งชาติของรัฐก็ตาม แต่ในระหว่างเอกชนด้วยกันย่อมใช้ยันกันได้ โจทก์ร่วมย่อมได้รับความเสียหายและเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยมีอำนาจร้องทุกข์และกล่าวโทษในความผิดฐานลักทรัพย์และฐานทำให้เสียทรัพย์ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๒๗๐/๒๕๕๔ องค์ประกอบความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์นั้นต้องกระทำต่อทรัพย์ของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย คำว่า ทรัพย์ของผู้อื่น หมายความรวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายโดยตรงจากเจ้าของทรัพย์ให้เป็นผู้ครอบครองดูแลรักษาทรัพย์นั้น เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า รถยนต์กระบะคันดังกล่าวเป็นของบิดาผู้เสียหายที่ ๑ และเป็นรถยนต์ที่ใช้ในครอบครัวของผู้เสียหายที่ ๑ ดังนั้น แม้ผู้เสียหายที่ ๑ ซึ่งเป็นบุตรของเจ้าของรถยนต์กระบะสามารถใช้รถยนต์กระบะคันดังกล่าวได้ทุกเวลาก็ตาม แต่ก็เป็นเพียงสิทธิใช้รถยนต์กระบะในฐานะบุตรเท่านั้น ไม่ปรากฏว่าบิดาของผู้เสียหายที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าของรถยนต์กระบะได้มอบหมายโดยตรงให้ผู้เสียหายที่ ๑ เป็นผู้ครอบครองดูแลรักษาทรัพย์ดังกล่าวโดยอาศัยสิทธิของเจ้าของทรัพย์ ผู้เสียหายที่ ๑ จึงไม่ใช่ผู้เสียหาย และเมื่อปรากฏว่าบิดาของผู้เสียหายที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้เสียหายที่แท้จริงไม่ได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนไว้ พนักงานสอบสวนจึงไม่มีอำนาจสอบสวนในความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ และพนักงานอัยการไม่มีสิทธิฟ้องในข้อหาฐานทำให้เสียทรัพย์ได้

358 นั้น แม้เป็นความผิดอันยอมความได้ ผู้มีสิทธิร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดต้องเป็นผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) เมื่อที่ดินที่เกิดเหตุยังเป็นป่าอยู่ กรมป่าไม้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการอนุรักษ์ สงวน คุ้มครอง ฟื้นฟู ดูแลรักษา ส่งเสริมทำนุบำรุงป่า และการดำเนินการเกี่ยวกับป่าไม้ การทำไม้ การเก็บหาของป่า การใช้ประโยชน์ในที่ดินป่าไม้ และการอื่นเกี่ยวกับป่าและอุตสาหกรรมป่าไม้ เฉพาะที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และได้พบเห็นการกระทำของจำเลยที่เข้าไปครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินที่เกิดเหตุแล้วให้บริวารทำการปรับพื้นที่ที่ดินที่เกิดเหตุ อันมีลักษณะเป็นการทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์แก่ที่ดินที่เกิดเหตุที่เป็นป่าแล้ว กรมป่าไม้ซึ่งมีหน้าที่ดูแลรักษาป่าตามกฎหมายจึงเป็นบุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ของจำเลยและมีสิทธิร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนดำเนินคดีแก่จำเลยในความผิดฐานนี้ด้วย

ป.อ. มาตรา 358 บัญญัติถึงความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ว่า “ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์ของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์” เห็นได้ว่า องค์ประกอบความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์นั้น ต้องกระทำต่อทรัพย์ของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ซึ่งคำว่า “ทรัพย์ของผู้อื่น” นั้น ย่อมหมายความรวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายโดยตรงจากเจ้าของทรัพย์ให้เป็นผู้ครอบครองดูแลรักษาทรัพย์นั้นเมื่อรถจักรยานยนต์คันเกิดเหตุเป็นของ ล. และผู้เสียหายยืมจากเพื่อนรุ่นน้องมาใช้ โดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ล. ซึ่งเป็นเจ้าของรถจักรยานยนต์คันเกิดเหตุได้มอบหมายโดยตรงให้ผู้เสียหายเป็นผู้ครอบครองดูแลรักษารถจักรยานยนต์คันดังกล่าวโดยอาศัยสิทธิของเจ้าของทรัพย์ได้ ผู้เสียหายจึงไม่ใช่ผู้เสียหายในความผิดฐานร่วมกันทำให้เสียทรัพย์ เมื่อ ล. ซึ่งเป็นผู้เสียหายที่แท้จริงไม่ได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ 1 พนักงานสอบสวนย่อมไม่มีอำนาจสอบสวนจำเลยที่ 1 ในความผิดฐานร่วมกันทำให้เสียทรัพย์ การที่พนักงานสอบสวนสอบสวนจำเลยที่ 1 ในความผิดฐานดังกล่าวจึงเป็นการไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา 121 วรรคสอง โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ในความผิดฐานนี้ และผู้เสียหายไม่มีอำนาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยที่ 1 รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในการซ่อมรถจักรยานยนต์คันเกิดเหตุแก่ผู้เสียหายได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๓/๒๕๑๘ โจทก์เช่าบ้านของ ส. ต่อมาถูก ส. ฟ้องขับไล่ แต่โจทก์มิได้ทราบคำบังคับของศาลที่ให้โจทก์ออกจากบ้านใน ๑ เดือน โจทก์ฎีกา ระหว่างฎีกาโจทก์ไปต่างจังหวัดใส่กุญแจบ้านและฝากเพื่อนบ้านให้ดูแล จำเลยที่ ๑ สามี ส. ให้จำเลยที่ ๒ ตัดหูร้อยกุญแจบ้านออก และให้จำเลยที่ ๒ เข้าไปอาศัยอยู่ในบ้าน เมื่อโจทก์ยังไม่ทราบคำบังคับ โจทก์ยังมีสิทธิอยู่ในบ้านพิพาทซึ่งโจทก์ครอบครองอยู่ จำเลยที่ ๑ เป็นผู้ใช้ให้บุกรุก ตามมาตรา ๓๖๒, ๘๔ โจทก์เป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดฐานบุกรุก

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๓๑๓/๒๕๕๑ ผู้เสียหายในความผิดฐานบุกรุกไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์นั้น ผู้ครอบครองดูแลรักษาทรัพย์ก็เป็นผู้เสียหาย แม้บ้านพักข้าราชการครูที่เกิดเหตุเป็นสถานที่ราชการ แต่เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า บ้านดังกล่าวเป็นเคหะสถานที่อยู่อาศัยของ ศ. ดังนั้น ศ. ย่อมเป็นผู้ครอบครองดูแลจึงเป็นผู้เสียหายที่มีอำนาจแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนได้โดยชอบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๙๖๙/๒๕๕๕ จำเลยพูดหลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งต่อโจทก์ร่วมที่ 1 จนโจทก์ร่วมที่ 1 หลงเชื่อส่งมอบเงินให้แก่จำเลย แม้เงินบางส่วนเป็นเงินของโจทก์ร่วมที่ 2 ที่โอนมาให้ในบัญชีของโจทก์ร่วมที่ 1 เพื่อให้ส่งมอบแก่จำเลย เนื่องจากเมื่อโจทก์ร่วมที่ 1 หลงเชื่อตามคำหลอกลวงของจำเลยแล้วได้เล่าให้โจทก์ร่วมที่ 2 ฟัง โจทก์ร่วมที่ 2 หลงเชื่อว่าเป็นความจริงจึงร่วมลงทุนด้วย แต่การพูดหลอกลวงของจำเลยเป็นการพูดเพื่อให้มีผลต่อโจทก์ร่วมที่ 1 และได้ทรัพย์สินจากโจทก์ร่วมที่ 1 เท่านั้น จำเลยมิได้หลอกลวงโจทก์ร่วมที่ 2 หรือเจตนาให้ได้ทรัพย์สินจากโจทก์ร่วมที่ 2 จึงไม่อาจถือได้ว่าการที่โจทก์ร่วมที่ 2 รับฟังเรื่องราวจากโจทก์ร่วมที่ 1 แล้วหลงเชื่อว่าเป็นความจริงและประสงค์ร่วมลงทุนกับโจทก์ร่วมที่ 1 ด้วย โดยโอนเงินผ่านธนาคารเข้าบัญชีโจทก์ร่วมที่ 1 เพื่อส่งมอบให้แก่จำเลยเกิดจากการกระทำความผิดทางอาญาของจำเลยต่อโจทก์ร่วมที่ 2 และส่งผลให้โจทก์ร่วมที่ 2 เป็นผู้เสียหาย โจทก์ร่วมที่ 2 จึงไม่ใช่ผู้เสียหาย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๙๖๐/๒๕๕๑ แม้ตามสัญญาเช่าซื้อจะมีข้อสัญญาห้ามมิให้ผู้เช่าซื้อนำรถยนต์ที่เช่าซื้อไปจำหน่ายให้บุคคลอื่นก็ตาม ก็เป็นเรื่องระหว่างผู้ให้เช่าซื้อกับผู้เสียหายซึ่งจะต้องไปว่ากล่าวกันอีกส่วนหนึ่ง ทั้งข้อเท็จจริงยังได้ความจากคำเบิกความของผู้เสียหายว่า ผู้เสียหายแจ้งให้บริษัทผู้ให้เช่าซื้อทราบแล้วว่าจะทำสัญญาเปลี่ยนตัวผู้เช่าซื้อเป็นจำเลย เมื่อจำเลยกับพวกร่วมกันหลอกลวงผู้เสียหายให้ขายดาวน์รถยนต์แก่จำเลย การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำต่อผู้เสียหายโดยตรง โดยผู้เสียหายไม่ได้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงด้วย อีกทั้งขณะเกิดเหตุผู้เสียหายเป็นผู้ครอบครองและผู้ใช้ประโยชน์จากรถยนต์คันดังกล่าวในฐานะผู้เช่าซื้อ จึงเป็นผู้เสียหายมีอำนาจร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๖/๒๕๕๑ แม้ บ. ผู้เช่าซื้อจะยังชำระราคาค่าเช่าซื้อไม่ครบถ้วน กรรมสิทธิ์ในรถยนต์บรรทุกดังกล่าวยังเป็นของ ว. ผู้ให้เช่าซื้อ แต่ บ. ก็มีสิทธิครอบครองใช้ประโยชน์จากรถยนต์บรรทุกที่เช่าซื้อนั้น และมีหน้าที่ต้องส่งคืนรถยนต์บรรทุกที่เช่าซื้อในสภาพเรียบร้อย แก่ ว.ผู้ให้เช่าซื้อหากมีกรณีต้องคืน เมื่อจำเลยทั้งสองยักยอกชิ้นส่วนอุปกรณ์ของรถยนต์บรรทุกดังกล่าวไปจาก บ. บ.ย่อมได้รับความเสียหายจึงเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสองได้เช่นเดียวกับ ว. เจ้าของรถยนต์บรรทุกคันดังกล่าว คดีนี้เป็นความผิดอันยอมความได้ เมื่อ บ. รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ แต่มีการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสองเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๒ ซึ่งเกินกว่าสามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิด และรู้ตัวผู้กระทำผิดแล้ว คดีโจทก์จึงขาดอายุความตาม ป.อ. มาตรา ๙๖

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๔๑/๒๕๖๒ เมื่อ ว. เป็นผู้เช่าซื้อรถยนต์จากธนาคาร ธ. ผู้ให้เช่าซื้อ ว. ย่อมมีสิทธิครอบครองใช้ประโยชน์จากรถที่เช่าซื้อและมีหน้าที่ต้องส่งมอบรถที่เช่าซื้อคืนแก่ผู้ให้เช่าซื้อ เมื่อมีผู้ลักรถที่เช่าซื้อไป ว. ย่อมได้รับความเสียหาย ว. จึงเป็นผู้เสียหายมีอำนาจร้องทุกข์ได้โดยไม่จำต้องได้รับมอบอำนาจจากผู้ให้เช่าซื้อ และการที่ผู้ให้เช่าซื้อมอบอำนาจให้ ว. ไปร้องทุกข์ก็ถือได้ว่า ว. ร้องทุกข์ในฐานะที่ตนเป็นผู้เสียหายด้วย ไม่ว่าหนังสือมอบอำนาจ จะระบุให้มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน 2559 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2559 แต่พนักงานสอบสวนรับแจ้งความร้องทุกข์ในวันที่ 18 กันยายน 2559 ก็ไม่มีผลลบล้างการที่ ว. ร้องทุกข์ในฐานะที่ตนเป็นผู้เสียหาย

กับบริษัท อ. เพื่อดำเนินกิจการของโรงเรียน อันมีโจทก์ร่วมและผู้เสียหายที่ 2 เป็นหุ้นส่วน เมื่อไม่ปรากฏว่าผู้เป็นหุ้นส่วนตกลงกันไว้ในกระบวนการห้างหุ้นส่วน ผู้เป็นหุ้นส่วนย่อมจัดการห้างหุ้นส่วนนั้นได้ทุกคนตาม ป.พ.พ. มาตรา 1033 วรรคหนึ่ง โจทก์ร่วมในฐานะหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วนสามัญยังมิได้จดทะเบียน ย่อมเป็นผู้เสียหายมีอำนาจร้องทุกข์เป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา หรือเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการได้ (วินิจฉัยโดยมติที่ประชุมใหญ่)

ขณะเกิดเหตุแม้จำเลยไม่ได้ทำหน้าที่ฝ่ายการเงินของโรงเรียนและไม่มีหน้าที่รับเงินจากนักเรียนโดยตรงก็ตาม แต่จำเลยเป็นอาจารย์ฝ่ายทะเบียนและฝ่ายผู้สอน นักเรียนสามารถฝากเงินแก่จำเลยให้นำไปชำระแก่โรงเรียนได้ โดยถือเสมือนหนึ่งว่านักเรียนชำระเงินให้แก่โรงเรียนแล้ว และจำเลยมีหน้าที่นำเงินดังกล่าวไปมอบให้ฝ่ายการเงิน ถือได้ว่าจำเลยได้รับมอบหมายโดยปริยายจากโรงเรียนให้มีหน้าที่รับเงินจากนักเรียนแทนโรงเรียนได้ ซึ่งเมื่อจำเลยได้รับเงินดังกล่าวจากนักเรียนแล้ว เงินดังกล่าวย่อมตกเป็นของโรงเรียน ซึ่งเป็นกิจการของห้างหุ้นส่วนสามัญยังมิได้จดทะเบียน ไม่ได้เป็นของนักเรียนอีกต่อไป นักเรียนผู้ชำระเงินผ่านจำเลย จึงมิใช่ผู้เสียหายผู้มีอำนาจร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีอาญาแก่จำเลย ดังนั้นแม้ก่อนโจทก์ร่วมแจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยในคดีนี้ นักเรียนผู้ชำระเงินผ่านจำเลยไปแจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยในข้อหาฉ้อโกง และถอนคำร้องทุกข์เนื่องจากโรงเรียนออกใบรับรองผลการเรียนให้ไปแล้วก็ตาม ก็ถือไม่ได้ว่านักเรียนดังกล่าวเป็นผู้เสียหายที่จะมีอำนาจถอนคำร้องทุกข์ในความผิดข้อหายักยอกตามฟ้องนี้ได้ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ ในส่วนนี้จึงยังไม่ระงับไป เพราะมิใช่เป็นการเปลี่ยนตัวผู้เสียหายและเปลี่ยนข้อหาเพื่อดำเนินคดีอาญาแก่จำเลย

บรรพ 5 ครอบครัว และ บรรพ 6 มรดก ไม่มีข้อความใดที่บ่งชี้หรือแสดงให้เห็นว่าทายาทโดยธรรมลำดับ (3) ถึง (6) ต้องชอบด้วยกฎหมายกับมีสิทธิและหน้าที่ต่อกันในทางครอบครัวจึงจะมีสิทธิรับมรดก คงมีแต่ข้อความที่บ่งชี้ให้เห็นว่าทายาทโดยธรรมลำดับ (1) เพราะชั้นบุตร และ (2) เท่านั้นที่ต้องชอบด้วยกฎหมายกับมีสิทธิและหน้าที่ต่อกันในทางครอบครัวจึงจะมีสิทธิรับมรดก ทั้งนี้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1461 ถึงมาตรา 1484/1และมาตรา 1627 ดังนั้น ไม่ว่า พ. จะเป็นบิดาของผู้ตายโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ก็ไม่ใช่สาระสำคัญที่จะทำให้ความเป็นทายาทโดยธรรมลำดับ (3) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน (4) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน (5) ปู่ ย่า ตา ยาย และ (6) ลุง ป้า น้า อา ของผู้ตายเปลี่ยนแปลงไป เพราะกฎหมายไม่ได้กำหนดว่าการจะเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน ปู่ ย่า ตา ยาย และ ลุง ป้า น้า อา ชอบด้วยกฎหมายต้องให้บิดาของผู้ตายเป็นบิดาชอบด้วยกฎหมายด้วย ดังนี้ ต้องถือความเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน ปู่ ย่า ตา ยาย และ ลุง ป้า น้า อา ตามความเป็นจริง ข้อเท็จจริง ได้ความว่า โจทก์เป็นอาของผู้ตาย โจทก์จึงเป็นทายาทโดยธรรมลำดับที่ (6) เมื่อผู้ตายไม่มีทายาทโดยธรรมลำดับที่ (1) ถึง (5) โจทก์ย่อมมีสิทธิรับมรดกของผู้ตายตาม ป.พ.พ. มาตรา 1620 มาตรา 1629 และมาตรา 1630 โจทก์จึงเป็นผู้เสียหาย มีอำนาจฟ้องคดีนี้ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๖๘/๒๕๖๔ บ. ไม่เคยมีพฤติการณ์ที่รับรองว่าโจทก์เป็นบุตรของตนมาก่อน โจทก์ไม่เป็นบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว อันจะทำให้โจทก์เป็นทายาทโดยธรรมผู้มีสิทธิได้รับมรดกของ บ. ในฐานะผู้สืบสันดานตาม ป.พ.พ. มาตรา 1629 (1) ประกอบมาตรา 1627 โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับการยักยอกทรัพย์มรดกตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) จ. มารดาผู้แทนโดยชอบธรรมของโจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีและจัดการแทนโจทก์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 5 (1) ประกอบมาตรา 3 (2) ปัญหาเรื่องอำนาจฟ้องเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้าง ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๓๓/๒๕๖๗ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกาและรวมฎีกาเนติ) ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาถึงที่สุดวินิจฉัยว่าผู้ตายทำพินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับโดยแสดงเจตนาไว้ชัดแจ้ง ด้วยการระบุตัวผู้ร้องเป็นทายาทผู้ถูกตัดมิให้รับมรดกตาม ป.พ.พ. มาตรา 1608 วรรคสอง คำพิพากษาดังกล่าวย่อมผูกพันผู้ร้องตาม ป.วิ.พ. มาตรา 145 ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา 15 ว่าผู้ร้องไม่มีสิทธิได้รับมรดกของผู้ตาย การที่จำเลยจะใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ตายโอนเงินโดยมิชอบหรือลักทรัพย์ของผู้มีสิทธิได้รับมรดกของผู้ตายหรือไม่ ย่อมไม่ทำให้ผู้ร้องได้รับความเสียหาย ผู้ร้องจึงไม่ใช่ผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) และไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ตามมาตรา 30

ฉ้อโกงตาม ป.อ. มาตรา 341, 83 โดยโจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยทั้งสองกับพวกร่วมกันหลอกลวงผู้เสียหาย ให้ผู้เสียหายนำเงินมาร่วมลงทุนกับจำเลยที่ 1 และพวกเล่นการพนันเพื่อเอาเงินจากจำเลยที่ 2 ซึ่งมีเงินเป็นจำนวนมาก ผู้เสียหายถูกหลอกนำเงิน 3,000,000 บาท มาร่วมลงทุนเล่นการพนันโดยจำเลยทั้งสองกับพวกมิได้มีเจตนาที่จะเล่นการพนันเอาทรัพย์สินกัน แต่การพนันเป็นเพียงแผนการที่จำเลยทั้งสองกับพวกร่วมกันสร้างขึ้นมาเพื่อหลอกเอาเงินของผู้เสียหายให้แนบเนียน ทั้งผู้เสียหายก็ไม่มีเจตนาที่จะร่วมเล่นการพนันกับพวกจำเลยทั้งสองมาตั้งแต่ต้น การที่ผู้เสียหายมอบเงินให้แก่จำเลยทั้งสองกับพวกเพื่อเล่นการพนันดังกล่าวเป็นการตกหลุมพรางที่วางไว้ ถือไม่ได้ว่าผู้เสียหายเข้าร่วมเล่นการพนันกับพวกจำเลยทั้งสอง ทั้งถือไม่ได้ว่าผู้เสียหายมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดฐานฉ้อโกง จึงถือไม่ได้ว่าผู้เสียหายร่วมเล่นการพนันกับจำเลยทั้งสองโดยไม่ได้รับอนุญาต อันจะเป็นการร่วมกับจำเลยทั้งสองกระทำผิด ผู้เสียหายจึงเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยมีอำนาจร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนในความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงและพนักงานอัยการโจทก์มีอำนาจฟ้องคดีนี้ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๗๑/๒๔๙๓ (ประชุมใหญ่) โจทก์ฟ้องว่า จำเลยใช้อุบายหลอกลวงผู้เสียหายว่าจะขายธนบัตรปลอมให้ ผู้เสียหายหลงเชื่อมอบเงินให้จำเลยไป ความจริงจำเลยไม่มีธนบัตรปลอม ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าการที่ผู้เสียหายตกลงจะซื้อธนบัตรปลอมจากจำเลย เป็นการตกลงที่มีวัตถุประสงค์ขัดต่อกฎหมาย มิได้เป็นไปด้วยความสุจริต จะถือว่าเป็นผู้เสียหายโดยชอบด้วยกฎหมายไม่ได้ ฉะนั้นพนักงานอัยการจึงไม่มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๐๐๕/๒๕๕๑ การที่จำเลยหลอกลวงโจทก์ร่วมโดยกล่าวเท็จชักชวนโจทก์ร่วมให้นำเงินไปซื้อเบี้ยเลี้ยงทหารล่วงหน้ารายละ ๒๐๐๐ บาท จากยอดเบี้ยเลี้ยงทหารที่สามารถเบิกจ่ายได้จริงรายละ ๒๖๐๐ บาท ซึ่งความจริงจำเลยไม่สามารถนำเงินไปซื้อเบี้ยเลี้ยงทหารและมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเบิกจ่ายเบี้ยเลี้ยงแต่อย่างใด เป็นเหตุให้โจทก์ร่วมหลงเชื่อตกลงซื้อเบี้ยเลี้ยงทหารรวม ๑๑๘ ราย และมอบเงินรวม ๒๓๖,๐๐๐ บาท ให้แก่จำเลยไป การกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานฉ้อโกงตาม มาตรา ๓๔๑

เมื่อไม่ปรากฏว่ามีการห้ามการซื้อขายเบี้ยเลี้ยงทหาร ดังนั้น การซื้อขายเบี้ยเลี้ยงทหารที่จำเลยหลอกลวงโจทก์ร่วมจึงไม่ใช่กิจการที่มีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามแต่เป็นเพียงข้ออ้างของจำเลยเพื่อจูงใจให้โจทก์ร่วมหลงเชื่อและยินยอมมอบเงินให้จำเลย ซึ่งโจทก์ร่วมได้รับความเสียหายจากการกระทำของจำเลย โจทก์ร่วมจึงเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๕๓๐/๒๕๕๖ คำฟ้องโจทก์บรรยายว่า จำเลยหลอกลวงผู้เสียหายว่าจะมีคนขอยืมเงินจากผู้เสียหาย และนำสืบว่าจำเลยมาขอยืมเงินผู้เสียหายโดยจะให้ดอกเบี้ยร้อยละ ๒๐ ต่อครั้ง ระยะเวลายืมไม่เกิน ๓ วัน ผู้เสียหายหลงเชื่อคำหลอกลวงของจำเลยจึงมอบเงินให้จำเลยไปเพื่อให้ได้รับดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี อันเป็นความผิดต่อ พรบ ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราฯ แสดงให้เห็นอยู่ในตัวว่าเหตุที่ผู้เสียหายยอมให้จำเลยยืมเงินก็โดยมีเจตนามุ่งประสงค์ต่อผลประโยชน์อันเกิดจากกรรกระทำผิดกฎหมาย แม้การกระทำที่ผิดกฎหมายดังกล่าวจะไม่เกิดขึ้นเนื่องจากเป็นเพียงการหลอกลวงของจำเลยเพื่อฉ้อโกงผู้เสียหายดังที่โจทก์กล่าวอ้างมาหรือไม่ก็ตาม ก็ถือได้ว่าผู้เสียหายไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยที่จะมีสิทธิร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานตำรวจให้ดำเนินคดีแก่จำเลยในความผิดฐานฉ้อโกงซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ตาม ปวิอ. มาตรา ๒ (๔) พนักงานสอบสวนจึงไม่มีอำนาจสอบสวน และพนักงานอัยการโจทก์ย่อมไม่มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๘๖๙/๒๕๖๐ โจทก์ร่วมเป็นนายทุนปล่อยเงินกู้ โดยมีเจตนามุ่งประสงค์ต่อผลประโยชน์ที่เรียกดอกเบี้ยเกินอัตราตามกฎหมายอันเป็นความผิดต่อ พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2475 ขณะเกิดเหตุ ไม่ว่าจำเลยทั้งสองจะร่วมกันหลอกลวงโจทก์ร่วมหรือไม่ก็ตาม ถือได้ว่าโจทก์ร่วมไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย ไม่อาจร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์และไม่มีสิทธิร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานตำรวจให้ดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสองในความผิดฐานฉ้อโกงซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจสอบสวน และพนักงานอัยการโจทก์ย่อมไม่มีอำนาจฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา 121 และมาตรา 120 ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 4 และ พ.ร.บ.ให้นำวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับในศาลจังหวัด พ.ศ. 2520 มาตรา 3

 ข้ออ้างของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ซึ่งชักชวนโจทก์ให้นำเงินมาลงทุนในบริษัท ม. ว่าจะได้ผลตอบแทนสูง แม้เมื่อคำนวณเป็นดอกเบี้ยแล้วจะเกินกว่าอัตราร้อยละ 15 ต่อปีก็ตาม แต่กรณีมิใช่เรื่องที่โจทก์ให้บริษัท ม. กู้ยืมเงินแล้วเรียกผลตอบแทนทำนองเดียวกับดอกเบี้ยในอัตราสูงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดอันจะอยู่ในบังคับของ พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2560 หากแต่ผลตอบแทนที่โจทก์จะได้รับนั้นเกิดจากผลกำไรจากการประกอบกิจการของบริษัทนั้นเองซึ่งจากการอวดอ้างชักชวนของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ที่แสดงออกแก่โจทก์ไม่ปรากฏว่าบริษัท ม. มีการประกอบกิจการอย่างใดอันเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย กรณีจึงถือไม่ได้ว่าการคาดหมายว่าจะได้รับผลตอบแทนจำนวนสูงของโจทก์มีมูลมาจากการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย โจทก์จึงเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย

สำหรับความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนตาม ป.อ. มาตรา 343 แม้จะเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน แต่ประชาชนคนหนึ่งคนใดที่ต้องสูญเสียทรัพย์สินไปจากการถูกหลอกลวงต้องถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ที่ได้รับความเสียหายโดยตรงจากการกระทำความผิดฐานนี้ด้วยและย่อมเป็นผู้เสียหายที่จะฟ้องคดีได้ด้วยตนเองตาม ป.วิ.อ. มาตรา 28 (2) โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดี

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๑๑๒/๒๕๕๙ จำเลย ที่ 1 และพันตำรวจเอก ส. เป็นฝ่ายติดต่อและเสนอเรียกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการแต่งตั้งโยกย้ายและเลื่อนตำแหน่งผู้บังคับการตำรวจจังหวัดจากผู้เสียหาย แต่จำเลยที่ 1 และพันตำรวจเอก ส. ก็แจ้งให้ผู้เสียหายและพันตำรวจเอก ช. ทราบว่าจำเลยที่ 1 และพันตำรวจเอก ส. สามารถวิ่งเต้นให้ได้ โดยมีผู้ใหญ่ซึ่งมีโควต้าของตำแหน่งผู้บังคับการแต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการวิ่งเต้นเป็นเงินจำนวน 10,000,000 บาท จนผู้เสียหายหลงเชื่อมอบเงินให้จำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 พฤติการณ์ดังกล่าวย่อมเป็นข้อบ่งชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ผู้เสียหายซึ่งเป็นภริยาของพันตำรวจเอก ช. ทราบว่า หากพันตำรวจเอก ช. จะได้ตำแหน่งผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด จะต้องมีการวิ่งเต้นเสียเงินเป็นการตอบแทนอันเป็นการได้ตำแหน่งมาโดยมิชอบ การที่ผู้เสียหายหลงเชื่อการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งของจำเลยที่ 1 และพันตำรวจเอก ส. จนมอบทรัพย์สินให้แก่จำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 ย่อมมีส่วนก่อให้เกิดการกระทำความผิดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย ผู้เสียหายจึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยที่จะมีอำนาจร้องทุกข์ขอให้เจ้าพนักงานนำคดีขึ้นว่ากล่าวในข้อาความผิดฐานฉ้อโกง ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง

นายหรือผู้บังคับบัญชาระดับสูงในกรมสามารถช่วยได้ แต่ต้องเสียเงินค่าดำเนินการ พวกโจทก์ร่วมหลงเชื่อจึงมอบเงินงวดแรกให้แก่จำเลยที่ 1 โดยจำเลยที่ 1 ไม่ได้บอกว่านายหรือผู้บังคับบัญชาที่ใหญ่มากเป็นใคร ทำงานอะไร อยู่ที่ไหน ชื่อและตำแหน่งไหน ทั้งไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 ได้นำเงินไปให้แก่ผู้บังคับบัญชาระดับสูงหรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการสอบคัดเลือกให้กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่โดยทุจริต และจำเลยที่ 1 จะนำเงินที่รับไว้นั้นไปให้เจ้าหน้าที่คนใดก็ไม่ปรากฏในทางนำสืบของจำเลยที่ 1 โดยจำเลยที่ 1 เบิกความเพียงว่าโอนเงินไปให้ ว. ซึ่งเปิดสถาบันติวเตอร์ชื่อ อ. อยู่หน้ามหาวิทยาลัย ร. และอ้างว่ารู้จักผู้ใหญ่ในกรม สามารถช่วยเหลือได้ จำเลยที่ 1 กล่าวอ้างเช่นนั้นต่อพวกโจทก์ร่วม และผู้เสียหายที่ 6 ที่ 7 ก็เพื่อต้องการเงินจากพวกโจทก์ร่วมและผู้เสียหายเท่านั้น จึงถือไม่ได้โจทก์ร่วมทั้งแปดและผู้เสียหายที่ 6 ที่ 7 ได้ร่วมกับจำเลยที่ 1 นำสินบนไปให้เจ้าพนักงานอันเป็นการใช้ให้จำเลยที่ 1 กระทำความผิด โจทก์ร่วมทั้งแปดและผู้เสียหายที่ 6 ที่ 7 จึงเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) มีสิทธิร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีจำเลยที่ 1 ในความผิดตาม ป.อ. มาตรา 341 ได้ ส่วนความผิดตาม ป.อ. มาตรา 343 มิใช่ความผิดอันยอมความกันได้ตามมาตรา 348 พนักงานสอบสวนย่อมมีอำนาจสอบสวนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 121 พนักงานอัยการโจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง และโจทก์ร่วมทั้งแปดขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๕/๒๕๖๓ พยานหลักฐานโจทก์และโจทก์ร่วมฟังได้ว่า จำเลยกับพวกกล่าวอ้างว่า สามารถช่วยเหลือฝากโจทก์ร่วมเข้าทำงานรับราชการในองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาลในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ได้ อันเป็นความเท็จ ความจริงแล้วจำเลยกับพวกไม่สามารถช่วยเหลือฝากโจทก์ร่วมเข้าทำงานรับราชการในองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาลในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ตามที่กล่าวอ้างได้ โดยการหลอกลวงของจำเลยกับพวกเป็นเหตุให้โจทก์ร่วมหลงเชื่อว่าเป็นความจริง และมอบเงิน 550,000 บาท ให้จำเลยไปดำเนินการตามที่จำเลยกับพวกกล่าวอ้าง ถือว่าโจทก์ร่วมได้รับความเสียหายเป็นพิเศษ จึงเป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีในข้อหานี้ได้ ส่วนที่โจทก์ร่วมมอบเงิน 550,000 บาท ให้จำเลยไปนั้นล้วนเกิดขึ้นเพราะถูกจำเลยหลอกลวง ถือไม่ได้ว่าโจทก์ร่วมเป็นผู้ก่อให้จำเลยกระทำความผิด โจทก์ร่วมจึงเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยมีสิทธิร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยในความผิดฐานฉ้อโกงได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๘๘/๒๕๖๔ จำเลยที่ 1 กล่าวอ้างว่าสามารถติดต่อให้ผู้เสียหายทำบัตรประจำตัวประชาชนผู้มีสัญชาติไทยและให้ลูกน้องของผู้เสียหายถือบัตรประจำตัวผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนได้ เนื่องจากจำเลยที่ 1 รู้จักกับผู้ใหญ่บ้านและปลัดอำเภอ แต่ต้องเสียค่าดำเนินการ ผู้เสียหายหลงเชื่อส่งมอบเงินให้จำเลยที่ 1 โดยไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 ได้นำเงินไปให้แก่ผู้ใหญ่บ้านและปลัดอำเภอผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนและบัตรประจำตัวผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนให้กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่โดยทุจริต ที่จำเลยที่ 1 กล่าวอ้างดังกล่าวก็เพื่อต้องการเงินจากผู้เสียหายเท่านั้น เมื่อผู้เสียหายนำหนังสือประกาศสำนักทะเบียนอำเภอเชียงแสน อนุมัติเพิ่มชื่อผู้เสียหายในทะเบียนบ้านไปติดต่อเพื่อขอทำบัตรประจำตัวประชาชนผู้มีสัญชาติไทยจึงทราบความจริงว่าเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารปลอม ถือไม่ได้ว่าผู้เสียหายมีส่วนร่วมก่อให้เกิดความผิดหรือเป็นผู้ใช้ให้จำเลยที่ 1 ไปกระทำความผิดอาญา ผู้เสียหายย่อมเป็นผู้เสียหายตามกฎหมายมีสิทธิร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลย 1 ในความผิดฐานฉ้อโกงได้

 โจทก์ตกลงจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้แก่จำเลยที่ 1 ในราคาเงินเชื่อฉบับละ 100 บาท โดยรู้อยู่ว่าเป็นการขายสลากกินแบ่งเกินราคาฉบับละ 80 บาท ที่กำหนดในสลากกินแบ่งจำนวน 650 เล่ม เป็นเงิน 6,500,000 บาท แสดงให้เห็นเจตนาของโจทก์ที่กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 39 แห่ง พ.ร.บ.สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 เพื่อผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการขายสลากกินแบ่งเกินราคาที่กำหนดในสลากกินแบ่ง แม้จำเลยที่ 1 มีเจตนาทุจริตหลอกลวงโจทก์เพื่อให้โจทก์ส่งมอบสลากกินแบ่งรัฐบาลจำนวน 650 เล่ม โดยไม่มีเจตนาจะใช้เงินที่จำหน่ายสลากกินแบ่งที่ได้รับไปจากโจทก์มาแต่แรกก็ตาม แต่ผลประโยชน์ที่โจทก์จะได้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคาที่กำหนดในสลากกินแบ่งจากจำเลยที่ 1 เป็นผลประโยชน์ที่ได้สืบเนื่องมาจากการที่โจทก์กระทำความผิดฐานจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคาที่กำหนดในสลากกินแบ่งตาม พ.ร.บ.สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 39 ประกอบกับการกระทำของโจทก์ดังกล่าวยังมีลักษณะเป็นการส่งเสริมให้ผู้อื่นกระทำความผิดฐานจำหน่ายสลากกินแบ่งเกินราคาที่กำหนดในสลากกินแบ่งอีกด้วย โจทก์จึงมิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยสำหรับความผิดที่โจทก์อ้างว่า จำเลยที่ 1 ฉ้อโกงโจทก์ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยที่ 1 ในความผิดฐานฉ้อโกงตาม ป.อ. มาตรา 341

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๐๔/๒๕๖๖ (หนังสือรวมฎีกาเนติ) แม้โจทก์ร่วมมีพฤติการณ์ในการชักชวนผู้อื่นให้ไปลงทุนเช่นเดียวกับจำเลยที่ 1 แต่ไม่ปรากฏว่าในขณะที่โจทก์ร่วมชักชวนเพื่อนโจทก์ร่วมลงทุน โจทก์ร่วมทราบดีอยู่แล้วว่าไม่มีการลงทุนและการลงทุนนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายอย่างไร ทั้งทราบว่าจำเลยที่ 1 ไม่สามารถให้ผลตอบแทนได้ดังที่แสดงข้อความ และหลังจากโจทก์ร่วมทราบว่าจำเลยที่ 1 หลอกลวงไม่สามารถให้ผลตอบแทน โจทก์ร่วมได้คืนเงินให้แก่เพื่อนที่โจทก์ร่วมชักชวนให้ไปร่วมลงทุนไปบางส่วนแล้ว อีกทั้งไม่ปรากฏว่าโจทก์ร่วมสมคบคิดกับจำเลยที่ 1 เพื่อกระทำความผิด เช่นนี้ จะถือว่าโจทก์ร่วมมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดไม่ได้ โจทก์ร่วมจึงเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยมีอำนาจร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการโจทก์ร่วมมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๑๔๗/๒๕๕๐ ป.อ. มาตรา ๒๗๗ วรรคแรก บัญญัติให้ผู้กระทำชำเราเด็กหญิงอายุยังไม่เกิน ๑๕ ปี ซึ่งมิใช่ภริยาของตนนั้น มีความผิดโดยไม่คำนึงถึงว่าเด็กหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม แต่หากเด็กหญิงนั้นยินยอมก็มิได้หมายความว่า เด็กหญิงนั้นมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดด้วย เมื่อเด็กหญิง ด. เด็กหญิง ส. และเด็กหญิง อ. ถูกกระทำชำเรา แม้เด็กหญิงทั้งสามจะยินยอมก็เป็นบุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดข้อหานี้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๔) โจทก์ร่วมที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๕ ในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรมย่อมมีอำนาจจัดการแทนเด็กหญิง ด.เด็กหญิง ส. และเด็กหญิง อ.ตามลำดับตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๕ (๑) และมีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในความผิดข้อหานี้ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓ (๒)

 แม้ตามคำฟ้องและทางพิจารณาคดีจะได้ความว่า การล่วงละเมิดทางเพศของจำเลยต่อผู้เสียหายที่ 1 นั้น เป็นไปโดยผู้เสียหายที่ 1 ยินยอมก็ตาม แต่ก็เป็นเพียงเรื่องพิจารณาตามองค์ประกอบในเรื่องอายุ โดยกฎหมายได้คำนึงถึงการคุ้มครองความเป็นผู้เยาว์ของผู้เสียหายที่อายุยังไม่เกินสิบสามปียังขาดวุฒิภาวะ ตลอดจนความรู้และความเข้าใจในการดำรงชีวิตซึ่งจำเลยผู้กระทำความผิดหากล่วงรู้และทราบข้อเท็จจริงในองค์ประกอบเรื่องอายุในส่วนนี้แล้วยังคงกระทำความผิด ก็จะอ้างถึงความยินยอมของผู้เสียหายที่ 1 มาเป็นเหตุปัดความรับผิดในเรื่องดังกล่าวหาได้ไม่ เพราะเป็นคนละส่วนกันกรณีย่อมถือว่าผู้เสียหายที่ 1 ซึ่งขณะเกิดเหตุอายุยังไม่เกินสิบสามปีนั้น แม้จะถูกจำเลยกระทำความผิดโดยยินยอมหรือไม่ยินยอมก็ตาม ก็ไม่อาจนำมาเป็นเหตุพิจารณาว่ามิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย ดังนั้นผู้เสียหายที่ 1 โดยมารดาผู้แทนโดยชอบธรรมจึงมีสิทธิร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการได้ในส่วนความผิดที่ถูกจำเลยกระทำตาม ป.อ. มาตรา 277 วรรคสาม และมาตรา 279 ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้เสียหายที่ 1 โดย น. มารดาโจทก์ร่วมผู้แทนโดยชอบธรรมเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการเฉพาะในความผิดดังกล่าวจึงชอบแล้ว และเมื่อเป็นโจทก์ร่วมก็ย่อมมีสิทธิในฐานะที่เป็นคู่ความในคดีจึงมีสิทธิยื่นคำแก้อุทธรณ์และคำแก้ฎีกาได้

ส่วนเรื่องที่ขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในทางแพ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 นั้น เมื่อจำเลยได้ล่วงละเมิดในโจทก์ร่วมทางเพศต่อโจทก์ร่วมและล่วงละเมิดอำนาจปกครองดูแลโจทก์ร่วมของผู้เสียหายที่ 2 ผู้เป็นยายซึ่งเป็นผู้ปกครองดูแลโจทก์ร่วมอยู่ในขณะเกิดเหตุ จึงเป็นการกระทำละเมิดตาม ป.พ.พ. มาตรา 420 แล้ว โจทก์ร่วมและผู้เสียหายที่ 2 จึงมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๔๔/๒๕๖๒ ตาม ป.ที่ดิน มาตรา 86 มิได้ห้ามเด็ดขาดกรณีคนต่างด้าวถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน โดยคนต่างด้าวอาจขออนุญาตต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินได้ และแม้จะไม่ได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน คนต่างด้าวก็ยังมีสิทธิที่จะจำหน่ายที่ดินต่อไปภายในระยะเวลาที่อธิบดีกรมที่ดินกำหนดตามมาตรา 94 คนต่างด้าวจึงมีความสามารถในการทำสัญญาเพื่อซื้อที่ดินได้ ดังนี้ สัญญาจะซื้อจะขายที่ดินที่โจทก์ร่วมซึ่งเป็นคนต่างด้าวทำกับ ก. เพื่อซื้อที่ดินจึงไม่ใช่นิติกรรมที่มีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย โจทก์ร่วมทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินกับ ก. ในราคา 9,000,000 บาท ชำระเงินมัดจำ 1,000,000 บาท โจทก์ร่วมในฐานะผู้ซื้อจึงมีหน้าที่ต้องชำระราคาที่ดินส่วนที่เหลือให้แก่ ก. การที่โจทก์ร่วมโอนเงิน 8,000,000 บาท เข้าบัญชีเงินฝากของจำเลย ก็มีวัตถุประสงค์ให้จำเลยเป็นตัวแทนของโจทก์ร่วมนำเงินจำนวนดังกล่าวไปชำระค่าที่ดินส่วนที่เหลืออยู่แก่ ก. จำเลยได้รับมอบเงินของโจทก์ร่วมไว้ในครอบครองของจำเลยแล้ว จำเลยไม่นำเงินจำนวนดังกล่าวไปชำระให้แก่ผู้ขาย แต่จำเลยเบียดบังเอาเงินนั้นไว้เป็นของตนเองโดยทุจริต โจทก์ร่วมจึงเป็นผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่ง อันถือได้ว่าเป็นผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) โจทก์ร่วมจึงมีอำนาจร้องทุกข์ พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวน และโจทก์มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๕๘๖/๒๕๕๕ เมื่อโจทก์ร่วมทั้งสองกับพวกมาที่บ้านที่เกิดเหตุ โดยโจทก์ร่วมที่ ๒ พาอาวุธปืนติดตัวมาและพวกของโจทก์ร่วมทั้งสองพาอาวุธมีดมาด้วย ในลักษณะที่พร้อมจะก่อเหตุ ส่วนจำเลยทั้งสองก็ออกไปหาโจทก์ร่วมทั้งสองกับพวกที่บริเวณหน้าบ้านโดยถืออาวุธมีดติดตัวไปด้วย หากจำเลยทั้งสองไม่ประสงค์จะวิวาทกับโจทก์ร่วมทั้งสองก็ชอบที่จะอยู่ภายในบริเวณบ้านโดยไม่จะต้องออกไป เนื่องจากขณะนั้นไม่ปรากฏว่าฝ่ายโจทก์ร่วมทั้งสองกับพวกมีพฤติกรรมจะบุกรุกเข้ามา และเป็นการไม่แน่ว่าฝ่ายโจทก์ร่วมทั้งสองจะบุกรุกเข้ามาหรือไม่ พฤติการณ์แห่งคดีถือได้ว่าโจทก์ร่วมทั้งสองและจำเลยทั้งสองต่างสมัครใจวิวาทต่อสู้กัน ฝ่ายใดจะลงมือทำร้ายอีกฝ่ายหนึ่งก่อนก็ไม่ใช่สาระสำคัญที่จะต้องพิจารณา เมื่อสมัครใจวิวาทกันแล้วฝ่ายใดจะอ้างว่าเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายไม่ได้ โจทก์ร่วมทั้งสองจึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยที่จะมีสิทธิเข้าร่วมเป็นโจทก์และไม่มีอำนาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองให้ร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ปวิอ มาตรา ๔๔/๑ ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ตาม ปวิอ มาตรา ๑๙๕ สอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

ผู้ตายที่เข้าไปพูดหาเรื่องคนที่กล่าวหาว่า ผู้ตายขายเมทแอมเฟตามีน ในบ้านของจำเลย แล้วยังถามจำเลยซึ่งเป็นบิดาภริยาของผู้ตายทำนองกล่าวหาว่าจำเลยเป็นคนพูดโดยไม่มีเหตุผล เป็นการลบหลู่จำเลยซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่และเจ้าของบ้าน ครั้นจำเลยบอกว่าไม่ได้เป็นคนพูดกล่าวหาว่าผู้ตายเป็นคนขายเมทแอมเฟตามีน ผู้ตายไม่พอใจ กลับโต้เถียงและใช้มีดพร้าเหวี่ยงฟันจำเลยก่อน เป็นการข่มเหงจำเลยอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม การที่จำเลยเข้าแย่งมีดพร้าและใช้ค้อนทุบตีผู้ตายในขณะนั้นจึงเป็นการกระทำโดยบันดาลโทสะ เมื่อผู้ตายเป็นฝ่ายก่อเหตุทำร้ายจำเลยก่อน การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำเพราะถูกผู้ตายข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม เป็นการกระทำโดยบันดาลโทสะตาม ป.อ. มาตรา 288 ประกอบมาตรา 72 ดังนี้ ผู้ตายจึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) โจทก์ที่ 2 ซึ่งเป็นมารดาของผู้ตายย่อมไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้ตายได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 5 (2) โจทก์ที่ 2 จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๘๙๕/๒๕๖๑ เหตุที่จำเลยยิงผู้ตายเป็นเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องเชื่อมโยงมาจากการที่ผู้ตายมึนเมาสุราและขอมีเพศสัมพันธ์กับจำเลยแล้วจำเลยไม่ยินยอม ผู้ตายไม่พอใจจึงทำร้ายจำเลยโดยใช้มีดทำครัวเป็นอาวุธ เมื่อจำเลยหนีไปนอกบ้านแล้วกลับเข้ามาผู้ตายก็ยังทำร้ายจำเลยอีกจนเป็นเหตุให้จำเลยยิงผู้ตายถึงแก่ความตาย เมื่อผู้ตายเป็นฝ่ายก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายจำเลยก่อน ผู้ตายจึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) โจทก์ร่วมซึ่งเป็นมารดาของผู้ตายย่อมไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้ตายตามมาตรา 5 (2) และเข้าร่วมเป็นโจทก์ตามมาตรา 30 ได้ และเมื่อไม่อาจเข้าร่วมเป็นโจทก์ได้ ก็ไม่มีสิทธิฎีกาขอให้ศาลฎีกาพิพากษาแก้คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 9

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘/๒๕๖๒ ผู้ตายเพียงแต่ใช้มือผลักจำเลยแล้วถามว่า “มึงจะทำอะไร” ในทำนองห้ามปรามจำเลย โดยไม่ปรากฏว่ามีการท้าทายหรือพูดจาโต้เถียงกัน แล้วจำเลยใช้มีดเป็นอาวุธแทงผู้ตายทันที จึงมิใช่กรณีที่ผู้ตายสมัครใจทะเลาะวิวาทกับจำเลย การที่ศาลล่างทั้งสองวินิจฉัยว่า ผู้ตายสมัครใจวิวาท ไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย โจทก์ร่วมซึ่งเป็นมารดาของผู้ตายไม่มีสิทธิขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการได้นั้น จึงไม่ชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225 และเมื่อผู้ตายมิได้สมัครใจทะเลาะวิวาทกับจำเลย โจทก์ร่วมจึงเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) ย่อมมีอำนาจเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 30

ค่าสินไหมทดแทนที่โจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าปลงศพและค่าขาดไร้อุปการะ พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันกระทำความผิดเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ร่วมนั้น ศาลชั้นต้นพิพากษายกคำร้อง แม้โจทก์ร่วมจะไม่ได้อุทธรณ์ฎีกา แต่คดีนี้เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 เมื่อโจทก์ร่วมยื่นคำร้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 เมื่อคดีฟังได้ว่าจำเลยใช้มีดเป็นอาวุธแทงผู้ตายจนให้ผู้ตายถึงแก่ความตาย การกระทำของจำเลยจึงเป็นการละเมิดและจำต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ร่วม

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๙๐/๒๕๖๒ ขณะเกิดเหตุเป็นเวลากลางคืน ผู้ตายแต่งกายสวมเสื้อผ้าสีดำ มีผ้าสีดำปิดบังใบหน้า โดยมีอาวุธมีดปลายแหลมบุกรุกเข้าไปในบริเวณบ้านของผู้เสียหาย พฤติการณ์ของผู้ตายจึงเป็นการกระทำอันละเมิดต่อกฎหมาย เมื่อจำเลยไล่ให้ผู้ตายออกไป แต่ผู้ตายไม่ยอมออก กลับชักอาวุธมีดออกมาในลักษณะจะทำร้ายจนจำเลยต้องใช้อาวุธปืนของกลางยิงผู้ตายเพื่อป้องกันเหตุร้ายที่จะเกิดขึ้น การกระทำของผู้ตายจึงเป็นผู้ก่อให้จำเลยกระทำความผิด ผู้ตายจึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) ศ. โจทก์ร่วมซึ่งเป็นบิดาของผู้ตายย่อมไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้ตายตามมาตรา 5 (2) และขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ตามมาตรา 30 ได้

การที่ผู้ตายถูกจำเลยใช้อาวุธปืนยิงถึงแก่ความตาย สืบเนื่องมาจากการกระทำป้องกันเกินสมควรแก่เหตุของจำเลย ศ. บิดาของผู้ตายย่อมถือเป็นผู้เสียหายในคดีส่วนแพ่ง มีสิทธิจะยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 ได้โดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้ตายเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยในคดีส่วนอาญาหรือไม่ ส่วนการที่ผู้ตายมีส่วนก่อให้เกิดความเสียหายด้วยโดยมีอาวุธมีดบุกรุกเข้าไปในบริเวณบ้านของจำเลยในเวลากลางคืน และชักอาวุธมีดจะทำร้ายจำเลย ก็เป็นข้อเท็จจริงที่จะนำมาใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดค่าสินไหมทดแทนตาม ป.พ.พ. มาตรา 442 ประกอบมาตรา 223 ที่บัญญัติให้พิจารณาว่าความเสียหายได้เกิดขึ้นเพราะฝ่ายไหนเป็นผู้ก่อยิ่งหย่อนกว่ากันเพียงไรเท่านั้น หาทำให้สิทธิของผู้เสียหายที่จะขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหมดไป ศ. เป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ตายจึงเป็นทายาทของผู้ตาย เมื่อผู้ตายถูกจำเลยใช้อาวุธปืนยิงถึงแก่ความตาย ศ. ได้มีการจัดงานพิธีศพ และต้องขาดไร้อุปการะ จึงย่อมมีสิทธิเรียกค่าปลงศพและค่าขาดไร้อุปการะได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๓๙/๒๕๖๒ โจทก์ร่วมบอกให้จำเลยถอยรถเนื่องจากจอดรถขวางทาง จำเลยลงจากรถแล้วพูดว่า “เกี่ยวอะไรกับมึง” จากนั้นจำเลยใช้มือขวาถึงคอเสื้อโจทก์ร่วม เมื่อจำเลยปล่อยมือ โจทก์ร่วมพูดว่า “เดี๋ยวมึงเจอดีกับกู” แล้วโจทก์ร่วมไปหยิบไม้ข้างประตูทางเข้าออกมาไว้ แต่ยังไม่ทันได้หยิบก็ถูกพวกของจำเลยหยิบไม้ไปเสียก่อนแล้วนำมาตีโจทก์ร่วมจนกระทั่งไม้หัก โจทก์ร่วมจึงหยิบไม้ที่หักตีตอบโต้จำเลยกับพวก แต่ถูกจำเลยเตะเสียก่อนนั้น การกระทำของโจทก์ร่วมเป็นการพูดจาตอบโต้ท้าทายกับจำเลย และเป็นกรณีที่โจทก์ร่วมยอมเข้าเสี่ยงภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้นแก่ตน ซึ่งหากโจทก์ร่วมไม่ประสงค์จะวิวาทกับจำเลยก็ไม่จำต้องพูดจาตอบโต้และไปหยิบไม้ เนื่องจากขณะนั้นไม่ปรากฏว่าจำเลยกับพวกจะรุมทำร้ายโจทก์ร่วมแต่อย่างใด พฤติการณ์ดังกล่าวของโจทก์ร่วมถือได้ว่าสมัครใจทะเลาะวิวาท โจทก์ร่วมจึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยตามความหมายใน ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) และทำให้ไม่มีอำนาจที่จะขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ตามมาตรา 30 จึงไม่มีสิทธิฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยฐานทำร้ายร่างกายผู้ร้องเป็นเหตุให้รับอันตรายสาหัสตาม ป.อ. มาตรา 297 (8) และขอให้ลงโทษจำเลยสถานหนักได้

คดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 เมื่อ ส. ผู้เสียหายยื่นคำร้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 โดยไม่ต้องคำนึงว่า ส. ผู้ร้องเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยหรือไม่ แต่จำเลยจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนมากน้อยเพียงใดย่อมต้องเป็นไปตาม ป.พ.พ. มาตรา 442 ประกอบมาตรา 223 และตามมาตรา 438 วรรคหนึ่ง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๑๒๑/๒๕๖๖ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกา) โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองในความผิดฐานร่วมกันทำร้ายร่างกายตาม ป.อ. มาตรา 295 ประกอบมาตรา 83 ซึ่งคดีสำหรับจำเลยที่ 2 ยุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ โดยศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า แม้จำเลยที่ 2 จะใช้ไม้ตีศีรษะของโจทก์ร่วมในขณะที่โจทก์ร่วมกำลังจะใช้ไม้ตีทำร้ายจำเลยที่ 1 หรือจำเลยที่ 2 อันเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึงก็ตาม แต่จำเลยที่ 2 ก็ยังไม่สมควรเลือกตีที่ศีรษะซึ่งเป็นอวัยวะสำคัญ การกระทำของจำเลยที่ 2 ดังกล่าวจึงเป็นการป้องกันเกินสมควรแก่เหตุตาม ป.อ. มาตรา 69 จากข้อเท็จจริงดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นได้ว่า จำเลยที่ 2 จำต้องกระทำการใดเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือของจำเลยที่ 1 ให้พ้นภยันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมายของโจทก์ร่วมและเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึง โดยโจทก์ร่วมเป็นผู้ที่ก่อให้เกิดภยันตรายขึ้นก่อน แล้วจำเลยที่ 2 จึงใช้สิทธิเพื่อป้องกัน ดังนั้น โจทก์ร่วมจึงมิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยสำหรับความผิดตาม ป.อ. มาตรา 295 ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) โจทก์ร่วมจึงไม่มีสิทธิร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตาม ป.วิ.อ. มาตรา 30 โจทก์ร่วมจึงไม่ใช่คู่ความในคดี จึงไม่มีอำนาจฎีกาในปัญหาเกี่ยวกับการกระทำความผิดของจำเลยที่ 1 ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๐๒/๒๕๖๒ หลังจากที่จำเลยและผู้ตายเกิดการโต้เถียงกันแล้วผู้ตายเดินออกจากร้านเกิดเหตุโดยมีจำเลยเดินตามหลังผู้ตายออกไปพร้อมกับชักอาวุธปืนออกมา เมื่อผู้ตายเดินเลยรถยนต์ของผู้ตายที่จอดไว้ได้ถอดรองเท้าออก ทันใดนั้น จำเลยก็ใช้อาวุธปืนยิงผู้ตาย จึงเห็นได้ว่าจำเลยเป็นฝ่ายก่อเหตุใช้อาวุธปืนยิงผู้ตายก่อน ดังนั้น ผู้ตายจึงเป็นผู้เสียหาย เมื่อผู้ตายถึงแก่ความตาย บิดามารดาของผู้ตายจึงเข้ามาจัดการแทนผู้ตายได้ตาม ป. วิ.อ. มาตรา 5 (2)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๒๑-๙๒๐/๒๕๑๗ ภรรยาเข้าเป็นโจทก์แทนสามีซึ่งถึงแก่ความตายฟ้องว่า จำเลยขับรถโดยประมาททำให้สามีโจทก์และคนอื่นถึงแก่ความตาย เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าคนตายเพราะรถชนกันเกิดจากความประมาทของจำเลยและสามีโจทก์ด้วยกันแล้ว สามีโจทก์จึงเป็นผู้กระทำผิดฐานขับรถโดยประมาทจนเป็นเหตุให้คนตายอันจะต้องรับโทษทางอาญาด้วยผู้หนึ่ง จึงไม่เป็นผู้เสียหาย โจทก์ฟ้องจำเลยได้ก็โดยเข้าฟ้องแทนสามีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕ (๒) เมื่อสามีไม่เป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๔) โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๕๑/๒๕๕๙ ผู้ตาย มีส่วนประมาทในเหตุที่เกิดขึ้น ผู้ตายจึงมิใช่ผู้เสียหาย โจทก์ที่ 1 ซึ่งเป็นบุตรของผู้ตายจึงไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้ตายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 5 (2) ประกอบมาตรา 3 ส่วนที่โจทก์ที่ 2 เพียงนั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ที่ผู้ตายขับไปประสบเหตุจนได้รับอันตรายสาหัสโดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงใดในเหตุการณ์ว่าโจทก์ที่ 2 มีส่วนประมาทด้วย โจทก์ที่ 2 จึงเป็นผู้เสียหาย เมื่อโจทก์ที่ 2 ยังเป็นผู้เยาว์ ส. เป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของโจทก์ที่ 2 จึงจัดการแทนโจทก์ที่ 2 ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 5 (1) ประกอบมาตรา 3 โจทก์ที่ 2 มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๘๖๖/๒๕๖๐ ผู้ตาย เป็นผู้ที่ถูกทำให้ถึงแก่ความตายจากการกระทำความผิดอาญาของจำเลยที่ 1 แม้พนักงานอัยการโจทก์จะบรรยายฟ้องมาด้วยว่าผู้ตายขับรถจักรยานยนต์ด้วยความเร็วสูงเกินสมควรจนไม่สามารถหยุดหรือชะลอความเร็วของรถให้ช้าลงพอที่จะขับหลบหลีกไม่ให้ชนรถคันอื่นที่จอดขวางอยู่ข้างหน้าได้ทัน ผู้ตายหาได้ใช้ความระมัดระวังในการขับรถให้เพียงพอไม่ เป็นเหตุให้รถชนท้ายรถยนต์ที่จอดอยู่ก็ตาม แต่เมื่อผู้ตายถึงแก่ความตายไปก่อน ไม่ถูกพนักงานอัยการโจทก์ฟ้องเป็นจำเลยในคดีอาญาด้วย ข้อเท็จจริงจึงยังไม่พอฟังว่าผู้ตายมีส่วนประมาทด้วย ผู้ตายจึงเป็นผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) โจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นบุพการีของผู้ตายจึงเข้าจัดการแทนผู้เสียหายได้ตามมาตรา 5 (2) การที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 เป็นคดีอาญาฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ถือได้ว่าพนักงานอัยการฟ้องคดีแทนโจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นบุพการีของผู้ตายด้วย คดีนี้จึงเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามความหมายแห่ง ป.วิ.อ. มาตรา 51 ในอันที่จะต้องใช้อายุความในทางอาญาที่ยาวกว่ามาใช้บังคับแก่คดีตาม ป.พ.พ. มาตรา 448 วรรคสอง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๕๑๐/๒๕๕๕ ผู้เสียหายซึ่งเป็นนักข่าวได้รับการร้องเรียนถึงพฤติกรรมของกลุ่มบุคคลที่หลอกลวงขายเหล็กไหลจากผู้ชมรายการของผู้เสียหาย จึงวางแผนพิสูจน์การกระทำของกลุ่มบุคคลดังกล่าวเพื่อให้มีการจับกุมมาลงโทษ หลังจากที่มีการติดต่อกับกลุ่มบุคคลดังกล่าวจนทราบแน่ชัดว่ามีพฤติกรรมในการหลอกลวงจริง จึงประสานงานกับเจ้าพนักงานตำรวจเพื่อจับกุม โดยผู้เสียหายนำเงินที่จะต้องวางประกันในการทำสัญญาจะซื้อขายเหล็กไหลไปลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐานก็เพื่อจะได้เป็นหลักฐานของการกระทำความผิด พฤติการณ์แห่งคดีดังกล่าวมาจังเป็นเรื่องที่ผู้เสียหายแสวงหาพยานหลักฐานด้วยตนเองโดยการหลอกล่อกลุ่มบุคคลดังกล่าว ซึ่งก็คือจำเลยทั้งห้ามากระทำความผิด อันเป็นการก่อให้จำเลยทั้งห้ากระทำความผิดฐานฉ้อโกงตามฟ้อง มิใช่เพราะจำเลยทั้งห้ามีเจตนาจะฉ้อโกงผู้เสียหายมาตั้งแต่ต้น กรณีดังกล่าวจึงไม่อาจถือได้ว่าผู้เสียหายเป็นผู้เสียหายตามกฎหมาย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๙๑/๒๕๕๙ ผู้ตาย เป็นผู้ก่อเหตุให้จำเลยกระทำความผิดโดยบันดาลโทสะ ผู้ตายจึงไม่เป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) ป. ซึ่งเป็นบุตรของผู้ตายย่อมไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้ตายได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 5 (2) และไม่มีอำนาจเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตาม ป.วิ.อ. มาตรา 30

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๒๒๓/๒๕๕๖ การที่จำเลยที่ ๑ แจ้งความแก่เจ้าพนักงานตำรวจว่าโฉนดที่ดินพิพาทได้สูญหายไป แล้วนำสำเนารายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีไปแสดงต่อเจ้าพนักงานที่ดินเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการขอออกใบแทนโฉนดที่ดิน ทำให้เจ้าพนักงานที่ดินหลงเชื่อออกใบแทนโฉนดที่ดินให้แก่จำเลยที่ ๑ แม้ข้อความที่จำเลยที่ ๑ แจ้งจะเป็นความเท็จเพราะความจริงโฉนดที่ดินอยู่ที่โจทก์ การกระทำของจำเลยที่ ๑ ดังกล่าวก็เป็นเรื่องที่จำเลยที่ ๑ กระทำต่อเจ้าพนักงาน มิได้กล่าวพาดพิงไปถึงโจทก์ อันจะถือได้ว่าโจทก์ได้รับความเสียหายโดยตรง หลักฐานในใบแทนโฉนดที่ดินที่เจ้าพนักงานที่ดินออกให้แก่จำเลยที่ ๑ คงมีรายการสาระสำคัญเช่นเดียวกับโฉนดที่ดินที่ถูกยกเลิกไป สิทธิของโจทก์หากจะพึงมีพึงเป็นอย่างไรในที่ดินแปลงนั้นในฐานะหุ้นส่วนกับจำเลยที่ ๑ ก็คงมีอยู่ตามเดิมมิได้ถูกกระทบกระเทือน เนื่องจากการกระทำของจำเลยที่ ๑ เพราะโจทก์ยังคงมีสิทธิเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมในที่ดินในฐานะหุ้นส่วนและมีสิทธิว่ากล่าวเอาความแก่จำเลยที่ ๑ ในฐานะหุ้นส่วนได้เช่นเดิม โจทก์จึงมิใช่ผู้เสียหายในความผิดฐานแจ้งความเท็จและแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่จดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารราชการ

 แม้ข้อความที่จำเลยแจ้งตามรายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐานเป็นความเท็จเพราะ ความจริงโฉนดที่ดินที่มีชื่อจำเลยถือกรรมสิทธิ์อยู่ที่ ภ. และจำเลยนำรายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐานที่เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จตามที่จำเลยแจ้งดังกล่าวว่าโฉนดที่ดินของจำเลยสูญหายไปใช้อ้างเพื่อขอให้ออกใบแทนโฉนดที่ดินก็ตามแต่เป็นเรื่องที่จำเลยกระทำต่อพันตำรวจโท บ. เจ้าพนักงานผู้รับแจ้งและจดข้อความอันเป็นเท็จในรายงานประจำวัน ธ. และ พ. เจ้าพนักงานที่ดิน โดยมิได้กล่าวพาดพิงไปถึง ภ. หรือนำรายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐานที่เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จไปใช้อ้างต่อ ภ. อันจะถือว่า ภ. ได้รับความเสียหายโดยตรงจากการกระทำของจำเลย อีกทั้งจำเลยมอบให้มารดานำโฉนดที่ดินไปเป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินกับ ภ. ซึ่ง ภ. ไม่มีสิทธิบังคับเอากับโฉนดที่ดินได้ตามกฎหมาย ดังนี้ ภ. มิใช่ผู้เสียหายในความผิดฐานแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จ ลงในเอกสารราชการและใช้หรืออ้างเอกสารราชการซึ่งแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่จดข้อความอันเป็นเท็จ ตาม ปวิอ มาตรา 2 (4) และไม่มีสิทธิ์ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ตามมาตรา 30

จำเลยที่ 1 และที่ 2 ตกลงจะขายที่ดินให้แก่โจทก์และโจทก์ได้ชำระเงินค่าที่ดินบางส่วนแล้ว โดยจำเลยที่ 1 และที่ 2 ยินยอมให้โจทก์ยึดถือโฉนดที่ดินไว้เป็นหลักประกันโจทก์ในฐานะผู้จะซื้อย่อมมีสิทธิที่จะบังคับให้จำเลยที่ 1 รับชำระราคาที่ดินส่วนที่เหลือและให้จำเลยที่ 1 ไปจดทะเบียนโอนขายที่ดินให้แก่โจทก์ การที่จำเลยที่ 1 แจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงานตำรวจและแจ้งให้เจ้าพนักงานที่ดินจดข้อความอันเป็นเท็จในคำขอออกใบแทนโฉนดที่ดินว่าต้นฉบับโฉนดที่ดินของจำเลยที่ 1 สูญหาย จนกระทั่งเจ้าพนักงานที่ดินออกใบแทนโฉนดที่ดินให้แก่จำเลยที่ 1 นั้น การกระทำของจำเลยที่ 1 ย่อมเป็นการกระทบต่อสิทธิของโจทก์ในการที่จะบังคับให้จำเลยที่ 1 ไปจดทะเบียนโอนขายที่ดินลงในต้นฉบับโฉนดที่ดินฉบับที่โจทก์ยึดถือไว้เป็นหลักประกันตามสัญญาจะซื้อจะขายที่ดิน อีกทั้งหากจำเลยที่ 1 นำใบแทนโฉนดที่ดินดังกล่าวไปจดทะเบียนนิติกรรมกับบุคคลภายนอก โจทก์ก็อาจไม่สามารถบังคับให้จำเลยที่ 1 จดทะเบียนโอนขายที่ดินดังกล่าวให้แก่โจทก์ได้ ดังนั้น แม้การกระทำผิดของจำเลยที่ 1 เป็นการกระทำต่อเจ้าพนักงานและรัฐเป็นผู้เสียหายก็ตาม แต่โจทก์ก็ได้รับความเสียหายเป็นพิเศษจากการกระทำผิดของจำเลยที่ 1 ด้วย โจทก์ย่อมเป็นผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๖๒/๒๕๖๔ ความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานเป็นความผิดต่อเจ้าพนักงานซึ่งรัฐเป็นผู้เสียหาย โจทก์ซึ่งเป็นราษฎรจะมีอำนาจนำคดีมาฟ้องได้เอง ต้องได้ความว่าการกระทำของจำเลยทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายเป็นพิเศษ

เมื่อที่ดินไม่ใช่ทรัพย์มรดกที่จะต้องแบ่งให้แก่ ท. ผู้รับพินัยกรรมตามข้อกำหนดในพินัยกรรม แม้ต่อมา ท. ถึงแก่ความตาย ที่ดินย่อมไม่ใช่ทรัพย์มรดกที่จะตกทอดแก่โจทก์และเด็กชาย พ. บุตรของ ท. กับโจทก์ การที่จำเลยไปยื่นขอรับโอนทรัพย์มรดกในที่ดินและจดทะเบียนรับโอนที่ดินมาเป็นชื่อของจำเลย จึงเป็นการจัดการทรัพย์มรดกของ ม. แม้จำเลยจะให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินตามบัญชีเครือญาติว่า ท. เป็นโสดซึ่งไม่ตรงกับความเป็นจริง ถือไม่ได้ว่าโจทก์และเด็กชาย พ. ได้รับความเสียหายเป็นพิเศษ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานตาม ป.อ. มาตรา 137

บังคับคดีว่าจำเลยยื่นคำร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือรายงานต่อศาลเพื่อจับกุมและกักขังผู้มีชื่อซึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาและบริวารในคดีแพ่งของศาลจังหวัดชลบุรีซ้ำอีก โดยจำเลยแสดงข้อความอันเป็นเท็จว่าจำเลยไปตรวจสอบที่ศาลแล้วไม่พบเอกสาร ซึ่งโจทก์ได้ดำเนินการตามทางการที่จ้างให้แก่จำเลยด้วยการร้องขอให้มีการจับกุมและกักขังผู้มีชื่อแล้ว เพื่ออาศัยเป็นข้ออ้างว่าโจทก์ละทิ้งหน้าที่แล้วไม่ชำระค่าจ้างให้แก่โจทก์อันทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย แม้หากเหตุผลที่จำเลยอ้างในคำร้องเป็นความเท็จ แต่เป็นการกระทำต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีโดยตรง หากจะมีความเสียหายก็เป็นเรื่องที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือรายงานต่อศาลเพื่อจับกุมลูกหนี้ตามคำพิพากษาและบริวารที่ไม่ปฏิบัติตามหมายบังคับคดีซ้ำอีกครั้งหนึ่ง หาได้เกี่ยวข้องหรือกระทบกระเทือนถึงส่วนได้เสียใด ๆ ของโจทก์ เนื้อความตามคำร้องหาได้มีข้อกล่าวหาใด ๆ ที่พาดพิงถึงการทำหน้าที่ของโจทก์ไม่ ถือไม่ได้ว่าโจทก์ได้รับความเสียหายจากการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จของจำเลย แม้โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยจะอาศัยเรื่องที่กล่าวหาว่าโจทก์ละทิ้งหน้าที่และไม่ชำระค่าจ้างให้แก่โจทก์ ก็เป็นเรื่องที่โจทก์คาดการณ์ล่วงหน้าไปเองยังมิใช่เป็นความเสียหายโดยตรงที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดของจำเลย โจทก์ไม่เป็นผู้เสียหายที่จะมีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดฐานแจ้งความเท็จตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) และมาตรา 28 ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 4

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๓/๒๕๖๖ (เว็ปไซต์ศาลฎีกาและรวมฎีกาเนติ)การที่จำเลยเบิกความเป็นพยานในคดีที่โจทก์ร่วมเป็นผู้ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ ว. เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ และแต่งตั้งโจทก์ร่วมเป็นผู้พิทักษ์ โดยจำเลยเบิกความเป็นใจความว่า ว. มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ สามารถโต้ตอบมีเหตุผลและสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง จำบุคคลใกล้ชิดและเรื่องราวต่าง ๆ ช่วยเหลือตนเองได้ ไม่ได้ป่วยเป็นโรคร้ายแรง และไม่มีอาการฟั่นเฟือน อันเป็นข้อสำคัญในคดีดังกล่าว ย่อมมีผลกระทบต่อสิทธิหรือส่วนได้เสียของโจทก์ร่วมโดยตรง โจทก์ร่วมย่อมได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำของจำเลย จึงเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานเบิกความอันเป็นเท็จในคดีนี้โดยตรง และมีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการในคดีนี้ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๐๙๒/๒๕๕๙ แม้โจทก์คดีนี้ไม่ได้เป็นคู่ความหรือถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ม.1012/2549 ของศาลแพ่งก็ตาม แต่หากจำเลยเบิกความอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีแพ่งดังกล่าวเป็นเหตุให้ศาลฟังว่าจำเลยเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 12410 และพิพากษาขับไล่บริวารของโจทก์ ทำให้โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินต้องเสียสิทธิใช้สอยในที่ดินดังกล่าวไปเช่นนี้ โจทก์ย่อมเป็นบุคคลผู้ได้รับความเสียหายโดยตรง เนื่องจากการเบิกความอันเป็นเท็จของจำเลย โจทก์จึงเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจฟ้องคดีนี้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) และมาตรา 28 (2)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๗๓/๒๕๕๙ จำเลยที่ ๒ เป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัท ท. จำกัด เมื่อจำเลยที่ ๒ รับเงินค่าเบี้ยประกันที่โจทก์ ผู้เอาประกัน ทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัท ท.จำกัด ไว้จากโจทก์ จึงเป็นการรับไว้แทนบริษัท ท. จำกัด เพื่อนำไปมอบให้แก่บริษัท ท. จำกัด เงินค่าเบี้ยประกันจึงตกเป็นของบริษัทท. จำกัด แล้ว การที่จำเลยที่ ๒ เบียดบังเอาเงินดังกล่าวไปเป็นของตนเองตามที่โจทก์ฟ้อง บริษัทท. จำกัด เป็นผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำของจำเลยที่ ๒ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๔) โจทก์จึงมิใช่ผู้เสียหายและไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๖๔๐/๒๕๕๕ แม้ความผิดฐานซ่องโจรกฎหมายไม่ได้บัญญัติว่าเป็นการกระทำความผิดต่อรัฐและรัฐเป็นผู้เสียหาย แต่ก็เป็นความผิดตาม ป.อ. ลักษณะ ๕ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ซึ่งบัญญัติไว้เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม ความสงบสุขและความปลอดภัยของประชาชนโดยส่วนรวม มิใช่บัญญัติเพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะเจาะจงเป็นส่วนตัว ดังนั้น ความผิดฐานซ่องโจรถือว่าเป็นการกระทำต่อรัฐโดยตรง รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย โจทก์ซึ่งเป็นราษฎรจึงไม่ใช่บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดโดยตรง มิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย ไม่มีอำนาจฟ้องคดีได้เอง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๘๗/๒๕๕๖ ปวิอ มาตรา ๒ (๔) บัญญัติว่า ผู้เสียหาย หมายความถึง บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่ง รวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทนได้ดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๔, ๕ และ ๖ การที่ ส. ให้การต่อพนักงานสอบสวนในคดียักยอกทรัพย์นายจ้างว่าถูกจำเลยทั้งสองกับพวกร่วมกันกรรโชกเอาเงินที่ ส. ยักยอกมาจากนายจ้างไป ๖๐๐,๐๐๐ บาท เพราะกลัวจำเลยทั้งสองกับพวกจะจับตัวส่งเจ้าพนักงานตำรวจนั้น การกระทำของจำเลยทั้งสองกับพวกดังกล่าวทำให้ ส. ได้รับความเสียหายโดยตรงในความผิดฐานกรรโชก โดยไม่จำต้องคำนึงถึงว่าเงินที่จำเลยทั้งสองกับพวกกรรโชกเอาไปนั้น จะยังเป็นของนายจ้างอยู่อีกหรือไม่ ส. จึงเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจร้องทุกข์ในความผิดฐานกรรโชกได้ แม้ไม่ปรากฏในสำนวนว่า ส. ได้แจ้งความร้องทุกข์โดยตรง แต่ความผิดฐานกรรโชกเป็นความผิดต่ออาญาแผ่นดิน มิใช่ความผิดต่อส่วนตัว ต่อมาเมื่อจำเลยทั้งสองได้เข้ามอบตัวต่อพนักงานสอบสวนคดีนี้ มีการทำบันทึกการเข้ามอบตัวและแจ้งข้อกล่าวหาระบุ ส. เป็นผู้กล่าวหาจำเลยทั้งสองร่วมกับพวกกรรโชกทรัพย์ พนักงานสอบสวนย่อมมีอำนาจสอบสวน การสอบสวนคดีนี้ชอบด้วยกฎหมาย

ได้ขอโฉนดที่ดินดังกล่าวไปจากโจทก์โดยอ้างว่าเพื่อเป็นหลักประกันเจ้าหนี้รายใหม่ของ ก. และ ก. จะได้นำเงินจากเจ้าหนี้รายใหม่มาชำระหนี้กู้ยืมคืนแก่โจทก์ ต่อมาจำเลยที่ ๒ มอบโฉนดที่ดินคืนแก่โจทก์และบอกว่าหาเจ้าหนี้รายใหม่ไม่ได้ ต่อมาโจทก์พบว่าโฉนดที่ดินดังกล่าวปลอม โดยจำเลยที่ ๑ เป็นผู้ปลอมด้วยวิธีนำโฉนดที่ดินฉบับที่เก็บรักษาไว้ที่สำนักงานที่ดินไปถ่ายเอกสารเป็นภาพสีแล้วนำมาตกแต่ง จากนั้นนำไปคลุกฝุ่นเพื่อให้ดูเก่า ส่วนเงินกู้ดังกล่าว ก. ได้ชำระให้แก่จำเลยที่ ๑ แล้ว พร้อมดอกเบี้ย แต่จำเลยที่ ๑ ไม่นำไปมอบให้แก่โจทก์แล้วย่อมทำให้โจทก์ต้องสูญเสียหลักประกัน ในการกู้ยืมเงินที่ ก. ผู้กู้ได้มอบให้แก่โจทก์ แม้การปลอมโฉนดที่ดินดังกล่าวจะทำโดยนำโฉนดที่ดินฉบับที่เก็บรักษาไว้ที่สำนักงานที่ดินไปถ่ายเอกสารมิใช่การปลอมจากโฉนดที่ดินฉบับที่ ก. มอบไว้ให้แก่โจทก์ยึดถือเป็นประกันเป็นแบบในการปลอมก็ถือว่าเป็นการกระทำที่มีผลต่อโจทก์ เพราะผู้ปลอมมีเจตนาให้เป็นการปลอมโฉนดที่ดินที่ ก. มอบไว้ให้แก่โจทก์เพียงแต่ใช้โฉนดที่ดินฉบับที่เก็บรักษาไว้ที่สำนักงานที่ดินเป็นแบบในการปลอม เนื่องจากโฉนดที่ดินที่ ก. มอบให้แก่โจทก์ได้มีการส่งมอบคืนให้แก่ ก. ไปแล้ว โจทก์จึงได้รับความเสียหายโดยตรงจากการปลอมและใช้เอกสารปลอมดังกล่าว โจทก์จึงเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานร่วมกันปลอมเอกสารสิทธิอันเป็นเอกสารราชการและร่วมกันใช้เอกสารสิทธิอันเป็นเอกสารราชการปลอม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๔) ดังนั้น โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ในความผิดทั้งสองฐานดังกล่าว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๘ (๒)

เพื่อเกษตรกรรม มาตรา 39 บัญญัติว่า “ที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะทำการแบ่งแยก หรือโอนสิทธิในที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นมิได้ เว้นแต่เป็นการตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรมหรือโอนไปยังสถาบันเกษตรกร หรือ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง” ตามบทบัญญัติดังกล่าวกรรมสิทธิ์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมยังเป็นของรัฐอยู่ เพียงแต่รัฐนำที่ดินมาจัดสรรให้ประชาชนครอบครองทำกินเท่านั้น แม้จะปรากฏว่าจำเลยลบชื่อบิดาในช่องชื่อผู้ได้รับอนุญาตและใส่ชื่อจำเลยแทน ต่อมามีการขายให้แก่ น. และ จ. ก็ไม่ก่อให้บุคคลทั้งสองมีสิทธิใด ๆ ในที่ดินพิพาทเพราะกรรมสิทธิ์ในที่ดินยังคงเป็นของรัฐอยู่ ทั้งการที่จำเลยรับรองกับโจทก์ว่าจะไม่จำหน่าย จำนำ หรือก่อภาระผูกพันใด ๆ ในที่ดิน โจทก์ก็ไม่ได้เป็นผู้ได้รับความเสียหายจากการที่จำเลยปลอมและใช้เอกสารสิทธิ ส.ป.ก.4-01 อันเป็นเอกสารราชการปลอมแต่อย่างใด โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายในความผิดฐานปลอมและใช้เอกสารสิทธิอันเป็นเอกสารราชการปลอม

โจทก์และจำเลยที่ 3 เป็นทายาทโดยธรรมมีสิทธิรับมรดกของ จ. จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 ร่วมกันปลอมพินัยกรรมของ จ. ขึ้นทั้งฉบับว่า จ. ยกที่ดินพร้อมบ้านให้แก่จำเลยที่ 3 แต่เพียงผู้เดียว นอกจาก จ. ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับความเสียหายโดยตรงจากการทำปลอมพินัยกรรมจะเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานปลอมพินัยกรรมอันเป็นเอกสารสิทธิตาม ป.อ. มาตรา 265 แล้ว โจทก์ในฐานะทายาทโดยธรรมของ จ. ก็ถือเป็นผู้เสียหายอีกคนหนึ่งด้วย เพราะหากพินัยกรรมปลอมถูกยกขึ้นกล่าวอ้างว่าเป็นพินัยกรรมที่สมบูรณ์ใช้บังคับได้ โจทก์ซึ่งเป็นแต่เพียงทายาทโดยธรรมมิใช่ทายาทตามพินัยกรรม ย่อมไม่มีสิทธิได้รับมรดกของ จ. ในส่วนที่เป็นที่ดินพร้อมบ้านซึ่งกำหนดไว้ในพินัยกรรมตามสิทธิที่ควรจะได้ในฐานะที่เป็นทายาทโดยธรรม ถือได้ว่าการกระทำความผิดของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 กระทบต่อส่วนได้เสียของโจทก์ในการรับมรดกของ จ. อันเป็นเหตุให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ต้องด้วยบทนิยามคำว่า "ผู้เสียหาย" ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๓๖-๒๒๓๗/๒๕๕๐ ความผิดฐานปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอมเป็นความผิดต่อผู้ที่ได้รับความเสียหายโดยตรงจากการกระทำของจำเลยที่ปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอมตามฟ้อง แม้จำเลยจะปลอมหนังสือของผู้ตายส่งไปถึงนายแพทย์อำนวยการโรงพยาบาล บ. ว่า ผู้ตายขอลาการปฏิบัติงานแล้วลงชื่อปลอมของผู้ตายในหนังสือดังกล่าว และจำเลยได้ปลอมจดหมายของผู้ตายส่งไปถึงนาย ช. กับนางสาว ก. บุตรชายและบุตรสาวของผู้ตายว่า ผู้ตายต้องไปฝึกสมาธิ เพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเอกสารปลอมนั้นผู้ตายได้ทำขึ้นจริง ทั้งนี้โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นก็ตาม ในกรณีนี้โจทก์ที่ ๑ ซึ่งเป็นบิดาผู้ตายก็ยังถือไม่ได้ว่าเป็นบุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำดังกล่าวตาม ปวิอ. มาตรา ๒ (๔) ทั้งความผิดดังกล่าวได้เกิดขึ้นภายหลังจากผู้ตายได้ถึงแก่ความตายไปแล้ว ผู้ตายไม่อาจเป็นผู้เสียหายในความผิดดังกล่าวได้ จึงไม่ใช่กรณีที่โจทก์ที่ ๑ .ซึ่งเป็นบุพการีของผู้ตายจะจัดการแทนผู้ตายได้ ตาม ปวิอ. มาตรา ๕ (๒)

 ภายหลังจากจำเลยทำการปลอมสำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการกลาโหมแล้วจำเลยนำไปประกอบกับคำร้องขอประกันตัว จ. กับพวกต่อร้อยตำรวจเอก พ. และพันตำรวจโท ธ. แม้หลักประกันที่ใช้ประกันตัว จ. กับพวกจะเป็นเงินสดของ จ. กับพวก และ จ. กับพวกไม่เคยผิดสัญญาประกันก็ตาม แต่เมื่อจำเลยนำเอกสารราชการปลอมดังกล่าวไปใช้ต่อร้อยตำรวจเอก พ. และพันตำรวจโท ธ. เป็นเหตุให้บุคคลทั้งสองหลงเชื่อและอนุญาตให้ประกันตัว จ. กับพวก ซึ่งหากร้อยตำรวจเอก พ. และพันตำรวจโท ธ. ทราบว่าเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารราชการปลอมคงไม่อนุญาตให้ประกันตัว จ. กับพวก บุคคลทั้งสองจึงเป็นผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4)

ไม่มีบทบัญญัติตามกฎหมายข้อใดบัญญัติว่า ในคดีอาญาซึ่งมีผู้เสียหายหลายราย ผู้เสียหายทุกรายต้องร้องทุกข์ พนักงานสอบสวนจึงจะมีอำนาจสอบสวน ประกอบกับความผิดฐานปลอมเอกสารราชการ ความผิดฐานใช้เอกสารราชการปลอม และความผิดฐานใช้ยศโดยไม่มีสิทธิมิใช่คดีความผิดต่อส่วนตัว แม้ไม่มีผู้ใดร้องทุกข์ พนักงานสอบสวนก็มีอำนาจสอบสวนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 121 โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ต่อศาลตาม ป.วิ.อ. มาตรา 120

ร่วมกันปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอมจะต้องเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นเพราะข้อความแห่งเอกสารนั้น คดีนี้โจทก์ฟ้องว่าจำเลยกับพวกร่วมกันปลอมลายมือชื่อผู้ครอบครองที่ดินด้านทิศเหนือและทิศตะวันออกซึ่งมีแนวเขตติดต่อกับที่ดินราชพัสดุที่จำเลยขอเช่าในใบรับรองแนวเขตที่ดิน โดยข้อความในเอกสารที่โจทก์ฟ้องว่าจำเลยกับพวกร่วมกันปลอมไม่มีข้อความใดเกี่ยวถึงตัวโจทก์ร่วมเลย ทั้งการที่จำเลยกับพวกนำใบรับรองแนวเขตที่ดินซึ่งเป็นเอกสารปลอมไปยื่นต่อ บ. เจ้าหน้าที่ช่างสำรวจก็เพื่อให้ บ. เสนอต่อทางราชการเพื่อพิจารณาให้จำเลยได้เช่าที่ดินราชพัสดุเท่านั้น ซึ่งไม่ก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อสิทธิครอบครองที่ดินของโจทก์ร่วมหรือทำให้โจทก์ร่วมไม่อาจพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินได้ เนื่องจากใบรับรองแนวเขตที่ดินเป็นเอกสสารปลอม จึงไม่อาจรับฟังได้ว่ามีการรับรองแนวเขตที่ดินโดยเจ้าของที่ดินข้างเคียง โจทก์ร่วมจึงไม่ใช่ผู้ที่ได้รับความเสียหายโดยตรงจากการกระทำของจำเลย แม้โจทก์ร่วมจะเป็นผู้แจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยกับพวก โจทก์ร่วมก็มิใช่ผู้เสียหายตาม ปวิอ. มาตรา ๒ (๔) อันจะมีอำนาจยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็น

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๗๒/๒๕๖๕ (รวมฎีกาเนติ) จำเลยทั้งสองขายลดเช็คให้แก่โจทก์ เช็คนั้นเป็นเอกสารของโจทก์ จำเลยทั้งสองร่วมกันเอาไปเสียทำให้โจทก์ขาดพยานหลักฐานที่จะฟ้องร้องบังคับคดีตามกฎหมาย โจทก์จึงเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย มีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสองในความผิดฐานเอาไปเสียซึ่งเอกสารของผู้อื่นตาม ป.อ. มาตรา 188

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๗๘๒/๒๕๕๘ บุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) ต้องพิจารณาในขณะที่ความผิดเกิดขึ้นว่าบุคคลนั้นได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดนั้นหรือไม่ ทั้งสิทธิของการเป็นผู้เสียหายเป็นสิทธิเฉพาะตัว และไม่อาจโอนสิทธิความเป็นผู้เสียหายไปยังบุคคลอื่นได้แม้ขณะที่โจทก์ฟ้องคดีนี้โจทก์โอนสิทธิเรียกร้องตามคำพิพากษาในคดีของศาลแพ่งให้แก่บริษัท บ. แล้วก็ตาม แต่วันที่จำเลยกระทำความผิดโจทก์ยังเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในคดีดังกล่าว จำเลยโอนขายที่ดินของจำเลยให้แก่ น. เพื่อมิให้โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วน โจทก์จึงเป็นผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ของจำเลย โจทก์อยู่ในฐานะผู้เสียหายและมีอำนาจฟ้องจำเลยได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๖๔/๒๕๔๘ เช็คเป็นเอกสารเปลี่ยนมือ เมื่อจำเลยลงลายมือชื่อสั่งจ่ายเช็คให้แก่โจทก์โดยมิได้ระบุว่า จ่ายให้โจทก์ในฐานะที่โจทก์เป็นผู้จัดการมรดกของ บ. โจทก์จึงเป็นผู้ทรงเช็คตามกฎหมาย เมื่อธนาคารตามเช็คได้ปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คนั้นแล้ว โจทก์ในฐานะผู้ทรงเช็คโดยชอบด้วยกฎหมายจึงเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจฟ้องในนามของโจทก์

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๐๕๖/๒๕๕๙ แม้ โจทก์ร่วมที่ 1 กับ น. บิดาโจทก์ร่วมที่ 2 จดทะเบียนหย่ากับโจทก์ร่วมที่ 1 โดยระบุให้โจทก์ร่วมที่ 2 ซึ่งเป็นบุตรยังไม่บรรลุนิติภาวะอยู่ใต้อำนาจปกครองของ น. บิดา ตามที่ตกลงกัน น. จึงเป็นผู้มีอำนาจปกครองโจทก์ร่วมที่ 2 ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1520 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 1566 วรรคสอง (6) โจทก์ร่วมที่ 1 จึงไม่มีอำนาจปกครองและไม่มีสิทธิกระทำการแทนโจทก์ร่วมที่ 2 ก็ตาม แต่การที่โจทก์ร่วมที่ 1 ยื่นคำร้องขอค่าสินไหมทดแทน เรียกค่าเสียหายต่อชื่อเสียง ค่าเสียหายต่อร่างกายและจิตใจ ค่าเสียหายต่อเสรีภาพ ค่าเสียหายที่ได้รับความทุกข์ทรมานของโจทก์ร่วมที่ 2 ถือได้ว่าเป็นการกระทำแทนหรือในนามของโจทก์ร่วมที่ 2 ซึ่งเป็นผู้เยาว์ แม้ขณะยื่นคำร้องดังกล่าวจะมิได้เป็นไปตามบทบัญญัติว่าด้วยความสามารถของบุคคลตาม ป.วิ.พ. มาตรา 56 วรรคสอง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา 40 แต่เมื่อนับอายุของโจทก์ร่วมที่ 2 ในขณะคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา โจทก์ร่วมที่ 2 มีอายุเกิน 20 ปี พ้นจากภาวะผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นและไม่มีเหตุที่ศาลฎีกาจะต้องมีคำสั่งให้แก้ไขข้อบกพร่องในเรื่องความสามารถของโจทก์ร่วมที่ 2 อีก โจทก์ร่วมที่ 2 ย่อมสามารถทำการใด ๆ โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมของผู้ปกครองหรือผู้แทนโดยชอบธรรมตาม ป.พ.พ. มาตรา 21

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๙๑/๒๕๖๓ โจทก์ร่วมเป็นยายของผู้เสียหายที่ 2 ซึ่งเป็นผู้เยาว์ มิใช่ผู้แทนโดยชอบธรรมซึ่งเป็นบุคคลที่มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่ 2 ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 5 (1) แม้ศาลเยาวชนและครอบครัวมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ร่วมจดทะเบียนรับผู้เสียหายที่ 2 เป็นบุตรบุญธรรมก็ตาม แต่เมื่อโจทก์ร่วมมิได้จดทะเบียนรับผู้เสียหายที่ 2 เป็นบุตรบุญธรรม การรับบุตรบุญธรรมของโจทก์ร่วมยังไม่สมบูรณ์และไม่มีผลตามกฎหมาย โจทก์ร่วมจึงไม่ใช่ผู้รับบุตรบุญธรรมตามกฎหมายตาม ป.พ.พ. มาตรา 1598/21 และมาตรา 1598/27 และไม่ใช่ผู้แทนโดยชอบธรรมตาม ป.วิ.อ. มาตรา 5 (1) ไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่ 2 และไม่มีสิทธิขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการในความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจตาม ป.วิ.อ. มาตรา 30 ทั้งไม่มีสิทธิฎีกาในความผิดฐานดังกล่าว

 โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยทั้งสี่ร่วมกันครอบครองเงินของ ฮ. และเบียดบังยักยอกเงินจำนวนดังกล่าวไป การกระทำที่โจทก์กล่าวหานี้เกิดขึ้นขณะที่ ฮ. ยังมีชีวิตอยู่ จึงเป็นการกระทำต่อ ฮ. เจ้าของทรัพย์ ฮ.จึงเป็นผู้เสียหายตามมาตรา 2 (4) และมีอำนาจร้องทุกข์ตามมาตรา 3 (1) ประกอบมาตรา 2 (7) แม้ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางจะมีคำสั่งให้ ฮ. เป็นผู้เสมือนคนไร้ความสามารถ แต่ ฮ. ยังสามารถดำเนินคดีแก่จำเลยที่ 1 และที่ 2 เหมือนเช่นบุคคลทั่วไปได้ โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากจำเลยที่ 1 และที่ 2 ผู้พิทักษ์ ประกอบกับ ฮ. มิได้ถูกจำเลยทั้งสี่ทำร้ายถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้อันจะทำให้โจทก์ร่วมในฐานะผู้จัดการมรดกของ ฮ. มีอำนาจจัดการแทนได้ตามมาตรา 5 (2) เมื่อโจทก์ร่วมซึ่งไม่ได้เป็นผู้เสียหายเป็นผู้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสี่ในความผิดฐานยักยอกซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ จึงถือไม่ได้ว่าคดีนี้มีคำร้องทุกข์ตามระเบียบที่จะทำให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนในความผิดต่อส่วนตัวหรือความผิดอันยอมความได้และถือเท่ากับว่ายังไม่มีการสอบสวน ย่อมส่งผลให้โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องตามมาตรา 120

ขัดกับคำในปพพ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๙๑๕/๒๕๕๑ ปวิอ.มาตรา ๒ (๗) และมาตรา ๑๒๓ มิได้บัญญัติว่า การร้องทุกข์ของผู้เยาว์ต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้แทนโดยชอบธรรม หรือบุคคลดังกล่าวต้องลงลายมือชื่อในการร้องทุกข์ของผู้เยาว์ด้วย ดังนั้น ผู้เยาว์จึงมีอำนาจร้องทุกข์ด้วยตนเอง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๕๒๓/๒๕๖๖ (หนังสือรวมฎีกาเนติ) ผู้เสียหายที่ 2 เป็นผู้เยาว์มีอายุ 16 ปีเศษ มีความรู้สึกผิดชอบดีแล้วย่อมมีสิทธิขอถอนคำร้องทุกข์เองได้ และความผิดฐานร่วมกันหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่นหรือกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกายตาม ป.อ. 310 วรรคแรก ประกอบมาตรา 83 เป็นความผิดอันยอมความได้ตามมาตรา 321 แม้ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วแต่คดียังไม่ถึงที่สุด ผู้เสียหายที่ 2 ชอบที่จะถอนคำร้องทุกข์เสียเมื่อใดก็ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 126 เมื่อผู้เสียหายที่ 2 ถอนคำร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ในความผิดดังกล่าวย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2)

ความผิดฐานร่วมกันกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาของตนโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิง กับความผิดฐานร่วมกันพาเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเพื่อการอนาจารซึ่งเป็นความผิดกรรมเดียวกัน และฐานร่วมกันพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเพื่อการอนาจารตาม ป.อ. มาตรา 277 วรรคสี่, 283 ทวิ วรรคสอง, 317 วรรคสาม ประกอบมาตรา 83 มิใช่เป็นความผิดอันยอมความได้ ทั้งผู้เสียหายที่ 2 ไม่ได้เป็นผู้เสียหายในความผิดฐานร่วมกันพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเพื่อการอนาจาร ผู้เสียหายที่ 2 ไม่มีอำนาจถอนคำร้องทุกข์ในความผิดดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๔๗๕/๒๕๓๗ ผู้เสียหายในคดีอาญาซึ่งยังเป็นผู้เยาว์จะขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการต้องกระทำโดยผู้แทน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓, ๕ และ ๖ การที่ผู้เสียหายซึ่งยังเป็นผู้เยาว์ขอเข้าร่วมเป็นโจทก์โดยลงชื่อแต่งตั้งทนายความด้วยตนเองแต่ลำพัง เพื่อให้ทนายความดำเนินกระบวนพิจารณานั้นมิได้เป็นไปตามบทบังคับว่าด้วยความสามารถของบุคคลตามกฎหมาย แต่ศาลจะยกคำร้องหรือไม่พิจารณาเสียทีเดียวไม่ได้ ชอบที่จะสั่งให้แก้ไขความบกพร่องเสียก่อน ตามนัยแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๖ วรรคสี่ ประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๖ และ ๑๕

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๘๒/๒๕๒๗ บิดาของผู้เยาว์ซึ่งไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับมารดาของผู้เยาว์ ทั้งไม่ปรากฏว่าได้จดทะเบียนว่าผู้เยาว์เป็นบุตร หรือศาลพิพากษาว่าผู้เยาว์เป็นบุตร ไม่เป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เยาว์ และไม่มีอำนาจจัดการร้องทุกข์แทนผู้เยาว์ในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๖ วรรคแรก จึงถือได้ว่าไม่มีคำร้องทุกข์ พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจสอบสวน และพนักงานอัยการไม่มีอำนาจยื่นฟ้องคดีต่อศาล

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๑๗/๒๕๖๕ (หนังสือรวมฎีกาเนติ) โจทก์ร่วมอายุ 10 ปีเศษ บิดาโจทก์ร่วมหย่าขาดกับมารดาโดยให้มารดาเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง โจทก์ร่วมไม่ใช่ผู้แทนโดยชอบธรรมตาม ป.วิ.อ. มาตรา 3 และมาตรา 5 (1) การที่โจทก์ร่วมโดยบิดาโจทก์ร่วมขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมและขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งศาลชั้นต้นสั่งอนุญาตนั้น มิได้เป็นไปตามบทบังคับอันว่าด้วยความสามารถของบุคคลตามกฎหมาย แต่จะยกฟ้องหรือไม่รับพิจารณาเสียทีเดียวยังไม่ได้ ชอบที่จะสั่งให้แก้ไขความบกพร่องเสียก่อนตาม ป.วิ.พ. มาตรา 56 วรรคสอง ประกอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา 15

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๐๐/๒๕๕๘ ผู้ร้องเป็นมารดาบุญธรรมผู้ตาย โดยไม่ได้จดทะเบียนรับผู้ตายเป็นบุตรบุญธรรม เพียงแต่แจ้งเกิดและเลี้ยงดูผู้ตายมาแต่วัยเยาว์ ผู้ร้องไม่ใช่มารดาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย จึงไม่ใช่ผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) และมาตรา 5 (2) และไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 44/1 ได้

บรรพ 5 ครอบครัว และ บรรพ 6 มรดก ไม่มีข้อความใดที่บ่งชี้หรือแสดงให้เห็นว่าทายาทโดยธรรมลำดับ (3) ถึง (6) ต้องชอบด้วยกฎหมายกับมีสิทธิและหน้าที่ต่อกันในทางครอบครัวจึงจะมีสิทธิรับมรดก คงมีแต่ข้อความที่บ่งชี้ให้เห็นว่าทายาทโดยธรรมลำดับ (1) เพราะชั้นบุตร และ (2) เท่านั้นที่ต้องชอบด้วยกฎหมายกับมีสิทธิและหน้าที่ต่อกันในทางครอบครัวจึงจะมีสิทธิรับมรดก ทั้งนี้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1461 ถึงมาตรา 1484/1และมาตรา 1627 ดังนั้น ไม่ว่า พ. จะเป็นบิดาของผู้ตายโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ก็ไม่ใช่สาระสำคัญที่จะทำให้ความเป็นทายาทโดยธรรมลำดับ (3) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน (4) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน (5) ปู่ ย่า ตา ยาย และ (6) ลุง ป้า น้า อา ของผู้ตายเปลี่ยนแปลงไป เพราะกฎหมายไม่ได้กำหนดว่าการจะเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน ปู่ ย่า ตา ยาย และ ลุง ป้า น้า อา ชอบด้วยกฎหมายต้องให้บิดาของผู้ตายเป็นบิดาชอบด้วยกฎหมายด้วย ดังนี้ ต้องถือความเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน ปู่ ย่า ตา ยาย และ ลุง ป้า น้า อา ตามความเป็นจริง ข้อเท็จจริง ได้ความว่า โจทก์เป็นอาของผู้ตาย โจทก์จึงเป็นทายาทโดยธรรมลำดับที่ (6) เมื่อผู้ตายไม่มีทายาทโดยธรรมลำดับที่ (1) ถึง (5) โจทก์ย่อมมีสิทธิรับมรดกของผู้ตายตาม ป.พ.พ. มาตรา 1620 มาตรา 1629 และมาตรา 1630 โจทก์จึงเป็นผู้เสียหาย มีอำนาจฟ้องคดีนี้ได้

ปล้นทรัพย์ของ ส. ไปและร่วมกันใช้กำลังประทุษร้าย ผลักและฉุดกระชาก ส. เข้าไปในรถยนต์ของจำเลยทั้งห้ากับพวก อันเป็นการข่มขืนใจ ส. ให้ต้องจำยอมเข้าไปในรถยนต์ของจำเลยทั้งห้ากับพวกด้วยการทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกายหรือเสรีภาพ และขณะนี้ไม่ทราบว่า ส. ยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ แม้คำบรรยายฟ้องจะแสดงว่า จำเลยทั้งห้ากับพวกร่วมกันใช้กำลังทำร้าย ส. แต่เมื่อโจทก์มิได้ฟ้องยืนยันว่า ส. เสียชีวิตแล้ว กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่า ส. ถูกทำร้ายถึงตายตามความหมายของกฎหมาย แม้ต่อมาศาลแพ่งกรุงเทพใต้มีคำสั่งว่า ส. เป็นคนสาบสูญซึ่งถือว่าถึงแก่ความตายตาม ป.พ.พ. มาตรา 62 ก็ตาม แต่ก็เป็นการตายโดยผลของกฎหมาย มิใช่เป็นกรณีถูกทำร้ายถึงตายตามความเป็นจริง

ขณะที่ภริยาและผู้สืบสันดานของ ส. ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในปี 2547 และปี 2548 ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่า ส. ถูกทำร้ายถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจะจัดการเองได้ ประกอบกับโจทก์แถลงยอมรับต่อศาลชั้นต้นตามรายงานกระบวนพิจารณาว่า อ. ภริยาของ ส. ไม่ใช่ผู้เสียหายที่จะขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ได้ ดังนี้ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกคำขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของ อ. โจทก์ร่วมที่ 1 และบุตรของ ส. โจทก์ร่วมที่ 2 ถึงที่ 5 จึงเป็นไปโดยถูกต้องและชอบด้วยหลักเกณฑ์ตามที่บัญญัติไว้ใน ป.วิ.อ. มาตรา 5 (2) แล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๓๕๗/๒๕๕๐ พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองว่า ร่วมกับพวกบุกรุกเข้าไปในบ้านพักของโจทก์ร่วมแล้วทำร้ายร่างกายผู้เสียหายที่ ๒ ได้รับอันตรายสาหัส โจทก์ร่วมและในฐานะมารดาของผู้เสียหายที่ ๒ ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ โดยได้ความว่าผู้เสียหายที่ ๒ ถึงแก่ความตายด้วยการผูกคอตาย ไม่ได้ตายเพราะถูกจำเลยทั้งสองกับพวกทำร้ายตามฟ้อง ซึ่งตาม ปวิอ. มาตรา ๕ (๒) ผู้บุพการีจะจัดการแทนผู้เสียหายได้เฉพาะแต่ในความผิดอาญาซึ่งผู้เสียหายถูกทำร้ายถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจะจัดการเองได้ ดังนั้น โจทก์ร่วมจึงไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่ ๒ ในการเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการในความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส โจทก์ร่วมเข้าร่วมเป็นโจทก์ได้เฉพาะความผิดฐานบุกรุกที่โจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายเท่านั้น

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๘๘๔/๒๕๕๐ โจทก์ร่วมที่ ๒ เป็นบิดาเด็กหญิง ร. มีสิทธิเข้าร่วมเป็นโจทก์ได้ก็โดยฐานะเป็นผู้จัดการแทนเด็กหญิง ร. ผู้ตายตามปวิอ. มาตรา ๕ (๒) ต่อมาระหว่างพิจารณาของศาลโจทก์ร่วมที่ ๒ ถึงแก่ความตาย ส.ภริยาโจทก์ร่วมที่ ๒ หามีสิทธิเข้าดำเนินคดีต่างโจทก์ร่วมที่ ๒ ตามความหมายแห่ง ปวิอ. มาตรา ๒๙ ไม่ เพราะโจทก์ร่วมที่ ๒ เป็นเพียงผู้จัดการแทนเด็กหญิง ร. ผู้ตายเท่านั้น โจทก์ร่วมที่ ๒ ไม่ใช่ผู้เสียหายในความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยตรง ที่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ ส. เข้าดำเนินคดีต่างโจทก์ร่วมที่ ๒ จึงเป็นการไม่ชอบ

คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ท ๑๕๙๒/๒๕๕๖ โจทก์ร่วมที่ ๑ บิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของ ท. ผู้เสียหายซึ่งถูกทำร้ายถึงแก่ความตายถึงแก่ความตาย ผู้ร้องซึ่งเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของโจทก์ร่วมที่ ๑ และเป็นมารดาของ ท. ผู้ตายยื่นคำร้องขอเข้าดำเนินคดี ถือว่าผู้ร้องประสงค์ขอใช้สิทธิของตนที่มีอยู่เดิมตั้งแต่แรกในฐานะผู้มีอำนาจจัดการแทนตาม ปวิอ มาตรา ๕ (๒) เพื่อสืบสิทธิดำเนินคดีแทนโจทก์ร่วมที่ ๑ ในชั้นฎีกา ศาลฎีกาอนุญาตให้ผู้ร้องเข้าดำเนินคดีในฐานะเป็นโจทก์ร่วมที่ ๑ แทนโจทก์ร่วมได้กับรับคำแก้ฎีกาไว้พิจารณา

ตรวจรับงานจ้างของเทศบาลนครลำปางผู้เสียหายที่ 1 ซึ่งมิใช่ผู้แทนของนิติบุคคลผู้เสียหายที่ 1 ย่อมไม่มีอำนาจร้องทุกข์แทนผู้เสียหายที่ 1 การที่นายกเทศมนตรีนครลำปางผู้แทนนิติบุคคลผู้เสียหายที่ 1 ไม่แจ้งความร้องทุกข์เพราะมีส่วนร่วมกระทำผิดกับจำเลยทั้งสองนั้น มิใช่เหตุที่จะยกขึ้นอ้างเพื่อยกเว้นบทบัญญัติในเรื่องผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายได้หากการไม่ร้องทุกข์ของนายกเทศมนตรีนครลำปางก่อให้เกิดความเสียหาย หรือผู้แทนนิติบุคคลผู้เสียหายที่ 1 มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดอย่างใด ก็ชอบที่จะดำเนินคดีจากการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนนิติบุคคลเป็นอีกส่วนหนึ่ง ดังนี้ เมื่อนายกเทศมนตรีนครลำปางผู้แทนผู้เสียหายที่ 1 มิได้ร้องทุกข์ดังนี้ ก็ต้องถือว่าไม่มีการสอบสวนโดยชอบด้วยกฎหมายและต้องห้ามมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาล

ผู้แทนอื่น ๆ ของนิติบุคคลมีอำนาจเป็นโจทก์หรือเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการได้ตาม ป. วิ.อ. มาตรา 3 และมาตรา 5 สำหรับโจทก์ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลตาม พ.ร.บ.สหกรณ์ พ.ศ.2542 มาตรา 51 บัญญัติให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินกิจการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนหรือผู้จัดการทำการแทนก็ได้ ประกอบกับข้อบังคับของโจทก์ระบุให้คณะกรรมการดำเนินการของโจทก์มีอำนาจหน้าที่ให้ฟ้อง ต่อสู้ หรือดำเนินคดีเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์... ดังนี้ คณะกรรมการดำเนินการของโจทก์จึงเป็นผู้แทนโจทก์ที่มีอำนาจฟ้องคดีด้วยตนเองหรือมอบหมายให้ผู้หนึ่งผู้ใดฟ้องคดีก็ได้ การกระทำในนามของโจทก์ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโจทก์ซึ่งระบุว่าการลงลายมือชื่อแทนสหกรณ์ตามความในวรรคแรกต้องประทับตราของสหกรณ์ด้วย เมื่อข้อเท็จจริงตามหนังสือมอบอำนาจให้ฟ้องคดีของโจทก์ คงมีแต่คณะกรรมการดำเนินการผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อในนามของโจทก์ลงลายมือชื่อโดยมิได้มีการประทับตราของโจทก์กำกับไว้เช่นนี้ จึงถือไม่ได้ว่าคณะกรรมการดำเนินการได้กระทำการโดยชอบในฐานะผู้แทนสหกรณ์โจทก์ซึ่งเป็นนิติบุคคล มีผลเท่ากับโจทก์มิได้ลงลายมือชื่อในหนังสือมอบอำนาจให้ ช. ฟ้องคดีนี้ได้โดยชอบ ช. จึงไม่มีอำนาจลงลายมือชื่อในคำฟ้องแทนโจทก์

 อ ได้รับเลือกตั้งเข้าเป็นคณะกรรมการของโจทก์ร่วมโดยเป็นเลขานุการ เมื่อ อ. นำผลการตรวจสอบเข้าที่ประชุม โจทก์ร่วมมีมติมอบอำนาจให้ อ. เป็นผู้ดำเนินการร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่จำเลยจนกว่าคดีจะถึงที่สุด อ.ไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่จำเลย และให้รายละเอียดต่อพนักงานสอบสวนตามข้อเท็จจริงที่ตรวจสอบมา ดังนี้ อ. ย่อมมีอำนาจดำเนินการร้องทุกข์แทนโจทก์ร่วมแล้วตั้งแต่วันที่ที่ประชุมโจทก์ร่วมมีมติให้ อ. เป็นผู้ดำเนินการ การมอบอำนาจให้บุคคลใดไปร้องทุกข์นั้นกฎหมายหาได้บังคับว่าต้องทำเป็นหนังสือหรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าผู้เสียหายได้มอบหมายให้ อ. ไปร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดคดีนี้จริง อ. ย่อมมีฐานะเป็นผู้แทนอื่น ๆ ของโจทก์ร่วม ที่จัดการแทนโจทก์ร่วมได้ตามนัย ปวิอ มาตรา ๕ (๓) การร้องทุกข์สามารถกระทำได้ด้วยวาจาให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้ เมื่อเป็นการกระทำในขอบอำนาจ แม้หนังสือมอบอำนาจลงวันที่ภายหลัง ก็ไม่ทำให้ อ. ซึ่งมีอำนาจร้องทุกข์แทนโจทก์ร่วมได้อยู่แล้วกลายเป็นผู้ที่ไม่มีอำนาจร้องทุกข์แทนโจทก์ร่วมไปได้แต่อย่างใด การร้องทุกข์จึงชอบด้วยกฎหมายแล้วตาม มาตรา ๑๒๓ วรรคสอง พนักงานสอบสวนและโจทก์จึงมีอำนาจสอบสวนและอำนาจฟ้องคดีนี้

ข. ตรวจสอบบัญชีของโจทก์ร่วมแล้วพบว่า มีการทุจริตยอดเงินตามฟ้องและแจ้งให้ประธานกรรมการโจทก์ร่วมทราบตั้งแต่วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๖ จะถือว่าโจทก์ร่วมรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดยังไม่ได้ เนื่องจากเป็นเพียงข้อมูลเบื้องต้นว่ามีการทุจริตเกิดขึ้นแต่ยังไม่รู้แน่ชัดว่าผู้กระทำเป็นใคร ต่อมาโจทก์ร่วมได้ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่อกรรมการตรวจสอบเสร็จสิ้นและการประชุมพร้อมมีมติว่าความเสียหายเกิดขึ้นในช่วงจำเลยเป็นผู้จัดการ จึงมอบอำนาจให้ อ. ไปร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลย ประธานการรมการของโจทก์ร่วมน่าจะทราบเรื่องในวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๗ อันเป็นวันที่โจทก์ร่วมรู้ตัวผู้กระทำความผิดแน่นอน ผู้รับมอบอำนาจโจทก์ร่วมไปร้องทุกข์เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๗ จึงเป็นการร้องทุกข์ภายในอายุความสามเดือน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๕๓๖/๒๕๖๕ (รวมฎีกาเนติ) ในคดีอาญาซึ่งผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ แม้ผู้แทนโดยชอบธรรมมีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหาย แต่หากปรากฏว่าผู้แทนโดยชอบธรรมมีผลประโยชน์ขัดกันกับผู้เสียหาย ญาติของผู้นั้นหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องอาจร้องต่อศาลขอให้ตั้งเขาเป็นผู้แทนเฉพาะคดีก็ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 6 วรรคหนึ่ง ซึ่งการที่ศาลจะตั้งผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้แทนเฉพาะคดีก็โดยคำนึงถึงประโยชน์เฉพาะตัวของผู้เสียหาย

ผู้คัดค้านมารดาผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้เยาว์มีผลประโยชน์ขัดกันกับผู้เสียหาย กรณีมีความจำเป็นต้องตั้งผู้แทนเฉพาะคดีตาม ป.วิ.อ. มาตรา 6 คำสั่งของศาลล่างทั้งสองตั้งผู้ร้องซึ่งเป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายเป็นผู้แทนเฉพาะคดีถือได้ว่าเป็นประโยชน์แก่ตัวผู้เสียหาย และมีผลทำให้ผู้คัดค้านไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 5 (1) และไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการแทนผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 3 (2) อีกต่อไป

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๙๕๘/๒๕๔๑ พ.มิได้เป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของ น. ได้เป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๗ แม้ตามคำฟ้องจะระบุว่า น. ผู้เยาว์ โดย พ. บิดาผู้ปกครอง ผู้แทนโดยชอบธรรมเป็นโจทก์ แต่ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องปรากฏว่า น. เป็นบุตรของโจทก์อันเกิดกับ ร. ภริยาของโจทก์ซึ่งไม่ได้จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมาย และ ร. หนีออกจากบ้านตั้งแต่ น. ยังเล็กอยู่ พ. เป็นผู้ให้ความอุปการะเลี้ยงดูให้การศึกษา และให้ น. ใช้นามสกุล กรณีมารดาโดยชอบธรรมของ น.ผู้เยาว์ไม่สามารถทำการตามหน้าที่ได้ ดังนั้น ญาติของ น.ผู้เยาว์หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องจึงอาจร้องขอต่อศาลชั้นต้น ขอให้ตั้งเป็นผู้แทนเฉพาะคดีได้ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๖ การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ประทับฟ้องโจทก์ไว้พิจารณา ถือได้โดยปริยายว่า ศาลชั้นต้นตั้งให้ พ. เป็นผู้แทนเฉพาะคดีตามกฎหมาย อีกทั้งยังปรากฏว่าก่อนศาลชั้นต้นพิพากษา ศาลชั้นต้นยังมีคำสั่งตั้ง พ. เป็นผู้แทนเฉพาะคดีอีกด้วย เช่นนี้ พ.จึงมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยแทน น. ผู้เยาว์ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๕๗/๒๕๖๖ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกา) สำนักงานจัดหางานจังหวัดมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ไปกล่าวโทษแก่จำเลยกับพวกเฉพาะในความผิดตาม พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 มาตรา 30, 82, 91 ตรี และพันจ่าอากาศ อ. ผู้กล่าวหา ได้กล่าวโทษจำเลยในข้อหาดังกล่าวเท่านั้น กรณีจึงเท่ากับว่าโจทก์ร่วมที่ 1 ซึ่งเป็นผู้เสียหายไม่ได้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยในข้อหาร่วมกันฉ้อโกง ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ พนักงานสอบสวนย่อมไม่มีอำนาจสอบสวนในข้อหาดังกล่าวตาม ป.วิ.อ. มาตรา 121 พนักงานอัยการโจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา 120 และการที่โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยในข้อหาร่วมกันฉ้อโกง ย่อมเป็นผลให้คำขอในส่วนแพ่งที่โจทก์ขอให้จำเลยคืนหรือใช้เงินแก่โจทก์ร่วมที่ 1 ตกไปด้วย ประกอบกับ ป.วิ.อ. มาตรา 43 และ พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 มิได้บัญญัติให้อำนาจพนักงานอัยการ โจทก์มีสิทธิยื่นคำขอให้จำเลยคืนหรือใช้เงินในความผิดข้อหาร่วมกันหลอกลวงผู้อื่นว่าสามารถหางานในต่างประเทศได้ จึงต้องยกคำขอในส่วนแพ่งของโจทก์เสียด้วย

พนักงานอัยการโจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยเฉพาะในความผิดตาม พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 มาตรา 91 ตรี ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองประชาชนผู้หางาน รัฐจึงเป็นผู้เสียหายแต่เพียงผู้เดียวที่จะดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดได้ ผู้เสียหายที่ 1 และที่ 8 ซึ่งถูกจำเลยกับพวกร่วมกันหลอกลวงให้จ่ายเงินโดยไม่อาจหางานให้ทำได้ จึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยที่จะฟ้องจำเลยให้ต้องรับโทษตาม พ.ร.บ. ดังกล่าวตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) จึงไม่มีอำนาจขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตาม ป.วิ.อ. มาตรา 30

พนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันบุกรุกอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นตาม ป.อ. มาตรา 362, 364 และมาตรา 365 (2) ซึ่งความผิดตาม ป.อ. มาตรา 365 (2) เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน มิใช่ความผิดต่อส่วนตัวที่ห้ามพนักงานสอบสวนทำการสอบสวน เว้นแต่จะมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบตาม ป.วิ.อ. มาตรา 121 วรรคสอง ดังนั้น เมื่อมีความผิดอาญาแผ่นดินเกิดหรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐ ย่อมเป็นหน้าที่โดยตรงของเจ้าพนักงานตำรวจที่ต้องสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพื่อเอาผิดแก่ผู้กระทำผิดอาญาทั้งปวงตาม ป.วิ.อ. มาตรา 18 ประกอบด้วยมาตรา 121 วรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะมีผู้เสียหายร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษผู้กระทำผิดหรือไม่ ดังนั้น แม้ตามเนื้อความในสำเนารายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐาน จะเป็นการแจ้งความโดยที่ยังไม่ประสงค์จะให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ 1 และโจทก์ร่วมมอบอำนาจให้ ส. ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ 1 เท่านั้น พนักงานสอบสวนก็มีอำนาจสอบสวนคดีนี้และดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสองได้โดยไม่จำเป็นต้องมีคำร้องทุกข์จากผู้เสียหาย และมีอำนาจสอบปากคำผู้ที่รู้เห็นเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดได้ การสอบสวนชอบด้วยกฎหมายแล้ว พนักงานอัยการย่อมมีอำนาจฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา 120

ผู้แทนอื่น ๆ ของนิติบุคคลมีอำนาจเป็นโจทก์หรือเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการได้ตาม ป. วิ.อ. มาตรา 3 และมาตรา 5 สำหรับโจทก์ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลตาม พ.ร.บ.สหกรณ์ พ.ศ.2542 มาตรา 51 บัญญัติให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินกิจการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนหรือผู้จัดการทำการแทนก็ได้ ประกอบกับข้อบังคับของโจทก์ระบุให้คณะกรรมการดำเนินการของโจทก์มีอำนาจหน้าที่ให้ฟ้อง ต่อสู้ หรือดำเนินคดีเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์... ดังนี้ คณะกรรมการดำเนินการของโจทก์จึงเป็นผู้แทนโจทก์ที่มีอำนาจฟ้องคดีด้วยตนเองหรือมอบหมายให้ผู้หนึ่งผู้ใดฟ้องคดีก็ได้ การกระทำในนามของโจทก์ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโจทก์ซึ่งระบุว่าการลงลายมือชื่อแทนสหกรณ์ตามความในวรรคแรกต้องประทับตราของสหกรณ์ด้วย เมื่อข้อเท็จจริงตามหนังสือมอบอำนาจให้ฟ้องคดีของโจทก์ คงมีแต่คณะกรรมการดำเนินการผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อในนามของโจทก์ลงลายมือชื่อโดยมิได้มีการประทับตราของโจทก์กำกับไว้เช่นนี้ จึงถือไม่ได้ว่าคณะกรรมการดำเนินการได้กระทำการโดยชอบในฐานะผู้แทนสหกรณ์โจทก์ซึ่งเป็นนิติบุคคล มีผลเท่ากับโจทก์มิได้ลงลายมือชื่อในหนังสือมอบอำนาจให้ ช. ฟ้องคดีนี้ได้โดยชอบ ช. จึงไม่มีอำนาจลงลายมือชื่อในคำฟ้องแทนโจทก์

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๐๐-๒๖๐๒/๒๕๕๐ ตามหนังสือมอบอำนาจทั้งสองฉบับมีข้อความระบุเหมือนกันว่า โจทก์ร่วมโดย ณ. และ ท. กรรมการผู้มีอำนาจ มอบอำนาจให้ ม. เป็นผู้รับมอบอำนาจไปร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญาตามเช็คพิพาทแก่บริษัท ต. โดยจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ แสดงว่าโจทก์ร่วมมอบอำนาจให้ ม. ร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่บริษัท ต. ซึ่งมีจำเลยทั้งสองเป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทน มิใช่มอบอำนาจให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสองในฐานะส่วนตัว อีกทั้งตามสำเนาหนังสือรับรองและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของ ณ. และ ท. ที่แนบท้ายหนังสือมอบอำนาจดังกล่าวทุกฉบับซึ่งมีการรับรองสำเนาถูกต้องก็ระบุไว้ชัดเจนว่า สำหรับใช้งานมอบอำนาจให้ ม. ร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญาแก่บริษัท ต. เท่านั้น แม้ ณ. กรรมการผู้จัดการโจทก์ร่วมจะเบิกความว่า ตามหนังสือมอบอำนาจทั้งสองฉบับ เป็นการมอบอำนาจให้ ม. ไปแจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสองก็ตาม แต่คำเบิกความของ ณ. ก็ขัดต่อข้อความในหนังสือมอบอำนาจดังกล่าว ย่อมไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง (มีต่อ)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๐๐-๒๖๐๒/๒๕๕๐ (ต่อ) แม้จำเลยทั้งสองจะเป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัท ต . ก็ตาม แต่ความเป็นนิติบุคคลของบริษัท ต. ก็แยกต่างหากจากความเป็นบุคคลของจำเลยทั้งสอง ประกอบกับความรับผิดในทางอาญาเป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล เมื่อโจทก์ร่วมมีหนังสือมอบอำนาจให้ ม. ไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนโดยระบุให้ดำเนินคดีแก่บริษัท ต. เท่านั้น ม. จึงไม่มีอำนาจไปแจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสอง และเป็นการร้องทุกข์ที่ไม่ชอบ เท่ากับว่าโจทก์ร่วมซึ่งเป็นผู้เสียหายไม่ได้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีนี้อันเป็นความผิดต่อส่วนตัวแก่จำเลยทั้งสอง พนักงานสอบสวนจังไม่มีอำนาจสอบสวนคดีนี้ได้ตาม ปวิอ.มาตรา ๑๒๑ ฉะนั้นพนักงานอัยการโจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสองตาม ปวิอ. มาตรา ๑๒๐ เมื่อโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง คำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของผู้เสียหายย่อมตกไป และต้องยกฟ้องด้วย

 หนังสือมอบอำนาจมีข้อความว่า โจทก์ร่วมขอมอบอำนาจให้ ส. ผู้รับมอบอำนาจให้ทำการดังนี้ ข้อ 1 “แจ้งความร้องทุกข์มอบคดีต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองฉะเชิงเทราหรือพนักงานสอบสวนที่มีอำนาจสอบสวนคดีอาญากับบริษัท ศ. (จำเลยที่ 1) ในเรื่องที่บริษัท ศ. ได้ทำการยักยอกเหล็กเส้นที่ใช้ในการก่อสร้าง ซึ่งผู้มอบอำนาจได้สั่งซื้อ...” ตามหนังสือมอบอำนาจดังกล่าวระบุชัดเจนให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ 1 เท่านั้น ไม่มีข้อความใด ๆ ที่ระบุให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ 2 หรือผู้ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ 1 แต่อย่างใด ทั้งความเป็นนิติบุคคลของจำเลยที่ 1 นั้นเป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากความเป็นบุคคลของจำเลยที่ 2 ที่มีฐานะเป็นกรรมการผู้มีอำนาจทำการแทนจำเลยที่ 1 ประกอบกับความรับผิดในทางอาญาเป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้กระทำความผิด กล่าวคือ บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเท่านั้น การที่จำเลยทั้งสองจะต้องรับผิดในผลแห่งการกระทำผิดเป็นเรื่องเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล เมื่อโจทก์ร่วมมีหนังสือมอบอำนาจให้ ส. ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนโดยระบุให้ดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยที่ 1 เท่านั้น กรณีจึงไม่มีผลที่จะให้ถือได้ว่าโจทก์ร่วมร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีแก่จำเลยที่ 2 เพื่อให้รับผิดในฐานะที่ได้ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ 1 ด้วย พนักงานสอบสวนจึงไม่มีอำนาจสอบสวนคดีสำหรับจำเลยที่ 2 ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 121 พนักงานอัยการจึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 2 ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 120

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙/๒๕๖๗ (หนังสือรวมฎีกาเนติ) ตามสำเนารายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีระบุว่าบริษัท ช. โจทก์มอบอำนาจให้ ท. แจ้งความร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่บริษัท จ. จำเลย ที่ ๑ ในความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คจนคดีถึงที่สุด มิได้ระบุให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๒ หรือผู้ร่วมกระทำความผิด และไม่มีหลักฐานว่าโจทก์ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๒ การที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๒ ในความผิดอันยอมความได้เกินสามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด ฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๒ ขาดอายุความ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๔๔๕/๒๕๕๕ แม้หนังสือมอบอำนาจให้ร้องทุกข์มิได้ระบุว่าให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่ผู้ใด แต่ก็ระบุให้ พ. มีอำนาจร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินของโจทก์ร่วมซึ่งเป็นการมอบอำนาจทั่วไป และต่อมาโจทก์ร่วมก็มอบอำนาจให้ พ. ดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยในข้อหายักยอก เมื่ออ่านประกอบกันโดยตลอดย่อมเป็นที่เข้าใจได้ว่า โจทก์ร่วมมอบอำนาจให้ พ. ร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่จำเลยข้อหาอะไรแล้ว การมอบอำนาจของโจทก์ร่วมที่ให้ พ. ร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่จำเลยจึงชอบด้วยกฎหมาย พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนและโจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้อง

ร่วมกันพร้อมประทับตราสำคัญของบริษัทมอบอำนาจให้ บ. มีอำนาจกระทำการแทนโจทก์ร่วม โดยข้อ 2 ให้มีอำนาจแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีอาญา เป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา เป็นโจทก์ร่วม และข้อ 6 ให้มีอำนาจมอบอำนาจช่วงให้ตัวแทนช่วงดำเนินการแทนตามความจำเป็นในทุกกรณีแห่งกิจการที่มอบหมาย ดังนี้ เป็นการมอบอำนาจทั่วไปให้ บ. ดำเนินคดีอาญาแทนโจทก์ร่วมได้ โดยไม่จำกัดตัวบุคคลใดที่จะถูกดำเนินคดีและอำนาจของ บ. สามารถมอบอำนาจช่วงได้อีกด้วย บ. มอบอำนาจช่วงให้ ช. แจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยที่ 3 และที่ 4 กับพวก รวมทั้งเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาและเป็นโจทก์ร่วม จึงเป็นการมอบอำนาจช่วงโดยชอบ

การมอบอำนาจช่วงมิใช่กรณีผู้แทนนิติบุคคลกระทำการแทนนิติบุคคล ซึ่งจะต้องมีการประทับตราสำคัญของบริษัทตามที่กำหนดไว้ในหนังสือรับรอง เมื่อหนังสือมอบอำนาจของโจทก์ร่วมไม่ได้ระบุให้การมอบอำนาจช่วงต้องประทับตราสำคัญของบริษัท การมอบ อำนาจช่วงโดยไม่ประทับตราสำคัญของโจทก์ร่วมจึงชอบด้วยกฎหมาย ช. ผู้รับมอบอำนาจช่วงมีอำนาจแจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ 3 และที่ 4 กับพวกแทนโจทก์ร่วม มีผลให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนและพนักงานอัยการโจทก์มีอำนาจฟ้อง

ข้อความที่พนักงานสอบสวนผู้รับแจ้งบันทึกไว้ประกอบกับหนังสือมอบอำนาจช่วง พอเข้าใจได้ว่าโจทก์ร่วมในฐานะผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อพนักงานสอบสวนว่าจำเลยที่ 3 และที่ 4 กับ พวกกระทำความผิดทำให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ร่วมและโจทก์ร่วม กล่าวหาโดยมีเจตนาจะให้จำเลยที่ 3 และที่ 4 กับพวกได้รับโทษ การแจ้งความของ ช. ถือได้ว่าเป็นคำร้องทุกข์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (7) หาใช่เป็นแต่การแจ้งความเพื่อลงบันทึกประจำวันไว้โดยยังไม่ประสงค์จะมอบคดีให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๕๓๙/๒๕๕๐ ความผิดฐานลักทรัพย์และรับของโจรที่โจทก์ฟ้องในคดีนี้เป็นความผิดอาญาแผ่นดินไม่ใช่ความผิดต่อส่วนตัวอันยอมความได้ ดังนั้นแม้ผู้เสียหายจะไม่ได้ร้องทุกข์ พนักงานสอบสวนก็มีอำนาจสอบสวนคดีนี้ได้โดยไม่จำเป็นต้องมีคำร้องทุกข์จากผู้เสียหาย ฉะนั้น หนังสือมอบอำนาจจะชอบด้วยกฎหมายอย่างไรหรือไม่จึงไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัย ตาม ปวิพ. มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่ง ประกอบ ปวิอ. มาตรา ๑๕ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๙๗๔/๒๕๑๖ การพิจารณาว่าพนักงานสอบสวนผู้รับคำร้องทุกข์ไว้จะมีอำนาจรับคำร้องทุกข์หรือไม่นั้นเป็นคนละเรื่องกับการพิจารณาปัญหาว่า พนักงานสอบสวนผู้นั้นจะมีอำนาจสอบสวนในความผิดเรื่องนั้นด้วยหรือไม่ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๔ มิได้บังคับให้ร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนเสมอไป เหตุนี้พนักงานสอบสวนท้องที่ใดท้องที่หนึ่งซึ่งแม้จะไม่มีอำนาจทำการสอบสวนในคดีใดเลยก็ยังมีอำนาจรับคำร้องทุกข์ในคดีนั้นได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๒๒/๒๕๖๖ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกา) บันทึกประจำวันเกี่ยวกับคดีได้ความว่าโจทก์ไปร้องทุกข์เรื่องที่เพจเฟซบุ๊กใช้ชื่อว่า “สมัครงาน สอบราชการ” ได้นำข้อความไปโพสต์ว่า “ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนดัง จ.ร้อยเอ็ด เดือด ชี้เด็กนักเรียนที่บุกถามคณะครูในไลน์โรงเรียนกรณีไว้ทรงผม ป่วยทางจิต” ทำให้มีคนเข้าไปแสดงความคิดเห็นจำนวนมากในทางที่ไม่เป็นจริง หยาบคายและรุนแรง และข้อความดังกล่าวทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายต่อชื่อเสียงความเป็นครูที่สะสมความดีมาเกือบ 30 ปี โจทก์จึงมาร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ทั้งหมด ดังนี้ การร้องทุกข์ดังกล่าวเป็นการแจ้งว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น ซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ และถ้อยคำที่โจทก์ร้องทุกข์ให้ดำเนินดคีแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดนั้น ถือได้ว่ามีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดทุกคนต้องรับโทษ บันทึกประจำวันเกี่ยวกับคดีจึงถือเป็นคำร้องทุกข์ตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.อ. มาตรา 2 (7) แล้เมื่อโจทก์ร้องทุกข์ภายใน 3 เดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด คดีโจทก์จึงไม่ขาดอายุความตาม ป.อ. มาตรา 96 และสิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ยังไม่ระงับไปตาม ป.ว.อ. มาตรา 39 (6)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๐๔/๒๕๔๐ การจะสอบสวนจำเลยทั้งสองในความผิดฐานใดนั้น ย่อมเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนที่จะดำเนินการต่อไปตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากการสอบสวน ดังนั้น แม้ ป. จะลงชื่อในคำร้องทุกข์โดยยังไม่ได้กรอกข้อความรายละเอียดต่าง ๆ ลงไปเพราะไม่ทราบว่าจะแจ้งความให้ดำเนินคดีจำเลยในความผิดฐานใดก็ตาม ก็ไม่ทำให้การสอบสวนเสียไปการสอบสวนจึงชอบแล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๓๐๘/๒๕๔๗ โจทก์ร่วมร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนว่า จำเลยยักยอกทรัพย์ พนักงานสอบสวนสอบสวนจำเลยแล้วมีความเห็นสั่งฟ้องจำเลยในข้อหายักยอก แต่โจทก์เห็นว่าการกระทำของจำเลยตามที่พนักงานสอบสวนได้สอบสวนเป็นความผิดฐานฉ้อโกงจึงฟ้องจำเลยในข้อหาฉ้อโกง กรณีเช่นนี้เป็นเรื่องความเห็นของโจทก์กับพนักงานสอบสวนแตกต่างกันในการปรับบทกฎหมายกับการกระทำของจำเลย ถือว่าพนักงานสอบสวนได้สอบสวนในข้อหาฉ้อโกงแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คณะกรรมการของสมาคมโจทก์ร่วมโดยมีเจตนาให้จำเลยทั้งสองได้รับโทษในความผิดฐานยักยอกเงิน 3,686,160 บาท ของโจทก์ร่วมซึ่งรวมเงิน 502,190 บาท ที่เป็นเงินสงเคราะห์ศพสมาชิกที่สมาชิกชำระให้แก่โจทก์ร่วมประจำเดือนมกราคม 2556 ด้วย แม้รายงานการประชุมที่ประธานคณะกรรมการของโจทก์ร่วมแจ้งต่อที่ประชุมว่าตรวจสอบพบว่าจำเลยทั้งสองทุจริตยักยอกเงินนับจากเดือนกุมภาพันธ์ถึงพฤษภาคม 2556 เป็นเงิน 3,686,160 บาท แต่ก็เป็นเพียงข้อมูลเกี่ยวกับเวลาเกิดเหตุที่ประธานแจ้งข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนต่อที่ประชุมเท่านั้น และเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐาน แม้พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดแก่จำเลยทั้งสองเป็นเดือนกุมภาพันธ์ถึงพฤษภาคม 2556 โดยไม่ได้แจ้งถึงเดือนมกราคม 2556 ด้วย ถือเป็นความคลาดเคลื่อนของพนักงานสอบสวนในการตรวจสอบและแจ้งข้อเท็จจริงแก่ผู้ต้องหา แต่หาได้มีผลเปลี่ยนแปลงเจตนาของโจทก์ร่วมที่ประสงค์จะให้จำเลยทั้งสองได้รับโทษในความผิดฐานยักยอกไม่ การดำเนินการร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสองของโจทก์ร่วมในข้อหายักยอกเงินสงเคราะห์ศพสมาชิก 502,190 บาท ที่จำเลยทั้งสองรับจากสมาชิกประจำเดือนมกราคม 2556 จึงชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา 2 (7) แล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๔๙/๒๕๖๓ ป.วิ.อ. มาตรา 134 บัญญัติให้พนักงานสอบสวนต้องแจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหานั้น มีเจตนารมณ์เพียงเพื่อให้ผู้ต้องหาทราบว่าจะถูกสอบสวนในเรื่องใดและทราบว่าการกระทำของผู้ต้องหาเป็นความผิด โดยไม่จำต้องแจ้งทุกข้อหา ทุกตัวบทกฎหมาย และทุกกระทงความผิดเสมอไป เดิมพนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยว่ากระทำความผิดในช่วงเวลาใดไว้ แต่เมื่อสอบสวนแล้วปรากฏว่าจำเลยกระทำความผิดในช่วงเวลาอื่นด้วย ก็สามารถสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำในช่วงเวลาอื่นเพิ่มเติมได้ ถือได้ว่ามีการสอบสวนในความผิดที่จำเลยกระทำในช่วงวันเวลาอื่นโดยชอบแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดที่จำเลยกระทำในช่วงเวลาที่การสอบสวนได้ความเพิ่มเติมได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๓๗ ๑/๒๕๒๒ คำร้องทุกข์ที่ผู้เสียหายแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนยังไม่ได้ลงบันทึกประจำวัน ก็เป็นคำร้องทุกข์แล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๖๓๐/๒๕๔๙ โจทก์ทั้งสองเมาสุราจนครองสติไม่ได้ ประพฤติตนวุ่นวายในทางสาธารณะหรือสาธารณสถาน แต่โจทก์ทั้งสองชำระค่าปรับตามที่พนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบแล้ว ทำให้คดีอาญาที่โจทก์ทั้งสองถูกกล่าวหาเป็นอันเลิกกันตาม ปวิอ. มาตรา ๓๗ (๒) เมื่อโจทก์ทั้งสองกล่าวหาต่อจำเลยในฐานะพนักงานสอบสวนว่าจ่าสิบตำรวจ ป. ทำร้ายร่างกายโจทก์ทั้งสองในเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งเป็นการกล่าวหาว่าจ่าสิบตำรวจ ป.ได้กระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ทำให้โจทก์ทั้งสองเสียหายโดยมีเจตนาจะให้จ่าสิบตำรวจ ป. ได้รับโทษ เช่นนี้ จึงเป็นคำร้องทุกข์ตาม ปวิอ. มาตรา ๒ (๗) และเป็นการกระทำที่แยกต่างหากจากการกระทำที่โจทก์ทั้งสองถูกกล่าวหาว่าเมาสุราจนครองสติไม่ได้ ประพฤติตนวุ่นวายในทางสาธารณะหรือสาธารณสถาน จำเลยในฐานะพนักงานสอบสวนมีหน้าที่ต้องรับคำร้องทุกข์ของโจทก์ทั้งสองไว้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป การที่จำเลยไม่รับคำร้องทุกข์ของโจทก์ทั้งสองในข้อหาทำร้ายร่างกาย อ้างเพียงว่าคดีเลิกกันแล้วโดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจ จึงเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบทำให้โจทก์ทั้งสองได้รับความเสียหาย

การพิจารณาคดีในข้อหาทำร้ายร่างกายเกิดขึ้นหลังจากจำเลยไม่ยอมรับคำร้องทุกข์ของโจทก์ทั้งสองแล้ว จนโจทก์ทั้งสองต้องไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนคนอื่นในเวลาต่อมา แม้ศาลฎีกามีคำพิพากษาให้ยกฟ้องก็ไม่มีผลลบล้างการกระทำของจำเลยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และฟังไม่ได้ว่าจำเลยใช้ดุลพินิจโดยชอบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑/๒๕๑๘ การถอนคำร้องทุกข์เป็นสิทธิซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ไว้แก่ผู้ร้องทุกข์ที่จะถอนคำร้องทุกข์เสีย เมื่อใดก็ได้ และสิทธิถอนคำร้องทุกข์ในคดีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์เป็นสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สิน เมื่อผู้ร้องทุกข์ตายย่อมตกทอดแก่ทายาท ฉะนั้น เมื่อผู้ร้องทุกข์ในคดีดังกล่าวตาย มารดาผู้ร้องทุกข์ซึ่งเป็นทายาทจึงมีสิทธิถอนคำร้องทุกข์นั้นได้แม้คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา (อ้างคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๖/๒๔๘๘)

คำสั่งคำร้องของศาลฎีกาที่ ๗๕๑/๒๕๔๑ สิทธิขอถอนคำร้องทุกข์ในคดีความผิดฐานฉ้อโกง ตาม ป.อ. มาตรา ๓๔๑ เป็นสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สิน เมื่อผู้ร้องทุกข์ตายย่อมตกทอดแก่ทายาท ผู้ร้องเป็นสามีโดยชอบด้วยกฎหมายของนาง ป. ผู้ตาย เมื่อนาง ป.ผู้ร้องทุกข์ตาย สิทธิในการถอนคำร้องทุกข์จึงตกแก่ผู้ร้องซึ่งเป็นทายาท ผู้ร้องมีสิทธิถอนคำร้องทุกข์ได้ เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องขอถอนคำร้องทุกข์เพราะได้รับชดใช้เงินที่ฉ้อโกงไปจากจำเลยแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องจึงระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๔๒/๒๕๓๓ แม้ว่าผู้ร้องจะเป็นพี่ชายของโจทก์ร่วมผู้ตายเกิดจากบิดามารดาเดียวกันตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๖๒๙ (๓) ก็ตาม แต่ผู้ร้องมิใช่บุคคลตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.อ. มาตรา ๒๙ ที่จะขอเข้าดำเนินคดีต่างโจทก์ร่วมผู้ตายโดยอนุโลมต่อไปได้ ดังนั้นผู้ร้องจึงหามีสิทธิถอนคำร้องทุกข์หรือมีคำขออื่นใดแทนโจทก์ร่วมผู้ตายไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๐๕/๒๕๔๒ การขอถอนคำร้องทุกข์นั้นผู้เสียหายจะถอนต่อพนักงานสอบสวนหรือต่อพนักงานอัยการหรือต่อศาลก็ได้ แม้ขณะคดีจะอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลก็ตามเมื่อปรากฏว่า พนักงานอัยการโจทก์ได้รับคำร้องขอถอนคำร้องทุกข์ของผู้เสียหายโดยชอบแล้ว สิทธิในการนำคดีของโจทก์มาฟ้อง จำเลยย่อมเป็นอันระงับไป การที่โจทก์แถลงยืนยันต่อศาลในวันนัด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๔๙๖/๒๕๕๗ สำหรับความผิดฐานยักยอก จำเลยยื่นฎีกาโดยมีบันทึกข้อตกลงของผู้เสียหายกับจำเลยแนบท้ายฎีกามีข้อความว่า จำเลยได้ชดใช้เงินให้ผู้เสียหายเป็นที่พอใจแล้วจึงไม่ติดใจเอาความแก่จำเลยและขอถอนคำร้องทุกข์ แม้โจทก์ยื่นคำแก้ฎีกาคัดค้านว่า บันทึกข้อตกลงดังกล่าวมิได้มีอยู่จริง ผู้เสียหายไม่เคยได้รับเงินจากจำเลยและมิได้ประสงค์ถอนคำร้องทุกข์ แต่ตามรายงานเจ้าหน้าที่ระบุว่าผู้เสียหายกับจำเลยตกลงกันที่ศาลชั้นต้น ผู้เสียหายและจำเลยลงลายมือชื่อต่อหน้าเจ้าพนักงานคดีและมีข้อความที่ตกลงเช่นเดียวกันว่า ผู้เสียหายไม่ประสงค์จะดำเนินคดีแก่จำเลยอีกต่อไป ขอถอนคำร้องทุกข์ จึงฟังได้ว่าผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์จริง ซึ่งผู้เสียหายมีสิทธิถอนคำร้องทุกข์ได้ก่อนคดีถึงที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง ความผิดฐานยักยอกเป็นความผิดอันยอมความได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๖ เมื่อผู้เสียหายได้ยื่นคำร้องขอถอนคำร้องทุกข์แล้ว ย่อมมีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒) คำพิพากษาของศาลล่างทั้งสองในความผิดฐานยักยอก ย่อมระงับไปในตัว ไม่มีผลบังคับต่อไป และเมื่อผู้เสียหายไม่ประสงค์จะให้จำเลยชดใช้เงินจากการกระทำความผิดและถอนคำร้องทุกข์แล้ว ก็ไม่อาจจะสั่งให้จำเลยคืนเงินตามคำขอท้ายฟ้องของโจทก์อีก

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๖๒/๒๕๐๖ การถอนคำร้องทุกข์ที่จะทำให้คดีระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒) นั้น เป็นเรื่องเจตนาถอนเพื่อยกเลิกไม่เอาความแก่จำเลยต่อไป แต่การถอนคำร้องทุกข์โดยเหตุที่ผู้เสียหายได้นำคดีมาฟ้องศาลเสียเอง หาทำให้คดีระงับไปไม่ คงระงับไปแต่เฉพาะเรื่องการร้องทุกข์ โดยศาลย่อมดำเนินคดีเสมือนว่าผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาลโดยไม่มีการร้องทุกข์มาก่อนเท่านั้นเอง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๑๙/๒๕๔๓ ข้อตกลงที่โจทก์ร่วมยอมลดหนี้ตามเช็คทั้งสองฉบับให้แก่จำเลยและยอมให้จำเลยผ่อนชำระหนี้ให้เสร็จในกำหนดเวลา ๑๒ เดือน พร้อมด้วยดอกเบี้ย เมื่อผ่อนชำระเสร็จสิ้นแล้วโจทก์ร่วมจะถอนคำร้องทุกข์คดีนี้ให้จำเลยกับพวก ข้อตกลงนี้โจทก์ร่วมไม่ได้ยินยอมถอนคำร้องทุกข์ให้จนกว่า จำเลยจะชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นเป็นข้อตกลงที่มีเงื่อนไข เป็นการให้โอกาสแก่จำเลยผ่อนชำระหนี้โดยยอมให้เลื่อนการพิจารณาคดีไป ข้อตกลงดังกล่าวมิใช่เป็นการยอมความ จึงไม่มีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๕๗๗/๒๕๕๑ ตามคำร้องของโจทก์ร่วมระบุว่า โจทก์ร่วมได้รับการชดใช้ค่าเสียหายจากจำเลยแล้วเป็นเงินจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท โจทก์ร่วมในฐานะผู้เสียหายคดีนี้จึงไม่ติดใจเอาความใดๆกับจำเลยอีก และประสงค์จะถอนคำร้องทุกข์หรือขอให้ศาลลงโทษสถานเบาและรอการลงโทษแก่จำเลย และท้ายคำร้องดังกล่าวจำเลยก็ได้ลงลายมือชื่อด้วย พอแปลความได้ว่าโจทก์ร่วมมีความประสงค์จะขอถอนคำร้องทุกข์แล้ว หรือหากศาลไม่อนุญาตให้โจทก์ร่วมถอนคำร้องทุกข์ ก็ขอให้ศาลลงโทษจำเลยสถานเบาเท่านั้น เมื่อคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา ๓๖๒ , ๓๖๕ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดฐานบุกรุกตาม ป.อ. มาตรา ๓๖๒ อันเป็นความผิดต่อส่วนตัว ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ พิพากษายืน ตราบใดที่ยังไม่มีคำพิพากษาของศาลสูงเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๙ ต้องถือว่าคดีนี้เป็นคดีความผิดต่อส่วนตัว เมื่อคดียังไม่ถึงที่สุด โจทก์ร่วมจะถอนคำร้องทุกข์เสียเมื่อใดก็ได้ เมื่อโจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอถอนคำร้องทุกข์ก่อนศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกา จำเลยไม่คัดค้าน ศาลชั้นต้นย่อมมีอำนาจสั่งได้ แต่เมื่อคดีขึ้นมาสู่ศาลฎีกาแล้ว ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจสั่งได้เช่นกัน เมื่อโจทก์ร่วมถอนคำร้องทุกข์สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตาม ปวิอ. มาตรา ๓๙ (๒) แม้ต่อมาโจทก์ร่วมยื่นคำแถลงว่า ยังไม่ได้รับชดใช้เงินอีก ๑๕,๐๐๐ บาท ก็เป็นการขัดแย้งกับคำร้องขอถอนคำร้องทุกข์ จึงไม่อาจทำให้คำร้องขอถอนคำร้องทุกข์ที่มีผลแล้วสิ้นผลไปได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๙๗๒/๒๕๖๓ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานลักทรัพย์นายจ้างตาม ป.อ. มาตรา 335 (11) รวม 58 กรรม และฐานลักทรัพย์ของนายจ้างในเวลากลางคืนตามมาตรา 335 (1) (11) รวม 15 กรรม อันเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน และศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยในความผิดฐานลักทรัพย์ของนายจ้างตามมาตรา 335 (11) รวม 73 กรรม แต่เมื่อศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้วได้ความว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานยักยอกตาม ป.อ. มาตรา 352 จึงพิพากษาลงโทษจำเลยตามข้อเท็จจริงที่ได้ความตาม ป.วิ.อ. มาตรา 192 วรรคสองและวรรคสาม ฉะนั้น เมื่อยังไม่มีคำพิพากษาศาลฎีกาเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ก็ต้องถือว่าคดีนี้เป็นคดีความผิดต่อส่วนตัวตามที่ศาลอุทธรณ์พิพากษา การที่ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอถอนคำร้องทุกข์ต่อศาลชั้นต้นก่อนโจทก์ยื่นฎีกา และศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์แล้วนั้น สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2) และจำหน่ายคดีไปแล้ว ดังนั้น คำพิพากษาศาลล่างก็ย่อมระงับไปในตัว ไม่มีผลบังคับต่อไป กรณีไม่มีคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ที่โจทก์จะยื่นคัดค้านได้อีก

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๔๑/๒๕๒๖ แม้ว่าในคำร้องของผู้เสียหายจะบรรยายว่าขอถอนฟ้องก็ตาม แต่ในคำร้องก็ระบุข้อความชัดเจนว่าเนื่องจากผู้เสียหายและจำเลยตกลงกันได้แล้วผู้เสียหายจึงไม่มีความประสงค์ที่จะดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยต่อไป แสดงว่าผู้เสียหายไม่ติดใจว่ากล่าวเอาความแก่จำเลยและประสงค์จะขอถอนคำร้องทุกข์นั่นเอง แต่ใช้ข้อความผิดไปเป็นถอนฟ้อง สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๗๖/๒๕๖๔ โจทก์และโจทก์ร่วมฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในข้อหายักยอกตาม ป.อ. มาตรา 352 เป็นความผิดอันยอมความได้ตามมาตรา 356 จึงเป็นความผิดต่อส่วนตัวที่สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์และโจทก์ร่วมย่อมระงับไปเมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้องหรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2) ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 4

ก่อนที่โจทก์และโจทก์ร่วมจะฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ โจทก์ร่วมและจำเลยได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันในคดีแพ่ง โดยข้อ 3 ระบุว่า จำเลยมอบอำนาจให้ พ. ไปดำเนินการจดทะเบียนโอนที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่โจทก์ร่วมแทนจำเลย ก็เพราะจำเลยประสงค์ให้โจทก์ร่วมถอนคำร้องทุกข์คดีนี้ที่โจทก์ร่วมได้ร้องทุกข์ไว้ที่สถานีตำรวจภายใน 7 วัน นับแต่วันทำสัญญาประนีประนอมยอมความดังที่ปรากฏในข้อ 4 ของสัญญาประนีประนอมยอมความ แม้โจทก์ร่วมยังไม่ได้ดำเนินการถอนคำร้องทุกข์ในคดีนี้ก็ตาม แต่ตามสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวไม่มีเงื่อนไขให้จำเลยต้องจดทะเบียนโอนทรัพย์พิพาทให้แก่โจทก์ร่วมแต่อย่างใด หรือจำเลยต้องดำเนินการใดก่อนแล้วโจทก์ร่วมจึงจถอนคำร้องทุกข์อันเป็นเงื่อนไขให้จำเลยต้องปฏิบัติก่อนเช่นนี้ ข้อตกลงตามสัญญาประนีประนอมยอมความจึงเป็นการยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย คดีนี้เป็นความผิดต่อส่วนตัว จึงมีผลให้สิทธินำคดีนี้มาฟ้องของโจทก์ร่วมระงับไปตามบทกฎหมายข้างต้น

ยอมความมีลักษณะแตกต่างกันกฎหมายจึงบัญญัติไว้ทั้งสามกรณี หาใช่จะเอาการยอมความไปปนกับการถอนคำร้องทุกข์ได้ไม่ เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้เสียหายได้กระทำการใดๆ ให้เห็นว่าเป็นการถอนคำร้องทุกข์ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ เอาบันทึกตกลงชดใช้ตามหลักมนุษยธรรมที่บิดาผู้เสียหายกับบิดาของจำเลยตกลงยอมความกันไปอ้างว่าเป็นการถอนคำร้องทุกข์จึงหาทำได้ไม่ และในคดีนี้ตามทางนำสืบของโจทก์ผู้เสียหายเบิกความรวมความได้ว่าประสงค์ดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งเบิกความว่า ฝ่ายบิดาของจำเลยตกลงจะชดใช้ค่าเสียหายให้เป็นเงิน ๒๗๐,๐๐๐ บาท แต่ก็ไม่ได้รับเงินจำนวนดังกล่าวครบถ้วน อันเป็นการเบิกความอ้างว่า ฝ่ายจำเลยหาได้กระทำตามข้อตกลงที่ให้ไว้ไม่ ความประสงค์ของผู้เสียหายที่แสดงออกจึงยังคงต้องการดำเนินคดีแก่จำเลย แม้ผู้เสียหายจะมีอายุ ๑๙ ปี เป็นผู้เยาว์ซึ่งบิดาสามารถถอนคำร้องทุกข์แทนได้ตาม ปวอ. มาตรา ๑๒๖ ก็ตาม แต่จะถอนคำร้องทุกข์โดยฝืนความประสงค์ของผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้เยาว์หาได้ไม่ ดังนั้นการกระทำดังกล่าวหามีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องต้องระงับไปไม่ (ต่อ)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๙๓/๒๕๕๗ (ต่อ) ข้อตกลงประนีประนอมยอมความเพื่อระงับคดีจึงต้องถือว่ากระทำไปต่อทรัพย์สินของผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้เยาว์ กรณีต้องด้วย ปพพ. มาตรา ๑๕๗๔ ที่บัญญัติว่า นิติกรรมใดอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เยาว์ดังต่อไปนี้ ผู้ใช้อำนาจปกครองจะกระทำมิได้ เว้นแต่ศาลจะอนุญาต... (๑๒) ประนีประนอมยอมความ... บันทึกตกลงจะชดใช้ตามหลักมนุษยธรรม แม้จะเป็นการยินยอมชำระค่าเสียหายอันเป็นส่วนของค่าสินไหมทดแทนที่ผู้เสียหายมีสิทธิโดยชอบที่จะได้รับ แต่สัญญาที่ทำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล หามีผลเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ อันจะมีผลเป็นการยอมความกันโดยถูกต้องตาม ปวอ. มาตรา ๓๙ (๒) ไม่ ดังนั้นคดีจึงหาระงับไปไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๙๐๓/๒๕๖๕ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกาและเว็ปไซต์ศาลฎีกา) คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา 353 และมาตรา 354 ซึ่งมาตรา 356 ได้บัญญัติว่าเป็นความผิดอันยอมความได้ อีกทั้งการถอนคำร้องทุกข์เป็นสิทธิซึ่ง ป.วิ.อ. มาตรา 126 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้สิทธิแก่ผู้ร้องทุกข์ที่จะถอนคำร้องทุกข์เสียเมื่อใดก็ได้ แต่การถอนคำร้องทุกข์อันจะเป็นเหตุให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2) นั้นต้องเป็นการถอนคำร้องทุกข์โดยชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้นเมื่อสิทธิถอนคำร้องทุกข์ในความผิดฐานยักยอกถือเป็นสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สิน การที่ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดหนองบัวลำภูมีคำสั่งตั้ง น. เป็นผู้ปกครองของผู้เสียหายทั้งสาม และให้ตั้งผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดหนองบัวลำภูเป็นผู้กำกับการปกครองในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เสียหายทั้งสาม แต่ น. กลับเข้าทำบันทึกข้อตกลงซึ่งมีข้อความว่า ผู้ปกครองผู้เสียหายทั้งสามถอนคำร้องทุกข์คดีนี้ อันเป็นการทำนิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เสียหายทั้งสามซึ่งเป็นผู้เยาว์ โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดหนองบัวลำภูจึงเป็นการไม่ชอบ การแสดงเจตนาตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าวจึงถือไม่ได้ว่าเป็นการแสดงเจตนาถอนคำร้องทุกข์โดยถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้การที่ น. ทำบันทึกข้อตกลงดังกล่าวอันมีลักษณะเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดหนองบัวลำภู จึงเป็นการไม่ชอบด้วย ป.พ.พ. มาตรา 1574 (12) ถือไม่ได้ว่าเป็นการยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์จึงไม่ระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๗๖๗/๒๕๒๗ ผู้เสียหายยอมรับเงินสดและเช็คจากจำเลยเป็นการชำระหนี้แทนเช็คเดิมซึ่งผู้เสียหายได้ร้องทุกข์แก่พนักงานสอบสวนไว้แล้ว และได้นำเช็คไปเรียกเก็บเงินจากธนาคารตามเช็คด้วย แสดงว่าผู้เสียหายไม่ติดใจดำเนินคดีเกี่ยวกับเช็คเดิมข้อตกลงระหว่างผู้เสียหายกับจำเลยจึงเป็นการยอมความกันในคดีอาญาความผิดต่อส่วนตัว แม้จะไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือประนีประนอมยอมความก็มีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไป และผูกพันพนักงานอัยการโจทก์ การที่ผู้เสียหายยังไม่ได้รับเงินตามเช็คใหม่ ก็ไม่เป็นเงื่อนไขในการตกลงยอมความ เพราะผู้เสียหายชอบที่จะดำเนินคดีแก่จำเลยเป็นคดีใหม่ต่อไปได้ โจทก์ไม่มีสิทธิรื้อฟื้นคดีเกี่ยวกับเช็คเดิมซึ่งยุติไปแล้วมาฟ้องจำเลยอีก เพราะสิทธิการฟ้องคดีของโจทก์ระงับไปแล้วตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๗๔ - ๙๗๕/๒๕๕๔ แม้ผู้เสียหายที่ ๒ จะเบิกความว่า ผู้เสียหายที่ ๒ เห็นจำเลยที่ ๑ ถืออาวุธเฉพาะตอนอยู่ที่หน้าร้าน ขณะที่อยู่ในห้องผู้เสียหายที่ ๒ ไม่ทันสังเกต แต่พันตำรวจโท ส. พนักงานสอบสวนเบิกความว่าในชั้นสอบสวนจำเลยที่ ๒ ให้การว่า ขณะที่จำเลยที่ ๒ กระทำชำเราผู้เสียหายที่ ๒ จำเลยที่ ๑ เก็บอาวุธไว้ใต้ที่นอนที่ผู้เสียหายที่ ๒ นอนอยู่ และได้บอกกับผู้เสียหายที่ ๒ ด้วยว่ามีกระสุนปืน ๔ นัด ซึ่งสอดคล้องกับบันทึกคำให้การของผู้ต้องหา ที่จำเลยที่ ๑ ได้ให้การต่อพนักงานสอบสวนไว้หลังวันเกิดเหตุเพียง ๑ วัน กับได้ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องไว้ด้วย จึงเชื่อว่าเป็นจริงตามนั้น การเก็บอาวุธปืนพกไว้ใกล้ชิดกับตัวเช่นนั้น เป็นการมีอาวุธปืนอยู่ในความครอบครองของจำเลยที่ ๑ และฟังได้ว่าจำเลยที่ ๑ มีความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราโดยมีอาวุธปืนแล้ว ซึ่งความผิดข้อหาดังกล่าวไม่เป็นความผิดอันยอมความได้ตามบทบัญญัติแห่ง ปอ มาตรา ๒๘๑ ดังนั้น แม้มารดาของผู้เสียหายที่ ๒ มาถอนคำร้องทุกข์ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ก็ไม่ระงับไป

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๑๔๙/๒๕๖๓ จำเลยปลอมสลากกินแบ่งรัฐบาลแล้วนำสลากกินแบ่งรัฐบาลที่จำเลยปลอมไปขึ้นเงินรางวัลจากผู้เสียหาย โดยหลอกลวงว่าสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้นถูกรางวัลที่ 4 ซึ่งมีเงินรางวัลมากถึง 40,000 บาท เป็นการกระทำที่มุ่งแต่ประโยชน์ส่วนตนโดยไม่เคารพเกรงกลัวต่อกฎหมายบ้านเมือง ทั้งทำให้สลากกินแบ่งของรัฐบาลขาดความน่าเชื่อถือ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อประชาชนผู้สุจริต จึงเป็นเรื่องร้ายแรง แม้ผู้เสียหายไม่หลงเชื่อจ่ายเงินรางวัลให้แก่จำเลยและถอนคำร้องทุกข์ในข้อหาพยายามฉ้อโกงแล้วก็ตาม ก็มีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องในข้อหาพยายามฉ้อโกงระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2) แต่ความผิดฐานปลอมเอกสารและใช้เอกสารสิทธิปลอมซึ่งจำเลยกระทำนั้นหาได้ระงับไปด้วยไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๒/๒๕๖๖ (รวมฎีกาเนติ) ตามรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี โจทก์ร่วมแสดงเจตนาระบุว่าประสงค์จะถอนคำร้องทุกข์เฉพาะความผิดตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ ไม่รวมถึงความผิดฐานฉ้อโกง ไม่ว่าความผิดฐานฉ้อโกงจะเป็นกรรมเดียวกันหรือต่างกรรมกันกับความผิดฐานออกเช็คโดยเจตนามิให้มีการใช้เงินตามเช็ค ก็หาใช่ข้อสาระสำคัญไม่ ต้องถือว่าโจทก์ร่วมประสงค์ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ 1 ในความผิดฐานฉ้อโกง สิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดฐานฉ้อโกงระงับไปด้วยการถอนคำร้องทุกข์ตาม ป.วิ..อ. มาตรา 39 (2)

หลังจากทำสัญญาซื้อขายรถยนต์ โจทก์สอบถามถึงเอกสารการนำเข้ารถยนต์และเอกสารการเสียภาษีรถยนต์ทั้งสองคันหลายครั้ง จำเลยที่ 3 ผัดผ่อนเรื่อยมา จนกระทั่งโจทก์ได้รับแจ้งการยึดกับเหตุที่ถูกยึดรถยนต์ทั้งสองคันจากเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรในวันที่ 20 และ 22 กันยายน 2557 โจทก์จึงโทรศัพท์สอบถามจำเลยที่ 3 เกี่ยวกับการชำระภาษีนำเข้ารถยนต์ แสดงว่าโจทก์รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดว่าจำเลยที่ 3 เจตนาฉ้อโกงตนแล้ว อายุความร้องทุกข์จึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 20 และ 22 กันยายน 2557 เมื่อโจทก์มิได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนโดยโจทก์นำคดีมาฟ้องเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2558 พ้นกำหนดเวลาสามเดือนนับแต่วันดังกล่าว คดีโจทก์จึงขาดอายุความตาม ป.อ. มาตรา 96 สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไป โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (6) ที่โจทก์เพิ่งได้หลักฐานเกี่ยวกับการนำเข้ารถยนต์ไม่ถูกต้องและไม่ได้ชำระภาษีเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2558 นั้น เป็นเรื่องของการหาหลักฐานในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด เช่นเดียวกับการสอบสวนเพื่อหาพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนเมื่อมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบแล้ว อันเป็นคนละกรณีกับที่โจทก์รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดแล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๕๓/๒๕๖๔ โจทก์อ้างว่า ที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกของ ส. ที่ยกให้แก่โจทก์ และจำเลยที่ 1 ผู้จัดการมรดกของ ส. เบียดบังที่ดินพิพาทไม่จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ กลับจดทะเบียนโอนให้แก่จำเลยที่ 2 อันเป็นการกระทำผิดหน้าที่โดยทุจริต ตาม ป.อ. มาตรา 354 ประกอบมาตรา 353 โจทก์จึงต้องร้องทุกข์ภายใน 3 เดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด ตาม ป.อ. มาตรา 96 แต่เมื่อในวันที่ 2 สิงหาคม 2559 ซึ่งโจทก์ขอให้จำเลยที่ 1 โอนที่ดินพิพาทแก่โจทก์ และจำเลยที่ 1 ไม่โอนให้ เนื่องจากโจทก์ไม่มีเงินให้ตามที่จำเลยที่ 1 เรียกร้อง ถือได้ว่าจำเลยที่ 1 ปฏิเสธการแบ่งปันทรัพย์มรดกที่ดินพิพาทต่อโจทก์ และมูลความแห่งคดีเกิดขึ้นในวันดังกล่าวแล้ว เมื่อนับจนถึงวันที่โจทก์ฟ้องเป็นระยะเวลาเกินกว่า 3 เดือน คดีโจทก์จึงขาดอายุความตาม ป.อ. มาตรา 96 สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์เป็นอันระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (6)

 จำเลยกู้ยืมเงินผู้เสียหายโดยจำเลยนำโฉนดที่ดินพิพาทซึ่งเป็นของบิดาจำเลยมามอบให้ผู้เสียหาย ต่อมาจำเลยมาขอรับโฉนดที่ดินพิพาทคืนไปจากผู้เสียหายบอกว่าจะนำไปติดต่อขอกู้ยืมเงินมาใช้หนี้แก่ผู้เสียหาย และจะนำเงินที่กู้ยืมมาคืนให้ในวันเดียวกัน ผู้เสียหายจึงมอบโฉนดที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยไป แต่จำเลยไม่ได้นำเงินมาคืนให้แก่ผู้เสียหายตามที่ตกลงกัน ต่อมาเมื่อผู้เสียหายพบ ค. มาทวงหนี้จำเลยที่จำเลยจำเลย ค. เปิดกระเป๋าแล้วนำโฉนดที่ดินขึ้นมาฉบับหนึ่ง ผู้เสียหายจำได้ว่าเป็นโฉนดที่ดินพิพาท แสดงให้เห็นว่าผู้เสียหายทราบตั้งแต่เห็นโฉนดที่ดินพิพาทอยู่กับ ค. แล้วว่าถูกจำเลยหลอกลวงเอาโฉนดที่ดินพิพาทไปให้บุคคลอื่นและไม่นำเงินที่กู้ยืมคืนให้ผู้เสียหาย ถือได้ว่าผู้เสียหายรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดตั้งแต่วันดังกล่าว เมื่อความผิดฐานฉ้อโกงเป็นความผิดอันยอมความได้ ซึ่งตาม ป.อ. มาตรา 96 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 95 ในกรณีความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์ภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ” เมื่อผู้เสียหายร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนพ้นกำหนดสามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด คดีของโจทก์ในความผิดฐานฉ้อโกงตาม ป.อ. มาตรา 341 จึงเป็นอันขาดอายุความ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (6) โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดฐานฉ้อโกง

ความผิดตาม ป.อ. มาตรา 276 วรรคแรก (เดิม) และมาตรา 310 วรรคแรก (เดิม) ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ โจทก์ร่วมจะต้องร้องทุกข์ภายใน 3 เดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา 96 แต่โจทก์ร่วมเพิ่งร้องทุกข์เมื่อพ้นกำหนด 3 เดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดแล้ว ความผิดทั้งสองฐานดังกล่าวจึงเป็นอันขาดอายุความ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (6) ซึ่งเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225 แม้ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกามี พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.อ. (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 ใช้บังคับเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2562 โดยมาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 276 และมาตรา 11 ให้ยกเลิกความในมาตรา 281 และให้ใช้ความใหม่แทน อันมีผลให้ความผิดของจำเลยตาม ป.อ. มาตรา 276 วรรคแรก ซึ่งไม่ใช่การกระทำระหว่างคู่สมรสเป็นความผิดที่ไม่อาจยอมความได้อีกต่อไป แต่กฎหมายที่ใช้ในภายหลังกระทำความผิดดังกล่าวไม่เป็นคุณแก่จำเลย จึงต้องใช้กฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดบังคับแก่จำเลยตาม ป.อ. มาตรา 3

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๗๕/๒๕๖๒ โจทก์ร่วมรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดตั้งแต่วันที่จำเลยไม่ยอมคืนเงินที่โจทก์ร่วมนำเข้าฝากในบัญชีธนาคารของจำเลยเพื่อนำเงินไปให้ผู้มีชื่อกู้ยืมแทนผู้เสียหาย แม้ต่อมาจำเลยจะถอนเงินจากบัญชีและโจทก์ร่วมเพิ่งทราบถึงการถอนเงินซึ่งเป็นเหตุการภายหลังจากจำเลยปฏิเสธไม่ยอมคืนเงินให้แก่โจทก์ร่วมแล้ว หาทำให้สิทธิในการร้องทุกข์ของโจทก์ร่วมขยายออกไปไม่ โจทก์ร่วมเพิ่งไปร้องทุกข์ตามรายงานประจำวันเกี่ยงกับคดีเมื่อพ้นกำหนด ๓ เดือน นับแต่วันที่โจทก์ร่วมรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด คดีของโจทก์และโจทก์ร่วมจึงขาดอายุความตาม ปอ มาตรา ๙๖ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไป ตาม ปวิอ มาตรา ๓๙ (๖) พนักงานอัยการไม่มีสิทธิเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนโจทก์ร่วมตาม ปวิอ มาตรา ๔๓ ทำให้คำขอส่วนแพ่งของโจทก์ร่วมตกไปด้วย

<u>คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๓๐๒/๒๕๖๒</u> การที่ อ. รับฟังจากจำเลยที่ 3 ซึ่งเป็นเพื่อนของ อ. แนะนำว่าจำเลยที่ 2 สามารถฝากผู้เข้าสอบเข้ารับราชการเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรได้ โดยไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 และที่ 2 แสดงออกให้ปรากฏแก่ประชาชนทั่วไปถึงเรื่องดังกล่าวอย่างไร เมื่อจำเลยที่ 3 ไม่มีส่วนรู้เห็นเกี่ยวข้องด้วยกับการกระทำความผิดของจำเลยที่ 1 และที่ 2 และมิได้ร่วมมือกับจำเลยที่ 1 และที่ 2 โดยรับหน้าที่ให้มากระจายข่าวในหมู่ผู้เข้าสอบให้แพร่หลาย เมื่อ อ. ไปพบกับจำเลยที่ 1 และที่ 2 ที่บ้านเพื่อให้ช่วยเหลือโจทก์ทั้งสองเข้ารับราชการตำรวจ โดยยอมเสียค่าใช้จ่ายตามที่จำเลยที่ 1 และที่ 2 เรียกร้อง เห็นได้ว่าเป็นเรื่องที่จำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันหลอกลวงโจทก์ทั้งสองเป็นการส่วนตัวเท่านั้น หาได้มีพฤติการณ์อันเป็นการหลอกลวงประชาชนโดยทั่วไปไม่ การกระทำของจำเลยที่ 1 และที่ 2 เป็นเพียงความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงตาม ป.อ. มาตรา 341 โจทก์ทั้งสองทราบการกระทำความผิดของจำเลยที่ 1 และที่ 2 เมื่อประมาณเดือนพฤษภาคม 2558 โจทก์ทั้งสองฟ้องจำเลยที่ 1 และที่ 2 เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558 จึงล่วงเลยกำหนดระยะเวลา 3 เดือน จึงขาดอายุความ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ทั้งสองย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (6)

ส่วนคำขอในส่วนแพ่งเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตามมาตรา 46 เมื่อคำพิพากษาส่วนอาญาวินิจฉัยว่าจำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันฉ้อโกงโจทก์ทั้งสองจริง เมื่อจำเลยที่ 1 และที่ 2 ให้การรับสารภาพ เท่ากับรับว่าร่วมกันฉ้อโกงโจทก์ทั้งสอง คำพิพากษาคดีส่วนแพ่งจึงต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยความรับผิดของบุคคลในทางแพ่ง โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจำเลยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดหรือไม่ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 47 วรรคหนึ่ง เงินที่โจทก์ทั้งสองจ่ายให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ไป จึงไม่มีลักษณะเป็นสินบนเพื่อจูงใจเจ้าพนักงานอื่นกระทำการใดๆ เพื่อช่วยเหลือโจทก์ทั้งสองโดยมิชอบ แต่มีลักษณะเป็นสินน้ำใจที่สมนาคุณแก่จำเลยที่ 1 และที่ 2 ที่ช่วยเหลือทำให้โจทก์ทั้งสองสามารถบรรจุเข้ารับราชการได้ตามที่จำเลยที่ 1 และที่ 2 หลอกลวง โจทก์ทั้งสองจึงมีอำนาจฟ้องคดีในส่วนแพ่งซึ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาเรียกร้องให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันชดใช้เงินที่ร่วมกันฉ้อโกงไปพร้อมดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ทั้งสองได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๙๙๑/๒๕๖๕ (รวมฎีกาเนติ) แม้ศาลพิพากษายกฟ้องพนักงานอัยการโจทก์ในคดีส่วนอาญาสำหรับความผิดฐานลักทรัพย์ แต่โจทก์มีคำขอส่วนแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 43 มาด้วย อำนาจของพนักงานอัยการที่จะว่ากล่าวเกี่ยวกับคำขอส่วนแพ่งย่อมยังคงมีต่อไป และศาลต้องวินิจฉัยคดีส่วนแพ่งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยความรับผิดของบุคคลในทางแพ่งโดยไม่ต้องคำนึงว่าจำเลยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดหรือไม่ตามมาตรา 47 วรรคหนึ่ง เมื่อจำเลยทั้งสามร่วมกันเอาต้นไม้ตามฟ้องของโจทก์ร่วมไปโดยไม่มีสิทธิ จึงเป็นการทำละเมิดต่อโจทก์ร่วม ต้องร่วมกันรับผิดคืนหรือใช้ราคาต้นไม้ตามฟ้องแก่โจทก์ร่วม

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๘๑๒/๒๕๕๕ ข. ตรวจสอบบัญชีของโจทก์ร่วมแล้ว พบว่า มีการทุจริตยอดเงินตามฟ้องและแจ้งให้ประธานกรรมการโจทก์ร่วมทราบตั้งแต่วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๖ จะถือว่าโจทก์ร่วมรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดยังไม่ได้ เนื่องจากเป็นเพียงข้อมูลเบื้องต้นว่ามีการทุจริตเกิดขึ้น แต่ยังไม่รู้แน่ชัดว่าผู้กระทำเป็นใคร ต่อมาโจทก์ร่วมได้ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่อกรรมการตรวจสอบเสร็จสิ้นและการประชุมพร้อมมีมติว่าความเสียหายเกิดขึ้นในช่วงจำเลยเป็นผู้จัดการ จึงมอบอำนาจให้ อ. ไปร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลย ประธานการรมการของโจทก์ร่วมน่าจะทราบเรื่องในวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๗ อันเป็นวันที่โจทก์ร่วมรู้ตัวผู้กระทำความผิดแน่นอน ผู้รับมอบอำนาจโจทก์ร่วมไปร้องทุกข์เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๗ จึงเป็นการร้องทุกข์ภายในอายุความสามเดือน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๓๓/๒๕๐๕ คดีความผิดอันยอมความกันได้แม้ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีเอง ถ้าโจทก์มิได้ร้องทุกข์ภายใน ๓ เดือน นับแต่วันที่โจทก์รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดคดีก็ขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๖

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๖ เป็นบทบังคับว่าถ้าไม่ได้ร้องทุกข์ในกำหนดคดีก็ขาดอายุความ ฉะนั้นถ้าผู้เสียหายไม่ร้องทุกข์แต่จะฟ้องเลยทีเดียวก็ต้องฟ้องใน ๓ เดือน เช่นเดียวกันเพราะในกรณีอย่างนี้ถือได้ว่า การฟ้องนั้นเท่ากับการร้องทุกข์แล้ว จึงหาต้องร้องทุกข์อีกไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๗๕๒/๒๕๔๕ แม้โจทก์จะฟ้องจำเลยในข้อหาฉ้อโกงประชาชน ตาม ป.อ. มาตรา ๓๔๓ และข้อหาจัดหางานให้คนหางานไปทำงานต่างประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต ตาม พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ มาตรา ๓๐, ๘๒ ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความไม่ได้ แต่ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยกระทำผิดฐานฉ้อโกง ตาม ป.อ. มาตรา ๓๔๑ และยกฟ้องความผิดตาม พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ ซึ่งโจทก์มิได้อุทธรณ์ ความผิดทั้งสองฐานจึงถึงที่สุด โจทก์จะฎีกาว่าจำเลยกระทำผิดสองฐานนี้อีกไม่ได้ และเมื่อฟังได้ว่าจำเลยกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๔๑ ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ ผู้เสียหายต้องร้องทุกข์ภายใน ๓ เดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด ตาม ป.อ. มาตรา ๙๖ เมื่อผู้เสียหายร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีแก่จำเลยเกินกว่า ๓ เดือน นับแต่วันดังกล่าว คดีโจทก์จึงขาดอายุความตาม มาตรา ๙๖ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๖) โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๙๕/๒๕๔๖ โจทก์มอบอำนาจให้ ร. ดำเนินการทุกอย่างเพื่อยับยั้งและจำกัดการเลียนแบบ ละเมิดและการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเกี่ยวกับชื่อทางการค้า ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และอื่นๆ ที่ใช้เกี่ยวกับการค้าของโจทก์ และให้อำนาจร้องทุกข์ ฟ้องร้องดำเนินคดีในนามของโจทก์ ร. รู้เรื่องการกระทำความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดในวันที่ ร. อ่านรายงานการล่อซื้อคอมพิวเตอร์ที่มีโปรแกรมละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์ ส่วนการตรวจสอบคอมพิวเตอร์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ซื้อมาก็เพื่อให้ได้หลักฐานชัดเจนยิ่งขึ้นอันจะเป็นประโยชน์ในการฟ้องคดี ไม่ใช่เพื่อให้รู้ถึงการกระทำความผิดเพราะ ร. รู้ว่าคอมพิวเตอร์เครื่องนั้นมีการละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์แล้ว เมื่อโจทก์ไม่ได้ร้องทุกข์และนำคดีนี้ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้มาฟ้องภายใน ๓ เดือน นับแต่วันที่ ร. รู้เรื่องดังกล่าว คดีโจทก์ขาดอายุความตาม ป.อ. มาตรา ๙๖

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๒๒/๒๕๓๕ ผู้เสียหายทราบถึงการกระทำผิดฐานยักยอกของจำเลยแล้วตั้งแต่วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๐ ส่วนที่ผู้เสียหายให้จำเลยนำเงินที่ขาดมาส่งมอบให้ผู้เสียหายภายใน ๓๐ วัน นับจากวันดังกล่าว เป็นเรื่องที่ผู้เสียหายผ่อนผันให้โอกาสจำเลยนำเงินมาคืนผู้เสียหายเพื่อผู้เสียหายจะไม่ดำเนินคดีแก่จำเลย ไม่มีผลที่จะทำให้ถือว่า ผู้เสียหายเพิ่งทราบถึงการกระทำผิดของจำเลยเมื่อพ้นกำหนด ๓๐ วัน นับจากวันที่ผู้เสียหายผ่อนผันให้จำเลยนำเงินมาคืน เมื่อผู้เสียหายไปร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยเมื่อพ้นกำหนด ๓ เดือนนับจากวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๐ ซึ่งเป็นวันที่ผู้เสียหายรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด คดีจึงขาดอายุความ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๖๗-๓๓๖๘/๒๕๔๖ โจทก์แจ้งต่อพนักงานสอบสวนถึงข้อเท็จจริงที่โจทก์เห็นว่า จำเลยที่ ๑ ถอนเงินออกจากบัญชีเงินฝากของโจทก์โดยไม่ถูกต้อง เมื่อโจทก์สอบถามจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๒ ก็ได้ชี้แจงถึงเหตุที่ทางธนาคารจำเลยที่ ๑ ต้องหักเงินฝากออกจากบัญชีเงินฝากของโจทก์ชำระหนี้ลูกหนี้ที่โจทก์ทำสัญญาค้ำประกันไว้ แสดงว่าโจทก์รู้อยู่แล้วว่าจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ คือผู้ที่หักเอาเงินของโจทก์ออกไปจากบัญชีเงินฝากของโจทก์ โจทก์จึงไปพบพนักงานสอบสวนเพื่อแจ้งความให้ดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสอง จึงรับฟังข้อเท็จจริงได้ว่าโจทก์ได้รู้เรื่องความผิดที่จำเลยทั้งสองกระทำการฉ้อโกงโจทก์ตั้งแต่วันดังกล่าว ส่วนเมื่อโจทก์แจ้งความแล้ว พนักงานสอบสวนผู้รับแจ้งจะเห็นว่าการกระทำของจำเลยทั้งสองไม่เป็นความผิดทางอาญา ก็เป็นเพียงความเห็นของพนักงานสอบสวน จึงไม่อาจลบล้างข้อเท็จจริงที่ถือว่าโจทก์รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดฐานฉ้อโกงดังกล่าวไปได้ โจทก์นำคดีมาฟ้องเมื่อพ้นกำหนดเวลา ๓ เดือน ตาม ป.อ. มาตรา ๙๖ ฟ้องโจทก์จึงขาดอายุความ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๕๕/๒๕๔๓ คดีนี้ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยต่อศาล ขอให้ลงโทษจำเลยตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค อันเป็นความผิดต่อส่วนตัว จำเลยฎีกาว่าการร้องทุกข์ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค โจทก์ก็นำคดีมาฟ้องภายในอายุความฟ้องร้อง ดังนี้การร้องทุกข์จะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จึงไม่ใช่สาระสำคัญ ไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป โจทก์มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๖๔/๒๕๖๒ (หนังสือรวมฎีกาเนติ) โจทก์ทั้งเจ็ดบรรยายฟ้องว่า จำเลยทั้งหกร่วมกันหน่วงเหนี่ยวกักขังโจทก์ที่ 1 และที่ 2 ให้ปราศจากเสรีภาพในร่างกาย ผลของการหน่วงเหนี่ยวกักขังมิได้เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ที่ 3 ถึงที่ 7 โจทก์ที่ 3 ถึงที่ 7 มิใช่ผู้เสียหายในความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่นให้ปราศจากเสรีภาพในร่างกายและไม่มีอำนาจฟ้อง แม้โจทก์ที่ 1 และที่ 2 เป็นผู้เสียหายในความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่นให้ปราศจากเสรีภาพในร่างกายตาม ป.อ. มาตรา 310 วรรคแรก แต่ก็เป็นความผิดอันยอมความได้ตาม ป.อ. มาตรา 321 โจทก์ที่ 1 และที่ 2 ต้องร้องทุกข์หรือฟ้องคดีภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา 96 โจทก์ที่ 1 และที่ 2 บรรยายฟ้องว่า เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2555 เวลากลางวัน จำเลยทั้งหกร่วมกันหน่วงเหนี่ยวกักขังโจทก์ที่ 1 และที่ 2 ให้ปราศจากเสรีภาพในร่างกาย และบรรยายฟ้องต่อไปว่า โจทก์ที่ 1 และที่ 2 มิได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเพราะประสงค์จะดำเนินคดีเอง เมื่อโจทก์ที่ 1 และที่ 2 ฟ้องคดีวันที่ 11 ตุลาคม 2555 โดยมิได้ร้องทุกข์ในความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่นให้ปราศจากเสรีภาพในร่างกายที่เกิดขึ้นในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2555 เป็นการฟ้องคดีเกินกว่าสามเดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด จึงขาดอายุความตาม ป.อ. มาตรา 96 และสิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (6) โจทก์ที่ 1 และที่ 2 ไม่มีอำนาจฟ้องในความผิดฐานนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๑๒/๒๕๑๕ กำหนดเวลาที่ให้ผู้เสียหายร้องทุกข์ภายใน ๓ เดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำผิด มิฉะนั้นจะเป็นอันขาดอายุความนั้น เป็นบทบัญญัติสำหรับกรณีที่ผู้เสียหายจะร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ฯลฯ แต่ถ้าผู้เสียหายไม่ร้องทุกข์เสียก่อน จะใช้สิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลด้วยตนเองก็ย่อมกระทำได้ภายในกำหนดระยะเวลาเดียวกัน แต่เมื่อวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาเป็นวันหยุด ซึ่งตามประเพณีงดเว้นการงาน ท่านให้นับวันที่เริ่มทำงานใหม่เข้าด้วย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๑ (ปัจจุบันคือ มาตรา ๑๙๓/๘) ดังนั้นการที่ระยะเวลาที่ผู้เสียหายจะร้องทุกข์ในคดีนี้ได้สิ้นสุดลงในวันที่ ๒๔ อันเป็นวันหยุดราชการ ผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีต่อศาลในวันที่ ๒๕ ซึ่งเป็นวันเริ่มทำงานใหม่ ฟ้องของโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๕๓/๒๕๓๑ (ป) จำเลยเข้าไปปักเสาและปลูกต้นมะขาม ในที่ดินของโจทก์ก็เพื่อถือการครอบครองที่ดินของโจทก์ ดังนั้น ความผิดฐานบุกรุกได้เกิดขึ้นและสำเร็จแล้วเมื่อจำเลยเข้าไปกระทำการดังกล่าว ส่วนการครอบครองที่ดินต่อมาเป็นเพียงผลของการบุกรุก การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดต่อเนื่องตราบเท่าที่จำเลยยังถือการครอบครองที่ดินของโจทก์

โจทก์บรรยายฟ้องว่าเหตุเกิดระหว่างวันที่ ๑ ถึง ๑๐ สิงหาคม ๒๕๒๘ เวลาใดไม่ปรากฏชัด ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๒ และ ๓๖๓ โดยมิได้บรรยายฟ้องว่าเหตุเกิดเวลากลางคืน แม้จะมีข้อความตอนหนึ่งว่าขณะนี้จำเลยยังคงบุกรุกอยู่ ซึ่งพอเข้าใจได้ว่าจำเลยบุกรุกที่ดินตามฟ้องทั้งเวลากลางวันและกลางคืน แต่โจทก์ก็มิได้ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๕ (๓) จึงถือไม่ได้ว่า โจทก์ประสงค์จะให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๕ (๓) อันเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน เมื่อความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๒ และ ๓๖๓ เป็นความผิดอันยอมความกันได้ โจทก์มิได้ร้องทุกข์และได้ฟ้องคดีเองเมื่อพ้นกำหนดสามเดือนนับแต่วันรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด คดีโจทก์จึงขาดอายุความตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๖

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๒๕/๒๕๒๙ อายุความ ๓ เดือน ต้องเริ่มนับจากวันที่โจทก์ได้รับแจ้งจากธนาคารว่ามีการปฏิเสธการจ่ายเงิน จะนับจากวันที่โจทก์ได้รับเช็คและใบคืนเช็คจากธนาคารหาได้ไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๘๘/๒๕๔๖ ป.อ. ภาค ๑ ลักษณะ ๑ หมวด ๙ ได้บัญญัติเรื่องอายุความคดีอาญาไว้โดยเฉพาะแล้ว หาได้มีบทบัญญัติเรื่องอายุความสะดุดหยุดลงหรือเลิกนับอายุความร้องทุกข์ อันจะนำ ป.พ.พ. มาใช้บังคับไม่ แม้โจทก์จะฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลแขวงดุสิตภายในกำหนดอายุความ แต่เมื่อคดีไม่อยู่ในอำนาจศาลแขวงดุสิต ซึ่งศาลแขวงดุสิตมีคำสั่งจำหน่ายคดีไปแล้ว การที่โจทก์นำคดีนี้มาฟ้องศาลแขวงพระนครใต้อีกเมื่อพ้นกำหนดอายุความ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๖)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๘๙/๒๕๖๔ ข้อเท็จจริงหรือที่ทำให้พนักงานสอบสวนหรือศาลเชื่อหรือสงสัยว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้วิกลจริตและไม่สามารถต่อสู้คดีได้ ซึ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา 14 ให้งดการสอบสวนหรืองดพิจารณาไว้จนกว่าผู้นั้นหายวิกลจริตหรือสามารถต่อสู้คดีได้นั้น พนักงานสอบสวนหรือศาลอาจสังเกตเห็นจากอากัปกิริยาของผู้ต้องหาหรือจำเลยเอง หรือมีผู้เสนอข้อเท็จจริงให้พนักงานสอบสวนหรือศาลทราบก็ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๒๘/๒๔๙๙ ศาลสั่งให้แพทย์ตรวจจิตของจำเลย แพทย์รายงานว่าจำเลยเป็นลมบ้าหมู อาการวิกลจริตมีขึ้นเมื่อเวลาจำเลยชัก ถ้าไม่ชักก็เป็นคนปกติ ดังนี้แม้จะปรากฏในรายงานแพทย์ว่า จำเลยวิกลจริต แต่ก็ปรากฏว่าจำเลยยังสามารถต่อสู้คดีได้ ศาลก็ทำการพิจารณาต่อไปได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๕๓/๒๕๑๕ กรณีที่ผู้ประกันผิดสัญญาประกันต่อศาลเพราะไม่นำจำเลยมาส่งศาลตามหมายนัดนั้น ผู้ประกันจะมาขอให้ศาลงดการพิจารณาคดีและดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงที่ผู้ประกันอ้างว่า จำเลยเป็นโรคประสาทอย่างแรงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๔ หาได้ไม่ เพราะมาตรา ๑๔ เป็นบทบัญญัติใช้สำหรับกรณีที่ได้ตัวจำเลยมาศาลแล้ว และศาลจะต้องดำเนินการพิจารณาคดีเกี่ยวแก่ตัวจำเลยโดยตรง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๐๙/๒๕๔๘ ทนายจำเลยขอส่งตัวจำเลยไปตรวจจิตที่โรงพยาบาล โจทก์แถลงว่ากรณีไม่เข้าเหตุตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๔ ศาลชั้นต้นเห็นว่าในระหว่างการสอบสวนและพิจารณาจำเลยสามารถต่อสู้คดีได้ เหตุที่ทนายจำเลยขอส่งตัวจำเลยไปตรวจจิตที่โรงพยาบาลไม่เข้าเหตุตาม มาตรา ๑๔ ดังนั้นเมื่อศาลชั้นต้นชี้ขาดว่าจำเลยสามารถต่อสู้คดีได้และจำเลยมิได้โต้แย้งคัดค้าน การดำเนินกระบวนพิจารณาต่อมาจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๔๘/๒๕๓๒ ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้นจำเลยเป็นผู้วิกลจริตและไม่สามารถต่อสู้คดีได้ แต่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ได้พิจารณาและพิพากษาลงโทษจำเลยมาโดยมิได้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔ เสียก่อน จึงเป็นการดำเนินกระบวนพิจารณาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลฎีกามีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๒๐๘(๒), ๒๒๕ ในอันที่จะสั่งให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาใหม่ให้ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๑๙๘/๒๕๖๐ แม้พันตำรวจตรี ป. และร้อยตำรวจโท ศ. พยานโจทก์ทั้งสองเป็นเจ้าพนักงานตำรวจกองบังคับการสวัสดิภาพเด็กและสตรีก็ตาม แต่ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (16) ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550 มาตรา 3 พยานโจทก์ทั้งสองมีอำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทำการจับกุมปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายได้ และยังมีอำนาจทำการสืบสวนคดีอาญาได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 17 ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550 มาตรา 3 เจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจสืบสวนคดีอาญาได้ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายใดจำกัดให้ปฏิบัติหน้าที่ได้เฉพาะในเขตท้องที่ที่เจ้าพนักงานตำรวจผู้นั้นประจำการอยู่เท่านั้น เจ้าพนักงานตำรวจดังกล่าวจึงมีอำนาจสืบสวนคดีอาญาและจับกุมผู้กระทำผิดได้ทั่วราชอาณาจักร

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๘๒/๒๕๖๖ (หนังสือรวมฎีกาเนติ) อำนาจ ในการสืบสวนไม่มีกฎหมายจำกัดอำนาจเจ้าพนักงานตำรวจให้ทำการสืบสวนได้เฉพาะในท้องที่ที่ตนประจำการเท่านั้น เจ้าพนักงานตำรวจย่อมมีอำนาจสืบสวนในท้องที่อื่นใดได้ตามอำนาจและหน้าที่ทั่วราชอาณาจักรตาม ป.วิ.อ. มาตรา 17 ส่วนอำนาจสอบสวนของพนักงานสอบสวน มีอำนาจสอบสวนเฉพาะคดีที่อยู่ในอำนาจของตนตามมาตรา 18 และมาตรา 19 เท่านั้น แม้ร้อยตำรวจเอก ค. และดาบตำรวจ ร. เป็นเจ้าพนักงานตำรวจประจำการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร มิได้ประจำการในเขตพื้นที่ของสถานีตำรวจภูธรคลองหลวง อันเป็นเขตพื้นที่ของการสอบสวน การสืบสวนในการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานทั้งการติดตามจับกุมจำเลยของร้อยตำรวจเอก ค. และดาบตำรวจ ร. ตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย เป็นการสืบสวนที่ชอบด้วยกฎหมาย การสอบสวนของพนักงานสอบสวนชอบแล้ว โจทก์มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๔๗๐/๒๕๔๔ การใช้สายลับช่วยล่อซื้อเมทแอมเฟตามีนเป็นเพียงการกระทำเท่าที่จำเป็นและเป็นการสมควรในการแสวงหาพยานหลักฐานในการกระทำความผิดของจำเลยตามอำนาจใน ปวิอ. มาตรา ๒ (๑๐) ซอบที่เจ้าพนักงานตำรวจจะกระทำได้เพื่อให้ได้โอกาสจับกุมจำเลยพร้อมด้วยพยานหลักฐานดังนี้ การใช้สายลับไปล่อซื้อเมทแอมเฟตามีนจากจำเลยจึงเป็นเพียงการพิสูจน์ความผิดของจำเลย ไม่เป็นการแสวงหาพยานหลักฐานโดยไม่ชอบ จึงมิใช่เป็นการใช้ให้ไปกระทำความผิด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๓/๒๕๔๘ แม้พลตำรวจโท ป. และพลตำรวจโท ว. เป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗ แต่ตามหนังสือที่จำเลยที่ ๑ ร้องเรียนขอความเป็นธรรมต่อพลตำรวจโท ป. และพลตำรวจโท ว. ซึ่งบุคคลทั้งสองต่างเป็นผู้บังคับบัญชาโจทก์ ทั้งนี้เพื่อประสงค์ให้มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนลงโทษทางวินัยแก่โจทก์ และย้ายโจทก์ออกจากพื้นที่รับผิดชอบทางราชการ จึงเป็นการที่จำเลยที่ ๑ มีหนังสือถึงพลตำรวจโท ป. และพลตำรวจโท ว.ขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับความประพฤติโจทก์ต่อบุคคลทั้งสองในฐานะผู้บังคับบัญชาโจทก์ มิใช่ในฐานะที่เป็นพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาแต่อย่างใด และพลตำรวจโท ป. มิได้มีคำสั่งให้ดำเนินการสืบสวนความผิดทางอาญาแก่โจทก์ คงมีคำสั่งให้ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชุมพรตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาให้ความคุ้มครองจำเลยที่ ๑ แล้วรายงานให้พลตำรวจโท ป. ทราบด้วยเท่านั้น การกระทำของจำเลยที่ ๑ จึงไม่เป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๑๗๒

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๓๗/๒๕๔๓ จำเลยให้ผู้ตายดื่มสารพิษที่บ้านพักของผู้ตาย ความผิดอาญาที่จำเลยกระทำเกิดขึ้นที่บ้านพักของผู้ตาย ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของสถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง ส่วนที่ผู้ตายถึงแก่ความตายที่โรงพยาบาล พ. เป็นผลของการกระทำผิด ความผิดอาญาได้เกิดในเขตอำนาจพนักงานสอบสวนคนใด โดยปกติให้เป็นหน้าที่พนักงานสอบสวนผู้นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนความผิดนั้น ๆ เพื่อดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคสาม พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลดอนเมืองมีอำนาจสอบสวน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๗๗๕/๒๕๖๐ เหตุยักยอกโคและถังแช่น้ำเชื้อตามฟ้องเกิดที่ฟาร์มโคนมของจำเลยที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ฟาร์มโคของโจทก์ร่วมที่ตำบลเขาไม้แก้ว อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นสถานที่ที่จำเลยขอยืมทรัพย์ของโจทก์ร่วมมิใช่สถานที่เกิดเหตุในการกระทำความผิดฐานยักยอก เมื่อจำเลยถูกจับที่ตำบลนาดี อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นบ้านที่อยู่ของจำเลย พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรตำบลยางตลาดซึ่งเป็นท้องที่ที่ความผิดเกิดขึ้นย่อมเป็นพนักงานสอบสวนที่มีอำนาจสอบสวน พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ไม่มีอำนาจสอบสวน ตามปวิอ มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง การที่พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรตำบลห้วยใหญ่ทำการสอบสวนจำเลยเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องตาม ปวิอ มาตรา ๑๒๐

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๑๔๒/๒๕๔๘ ตาม ปวิอ. มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้เกิดในเขตอำนาจของตน หรือผู้ต้องหามีที่อยู่หรือถูกจับภายในเขตอำนาจของตน นอกจากสามกรณีดังกล่าวแล้วพนักงานสอบสวนจะมีอำนาจสอบสวนต่อเมื่อมีการอ้างหรือเชื่อว่าความผิดนั้นได้เกิดภายในเขตอำนาจของพนักงานสอบสวนนั้น กล่าวคือพนักงานสอบสวนเข้าใจหรือมีความเชื่อเกี่ยวกับที่เกิดเหตุว่าความผิดได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน ซึ่งผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง แต่ได้เกิดในสถานที่อื่นนอกเขตอำนาจของพนักงานสอบสวนนั้น

เจ้าพนักงานตำรวจประจำสถานีตำรวจภูธรอำเภอไทยเจริญผู้จับกุมพบว่าความผิดเกิดขึ้นในที่เกิดเหตุและจับกุมจำเลยในที่เกิดเหตุซึ่งเป็นเขตอำเภอเลิงนกทา จึงเป็นกรณีที่เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุมและพนักงานสอบสวนทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับที่เกิดเหตุโดยชัดแจ้งแล้วไม่มีข้ออ้าง ข้อสงสัย หรือความเชื่อเกี่ยวกับที่เกิดเหตุที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงแต่ประการใด จึงไม่ใช่กรณีที่พนักงานสอบสวนอ้างหรือเชื่อว่าความผิดเกิดในเขตอำนาจของตน ซึ่งจะทำให้พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอไทยเจริญมีอำนาจสอบสวนได้ตาม ปวิอ. มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง เมื่อจำเลยไม่ใช่ผู้ที่มีที่อยู่หรือถูกจับในเขตอำเภอไทยเจริญซึ่งเป็นเขตอำนาจสอบสวนของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอไทยเจริญ พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอไทยเจริญจึงไม่มีอำนาจสอบสวนและมีผลห้ามโจทก์ฟ้องคดีตาม ปวิอ. มาตรา ๑๒๐

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๒๓๙/๒๕๔๗ เหตุคดีนี้เกิดขึ้นในซอยบ่อนไก่ ถนนพิบูลสงคราม ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี เพียงท้องที่เดียว สถานที่ที่จำเลยถูกจับกุมภายหลังการกระทำความผิดซึ่งอยู่ในเขตท้องที่สถานีตำรวจนครบาลเตาปูน หาใช่ท้องที่ที่เกิดการกระทำความผิดด้วยไม่ เมื่อที่เกิดเหตุอยู่ในเขตสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองนนทบุรี พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรนนทบุรีจึงมีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนความผิดนี้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘ วรรคสาม

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๕๖/๒๕๕๐ โจทก์ฟ้องว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนดังกล่าวแก่ผู้มีชื่อหลายคน เจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยทั้งสองพร้อมยึดเมทแอมเฟตามีน และจับ ศ. อ. ณ. น. ภ. จ. และ ห. พร้อมยึดเมทแอมเฟตามีนที่บุคคลทั้งเจ็ดซื้อจากจำเลยทั้งสองได้ที่บ้านจำเลยที่ ๒ ซึ่งอยู่ในท้องที่สถานีตำรวจนครบาลแสมดำ การมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและการจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนจึงเกิดในท้องที่สถานตำรวจนครบาลแสมดำทั้งสิ้น และโจทก์มิได้ฟ้องว่าจำเลยที่ ๑ ร่วมกระทำความผิดกับ ส. และ ร. ดังนั้นแม้ ส. และ ร. ถูกจับในท้องที่สถานีตำรวจนครบาลบางบอนการกระทำของจำเลยที่ ๑ ก็หาใช่ความผิดต่อเนื่องกระทำต่อเนื่องในท้องที่ต่างๆเกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไปตาม ปวิอ. มาตรา ๑๙ (๓) ไม่ แต่การกระทำของจำเลยที่ ๑ ปรากฏชัดแจ้งว่า เกิดในท้องที่สถานีตำรวจนครบาลแสมดำ ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลแสมดำตาม ปวิอ. มาตรา ๑๘ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒ (๖) ที่จะเป็นผู้สอบสวน มิใช่อยู่ในเขตอำนาจของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลบางบอนที่สอบสวน โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง ตามปวิอ. มาตรา ๑๒๐ เมื่อการสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นเหตุที่อยู่ในส่วนลักษณะคดี ศาลฎีกาพิพากษาตลอดไปถึงจำเลยที่ ๒ ที่ถอนฎีกาไปแล้วได้ตาม ปวิอ. มาตรา ๒๑๓ ประกอบ ๒๒๕

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๗๑/๒๕๓๑ การสอบสวนที่บัญญัติไว้ใน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ ต้องสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๖) ประกอบด้วยมาตรา ๑๘ เมื่อเหตุเกิดขึ้นในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ ม.เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลบางซื่อย่อมไม่มีอำนาจสอบสวน เมื่อไม่มีเหตุอื่นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๘ วรรคสอง ที่จะทำให้ ม.มีอำนาจสอบสวนได้ ทั้งถือไม่ได้ว่าเป็นการทำแทนพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๘ บัญญัติไว้ การสอบสวนพยานผู้กล่าวหาของ ม. จึงเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แม้ จ.พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้จะสอบสวนจำเลย ทำแผนที่เกิดเหตุ ตรวจสถานที่เกิดเหตุ และทำบันทึกการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพของจำเลย ก็ไม่ทำให้การสอบสวนคดีนี้ชอบด้วยกฎหมาย เพราะไม่ปรากฏว่า จ. เห็นว่าการสอบสวนเฉพาะส่วนของตนเสร็จแล้ว ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐ การสอบสวนของ จ. จึงเป็นการสอบสวนเพียงบางส่วนของคดี เมื่อการสอบสวนทั้งคดีรวมการสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายไว้ด้วย การสอบสวนคดีนี้จึงไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ และไม่เป็นการสอบสวนตามที่ระบุไว้ใน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๒๐ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง

 เมื่อเหตุเกิดในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรตำบลกลางใหญ่จังหวัดอุดรธานี ร. พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลวังทองหลางจึงไม่มีอำนาจสอบสวน ทั้งถือไม่ได้ว่าเป็นการกระทำการแทนพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจตามที่ ป. วิ.อ มาตรา 128 บัญญัติไว้ บัญญัติไว้การ ร. สอบสวนโจทก์ร่วมและ อ. จึงเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่อย่างไรก็ตามเมื่อผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลวังทองหลาง ส่งสำนวนการสอบสวนไปให้รองผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรตำบลกลางใหญ่ พ. พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรตำบลกลางใหญ่ได้สอบสวนโจทก์ร่วมและ อ. อีกครั้งหนึ่ง แม้ อ. จะให้การยืนยันตามคำให้การที่ให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลวังทองหลางทุกประการก็ตาม แต่ อ. ก็ได้ให้การเกี่ยวกับรายละเอียดการกระทำความผิดของจำเลยไว้ด้วย ถือได้ว่ามีการสอบสวนโจทก์ร่วมและ อ. โดยพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแล้ว ส่วนที่พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลวังทองหลางได้สอบสวนโจทก์ร่วมเพิ่มเติมตามใบต่อคำให้การนั้น ก็คงมีผลเพียงทำให้คำให้การดังกล่าวไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้เท่านั้น หาเป็นเหตุให้การสอบสวนเสียไปทั้งหมดไม่ เมื่อการสอบสวนของ พ. พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเป็นการสอบสวนชอบ แล้ว การสอบสวนคดีนี้จึงชอบด้วยมาตรา 18 และมาตรา 120 โจทก์มีอำนาจฟ้องคดี

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๕๘๑/๒๕๕๕ ความผิดเกิดขึ้นในเขตท้องที่สถานีตำรวจนครบาลบึงกุ่ม ซึ่งมีร้อยตำรวจโท อ. เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตาม ป.วิ.อ. มาตรา 18 ส่วนพันตำรวจตรี ต. พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลโชคชัยเข้ามาเป็นพนักงานสอบสวนเนื่องจากพลตำรวจตรี ว. ผู้บังคับการกองบังคับการตำรวจนครบาล 4 ออกคำสั่งกองบังคับการตำรวจนครบาล 4 ที่ 171/2549 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานสอบสวนศูนย์สอบสวนคดีพิเศษประจำกองบังคับการตำรวจนครบาล 4 โดยให้พันตำรวจตรี ต. ปฏิบัติราชการที่ศูนย์สอบสวนคดีเด็ก สตรี และคดีพิเศษประจำกองบังคับการตำรวจนครบาล 4 เพื่อให้การสอบสวนเกี่ยวกับคดีดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของทางราชการ ซึ่งเป็นคำสั่งภายในหน่วยงานสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนั้น พันตำรวจตรี ต. ผู้ได้รับมอบหมายตามคำสั่งจึงมีอำนาจหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน

 คดีนี้โจทก์ฟ้องและนำสืบว่า จำเลยพา ร. ผู้เสียหายจากประเทศไทยส่งออกไปนอกราชอาณาจักรยังประเทศญี่ปุ่น แล้วหน่วงเหนี่ยวกักขังไว้และจัดให้อยู่อาศัยในประเทศญี่ปุ่นเพื่อให้ผู้เสียหายทำการค้าประเวณีที่สถานที่การค้าประเวณีที่ประเทศญี่ปุ่นโดยการฉ้อฉลและใช้อุบายหลอกลวงผู้เสียหาย เพื่อบังคับข่มขู่ให้ผู้เสียหายกระทำการค้าประเวณี หรือเพื่อสนองความใคร่หรือสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใดอันเป็นการมิชอบ เพื่อจำเลยจะได้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้เสียหาย โดยผู้เสียหายไม่ยินยอมและไม่สามารถขัดขืนได้ เหตุเกิดที่ประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นหลายท้องที่เกี่ยวพันกัน อันเป็นการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๖, ๕๒ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๙ ป.อ. มาตรา ๒๘๓ การกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการกระทำความผิดที่มีโทษตามกฎหมายไทยและได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทยด้วย ซึ่ง ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หรือจะมอบหมายหน้าที่นั้นให้พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนคนใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนแทนก็ได้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า อัยการสูงสุดมอบหมายให้พนักงานสอบสวน กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ทำการสอบสวน โดยให้พนักงานอัยการ สำนักงานคดีอาญาร่วมทำการสอบสวน และให้ผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์หรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ดังนี้ พนักงานสอบสวน กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ จึงมีอำนาจสอบสวนคดีนี้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๘๒/๒๕๖๕ (รวมฎีกาเนติ) โจทก์ บรรยายฟ้องและนำสืบว่า จำเลยทั้งเจ็ดกับพวกร่วมกันกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ฐานร่วมกันฉ้อโกงประชาชน และฐานร่วมกันพยายามฉ้อโกงประชาชนด้วยการโทรศัพท์จากต่างประเทศหลอกลวงให้ผู้เสียหายโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของคนร้าย เป็นเหตุให้ผู้เสียหายที่ 1 ถึงที่ 4 ที่ 6 และ ที่ 7 หลงเชื่อโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของคนร้าย การกระทำทั้งหมดตั้งแต่โทรศัพท์จากต่างประเทศหลอกลวงผู้เสียหายทั้งเจ็ดจนกระทั่งผู้เสียหายที่ 1 ถึงที่ 4 ที่ 6 และที่ 7 โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของคนร้ายเป็นความผิดที่กระทำนอกราชอาณาจักรตาม ป.วิ.อ. มาตรา 20 วรรคหนึ่ง เมื่อพันตำรวจเอก ส. เสนอความเห็นต่ออัยการสูงสุดและอัยการสูงสุดได้แต่งตั้งให้พันตำรวจเอก ส. กับพวกเป็นพนักงานสอบสวนคดีนี้ ถือว่าพันตำรวจเอก ส. กับพวกมีอำนาจทำการสอบสวนตามมาตรา 20 วรรคหนึ่ง การสอบสวนชอบด้วยกฎหมาย โจทก์มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๗๙/๒๕๕๙ โจทก์ร่วมดำเนินการติดต่อซื้อขายข้าวสารจากจำเลยที่ ๑ ในประเทศไทยและมีการติดต่อผ่านทางโทรศัพท์และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ในขณะที่โจทก์ร่วมอยู่ต่างประเทศซึ่งจำเลยที่ ๑ อยู่ในประเทศไทย การที่จำเลยที่ ๑ พูดหลอกลวงโจทก์ร่วมให้หลงเชื่อและมีการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของจำเลยที่ ๑ ที่ประเทศไทย แม้จะมีการส่งมอบเงินจำนวนหนึ่งในต่างประเทศก็ตาม แต่มีการกระทำส่วนหนึ่งอยู่ในประเทศไทย จึงไม่ใช่การกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร ซึ่งพนักงานอัยการต้องเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๑๘/๒๕๕๙ โจทก์ฟ้องกล่าวหาว่าจำเลยร่วมกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน โดยเหตุเกิดที่ตำบลนากลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู และแขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร และประเทศสิงคโปร์ เกี่ยวพันกัน จึงเป็นกรณีการกระทำของจำเลยเป็นความผิดซึ่งมีหลายกรรมกระทำลงในท้องที่ต่าง ๆ กัน ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙ (๔) พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจึงเป็นพนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่จับจำเลยได้อยู่ในเขตอำนาจ ไม่ใช่กรณีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทยอย่างเดียว ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐ ซึ่งอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ คดีนี้ตามฟ้องจับจำเลยได้เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๓ และนำส่งพนักงานสอบสวน ทำการสอบสวนแล้ว การสอบสวนจึงเป็นไปโดยชอบ และโจทก์มีอำนาจฟ้องคดีนี้ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๙๙/๒๕๖๓ แม้จำเลยจะส่งมอบนาฬิกาของกลางที่ประเทศกัมพูชา แต่จำเลยแจ้งหมายเลขบัญชีธนาคาร ก. ที่อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ให้ ว. โอนเงินค่านาฬิกาเข้าบัญชีดังกล่าว ถือว่าจำเลยในฐานะตัวการได้กระทำผิดในราชอาณาจักรไทย ตาม ป.อ. มาตรา 5 และมาตรา 6เมื่อการกระทำของจำเลยกับพวกเป็นกรณีความผิดส่วนหนึ่งกระทำในท้องที่หนึ่ง แต่อีกส่วนหนึ่งในอีกท้องที่หนึ่ง เป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องกันในท้องที่ต่าง ๆ เกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 19 (2) และ (3) พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองนครราชสีมาซึ่งเป็นท้องที่ที่จับจำเลยได้อยู่ในเขตอำนาจเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ มิใช่กรณีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทยอย่างเดียวตาม ป.วิ.อ. มาตรา 20 เมื่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองนครราชสีมาทำการสอบสวน การสอบสวนจึงชอบด้วยกฎหมาย โจทก์มีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๘๙/๒๕๖๕ คำฟ้องโจทก์บรรยายรายละเอียดการกระทำความผิดของจำเลย โดยระบุสถานที่เกิดเหตุในประเทศไทย คือตำบลใดไม่ปรากฏชัด อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และตำบลมีชัย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย และแขวงใด เขตใดไม่ปรากฏชัด กรุงเทพมหานคร มิได้ระบุว่ามีสถานที่เกิดเหตุนอกราชอาณาจักร แม้ตามฟ้องอาจมีการระบุถึงการกระทำที่มีการหลอกลวงผู้เสียหายที่ 2 ซึ่งเป็นคนต่างด้าว สัญชาติลาว และผลการหลอกลวงผู้เสียหายที่ 2 ได้นำพาผู้เสียหายที่ 1 ซึ่งเป็นคนต่างด้าวสัญชาติลาว เข้ามาในราชอาณาจักรไทยให้จำเลยรับผู้เสียหายที่ 1 ไว้ที่ตำบลมีชัย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย แต่ก็ไม่ปรากฏรายละเอียดในฟ้องถึงการกระทำของจำเลยนอกราชอาณาจักร แม้หากมีการหลอกลวงของจำเลยต่อผู้เสียหายที่ 2 นอกราชอาณาจักรก็เป็นเพียงการตระเตรียมพยายาม หรือการกระทำส่วนหนึ่งได้เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร ซึ่งตาม ป.อ. มาตรา 5 ให้ถือว่าความผิดนั้นได้กระทำใน ราชอาณาจักร กรณีไม่ต้องด้วยบทบัญญัติ ป.วิ.อ. มาตรา 20 วรรคหนึ่งที่บังคับใช้กรณีเฉพาะความผิดที่ได้กระทำการนอกราชอาณาจักรไทยเท่านั้น โจทก์มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๗๐/๒๕๓๕ เหตุเกิดขึ้นในเรือไทย เป็นการกระทำความผิดในราชอาณาจักรพนักงานสอบสวน กองปราบปราม กรมตำรวจ มีอำนาจสอบสวนคดีอาญาได้ทั่วราชอาณาจักร จึงมีอำนาจสอบสวน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๑๗๖/๒๕๖๖ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกา) พ.ร.บ .ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 19 (4/2) เป็นกฎหมายพิเศษบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย อันเป็นการขัดหรือแย้งกับ ป.วิ.อ. มาตรา 20 ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไป จึงทำให้โจทก์มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยความผิดที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรได้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๖๖/๒๕๔๗ คดีนี้ข้อเท็จจริงยังไม่ชัดแจ้งว่าเหตุเกิดในท้องที่ใดแน่ระหว่างอำเภอบัวใหญ่กับอำเภอแก้งสนามนาง แต่จำเลยถูกจับกุมที่อำเภอแก้งสนามนางโดยมีเจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอบัวใหญ่หลายคนเป็นผู้ร่วมจับกุม ดังนั้น พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในคดีนี้คือพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอแก้งสนามนาง มิใช่พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอบัวใหญ่ เมื่อพันตำรวจตรี ว. สารวัตรสืบสวนสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอบัวใหญ่ ซึ่งมิใช่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเป็นผู้สรุปสำนวนและทำความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องจำเลยคดีนี้แล้วส่งไปพร้อมสำนวน เพื่อให้พนักงานอัยการพิจารณาตามที่บัญญัติไว้ใน ป.วิ.อ. มาตรา ๑๔๐ และ ๑๔๑ ก็ถือไม่ได้ว่ามีการสอบสวนในความผิดนั้นโดยชอบตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๐ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๐๑/๒๕๕๕ แม้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ถูกจับกุมในท้องที่สถานีตำรวจภูธรพระประแดง แต่ก่อนหน้านั้นจำเลยที่ ๑ ถูกจับกุมพร้อมด้วยเมทแอมเฟตามีนของกลางจำนวนหนึ่งในท้องที่สถานีตำรวจภูธรพระสมุทรเจดีย์ ซึ่งจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ อยู่บริเวณที่เกิดเหตุในท้องที่ดังกล่าวและมีพฤติการณ์ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑ ด้วย แต่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ขับรถที่มีเมทแอมเฟตามีนของกลางอีกจำนวนหนึ่งหลบหนีไปและถูกจับกุมในท้องที่สถานีตำรวจภูธรพระประแดง ย่อมถือว่าเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องในท้องที่ทั้งสองแห่ง พนักงานสอบสวนท้องที่ใดท้องที่หนึ่งในสองแห่งนั้นย่อมมีอำนาจสอบสวนได้ และเมื่อจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เป็นคู่คดีกับจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นตัวการและถูกจับกุมได้ก่อนแล้ว พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรพระสมุทรเจดีย์ย่อมเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนตาม ปวิอ มาตรา ๑๙ และพนักงานอัยการย่อมมีอำนาจฟ้องตาม ปวิอ มาตรา ๑๒๐

 ความผิดฐานพาหญิงไปเพื่อการอนาจารโดยใช้อุบายหลอกลวงเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องกันในท้องที่ต่าง ๆ เกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไป และความผิดดังกล่าวกับความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่นและข่มขืนกระทำชำเราเป็นความผิดหลายกรรมกระทำลงในท้องที่ต่างๆ กัน รวมทั้งท้องที่สถานีตำรวจนครบาลบางยี่ขันและสถานีตำรวจภูธรอำเภอท่ามะกา พนักงานสอบสวนท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องมีอำนาจสอบสวนได้ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๓),(๔) และวรรคสอง พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลบางยี่ขัน ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนท้องที่ที่เกี่ยวข้องจึงมีอำนาจสอบสวน แต่จำเลยทั้งสองถูกจับที่อำเภอท่ามะกา พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในกรณีจับผู้ต้องหาได้แล้วคือพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอท่ามะกา ซึ่งเป็นท้องที่ที่จับได้อยู่ในเขตอำนาจตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙ วรรคสาม (ก) พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลบางยี่ขัน คงเป็นพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจเท่านั้น ทั้งไม่เข้ากรณีที่จับผู้ต้องหายังไม่ได้อันจะถือว่าพนักงานสอบสวนท้องที่ที่พบการกระทำผิดก่อนอยู่ในเขตอำนาจเป็นพนักงานสอบสวน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๗๙/๒๕๔๖ รถยนต์หายไปจากท้องที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองสมุทรสาคร ต่อมาเจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยกับพวกได้พร้อมรถยนต์ที่หายไปในท้องที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอลาดบัวหลวงในข้อหาซ่องโจร ความผิดฐานลักทรัพย์หรือรับของโจรรถยนต์จึงเป็นความผิดต่อเนื่องซึ่งกระทำต่อเนื่องกันในท้องที่ต่างๆเกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๓) พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองสมุทรสาครจึงมีอำนาจสอบสวนในความผิดฐานลักทรัพย์หรือรับของโจรได้ เพราะเป็นสถานีตำรวจในท้องที่ที่เกี่ยวข้องกับความผิดดังกล่าว (มีต่อ)

(๑๕๗๙/๒๕๔๖ ต่อ)เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมจำเลยกับพวกได้พร้อมรถยนต์ในท้องที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอลาดบัวหลวงในข้อหาซ่องโจรซึ่งเป็นความผิดคนละข้อหากับความผิดที่พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองสมุทรสาครทำการสอบสวน และเจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอลาดบัวหลวงคงควบคุมตัวจำเลยกับพวกในข้อหาซ่องโจรเท่านั้น เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอลาดบัวหลวงไม่ได้จับกุมและกล่าวหาว่าจำเลยทั้งสี่กับพวกกระทำความผิดลักทรัพย์หรือรับของโจรรถยนต์ที่หายไป จึงถือไม่ได้ว่าเจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอลาดบัวหลวงจับกุมจำเลยกับพวกในความผิดฐานลักทรัพย์หรือรับของโจรได้แล้วตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙ วรรคสอง (ก) ดังนั้น พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอลาดบัวหลวง จึงไม่ใช่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในข้อหาลักทรัพย์หรือรับของโจร

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๔๙๗/๒๕๕๗ ผู้เสียหายแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบ้านนาไว้ก่อนแล้ว ต่อมาเมื่อพันตำรวจโท น. รู้ว่ารถยนต์ของผู้เสียหายถูกคนร้ายลักมาและจับกุมจำเลยทั้งสามได้ ก็นำจำเลยทั้งสามส่งให้พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบ้านนาดำเนินการต่อไป เพราะข้อหาลักทรัพย์มีผู้เสียหายร้องทุกข์ไว้แล้ว ดังนี้ แม้ความผิดฐานลักทรัพย์กับความผิดฐานรับของโจรเกิดขึ้นต่างท้องที่กับก็ตามแต่ก็เป็นความผิดต่อเนื่องกัน พนักงานสอบสวนในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องย่อมมีอำนาจสอบสวนได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 19 (3) พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบ้านนาจึงมีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาที่เกิดขึ้นกับทรัพย์ของผู้เสียหายได้ไม่ว่าจะเป็นความผิดฐานลักทรัพย์หรือรับของโจร การสอบสวนในความผิดฐานรับของโจรชอบแล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๗๙๐/๒๕๔๑ รถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายถูกลักไปในท้องที่สถานีตำรวจนครบาลบางขุนเทียน ต่อมาเจ้าพนักงานตำรวจยึดรถยนต์ดังกล่าวได้จากร้านของจำเลยซึ่งอยู่ในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองสมุทรสาคร (แสดงว่าบางขุนเทียนได้พบการกระทำความผิดก่อน จึงได้สืบสวนและติดตามไปยึดของกลาง) ดังนี้แม้ความผิดฐานลักทรัพย์กับฐานรับของโจรเกิดขึ้นต่างท้องที่กันก็ตาม แต่เป็นความผิดต่อเนื่องกัน พนักงานสอบสวนในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องมีอำนาจสอบสวนได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙ (๓) พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลบางขุนเทียนซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนคดีนี้ จึงมีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาที่เกิดขึ้นกับทรัพย์ของผู้เสียหายได้ไม่ว่าเป็นความผิดฐานลักทรัพย์หรือรับของโจร และแม้ว่าจะยึดรถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายและจับจำเลยได้พร้อมกันที่บ้านของจำเลยซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองสมุทรสาครก็ตาม ก็ไม่ทำให้อำนาจสอบสวนของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลบางขุนเทียนหมดสิ้นไป จึงถือว่ามีการสอบสวนในความผิดฐานรับของโจรโดยชอบแล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๓๒๑/๒๕๕๙ เหตุตามฟ้องความผิดกระทำชำเรา เกิดสองท้องที่ คือ ท้องที่สถานีตำรวจภูธรสันกำแพงและสถานีตำรวจภูธรสารภี เมื่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรสารภีได้รับคำร้องทุกข์คดีนี้ รวบรวมพยานหลักฐานแล้วเชื่อว่าจำเลยกระทำความผิด จึงออกหมายเรียกให้จำเลยมาพบ จากนั้นจำเลยเข้ามอบตัวต่อพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรสารภีย่อมมีอำนาจสอบสวนความผิดกรรมที่เกิดในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรสันกำแพงด้วยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๔) และเมื่อเป็นกรณีจับผู้ต้องหายังไม่ได้ พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรสารภีซึ่งได้รับคำร้องทุกข์ไว้เป็นผู้พบการกระทำความผิดก่อน จึงเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนที่จะสรุปสำนวนส่งพนักงานอัยการตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง (ข)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๘๐/๒๕๔๘ พ. ซึ่งเป็นอาและทำหน้าที่ผู้ปกครองดูแลผู้เสียหายไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลบางเขน แต่พนักงานสอบสวนไม่รับแจ้งความร้องทุกข์ เนื่องจาก พ. และผู้เสียหายพักอยู่ที่บ้านในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรตำบลคูคต จึงเท่ากับไม่มีการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลบางเขน พ. จึงไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรตำบลคูคตว่า ผู้เสียหายถูกจำเลยพรากตัวไป ต่อมาจำเลยถูกเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมได้ที่อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ ดังนั้น พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรตำบลคูคตจึงเป็นพนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่พบการกระทำความผิดก่อน จึงเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตาม มาตรา ๑๙ วรรคสาม (ข) มีอำนาจสรุปสำนวนทำความเห็นควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปพร้อมกับสำนวนเพื่อให้พนักงานอัยการพิจารณาตาม มาตรา ๑๔๐ และ ๑๔๑ ได้ การสอบสวนคดีนี้จึงชอบด้วยกฎหมาย เมื่อพนักงานอัยการเห็นควรสั่งฟ้องจำเลย คำฟ้องของโจทก์จึงชอบด้วยกฎหมาย ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๙๕๒/๒๕๕๑ เมื่อจำเลยมียาเสพติดให้โทษของกลางตั้งแต่ออกเดินทางจากซอยข้างวัดยานนาวา ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจสอบสวนของสถานีตำรวจนครบาลยานนาวา แล้วครอบครองยาเสพติดให้โทษดังกล่าวตลอดมาจนกระทั่งถูกจับกุมได้ในเขตพื้นที่รับผิดชอบสอบสวนของสถานีตำรวจนครบาลวัดพระยาไกร ดังนั้น หากแม้สถานที่เกิดเหตุมิได้อยู่ในเขตอำนาจสอบสวนของสถานีตำรวจนครบาลยานนาวา พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลยานนาวาก็มีอำนาจสอบสวนได้ เพราะกรณีเป็นความผิดต่อเนื่องกันในท้องที่ต่างกัน พนักงานสอบสวนในทุกท้องที่ที่ความผิดได้เกิดขึ้นมีอำนาจสอบสวนได้ ส่วน ปวิอ. มาตรา ๑๙ วรรคสาม (ก) ที่บัญญัติว่า ถ้าจับผู้ต้องหาได้แล้ว พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนคือ พนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่จับได้อยู่ในเขตอำนาจ เป็นการกำหนดให้ต้องมีพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำคดีหากมีปัญหากันในระหว่างพนักงานสอบสวนหลายท้องที่ที่มีอำนาจสอบสวนเท่านั้น มิได้หมายความว่าพนักงานสอบสวนที่เคยมีอำนาจสอบสวนอยู่แล้วต้องหมดอำนาจไปเพราะบทบัญญัติของมาตรานี้ ดังนั้น พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลยานนาวาย่อมมีอำนาจสอบสวนคดี

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕๙๓/๒๕๖๒ การโอนเงินผ่านทางธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์มีธนาคารเป็นตัวกลางในการส่งมอบเงินผ่านขั้นตอนของธนาคารที่ส่งถ่ายข้อมูลด้วยความเร็วแสงโดยใช้ตัวเลขเงินในบัญชีเป็นหลักฐานยืนยันในการรับโอนเงิน ทำให้ผู้รับโอนสามารถรับเงินได้แม้อยู่ในระยะไกล ซึ่งการโอนจะเสร็จสิ้นสมบูรณ์เมื่อผู้รับโอนได้รับเครดิตยอดเงินทางบัญชีครบถ้วนแล้ว

ป. โอนเงินให้จำเลยโดยใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่และตู้เบิกถอนเงินสดอัตโนมัติขณะอยู่ที่อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี และปรากฏมีเครดิตยอดเงินเข้าบัญชีของจำเลยที่กรุงเทพมหานคร การป้อนคำสั่งให้โอนเงินเกิดขึ้นที่อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี เงินอันเป็นต้นเหตุของการกระทำความผิดฐานยักยอกจึงหลุดพ้นจากความครอบครองของ ป. และเข้าไปอยู่ในความครอบครองของจำเลยตั้งแต่ขณะ ป. สั่งโอนเงิน จำเลยสามารถถอนเงินจากสถานที่ใดเวลาใดนับจากที่ได้รับโอนเงินทันที ดังนั้น อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี จึงถือเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำความผิดฐานยักยอก พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจท่าม่วงจึงมีอำนาจสอบสวนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 19 วรรคสอง (ข)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๓๓๗/ ๒๕๕๔ เจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจนครบาลบางเขนจับกุม ว. ได้ พร้อมเมทแอมเฟตามีนจำนวนหนึ่งเป็นของกลาง จึงได้วางแผนให้ ว. โทรศัพท์สั่งซื้อเมทแอมเฟตามีนของกลางจากจำเลยและ ป. อีก จนจับกุมจำเลยและ ป. ได้ในท้องที่สถานีตำรวจนครบาลบางซื่อ กรณีจึงเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องเกี่ยวพันกันทั้งในท้องที่สถานีตำรวจนครบาลบางเขน ซึ่งเป็นท้องที่ที่ ว. โทรศัพท์ล่อซื้อ และท้องที่สถานีตำรวจนครบาลบางซื่อซึ่งเป็นท้องที่ที่จับกุมจำเลยและ ป. พนักงานสอบสวนท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องจึงมีอำนาจสอบสวน ดังนั้น พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลบางเขนจึงมีอำนาจสอบสวนได้โดยชอบ ตาม ปวิอ มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๓) การสอบสวนจึงเป็นไปโดยชอบ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องตาม ปวิอ มาตรา ๑๒๐

ตำรวจภูธรเมืองร้อยเอ็ด พบการกระทำความผิดของ ม. และ บ. ก่อน จึงมีการขยายผลสืบส่วนและมีการวางแผนให้ ม. และ บ. โทรศัพท์ไปสั่งซื้อเมทแอมเฟตามีนจากผู้ค้ายาเสพติดชาวลาว โดยมีการตกลงซื้อขายและนัดส่งมอบเมทแอมเฟตามีนกันที่สถานีขนส่งอำเภอเมืองร้อยเอ็ด แต่เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจชุดจับกุมนำกำลังไปดักซุ่มรอแล้วมีการนัดหมายเปลี่ยนสถานที่ส่งมอบเป็นสถานีขนส่งอำเภอโพนทอง เจ้าพนักงานตำรวจจึงติดตามไป จนกระทั่งสามารถติดตามจับกุมจำเลยพร้อมเมทแอมเฟตามีนของกลางได้ที่สถานีขนส่งอำเภอโพนทอง กรณีเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องเกี่ยวพันกันทั้งในท้องที่สถานีตำรวจภูธรเมืองร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นท้องที่ที่ บ. โทรศัพท์ติดต่อล่อซื้อเมทแอมเฟตามีน และสถานีตำรวจภูธรโพนทอง ซึ่งเป็นท้องที่ที่จับกุมจำเลยได้ เช่นนี้พนักงานสอบสวนในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งที่เกี่ยวข้องจึงมีอำนาจสอบสวนได้ พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองร้อยเอ็ดจึงมีอำนาจสอบสวนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 19 (3) การสอบสวนย่อมเป็นไปโดยชอบ โจทก์มีอำนาจฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา 120

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๔๐/๒๕๖๓ โจทก์ฟ้องว่าจำเลยร่วมกับ ป. มีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและโจทก์นำสืบว่าเจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองชลบุรีจับกุม ป. พร้อมเมทแอมเฟตามีนกับทรัพย์สินอื่นอีกหลายรายการเป็นของกลางได้ที่ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดย ป. ไปรับเมทแอมเฟตามีนของกลางจากอำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนำไปจำหน่ายที่จังหวัดตราด การกระทำของจำเลยตามฟ้องเป็นความผิดต่อเนื่องและเป็นการกระทำต่อเนื่องกันในท้องที่ต่าง ๆ เกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 19 (3) ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550 มาตรา 3 ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองชลบุรี โจทก์มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๑๙๙/๒๕๖๖ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกา)
จำเลย ทั้งสองร่วมกันฆ่าผู้ตายในท้องที่ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง
นนทบุรี จังหวัดนนทบุรี แล้วหั่นศพใส่ถุงนำไปทิ้ง เผาทำลายใน
ท้องที่ตำบลบ้านกรด อำเภอบางปะอิน และตำบลชะแมบ อำเภอวัง
น้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำ
ต่อเนื่องกันในท้องที่ต่าง ๆ เกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไป เมื่อพนักงาน
สอบสวนสถานีตำรวจภูธรวังน้อย ซึ่งพบชิ้นส่วนศพของผู้ตายก่อน
จึงเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบการสอบสวนตาม ป.วิ.อ.
มาตรา 19 วรรคแรก (3) และวรรคสอง (ข)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๔๔๕/๒๕๕๕ การที่จำเลยซึ่งเป็นพนักงาน รับเงินค่าสินค้าจากลูกค้าของโจทก์ร่วมที่จังหวัดต่างๆแล้วไม่โอนเงินค่าสินค้าให้แก่โจทก์ร่วมกับไม่มาชำระบัญชีกับโจทก์ร่วม ความผิดฐานยักยอกจึงอาจเกิด อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นตั้งแต่จำเลยรับเงินจากลูกค้าของโจทก์ร่วมแต่ละจังหวัดจนถึงสำนักงานของโจทก์ร่วมซึ่งเป็นสถานที่ที่จำเลยต้องมาชำระบัญชีกับโจทก์ร่วม กรณีเป็นเรื่องที่จำแลยกระทำความผิดต่อเนื่องกันในท้องที่ต่างๆเกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไป และเป็นความผิดซึ่งมีหลายกรรมกระทำลงในท้องที่ต่างๆกันตาม ปวิอ. มาตรา ๑๙ (๓) และ (๔) พนักงานสอบสวนท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องมีอำนาจสอบสวนได้เมื่อโจทก์ร่วมไปแจ้งความต่อเจ้าพนักงานตำรวจ สถานีตำรวจภูธรกระทุ่มแบน พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรกระทุ่มแบนจึงมีอำนาจสอบสวน โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

หนังสือรับสารภาพเป็นเพียงเอกสารที่จำเลยรับว่าไม่ได้นำเงินจำนวน ๓,๒๗๖,๘๐๘ บาท ส่งคืนโจทก์ร่วม ยอมรับว่าได้กระทำผิดจริง และยอมชดใช้เงินจำนวนดังกล่าวคืนให้โจทก์ร่วม โดยยินยอมให้ยึดถือที่ดินและรถยนต์ไว้ก่อน ไม่มีข้อความตอนใดเลยที่แสดงว่าโจทก์ร่วมตกลงไม่ติดใจเอาความในทางอาญาแก่จำเลย จึงไม่เป็นการยอมความทางอาญาโดยถูกต้องตามกฎหมาย สิทธินำคดีอาญามาฟ้องจึงไม่ระงับตาม ปวิอ. มาตรา ๓๙ (๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๘๖/๒๕๒๖ จำเลยกับพวกบังคับหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้เสียหายชาวมาเลเซียเพื่อเรียกค่าไถ่ และบังคับให้ผู้เสียหายขับรถไปส่งยังชายแดนประเทศไทย ซึ่งน่าจะได้ควบคุมเข้าไปในเขตไทยด้วยเพราะภูมิลำเนาของจำเลยกับพวกอยู่ในราชอาณาจักร จึงเป็นความผิดต่อเนื่องทั้งในและนอกราชอาณาจักร พนักงานสอบสวนกิ่งอำเภอควนโดน จังหวัดสตูล ซึ่งจับจำเลย จึงมีอำนาจสอบสวนดำเนินคดีกับจำเลยได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๐๒-๑๗๐๓/๒๕๒๓(ประชุมใหญ่) จำเลยได้ออกเช็คของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด สาขา ดินแดง ซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ให้แก่โจทก์ร่วม เมื่อเช็คถึงกำหนดโจทก์ร่วมนำเช็คนั้นไปเข้าบัญชีที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาบางนา เพื่อเรียกเก็บเงินตามเช็ค ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด สาขาดินแดงปฏิเสธไม่จ่ายเงินตามเช็คนั้น โจทก์ร่วมได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการให้ดำเนินคดีกับจำเลย โดยอ้างว่าจำเลยออกเช็คให้โจทก์ร่วมที่ตำบลสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ดังนี้แม้ความผิดมิได้เกิดในท้องที่ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เพราะธนาคารที่ปฏิเสธการจ่ายเงินไม่ได้ตั้งอยู่ในอำเภอนั้นก็ตาม แต่โจทก์และโจทก์ร่วมก็อ้างว่าจำเลยทำผิดในเขตอำเภอพระประแดง โดยออกเช็คในท้องที่นั้น ถ้าเป็นความจริงก็ถือได้ว่าความผิดอาญาได้กระทำลงในท้องที่อำเภอพระประแดงต่อเนื่องกับการกระทำผิดในท้องที่ที่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอพระประแดงย่อมมีอำนาจสอบสวนตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙(๓)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๕๐/๒๕๒๘ แม้เช็คที่สั่งจ่ายแก่ผู้ถืออาจโอนเปลี่ยนมือกันได้ การโอนเปลี่ยนมือกันระหว่างผู้ทรงคนแรกกับผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้ทรงคนถัดไปไม่ใช่การกระทำของจำเลย ถือไม่ได้ว่าเป็นความผิดต่อเนื่องกับการกระทำผิดในท้องที่ที่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ๆผู้เสียหายรับโอนเช็คจึงไม่มีอำนาจสอบสวนแม้ผู้เสียหายจะได้ร้องทุกข์แล้ว การสอบสวนจึงไม่ชอบพนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๘๙-๑๙๙๐/๒๕๖๔ โจทก์บรรยายฟ้องว่า โจทก์เชื่อว่าเหตุปลอมหนังสือรับรองบริษัท อ. ฉบับจดทะเบียนเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2558 และเหตุใช้หนังสือรับรองปลอมเกิดที่แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ของบริษัท อ. ตามที่ระบุในหนังสือรับรองฉบับดังกล่าว เป็นกรณีที่โจทก์ทั้งสองเชื่อว่าความผิดเกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นในเขตอำนาจของศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 22 วรรคหนึ่ง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๘๙/๒๕๖๐ การนำคดีอาญาที่มีการกล่าวหาว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการมาฟ้องต่อศาล รวมทั้งศาลที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีอาญาดังกล่าวมีบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 17 และ พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 มาตรา 9 (3) ในหมวด 4 การดำเนินคดีต่อกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมาตรา 36 ถึงมาตรา 44 อันมีผลเป็นการตัดสิทธิของผู้เสียหายที่จะยื่นฟ้องคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาปกติตาม ป.วิ.อ. โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 2 ถึงที่ 8 ซึ่งเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต่อศาลชั้นต้น

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๖๗๓/๒๕๖๒ (ป) พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 17 วรรคหนึ่ง เป็นเพียงบทบัญญัติที่เพิ่มช่องทางในการดำเนินคดีแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่โจทก์เป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 7 ยังคงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 7 ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 28 (2) โดยยื่นฟ้องต่อศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ.2559 มาตรา 7 ประกอบมาตรา 3 วรรคสอง (1) ศาลชั้นต้นย่อมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในส่วนของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 7 ได้ และมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในส่วนของจำเลยที่ 8 และที่ 9 ในฐานะเป็นผู้สนับสนุนได้ด้วยตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ.2559 มาตรา 3 วรรคสอง (5)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๙๖/๒๕๑๗ ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คเกิดขึ้นเมื่อธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค ฉะนั้นสถานที่ตั้งของธนาคารที่ปฏิเสธการจ่ายเงินตั้งอยู่จึงเป็นสถานที่ความผิดเกิดขึ้น ส่วนธนาคารที่ผู้ทรงตามเช็คนำเข้าบัญชีเพื่อเรียกเก็บเงินนั้นเป็นแต่เพียงตัวแทนเรียกเก็บเงินตามเช็คเท่านั้น ที่ตั้งของธนาคารซึ่งเรียกเก็บเงิน จึงมิใช่สถานที่เกิดเหตุ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๒๙/๒๕๑๙ (ประชุมใหญ่) ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คนั้นเกิดเมื่อธนาคารได้ปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค สถานที่ตั้งของธนาคารที่ปฏิเสธการจ่ายเงินจึงเป็นสถานที่ที่ความผิดเกิดขึ้น จำเลยสั่งจ่ายเช็คธนาคาร ท. สาขากาญจนบุรี ให้โจทก์ที่กรุงเทพมหานคร โจทก์นำเช็คเข้าบัญชีโจทก์ที่ธนาคาร ท. สำนักงานใหญ่ที่กรุงเทพมหานครเพื่อเรียกเก็บเงิน ธนาคาร ท. สาขากาญจนบุรีปฏิเสธการจ่ายเงิน ดังนี้ต้องถือว่าเหตุเกิดในท้องที่จังหวัดกาญจนบุรี หาใช่ความผิดเกิด ณ สถานที่ที่เขียนเช็คและสถานที่ตั้งธนาคารที่โจทก์นำเช็คเข้าบัญชีและสถานที่ตั้งธนาคารที่ปฏิเสธการจ่ายเงินเกี่ยวเนื่องกันหลายท้องที่ไม่ แม้ธนาคาร ท.สำนักงานใหญ่และสาขากาญจนบุรีเป็นของเจ้าของเดียวกัน ธนาคาร ท. สำนักงานใหญ่ ก็หาได้เป็นผู้จ่ายเงินตามเช็คให้โจทก์ไม่ เพียงแต่เป็นตัวแทนโจทก์เรียกเก็บเงินตามเช็คให้เท่านั้น จึงถือไม่ได้ว่าความผิดเกิดขึ้นที่กรุงเทพมหานครด้วย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๑๕๔/๒๕๑๘ เหตุที่หนังสือพิมพ์หมิ่นประมาท ถือว่าเกิดขึ้นในที่ที่ข้อความหมิ่นประมาทปรากฏขึ้นด้วย โจทก์ฟ้องต่อศาลแขวงท้องที่ที่หนังสือพิมพ์มีจำหน่ายได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๙/๒๕๖๐ หนังสือพิมพ์รายวันของจำเลยที่ 1 เผยแพร่และวางจำหน่ายทั่วราชอาณาจักร ส่วนเว็บไซต์ออนไลน์ ซึ่งจำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของและผู้ให้บริการตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 3 เผยแพร่โดยระบบสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ ผู้สนใจสามารถติดตามข่าวได้ทั่วราชอาณาจักรเช่นเดียวกัน ถือได้ว่าการกระทำตามฟ้องอันเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 15 ประกอบมาตรา 14 (1) เกิดขึ้นทั่วราชอาณาจักร โจทก์ใช้สิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลชั้นต้นได้ ไม่ถือว่าเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๗๙/๒๕๓๒ คำว่า จำเลยมีที่อยู่ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒(๑) หมายถึงถิ่นที่อยู่ที่แท้จริงของจำเลยในขณะที่จำเลยตกเป็นผู้ต้องหาตามที่พนักงานสอบสวนได้สอบสวนไว้ ซึ่งอาจจะเป็นภูมิลำเนาหรือมิใช่ภูมิลำเนาของจำเลยก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้โอกาสแก่จำเลยที่จะได้รับความสะดวกในการต่อสู้คดีได้เต็มที่

เรือนจำจังหวัดปราจีนบุรีตามที่โจทก์ระบุมาในฟ้อง มิใช่ที่อยู่ที่แท้จริงของจำเลยทั้งสอง โดยเป็นเพียงสถานที่ๆจำเลยที่ ๑ ถูกคุมขังไว้หลังจากศาลมีคำพิพากษาในคดีอื่นแล้ว และจำเลยที่ ๒ ถูกคุมขังตามคำสั่งของกรมราชทัณฑ์เท่านั้น จึงถือไม่ได้ว่าเป็นที่อยู่ของจำเลยทั้งสองตามความหมายของ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒(๑)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๔๖๗/๒๕๔๐(ประชุมใหญ่) ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒ (๑) คำว่า จำเลยถูกจับในท้องที่หนึ่งหมายถึง เจ้าพนักงานจับจำเลยตามข้อหาที่ถูกกล่าวหาในคดีที่จะนำมาฟ้องเท่านั้น แต่ตามบันทึกการจับกุมจำเลยกับคำร้องขออนุญาตฟ้องคดีของโจทก์ปรากฏว่า จำเลยถูกจับในความผิดฐานพยายามฆ่าและต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่และความผิดฐานอื่นๆ ในเขตศาลจังหวัดกบินทร์บุรีซึ่งมิใช่ความผิดที่ถูกกล่าวหาในคดีนี้นั้น แต่เจ้าพนักงานตำรวจได้อายัดตัวจำเลยมาสอบสวนในคดีนี้ และโจทก์ยื่นคำร้องขออนุญาตฟ้องคดีนี้ต่อศาลจังหวัดกบินทร์บุรี ดังนี้ กรณีถือไม่ได้ว่าคดีนี้จำเลยถูกจับในท้องที่ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดกบินทร์บุรี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๗ ภูมิลำเนาของผู้ที่ถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลหรือตามคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย ได้แก่ เรือนจำ หรือทัณฑสถานที่ถูกจำคุกอยู่จนกว่าจะได้รับการปล่อยตัว บทบัญญัติดังกล่าวได้แยกผู้ที่ถูกจำคุกเป็น ๒ กรณีต่างหากจากกัน กล่าวคือ ถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลเป็นกรณีหนึ่ง และถูกจำคุกตามคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายเป็นอีกกรณีหนึ่ง หาใช่กรณีเดียวกันไม่ เมื่อปรากฏว่าในขณะที่โจทก์ยื่นคำร้องขออนุญาตฟ้องคดีนี้ต่อศาลจังหวัดกบินทร์บุรีซึ่งเป็นศาลชั้นต้น จำเลยถูกจำคุกอยู่ตามคำพิพากษาซึ่งยังไม่ถึงที่สุดอยู่ที่เรือนจำอำเภอกบินทร์บุรี ดังนี้ จะถือว่าจำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ที่เรือนจำอำเภอกบินทร์บุรีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๗ ไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๕๙๙/๒๕๔๐ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒(๑) มิได้บัญญัติบังคับให้ศาลชั้นต้นซึ่งเป็นศาลท้องที่ๆจำเลยมีที่อยู่ในเขตอำนาจต้องรับชำระคดีที่โจทก์ฟ้องจำเลย กฎหมายดังกล่าวเพียงแต่บัญญัติให้เป็นดุลพินิจของศาลชั้นต้นที่จะรับชำระคดีหรือไม่ก็ได้

แม้เรือนจำกลางจังหวัดลำปางจะเป็นภูมิลำเนาของจำเลยในขณะที่โจทก์ฟ้องคดีนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๗ เพราะจำเลยถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลชั้นต้นแล้วก็ตาม เมื่อความผิดนี้เกิดขึ้นในเขตอำนาจของศาลจังหวัดเชียงใหม่และอยู่ในวิสัยที่โจทก์จะฟ้องจำเลยต่อศาลจังหวัดเชียงใหม่ได้ ทั้งไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า หากมีการชำระคดีที่ศาลจังหวัดลำปางจะมีความสะดวกมากกว่าการชำระคดีที่ศาลจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นศาลท้องที่ความผิดเกิดขึ้นอย่างไรจึงไม่สมควรให้ศาลจังหวัดลำปางรับชำระคดีที่โจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๒๖/๒๕๕๙ แม้เรือนจำกลางราชบุรีเป็นภูมิลำเนาของจำเลยในขณะที่โจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 47 ถือได้ว่าจำเลยมีที่อยู่ในเขตอำนาจศาลชั้นต้นตาม ป.วิ.อ. มาตรา 22 (1) แต่บทกฎหมายดังกล่าวไม่เป็นบทบังคับให้ศาลชั้นต้นที่จำเลยมีที่อยู่ในเขตอำนาจต้องรับชำระคดีที่โจทก์ฟ้อง ศาลชั้นต้นจึงใช้ดุลพินิจที่จะรับชำระคดีเช่นว่านั้นหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความสะดวกในการพิจารณาคดี ดังนี้ เมื่อเหตุคดีนี้เกิดขึ้นในท้องที่ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดสมุทรสงคราม และพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรลาดใหญ่ จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นผู้สอบสวนคดี แสดงว่าพยานหลักฐานของโจทก์อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบกับโจทก์ก็ไม่ได้กล่าวอ้างมาในคำฟ้องว่าหากมีการชำระคดีที่ศาลชั้นต้นแล้วจะสะดวกยิ่งกว่าการชำระคดีที่ศาลจังหวัดสมุทรสงครามอย่างไร คงกล่าวอ้างแต่เพียงว่าไม่อาจโอนตัวจำเลยไปดำเนินคดีที่ศาลจังหวัดสมุทรสงครามได้เนื่องจากกำหนดโทษตามคำพิพากษาในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 5126/2557 ของศาลจังหวัดสมุทรสาครเกินอำนาจการควบคุมของเรือนจำกลางสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นเพียงปัญหาในทางปฏิบัติของกรมราชทัณฑ์ที่อาจดำเนินการแก้ไขได้ กรณียังไม่มีเหตุสมควรให้ศาลชั้นต้นรับชำระคดี

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๕๖/๒๕๒๒ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒(๑) เป็นข้อยกเว้นมาตรา ๒๒ วรรคแรก คดีที่พนักงานทำการสอบสวนในอีกท้องที่หนึ่ง นอกเขตของศาลที่ความผิดเกิดขึ้น จะชำระที่ศาลซึ่งท้องที่ที่ทำการสอบสวนนั้นอยู่ในเขตอำนาจก็ได้ ฉะนั้นเมื่อความผิดเกิดขึ้นในเขตศาลอำนาจศาลจังหวัดปัตตานี แต่ปรากฏว่าเจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยได้ในเขตท้องที่จังหวัดสงขลา และพนักงานสอบสวนที่สงขลาได้ทำการสอบสวน โจทก์ก็ฟ้องที่ศาลจังหวัดสงขลาให้ชำระคดีนี้ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๓๘/๒๕๕๐ คดีนี้เหตุเกิดในท้องที่แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร แต่ตามบันทึกการฟ้องคดีด้วยวาจาของโจทก์ระบุว่า คดีนี้พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลบางขุนเทียนเป็นผู้สอบสวน จำเลยมิได้โต้แย้งว่าพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลบางขุนเทียนไม่มีอำนาจสอบสวน ดังนั้น ความผิดที่เกิดขึ้นจะฟ้องที่ศาลซึ่งท้องที่ที่สอบสวนอยู่ในเขตอำนาจก็ได้ตาม ปวิอ. มาตรา ๒๒ (๑) ประกอบ พรบ. จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงฯ มาตรา ๔ เมื่อสถานีตำรวจนครบาลบางขุนเทียนอยู่ในเขตอำนาจศาลแขวงธนบุรี โจทก์ย่อมฟ้องจำเลยที่ศาลแขวงธนบุรีได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๔๕๕/๒๕๕๐ แม้ความผิดฐานลักทรัพย์กับความผิดฐานรับของโจรเกิดขึ้นต่างท้องที่กันคือ จังหวัดราชบุรีและจังหวัดนครปฐม แต่ทรัพย์ที่ถูกลักกับรับของโจรนั้นเป็นทรัพย์สิ่งเดียวกัน คือรถจักรยานยนต์ของผู้เสียหาย โดยถูกลักไปจากท้องที่หนึ่งแล้วนำไปจำหน่ายให้แก่ผู้รับของโจรในอีกท้องที่หนึ่ง จึงเป็นความผิดหลายฐานเกี่ยวพันกัน โดยมีผู้กระทำความผิดหลายคน มีทั้งที่เป็นตัวการลักทรัพย์ ผู้สมรู้ และผู้รับของโจรตาม ปวิอ. มาตรา ๒๔ (๑) และความผิดฐานลักทรัพย์ในเวลากลางคืนมีอัตราโทษสูงกว่าฐานรับของโจร ดังนั้น โจทก์จึงฟ้องจำเลยในความผิดฐานรับของโจรต่อศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามผิดฐานลักทรัพย์ในเหตุฉกรรจ์ได้ตาม ปวิอ. มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง โจทก์ไม่ได้ฟ้องจำเลยผิดศาลดังที่จำเลยฎีกา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๐๑๘/๒๕๓๘ โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 ผู้ให้สัมภาษณ์ต่อผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ด้วยถ้อยคำซึ่งเป็นการหมิ่นประมาทโจทก์ และจำเลยที่ 2 บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ซึ่งได้ลงข้อความที่จำเลยที่ 1 ให้สัมภาษณ์ดังกล่าว อันเป็นความผิดต่อพระราชบัญญัติการพิมพ์ ถือว่าโจทก์ฟ้องจำเลยที่ 2 ในความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วย จึงเป็นความผิดเกี่ยวพันกันตาม ป.วิ.อ. มาตรา 24 (2) แม้ว่าจำเลยที่ 1 จะให้สัมภาษณ์ต่อผู้สื่อข่าวที่กรุงเทพมหานคร แต่หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นได้ออกวางจำหน่ายทั่วราชอาณาจักร ซึ่งรวมทั้งจังหวัดปทุมธานี อันถือว่าความผิดได้เกิดในจังหวัดปทุมธานีด้วย โจทก์จึงฟ้องจำเลยที่ 1 และที่ 2 ต่อศาลจังหวัดปทุมธานีได้ ตามป.วิ.อ. มาตรา 22 และมาตรา 24 ศาลจังหวัดปทุมธานีมีอำนาจพิจารณาคดีนี้ได้ แม้ต่อมาโจทก์จะถอนฟ้องจำเลยที่ 2 ก็หามีผลทำให้ศาลจังหวัดปทุมธานีไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีต่อไปไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๔๖/๒๕๑๕ แม้ผู้เสียหายจะได้ยื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีอาญาไว้สำนวนหนึ่งแล้วก็ไม่มีกฎหมายจำกัดอำนาจของพนักงานอัยการมิให้ฟ้องจำเลยในเรื่องเดียวกันเป็นคดีใหม่อีกสำนวนหนึ่ง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๖๙/๒๕๓๕ ในคดีอาญาที่มีผู้เสียหายหลายคน แม้จะมีผู้เสียหายคนหนึ่งฟ้องผู้กระทำความผิดก่อนแล้วก็ตาม ผู้เสียหายคนอื่นก็มีสิทธิฟ้องผู้กระทำผิดได้อีกเพราะประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ไม่มีบทบัญญัติห้ามผู้เสียหายคนอื่นฟ้องผู้กระทำผิดอีก และแม้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ จะให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๓ วรรคสอง (๑) มาใช้บังคับในคดีอาญา แต่มาตรา ๑๗๓ วรรคสอง (๑) ก็ห้ามเฉพาะโจทก์ในคดีเดิมเท่านั้นมิให้ฟ้องจำเลยในเรื่องเดียวกัน ดังนี้ เมื่อโจทก์ยังไม่เคยฟ้องจำเลยที่ ๒ ในเรื่องเดียวกับที่ฟ้องคดีนี้มาก่อน และการที่ ม. ภรรยาโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๒ ในเรื่องเดียวกับคดีนี้ก็ไม่ถือว่าเป็นการฟ้องแทนโจทก์ ฟ้องของโจทก์เกี่ยวกับจำเลยที่ ๒ จึงไม่เป็นฟ้องซ้อนกับคดีอาญาที่ ม.ภรรยาโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๒ ดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๓๓๑/๒๕๒๑ ในกรณีที่บิดาผู้เสียหายได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยในความผิดฐานฆ่าผู้เสียหายถึงแก่ความตายโดยเจตนาในฐานะผู้จัดการแทนผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕(๒) นั้น เมื่อบิดาผู้เสียหายได้ตายลงระหว่างพิจารณา ผู้ร้องซึ่งเป็นบุตรของบิดาผู้เสียหาย หามีสิทธิดำเนินคดีต่างบิดาผู้เสียหายต่อไปตามความหมายของบทบัญญัติ มาตรา ๒๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ไม่ เพราะบิดาผู้เสียหายเป็นผู้จัดการแทนผู้เสียหายซึ่งถูกทำร้ายถึงตายเท่านั้น

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๘๘๔/๒๕๕๐ โจทก์ร่วมที่ ๒ เป็นบิดาเด็กหญิง ร. มีสิทธิเข้าร่วมเป็นโจทก์ได้ก็โดยฐานะเป็นผู้จัดการแทนเด็กหญิง ร. ผู้ตายตามปวิอ. มาตรา ๕ (๒) ต่อมาระหว่างพิจารณาของศาลโจทก์ร่วมที่ ๒ ถึงแก่ความตาย ส.ภริยาโจทก์ร่วมที่ ๒ หามีสิทธิเข้าดำเนินคดีต่างโจทก์ร่วมที่ ๒ ตามความหมายแห่ง ปวิอ. มาตรา ๒๙ ไม่ เพราะโจทก์ร่วมที่ ๒ เป็นเพียงผู้จัดการแทนเด็กหญิง ร. ผู้ตายเท่านั้น โจทก์ร่วมที่ ๒ ไม่ใช่ผู้เสียหายในความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยตรง ที่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ ส. เข้าดำเนินคดีต่างโจทก์ร่วมที่ ๒ จึงเป็นการไม่ชอบ

คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ท ๑๕๙๒/๒๕๕๖ โจทก์ร่วมที่ ๑ บิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของ ท. ผู้เสียหายซึ่งถูกทำร้ายถึงแก่ความตายถึงแก่ความตาย ผู้ร้องซึ่งเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของโจทก์ร่วมที่ ๑ และเป็นมารดาของ ท. ผู้ตายยื่นคำร้องขอเข้าดำเนินคดี ถือว่าผู้ร้องประสงค์ขอใช้สิทธิของตนที่มีอยู่เดิมตั้งแต่แรกในฐานะผู้มีอำนาจจัดการแทนตาม ปวิอ มาตรา ๕ (๒) เพื่อสืบสิทธิดำเนินคดีแทนโจทก์ร่วมที่ ๑ ในชั้นฎีกา ศาลฎีกาอนุญาตให้ผู้ร้องเข้าดำนเนินคดีในฐานะเป็นโจทก์ร่วมที่ ๑ แทนโจทก์ร่วมได้กับรับคำแก้ฎีกาไว้พิจารณา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๑๑๙/๒๕๓๐ ผู้เสียหายยื่นฟ้องแล้วตายลง ผู้สืบสันดานตามความเป็นจริงของผู้เสียหายซึ่งแม้จะไม่ใช่บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายก็มีสิทธิดำเนินคดีต่างผู้ตายต่อไปได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๙ วรรคแรก และเมื่อผู้สืบสันดานของผู้เสียหายยังเป็นผู้เยาว์ มารดาซึ่งเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เยาว์ก็ดำเนินคดีแทนผู้เยาว์ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๖ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ โดยมารดาไม่ต้องขออนุญาตเป็นผู้แทนเฉพาะคดีของผู้เยาว์ต่อศาลก่อน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๔๒/๒๕๓๓ แม้ว่าผู้ร้องจะเป็นพี่ชายของโจทก์ร่วมผู้ตายเกิดจากบิดามารดาเดียวกันตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๖๒๙ (๓) ก็ตาม แต่ผู้ร้องมิใช่บุคคลตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.อ. มาตรา ๒๙ ที่จะขอเข้าดำเนินคดีต่างโจทก์ร่วมผู้ตายโดยอนุโลมต่อไปได้ ดังนั้นผู้ร้องจึงหามีสิทธิถอนคำร้องทุกข์หรือมีคำขออื่นใดแทนโจทก์ร่วมผู้ตายไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๕๑/๒๔๙๔ (ประชุมใหญ่) บิดาฟ้องมารดาเป็นจำเลยหาว่าร้องเรียนเท็จ แจ้งความเท็จระหว่างพิจารณาบิดาตายบุตรจึงร้องขอรับมรดกความแทนบิดา ดังนี้ก็นับว่าอยู่ในฐานะเป็นผู้ฟ้องบุพการีของตนต้องด้วยข้อห้ามตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๓๔

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๖๘๗/๒๕๖๖ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกา) (ม.40, 44/1) ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 โดยศาลตั้งให้ ธ. เป็นผู้แทนเฉพาะคดี เมื่อจำเลยเป็นบุพการีของผู้ร้องและมาตรา 44/1 วรรคสอง บัญญัติให้ถือว่าคำร้องดังกล่าวเป็นคำฟ้องตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. และผู้เสียหายอยู่ในฐานะโจทก์ในคดีส่วนแพ่งนั้น ดังนั้น การยื่นคำร้องของผู้ร้องในคดีนี้จึงเป็นคดีอุทลุม ต้องห้ามตาม ป.พ.พ. มาตรา 1562 ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับคำร้องของผู้ร้องและศาลล่างทั้งสองพิพากษาในคดีส่วนแพ่งให้จำเลยชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยแก่ผู้ร้อง จึงเป็นการไม่ชอบ ปัญหานี้เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความใดยกขึ้นในชั้นฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยเองและแก้ไขให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225

คดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาเป็นหน้าที่ของศาลจะต้องสั่งเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมไว้ในคำพิพากษาตาม ป.วิ.พ. มาตรา 167 ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา 40 การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 มิได้สั่งในเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมคดีส่วนแพ่งในชั้นอุทธรณ์ จึงเป็นการไม่ชอบด้วยบทกฎหมายดังกล่าว ศาลฎีกาเห็นสมควรแก้ไขให้ถูกต้อง

คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ท. ๒๑๒/๒๕๕๗ ผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของโจทก์ แต่มิใช่บุคคลตามบทบัญญัติป วิอ มาตรา ๒๙ ประกอบ พรบ จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๔ ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิเข้ามาดำเนินคดีต่างโจทก์ผู้ตายได้ คดีนี้แม้เป็นความผิดอาญาอันยอมความได้และโจทก์ได้ตายไปแล้วก็ตาม แต่หามีกฎหมายบัญญัติว่าในคดีอาญานั้นเมื่อโจทก์ตายแล้วให้คดีระงับไปไม่ เมื่อคดีมาถึงศาลฎีกาแล้วและโจทก์ตายโดยมีการดำเนินคดีครบถ้วนบริบูรณ์แล้วเช่นนี้ ศาลฎีกาย่อมดำเนินกระบวนพิจารณาคดีนี้ต่อไปได้ ให้ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาศาลฎีกาให้คู่ความฟังต่อไป

คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๑๕๙๕/๒๕๒๘ ผู้ร้องขอรับของกลางคืนถึงแก่ความตาย ภริยาผู้ตายย่อมมีสิทธิขอเข้าดำเนินคดีต่างผู้ตายต่อไปได้ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๙ ในเมื่อคดียังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล แม้จะขอเข้ามาดำเนินคดีต่างผู้ตายเกินหนึ่งปีก็ตาม เพราะบทกฎหมายดังกล่าวไม่ได้กำหนดระยะเวลาเอาไว้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๒๕/๒๕๓๒ โจทก์ยื่นคำร้องขอให้ตั้งโจทก์เป็นผู้แทนเฉพาะคดีของ ต.และมีอำนาจฟ้องคดีแทน ต.เมื่อปรากฏว่า ต.ซึ่งโจทก์อ้างว่าเป็นผู้วิกลจริตถึงแก่กรรมไปก่อนวันนัดไต่สวนคำร้องดังกล่าวแล้ว ศาลก็ไม่อาจตั้งโจทก์เป็นผู้แทนเฉพาะคดีของ ต.ได้เพราะ ต.ไม่ใช่ผู้วิกลจริตดังที่โจทก์กล่าวอ้างต่อไป

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๙ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า ถ้าผู้เสียหายที่ตายนั้นเป็นคนวิกลจริตซึ่งผู้แทนเฉพาะคดีได้ยื่นฟ้องแทนไว้แล้ว ผู้ฟ้องคดีนั้นจะว่าคดีต่อไปก็ได้นั้น หมายถึงกรณีที่ศาลได้ตั้งผู้แทนเฉพาะคดีของผู้เสียหายไว้แล้วก่อนที่ผู้เสียหายตาย หาได้หมายความรวมถึงกรณีนี้ซึ่งผู้เสียหายได้ตายไปเสียก่อนที่ศาลจะตั้งผู้แทนเฉพาะคดีด้วยไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๓๒/๒๕๓๖ การร้องขอเป็นผู้แทนเฉพาะคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๖ จะต้องปรากฏว่าโจทก์มีสภาพบุคคลเป็นผู้วิกลจริตและไม่มีผู้อนุบาล แต่ปรากฏว่าโจทก์ซึ่งผู้ร้องอ้างว่าเป็นผู้วิกลจริตและไม่มีผู้อนุบาลได้ถึงแก่ความตายระหว่างไต่สวนคำร้องขอเป็นผู้แทนเฉพาะคดี สภาพบุคคลของโจทก์จึงสิ้นสุดลงไปแล้วก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งตั้งผู้ร้องให้เป็นผู้แทนเฉพาะคดี ผู้ร้องจึงขอให้ตั้งผู้ร้องเป็นผู้แทนเฉพาะคดีของโจทก์ไม่ได้

อนึ่ง แม้ขณะที่โจทก์ถึงแก่ความตายผู้ร้องขอเป็นผู้แทนเฉพาะคดีของโจทก์ได้ยื่นคำฟ้องไว้ก่อนแล้วในนามของโจทก์ แต่ในขณะที่โจทก์ถึงแก่ความตาย ศาลยังไม่ได้ตั้งผู้ร้องเป็นแทนเฉพาะคดีของโจทก์จะถือว่าเป็นกรณีที่โจทก์ยื่นฟ้องแล้วตายลงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๙ ไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๑๗/๒๕๐๖(ประชุมใหญ่)
ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ แล้วตายลงภายหลังจากที่ศาลฎีกาได้ส่งคำพิพากษาไปให้ศาลชั้นต้นเพื่อจะอ่านให้คู่ความฟังแล้วนั้น หาได้มีกฎหมายบัญญัติให้คดีอาญาระงับไปไม่ เมื่อคดีมาถึงศาลฎีกาและโจทก์ตาย เมื่อได้ดำเนินคดีมาครบถ้วนบริบูรณ์แล้วศาลฎีกาย่อมดำเนินกระบวนพิจารณาคดีต่อไปได้

ผู้เสียหายคดีอาญา

ความผิดต่อส่วนตัว
(ความผิดอันยอมความได้)

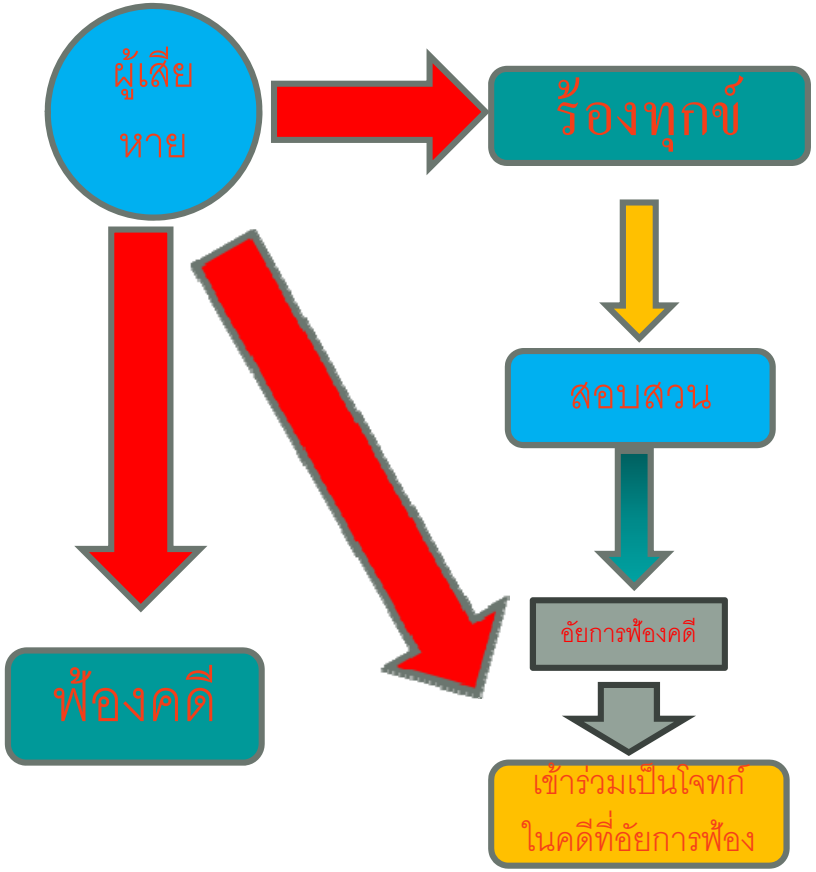

ความผิดต่อแผ่นดิน
(เฉพาะประเภทความผิดที่เอกชนเป็นผู้เสียหายได้)

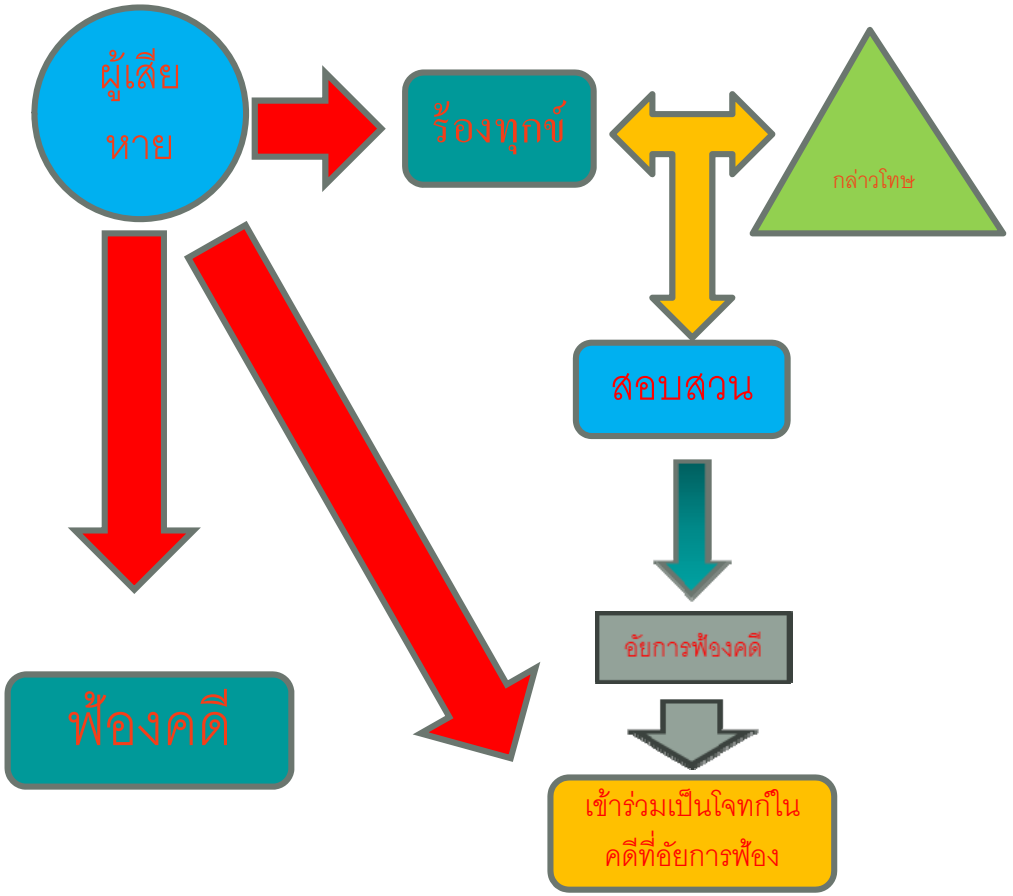

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๑๒๑/๒๕๖๖ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกา) โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองในความผิดฐานร่วมกันทำร้ายร่างกายตาม ป.อ. มาตรา 295 ประกอบมาตรา 83 ซึ่งคดีสำหรับจำเลยที่ 2 ยุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ โดยศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า แม้จำเลยที่ 2 จะใช้ไม้ตีศีรษะของโจทก์ร่วมในขณะที่โจทก์ร่วมกำลังจะใช้ไม้ตีทำร้ายจำเลยที่ 1 หรือจำเลยที่ 2 อันเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึงก็ตาม แต่จำเลยที่ 2 ก็ยังไม่สมควรเลือกตีที่ศีรษะซึ่งเป็นอวัยวะสำคัญ การกระทำของจำเลยที่ 2 ดังกล่าวจึงเป็นการป้องกันเกินสมควรแก่เหตุตาม ป.อ. มาตรา 69 จากข้อเท็จจริงดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นได้ว่า จำเลยที่ 2 จำต้องกระทำการใดเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือของจำเลยที่ 1 ให้พ้นภยันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมายของโจทก์ร่วมและเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึง โดยโจทก์ร่วมเป็นผู้ที่ก่อให้เกิดภยันตรายขึ้นก่อน แล้วจำเลยที่ 2 จึงใช้สิทธิเพื่อป้องกัน ดังนั้น โจทก์ร่วมจึงมิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยสำหรับความผิดตาม ป.อ. มาตรา 295 ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) โจทก์ร่วมจึงไม่มีสิทธิร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตาม ป.วิ.อ. มาตรา 30 โจทก์ร่วมจึงไม่ใช่คู่ความในคดี จึงไม่มีอำนาจฎีกาในปัญหาเกี่ยวกับการกระทำความผิดของจำเลยที่ 1 ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๐๐/๒๕๔๗ จำเลยได้แจ้งความร้องทุกข์โจทก์ร่วมข้อหาทำร้ายร่างกาย โจทก์ร่วมให้การรับสารภาพ เนื่องจากโจทก์ร่วมได้ทำร้ายร่างกายจำเลยหลังจากจำเลยใช้อาวุธมีดแทงโจทก์ร่วมแล้ว ซึ่งคดีดังกล่าวพนักงานอัยการได้แยกฟ้องโจทก์ร่วมในข้อหาทำร้ายร่างกาย ศาลมีคำพิพากษาปรับโจทก์ร่วมแล้ว จึงฟังได้ว่าโจทก์ร่วมมีส่วนผิดฐานทำร้ายร่างกายจำเลยในเหตุการณ์ที่จำเลยใช้มีดแทงโจทก์ร่วมในคดีนี้ โจทก์ร่วมจึงมิใช่ผู้เสียหายตามความหมายใน ป.วิ.อ.มาตรา ๒(๔) และทำให้ไม่มีอำนาจจะขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ตาม มาตรา ๓๐ โจทก์ร่วมไม่มีอำนาจยื่นฎีกา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๕๗/๒๕๖๖ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกา) สำนักงานจัดหางานจังหวัดมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ไปกล่าวโทษแก่จำเลยกับพวกเฉพาะในความผิดตาม พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 มาตรา 30, 82, 91 ตรี และพันจ่าอากาศ อ. ผู้กล่าวหา ได้กล่าวโทษจำเลยในข้อหาดังกล่าวเท่านั้น กรณีจึงเท่ากับว่าโจทก์ร่วมที่ 1 ซึ่งเป็นผู้เสียหายไม่ได้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยในข้อหาร่วมกันฉ้อโกง ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ พนักงานสอบสวนย่อมไม่มีอำนาจสอบสวนในข้อหาดังกล่าวตาม ป.วิ.อ. มาตรา 121 พนักงานอัยการโจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา 120 และการที่โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยในข้อหาร่วมกันฉ้อโกง ย่อมเป็นผลให้คำขอในส่วนแพ่งที่โจทก์ขอให้จำเลยคืนหรือใช้เงินแก่โจทก์ร่วมที่ 1 ตกไปด้วย ประกอบกับ ป.วิ.อ. มาตรา 43 และ พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 มิได้บัญญัติให้อำนาจพนักงานอัยการ โจทก์มีสิทธิยื่นคำขอให้จำเลยคืนหรือใช้เงินในความผิดข้อหาร่วมกันหลอกลวงผู้อื่นว่าสามารถหางานในต่างประเทศได้ จึงต้องยกคำขอในส่วนแพ่งของโจทก์เสียด้วย

พนักงานอัยการโจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยเฉพาะในความผิดตาม พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 มาตรา 91 ตรี ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองประชาชนผู้หางาน รัฐจึงเป็นผู้เสียหายแต่เพียงผู้เดียวที่จะดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดได้ ผู้เสียหายที่ 1 และที่ 8 ซึ่งถูกจำเลยกับพวกร่วมกันหลอกลวงให้จ่ายเงินโดยไม่อาจหางานให้ทำได้ จึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยที่จะฟ้องจำเลยให้ต้องรับโทษตาม พ.ร.บ. ดังกล่าวตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) จึงไม่มีอำนาจขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตาม ป.วิ.อ. มาตรา 30

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๖๓๒/๒๕๖๒ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ซึ่งเป็นความผิดทางอาญา แม้คำขอท้ายฟ้องของโจทก์จะขอให้จำเลย คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทนและบริวารของจำเลยออกจากเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตป่าตามฟ้องมาด้วยก็ตาม แต่ก็เป็นการขอให้ศาลสั่งเมื่อมีคำพิพากษาชี้ขาดว่าบุคคลใดกระทำความผิดอันถือได้ว่าเป็นคำขออุปกรณ์ คดีนี้จึงเป็นคดีความอาญา ซึ่งวิธีพิจารณาคดีจะต้องบังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งหากมีบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดวิธีพิจารณาคดีไว้โดยเฉพาะแล้ว ก็ไม่นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม สำหรับเรื่องการขอเข้าร่วมเป็นคู่ความในคดีอาญานั้นมีได้เฉพาะดังที่บัญญัติไว้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 30 และมาตรา 31 ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้เสียหายขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการและกรณีพนักงานอัยการขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับผู้เสียหายในคดีที่มิใช่ความผิดต่อส่วนตัวเท่านั้น นอกเหนือจากสองกรณีดังกล่าวแล้ว การขอเข้าเป็นคู่ความในคดีไม่อาจจะมีได้ ทั้งการอาศัยอำนาจตาม ป.วิ.พ. มาตรา 57 ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา 15 มาอนุโลมบังคับใช้ตามที่ผู้ร้องฎีกาก็ไม่ได้ เพราะประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติกรณีเข้าเป็นคู่ความในคดีนี้ไว้โดยเฉพาะตามมาตรา 30 และมาตรา 31 แล้ว ประกอบกับการเป็นคู่ความในคดีอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (15) มีเพียงสองฝ่าย คือโจทก์ฝ่ายหนึ่งและจำเลยอีกฝ่ายหนึ่ง ไม่มีคู่ความฝ่ายที่สาม ดังนั้น แม้ผู้ร้องอ้างว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียในผลแห่งคดีและมีสิทธิไล่เบี้ยเรียกร้องเอาค่าเสียหายจากจำเลย ผู้ร้องก็ไม่อาจยื่นคำร้องสอดเข้ามาในคดีเพื่อเป็นคู่ความฝ่ายที่สามได้

<u>คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๙๗๙/๒๕๖๒</u> (หนังสือรวมฎีกาเนติ) ตามฟ้องโจทก์อ้างว่าโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ถูกลักไปเป็นของ ร. ผู้เสียหาย ในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ส. ยื่นคำร้องอ้างว่า ตนเป็นผู้เสียหายเพราะเป็นเจ้าของทรัพย์ที่ถูกลักไป ขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ โดยโจทก์และจำเลยทั้งสองแถลงต่อศาลชั้นต้นว่า ส. เป็นเจ้าของทรัพย์ที่ถูกลักไปและไม่คัดค้านที่ ส. จะขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ แม้คำแถลงของโจทก์และจำเลยทั้งสองจะเป็นประโยชน์แก่ ส. แต่คำแถลงของโจทก์เกี่ยวกับตัวผู้เสียหายแตกต่างไปจากฟ้อง โดยโจทก์ไม่ได้อ้างว่ามีเหตุผลอย่างไรที่แถลงแตกต่างไปเช่นนั้น ดังนี้ กรณียังไม่อาจรับฟังว่า ส. เป็นผู้เสียหายไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 30

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๙๔/๒๕๑๖ พนักงานอัยการฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานร่วมกันทำร้ายร่างกายผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บ ผู้เสียหายเข้าเป็นโจทก์ร่วม ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์ร่วมอุทธรณ์ฝ่ายเดียว แม้ศาลอุทธรณ์จะพิพากษาลงโทษจำเลยตามฟ้อง หากศาลฎีกาเห็นว่าโจทก์ร่วมและจำเลยทั้งสองชกต่อยทำร้ายซึ่งกันและกัน และโจทก์ร่วมได้รับบาดเจ็บเนื่องจากเหตุทำร้ายกันนั้น เป็นเรื่องวิวาททำร้ายกัน ย่อมต้องถือว่า โจทก์ร่วมไม่ใช่ผู้เสียหายตามกฎหมาย ไม่มีสิทธิเข้าร่วมเป็นโจทก์ อุทธรณ์ของโจทก์ร่วมจึงไม่ชอบที่จะรับไว้พิจารณา ศาลฎีกาย่อมพิพากษากลับให้ยกฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๙๗๐/๒๕๓๖ อัยการฟ้องว่าจำเลยพยายามฆ่าผู้เสียหาย ผู้เสียหายเข้าร่วมเป็นโจทก์ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง อัยการไม่อุทธรณ์โจทก์ร่วมอุทธรณ์ แม้ศาลอุทธรณ์จะพิพากษาแก้เป็นลงโทษจำเลยตามฟ้อง แต่ต่อมาเมื่อศาลฎีกาฟังว่าโจทก์ร่วมกับพวกกลุ้มรุมทำร้ายร่างกายจำเลย จำเลยยิงโจทก์ร่วมได้รับอันตรายสาหัส เป็นเรื่องวิวาททำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน โจทก์ร่วมจึงไม่ใช่ผู้เสียหายผู้เสียหายตามกฎหมาย ไม่มีสิทธิเข้าร่วมเป็นโจทก์ และไม่มีสิทธิอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลชั้นต้น ศาลฎีกาย่อมพิพากษากลับ ให้ยกฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๘๐/๒๕๔๕ โจทก์ร่วมซึ่งเป็นผู้เสียหายที่ ๑ เป็นผู้เสียหายเฉพาะในความผิดฐานบุกรุก มิได้เป็นผู้เสียหายในความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้เสียหายที่ ๒ ดังนั้นแม้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ร่วมเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการโดยมิได้ระบุว่าอนุญาตให้เข้าร่วมเป็นโจทก์ในความผิดฐานบุกรุกซึ่งโจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายด้วยเท่านั้น เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์มิได้อุทธรณ์ข้อหาหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้เสียหายที่ ๒ จึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์ร่วมไม่มีอำนาจอุทธรณ์ขอให้ลงโทษจำเลยในข้อหาหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้เสียหายที่ ๒ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิจารณาอุทธรณ์ของโจทก์ร่วมในข้อหาหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้เสียหายที่ ๒ และพิพากษาลงโทษจำเลยจึงไม่ชอบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๑๑๐/๒๕๔๘ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้เสียหายเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ โดยมิได้ระบุว่าอนุญาตให้เข้าร่วมเป็นโจทก์ในความผิดฐานใด ต้องถือว่าศาลชั้นต้นอนุญาตให้เข้าร่วมเป็นโจทก์เฉพาะข้อหาความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาและฐานลักทรัพย์ซึ่งโจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายเท่านั้น ส่วนความผิดเกี่ยวกับการทำลายพยานหลักฐานไม่ใช่ความผิดต่อสาธารณชน แต่เป็นความผิดเกี่ยวกับรัฐโดยตรง แม้จำเลยจะย้ายศพ จ. ผู้ตายเพื่อปิดบังเหตุแห่งการตายก็ตาม โจทก์ร่วมซึ่งเป็นบิดาผู้ตายก็ไม่ได้เป็นบุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดฐานใดฐานหนึ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๔) จึงไม่ใช่ผู้เสียหายตามกฎหมาย เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลย พนักงานอัยการโจทก์มิได้อุทธรณ์ ข้อหาทำลายพยานหลักฐานจึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์ร่วมไม่มีอำนาจอุทธรณ์ขอให้ลงโทษจำเลยสถานหนักในข้อหาทำลายพยานหลักฐาน.

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๐๑/๒๕๓๔ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกฯ มาตรา ๔๓,๔๕,๑๕๗ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๐ สำหรับความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกเป็นความผิดที่รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย โจทก์ร่วมคงเป็นผู้เสียหายเฉพาะความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๐ เท่านั้น เมื่อผู้เสียหายยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตพอแปลความหมายได้ว่า อนุญาตให้ผู้เสียหายเข้าเป็นโจทก์ร่วมเฉพาะข้อหาความผิดตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๐

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๕๓๐/๒๕๕๕ พนักงานอัยการโจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยใช้กำลังประทุษร้ายผู้ตายเป็นเหตุให้ผู้ตายถึงแก่ความตาย และจำเลยใช้กำลังประทุษร้าย ย ผู้เสียหาย แต่ไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กาย เมื่อผู้เสียหายยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการโดยระบุว่า ผู้เสียหายมีความประสงค์ที่จะขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในคดีนี้ การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้เสียหายเข้าร่วมเป็นโจทก์ได้เฉพาะความผิดฐานทำร้ายร่างกายไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจที่โจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายเท่านั้น เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาว่าการกระทำของจำเลยตามฟ้องเป็นการกระทำกรรมเดียว เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด โจทก์ไม่อุทธรณ์ โจทก์ร่วมจึงไม่มีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา และศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ไม่มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทก์ร่วม

มาตรา 44/1 วรรคหนึ่ง ให้สิทธิผู้เสียหายที่จะยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเข้ามาในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ โดยไม่จำต้องไปฟ้องเป็นคดีแพ่งเรื่องใหม่ แต่มาตรา 44/1 วรรคสอง บัญญัติให้ถือว่า คำร้องดังกล่าวเป็นเพียงคำฟ้องตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. โดยให้ถือว่าผู้เสียหายอยู่ในฐานะเป็นโจทก์ในคดีส่วนแพ่ง จึงมีสิทธิเพียงอุทธรณ์ฎีกาในคดีส่วนแพ่งเท่านั้น คดีนี้พนักงานอัยการเป็นโจทก์ในคดีส่วนอาญา ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้เสียหายไม่ได้ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 30 จึงไม่มีฐานะเป็นโจทก์ร่วมที่จะใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกาในคดีส่วนอาญาได้ ฎีกาของผู้ร้องที่ว่าจำเลยกระทำผิดตามฟ้องหรือไม่จึงเป็นการโต้แย้งข้อเท็จจริงในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาจึงไม่อาจฎีกาได้ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่งศาลต้องถือข้อเท็จจริงในส่วนคดีอาญาที่รับฟังเป็นยุติว่าจำเลยไม่ได้ร่วมกระทำผิด ตามมาตรา 46 จึงต้องฟังว่าจำเลยไม่ได้กระทำละเมิดอันจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ร้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๓๕-๓๐๓๗/๒๕๕๙ โจทก์ร่วมทั้งสองยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในสำนวนแรกที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยที่ 1 และที่ 2 โดยไม่ได้ขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในสำนวนที่สองและที่สามที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 ด้วย และโจทก์ร่วมทั้งสองยื่นคำร้องในสำนวนที่สองและที่สามขอให้บังคับจำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 ร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเท่านั้น ดังนี้ โจทก์ร่วมทั้งสองไม่มีสิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาในคดีส่วนอาญาที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดของจำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 เนื่องจากโจทก์ร่วมทั้งสองไม่ได้เป็นคู่ความในคดีส่วนอาญาที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดของจำเลยดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๖/๒๕๕๙ ค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้แก่ผู้ร้องเป็นผลมาจากการที่จำเลยขับรถด้วยความประมาทเป็นเหตุให้ พ.ผู้ตาย และ อ. ผู้เสียหายบุตรผู้ร้องถึงแก่ความตายและได้รับอันตรายแก่กายอันเป็นความผิดอาญา และเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ร้องและผู้เสียหายดังนี้เมื่อบริษัทประกันภัยเป็นผู้รับประกันภัยรถยนต์กระบะคันที่จำเลยขับซึ่งต้องร่วมรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดให้แก่ผู้ร้อง การที่บริษัทประกันภัยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ร้องย่อมเป็นส่วนหนึ่งของค่าสินไหมทดแทนที่จำเลยต้องรับผิดชำระให้แก่ผู้ร้องดังนี้ต้องนำไปหักจากค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ร้องมีสิทธิ์ได้รับตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๕

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๕๖๒/๒๕๕๕ การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้พิจารณาพิพากษารวมกันกับอีก ๒ คดี โดยโจทก์ร่วมที่ ๓ ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในสำนวนคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๔๒๔๙/๒๕๔๖ ของศาลชั้นต้น ซึ่งโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๕ แต่โจทก์ร่วมที่ ๓ ไม่ได้ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในสำนวนคดีนี้ซึ่งโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๗ ดังนั้น แม้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้พิจารณาพิพากษารวมกันสามสำนวน เมื่อโจทก์ร่วมที่ ๓ ไม่ได้ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในคดีอาญาสำนวนนี้ซึ่งพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๗ ต่อศาลตาม ปวิอ มาตรา ๓๐ โจทก์ร่วมที่ ๓ จึงไม่ใช่โจทก์ร่วมในสำนวนคดีนี้ โจทก์ร่วมที่ ๓ จะอุทธรณ์ขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๗ ไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๖๒/๒๕๑๔ ผู้เสียหายที่ได้รับอนุญาตให้เข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดีแล้ว แม้ภายหลังศาลอุทธรณ์จะยกคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมเสีย ก็ไม่ทำให้การดำเนินกระบวนพิจารณาของโจทก์ร่วมที่ได้กระทำระหว่างเป็นคู่ความในคดีเสียเปล่าไป พยานหลักฐานที่โจทก์ร่วมได้อ้างอิงไว้ศาลย่อมใช้เป็นพยานหลักฐานสำหรับโจทก์และโจทก์ร่วมคนอื่น เพื่อประมวลวินิจฉัยข้อเท็จจริงแห่งคดีได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๙๐/๒๕๖๔ คำสั่งยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของผู้ร้องมีผลทำให้คำร้องของผู้ร้องนั้นเสร็จสำนวนไปจากศาล มิใช่คำสั่งระหว่างพิจารณา ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์คำสั่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา 196 ผู้ร้องชอบที่จะอุทธรณ์คำสั่งได้ทันทีแต่ต้องอุทธรณ์ภายในกำหนดหนึ่งเดือนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 198 ผู้ร้องไม่ยื่นอุทธรณ์คำสั่งภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ต้องถือเป็นอันยุติตามคำสั่งของศาลชั้นต้นว่าผู้ร้องไม่อยู่ในฐานะเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการ ผู้ร้องไม่อยู่ในฐานะเป็น “โจทก์” ในคดีอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (14) ไม่อาจอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๙๘-๒๙๙/๒๕๑๐(ประชุมใหญ่) ผู้ว่าคดีฟ้องจำเลยหาว่าเลียนเครื่องหมายการค้าของบริษัทโจทก์ซึ่งปรากฏที่กล่องบรรจุยาและใช้กับสินค้ายาปฏิชีวนะ บริษัทโจทก์เข้าร่วมเป็นโจทก์กับผู้ว่าคดี แล้วบริษัทโจทก์เข้ายื่นฟ้องเป็นคดีขึ้นมาอีกในข้อหาว่าเลียนเครื่องหมายการค้าอันเดียวกันนี้ที่กล่องบรรจุยาและที่ สินค้ายา ดังนี้ บริษัทโจทก์ต้องห้ามไม่ให้ฟ้องเรื่องเดียวกันนั้นอีก ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๓ วรรคสอง ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ ศาลชั้นต้นรับฟ้องไว้ไม่ชอบ ให้ยกฟ้องที่บริษัทโจทก์ยื่น แต่บริษัทโจทก์ดำเนินคดีกับจำเลยในฐานะโจทก์ร่วมได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๘๓/๒๕๑๓ การที่ผู้เสียหายเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับผู้ว่าคดีโจทก์ ตามอำนาจที่ให้ไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๓๐ นั้น คำร้องของผู้เสียหายไม่ได้ถือว่าเป็นคำฟ้องคดีหนึ่งอีกต่างหากจากฟ้องของผู้ว่าคดีโจทก์ เมื่ออำนาจฟ้องของผู้ว่าคดีโจทก์สำหรับคดีนั้นไม่มี ต้องยกฟ้องของผู้ว่าคดีโจทก์แล้ว ย่อมเป็นผลตามกฎหมายที่ต้องยกฟ้องของผู้เสียหายโจทก์ร่วมไปด้วยเพราะไม่มีคำฟ้องเหลืออยู่ที่จะให้ดำเนินกระบวนพิจารณาต่อไป

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๘๗/๒๕๓๓ การที่จำเลยเข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดีซึ่งพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องโจทก์ในคดีนี้เป็นจำเลยในข้อหาปลอมและใช้เอกสารปลอม เมื่อเอกสารดังกล่าวไม่ใช่เอกสารปลอม ฟ้องดังกล่าวจึงเป็นฟ้องเท็จ จำเลยจึงมีความผิดฐานเอาความอันเป็นเท็จฟ้องโจทก์ต่อศาลว่ากระทำผิดอาญา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๐๗/๒๕๑๖ ผู้เสียหายได้ยื่นฟ้องจำเลยฐานฉ้อโกงไว้แล้ว ต่อมาพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องจำเลยด้วยเรื่องเดียวกันนั้นเป็นคดีใหม่ ผู้เสียหายจึงถอนฟ้องคดีที่ผู้เสียหายได้ฟ้องไว้แล้วขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้อง เป็นได้ว่าการที่ผู้เสียหายถอนฟ้องดังกล่าวก็เพื่อจะขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในคดีที่พนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องจำเลยนั่นเอง มิใช่เป็นการถอนฟ้องเด็ดขาดตามความหมายในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๖ พนักงานอัยการจึงยังมีอำนาจฟ้องจำเลยและสิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้เสียหายจึงยังไม่ระงับไป จึงมีสิทธิขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ

 เดิมโจทก์ร่วมเคยเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองกับพวกอีกสองคนเป็นจำเลยในความผิดฐานหมิ่นประมาท และหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา ในคดีหมายเลขดำที่ 481/2558 ซึ่งเป็นการกระทำเดียวกันกับคดีนี้ ต่อมาโจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอถอนฟ้องจำเลยทั้งสองกับพวกอีกสองคน โดยระบุเหตุผลว่า “... โจทก์จึงมีความประสงค์ขอถอนฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ต่อศาล เพื่อจะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการจังหวัดอุบลราชธานีเมื่อพนักงานอัยการจังหวัดอุบลราชธานีได้มีคำสั่งฟ้องจำเลยทั้งสี่ต่อศาลนี้...” ต่อมาเมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องจำเลยทั้งสองกับพวกอีกสองคนต่อศาลชั้นต้น โจทก์ร่วมก็ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในคดีดังกล่าว ซึ่งเป็นระยะเวลาภายหลังจากที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องจำเลยทั้งสองกับพวกเพียง 1 เดือนเศษ และต่อมาเมื่อจำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ พวกอีกสองคนให้การรับสารภาพ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้โจทก์แยกฟ้องจำเลยทั้งสองเข้ามาใหม่ และเมื่อโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีนี้ หลังจากนั้นอีกเพียง 3 วัน โจทก์ร่วมก็ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ ดังนี้แม้ขณะที่โจทก์ร่วมถอนฟ้องจำเลยทั้งสองกับพวกอีกสองคนในคดีก่อน ยังไม่ปรากฏแน่ชัดว่าพนักงานอัยการได้รับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวนแล้วหรือไม่ และไม่ทราบว่าพนักงานอัยการจะใช้ดุลพินิจสั่งฟ้องจำเลยทั้งสองหรือไม่ก็ตาม ก็ไม่ใช่ข้อบ่งชี้ว่า โจทก์ร่วมมีเจตนาถอนฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นการเด็ดขาด เนื่องจากโจทก์ร่วมได้ระบุไว้ในคำร้องแล้วว่า ประสงค์ขอถอนฟ้องจำเลยทั้งสอง เพื่อที่จะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ และได้ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการทั้งสองคดีต่อเนื่องตลอดมา พฤติการณ์จึงหาใช่การถอนฟ้องเด็ดขาดตามความหมายของ ป.วิ.อ. มาตรา 36 ไม่ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องทั้งของโจทก์และโจทก์ร่วมจึงไม่ระงับไป ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2) โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสอง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๗๘๙/๒๕๓๘ คำร้องขอถอนฟ้องของโจทก์ร่วมระบุว่า ขอถอนฟ้องเพราะโจทก์ร่วมและจำเลยตกลงกันได้แล้ว ไม่ได้ระบุว่าขอถอนฟ้องเพราะโจทก์ร่วมจะไปขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการผู้เป็นโจทก์คดีนี้ เมื่อเป็นการขอถอนฟ้องเสร็จเด็ดขาดแล้ว โจทก์ร่วมจะไปขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในคดีนี้อีกไม่ได้เพราะการเข้าร่วมเป็นโจทก์ถือว่าเป็นการฟ้องคดีใหม่ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๖ ดังนั้นที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้โจทก์ร่วมเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการผู้เป็นโจทก์ในคดีนี้ และที่พิพากษาว่าจำเลยทั้งสองมีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ด้วยนั้นจึงไม่ชอบ เมื่อโจทก์ร่วมเข้าร่วมเป็นโจทก์ในคดีนี้ไม่ได้แล้ว โจทก์ร่วมจึงมิได้เป็นโจทก์ของคดีนี้และไม่มีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นคดีนี้ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๒๔๑/๒๕๔๔ เมื่อศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์ร่วมเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการได้ในครั้งแรก ก็แสดงว่าศาลชั้นต้นฟังว่าโจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายสามารถดำเนินคดีแก่จำเลยโดยอาศัยสิทธิตามฟ้องของพนักงานอัยการเสมือนโจทก์ร่วมฟ้องเอง การที่โจทก์ร่วมขอถอนตัวจากการเป็นโจทก์ร่วมโดยระบุว่ามีความเห็นหลายอย่างไม่ตรงกับความเห็นของโจทก์ หากโจทก์ร่วมดำเนินคดีนี้ต่อไปอีกอาจจะเกิดความเสียหายแก่รูปคดีของโจทก์ การขอถอนตัวของโจทก์ร่วมดังกล่าวไม่ปรากฏว่าโจทก์ร่วมจะไปดำเนินการอะไรอีกต่อไป มีผลเท่ากับเป็นการถอนฟ้องในส่วนของโจทก์ร่วมเสร็จเด็ดขาดนั่นเอง เมื่อเป็นการขอถอนฟ้องเสร็จเด็ดขาดแล้ว โจทก์ร่วมจะไปขอเข้าร่วมเป็นโจทก์อีกไม่ได้ ต้องห้ามตาม ปวิอ.มาตรา ๓๖ ดังนี้ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้โจทก์ร่วมเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการผู้เป็นโจทก์ในครั้งหลังจึงไม่ชอบ และเมื่อโจทก์ร่วมเข้าร่วมเป็นโจทก์ไม่ได้แล้ว โจทก์ร่วมจึงมิได้เป็นโจทก์ของคดีนี้ โจทก์ร่วมจึงไม่มีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นคดีนี้ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๑๖/๒๕๒๓ โจทก์ร่วมเคยเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยในมูลกรณีเดียวกันกับคดีนี้มาครั้งหนึ่งแล้ว แต่ในคดีนั้นโจทก์ร่วมไม่มาตามกำหนดนัดในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ศาลพิพากษายกฟ้อง ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๖ ผลแห่งคดีที่โจทก์ร่วมยื่นฟ้องจำเลยดังกล่าวนั้น ทำให้โจทก์ร่วมจะฟ้องจำเลยเรื่องเดียวกันนั้นอีกไม่ได้ เมื่อเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัวย่อมตัดอำนาจฟ้องของพนักงานอัยการตามมาตรา ๑๖๖ วรรคท้าย สิทธิของพนักงานอัยการที่ยื่นฟ้องจำเลยในมูลกรณีเดียวกันไว้แล้วเป็นอันระงับไป โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าพนักงานอัยการฟ้องก่อนหรือหลังจากคดีที่ศาลยกฟ้องคดีของโจทก์ร่วม เมื่อพนักงานอัยการถูกตัดอำนาจฟ้องย่อมจะดำเนินคดีต่อไปไม่ได้ ต้องยกฟ้องของโจทก์และโจทก์ร่วม

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๕๒/๒๕๖๒ คำว่า กำหนดนัดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง หมายถึงกำหนดนัดไต่สวนมูลฟ้อง ตาม ปวิอ มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง ประการหนึ่ง กำหนดนัดตรวจพยานหลักฐานตาม มาตรา ๑๖๖ ประกอบ มาตรา ๑๗๓/๒ วรรคหนึ่ง ประการหนึ่ง และกำหนดนัดพิจารณาตาม มาตรา ๑๖๖ ประกอบ มาตรา ๑๘๑ อีกประการหนึ่ง ข้อเท็จจริงได้ความว่า หลังจากประทับฟ้องแล้ว ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้หมายเรียกจำเลยมาให้การในวันนัดพร้อม โดยมิได้กำหนดชัดแจ้งว่า นอกจากการสอบคำให้การจำเลยแล้ว จะดำเนินกระบวนพิจารณาอื่นใดอีก จึงเป็นเพียงการนัดพร้อมเพื่อสอบคำให้การจำเลย ดังนั้นเมื่อโจทก์ไม่มาศาลในวันนัดพร้อมดังกล่าว จึงมิใช่วันนัดตรวจพยานหลักฐานหรือนัดพิจารณาหรือนัดสืบพยานโจทก์ กรณีไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ศาลชั้นต้นจะยกฟ้องเพราะโจทก์ไม่มาศาลได้ ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกฟ้องเพราะโจทก์ไม่มาศาลโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องโดยอาศัย ปวิอ มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง แล้วดำเนินกระบวนพิจารณาต่อมาหลังจากมีคำสั่งดังกล่าวนั้น จึงเป็นการไม่ชอบ โจทก์ย่อมไม่อยู่ในบังคับที่จะขอให้พิจารณาคดีใหม่ ตาม ปวิอ มาตรา ๑๖๖ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๘๑ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ มีคำสั่งให้ยกคำสั่งศาลชั้นต้น และให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนพิจารณาใหม่แล้วมีคำสั่งตามรูปคดีต่อไปนั้นชอบแล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๓๓/๒๕๒๕ โจทก์ร่วมเข้ามาดำเนินคดีแก่จำเลยโดยอาศัยสิทธิตามฟ้องของพนักงานอัยการ จึงไม่มีอำนาจขอแก้หรือเพิ่มเติมฟ้องให้นอกเหนือไปจากฟ้องของพนักงานอัยการ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๒๐/๒๕๒๘ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๐, ๓๑ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ เฉพาะกรณีที่ผู้เสียหายร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ และกรณีที่พนักงานอัยการร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับผู้เสียหายสำหรับคดีที่มิใช่ความผิดต่อส่วนตัวเท่านั้น ส่วนกรณีที่ผู้เสียหายยื่นคำร้องของเข้าร่วมเป็นโจทก์กับผู้เสียหายด้วยกันมิได้มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้ สิทธิในการขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในคดีอาญานอกจากสองกรณีดังกล่าวนี้แล้วย่อมไม่อาจมีได้ ดังนั้นในคดีอาญาที่ผู้เสียหายคนหนึ่งได้ยื่นฟ้องคดีไว้ก่อนแล้ว ผู้เสียหายอีกคนหนึ่งไม่อาจยื่นคำร้องของเข้าร่วมเป็นโจทก์ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๙๓๕/๒๕๒๙ การขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในคดีอาญานั้น มีบัญญัติไว้ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๐ และ๓๑...เมื่อผู้เสียหายคนหนึ่งเป็นโจทก์ฟ้องคดีแล้วผู้เสียหายคนอื่นจะขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมจึงไม่อาจกระทำได้ และจะอาศัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๗(๒) ซึ่งบัญญัติให้สิทธิบุคคลภายนอกในกรณีร้องสอดขอเข้าเป็นโจทก์หรือจำเลยร่วม ประกอบกับ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ มาอนุโลมบังคับใช้ในกรณีนี้ก็ไม่ได้เช่นกัน เพราะอำนาจฟ้องดังกล่าวถือว่ากฎหมายได้กำหนดไว้เป็นกรณีพิเศษโดยเฉพาะในมาตรา ๓๐ และ ๓๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว ดังนั้นผู้ร้องไม่มีสิทธิที่จะร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับผู้เสียหายซึ่งเป็นโจทก์เดิมได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๐๐/๒๕๑๒(ประชุมใหญ่) แม้พนักงานอัยการโจทก์มิได้อุทธรณ์ แต่โจทก์ร่วมได้อุทธรณ์และฎีกาต่อมา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒(๑๔) อธิบายคำว่า โจทก์ ไว้ว่า หมายความถึงพนักงานอัยการหรือผู้เสียหายซึ่งฟ้องคดีอาญาต่อศาล หรือทั้งคู่ในเมื่อพนักงานอัยการและผู้เสียหายเป็นโจทก์ร่วมกัน ดังนั้นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการจึงต่างมีฐานะเป็นโจทก์ด้วยกัน เมื่อศาลอุทธรณ์มีคำสั่งให้ศาลชั้นต้นสืบพยานโจทก์ซึ่งศาลชั้นต้นสั่งงดไม่สืบต่อไปให้เสร็จ พนักงานอัยการโจทก์จึงมีสิทธินำสืบต่อไปได้ ศาลอุทธรณ์จึงฟังพยานที่นำสืบต่อไปนั้นวินิจฉัยคดีได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๔๕/๒๕๓๔ พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลย ระหว่างพิจารณาผู้เสียหายยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วม เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องย่อมหมายถึงยกฟ้องของโจทก์ร่วมด้วย พนักงานอัยการอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนดังนี้ เมื่อโจทก์ร่วมมิได้อุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาของศาลชั้นต้น คดีของโจทก์ร่วมจึงยุติ โจทก์ร่วมไม่มีสิทธิฎีกา แม้ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ซึ่งลงชื่อในคำพิพากษาศาลอุทธรณ์จะอนุญาตให้ฎีกาได้ก็ตาม

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๓-๑๓๔/๒๔๙๑ (ประชุมใหญ่)
คดีอาญาราษฎรและอัยการต่างเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยในกรณีเหตุอันเดียวกันนั้น ถ้าศาลสั่งให้รวมการพิจารณาคดีเป็นคดีเดียวกันแล้ว การฟังคำพยานหลักฐานก็รวมเป็นคดีเดียวกันได้ ไม่ต้องแยกว่าเป็นพยานของสำนวนไหน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๓๘/๒๕๒๗ ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๒๕ ขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ ศาลนัดไต่สวนมูลฟ้องวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๒๕ ครั้นวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๒๕ อัยการฟ้องจำเลยในความผิดกรรมเดียวกัน แต่ขอให้ลงโทษตาม ม.๓๙๑ จำเลยให้การรับสารภาพ ศาลชั้นต้นพิพากษาปรับจำเลย การที่ศาลจะใช้ดุลพินิจสั่งให้รวมพิจารณาเป็นคดีเดียวกันหรือไม่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๓ ก็ต่อเมื่อปรากฏต่อศาลโดยศาลรู้เองหรือโดยโจทก์ยื่นคำร้องในระยะใดก่อนมีคำพิพากษาว่าอัยการและผู้เสียหายต่างฟ้องร้องเรื่องเดียวกันในศาลเดียวกันหรือต่างศาลกัน เมื่อศาลไม่รู้ดังกล่าวและการกระทำความผิดของจำเลยตามที่ผู้เสียหายฟ้องได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดแล้วในคดีที่อัยการเป็นโจทก์ สิทธิของผู้เสียหายที่เป็นโจทก์ในการนำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ม.๓๙ (๔)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๒๕/๒๕๑๓ อัยการฟ้อง ร. กับ ส. เป็นจำเลย หาว่าทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน และ ส. ฟ้อง ร. เป็นอีกสำนวนหนึ่งว่าทำร้ายร่างกายตน ศาลชั้นต้นสั่งรวมการพิจารณาพิพากษาแล้วพิพากษาลงโทษจำคุกและปรับ ร. แต่โทษจำคุกให้รอไว้ ส่วน ส. นั้นก็ให้ลงโทษปรับ กับยกฟ้องคดีที่ ส.เป็นโจทก์ ส.แต่ผู้เดียวอุทธรณ์ทั้งสองสำนวน ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องคดีที่ ส. เป็นโจทก์เหมือนกัน แต่ให้แก้โทษของ ร. เป็นไม่รอการลงโทษจำคุก ดังนี้หาชอบไม่ เพราะคดีเฉพาะตัว ร. จำเลยในสำนวนที่อัยการเป็นโจทก์นั้นถึงที่สุดแล้ว

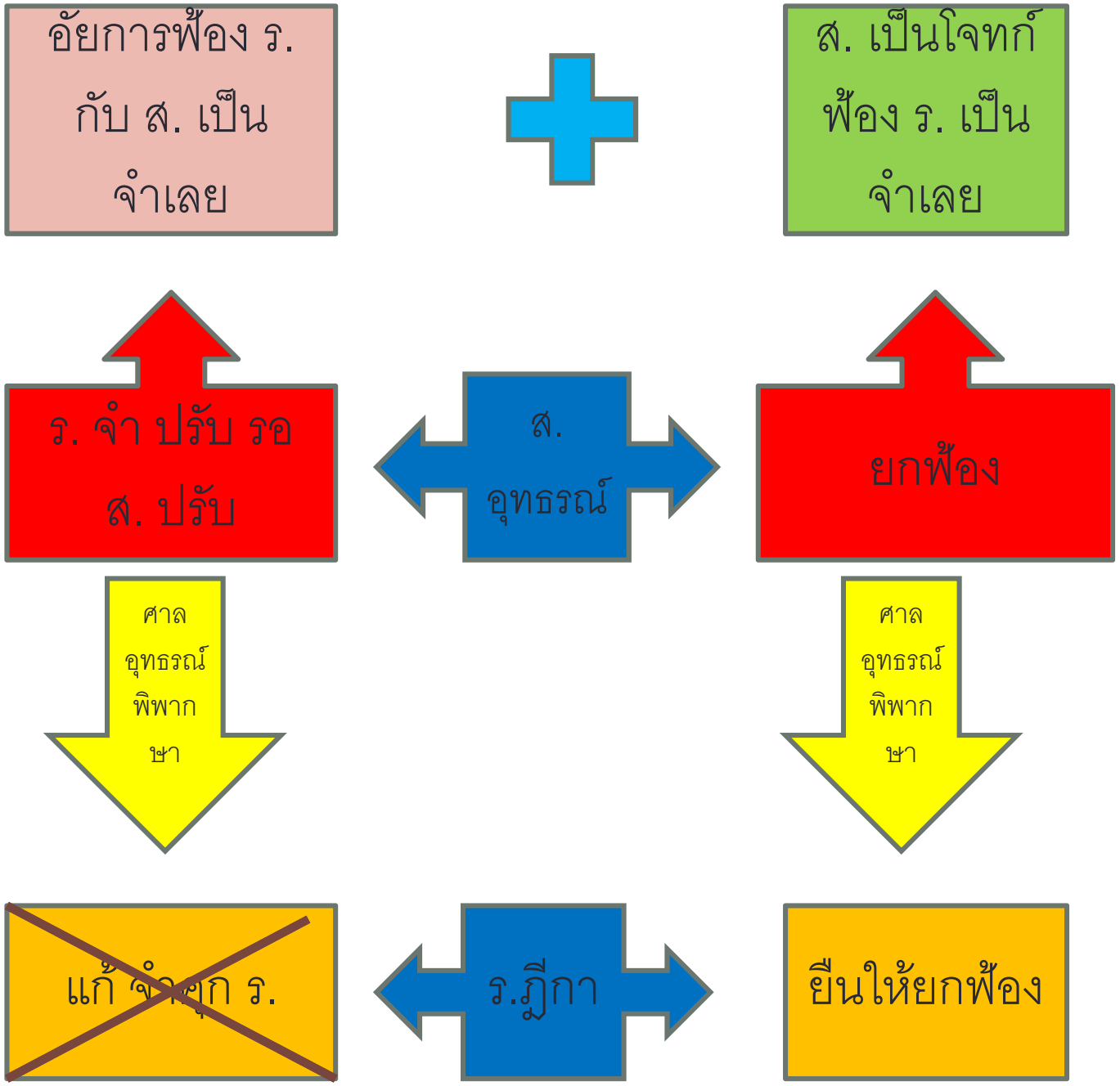
อัยการฟ้อง ร. กับ ส. เป็นจำเลย
ส. เป็นโจทก์ฟ้อง ร. เป็นจำเลย
ร. จำ ปรับ รอ ส. ปรับ
ส. อุทธรณ์
ยกฟ้อง
ศาลอุทธรณ์พิพากษา
ศาลอุทธรณ์พิพากษา
แก้ จำคุก ร.
ร.ฎีกา
ยืนให้ยกฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๙๖/๒๕๔๙ (ประชุมใหญ่) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕ มิได้บัญญัติถึงวิธีการถอนฟ้องว่าจะต้องทำเป็นคำร้องแต่วิธีเดียวเท่านั้น หากคู่ความมาอยู่ต่อหน้าศาลและแถลงขอถอนฟ้องด้วยวาจาย่อมไม่ห้ามที่ศาลจะยอมรับคำแถลงขอถอนฟ้องด้วยวาจาที่ได้กระทำในศาล โดยจดข้อความขอถอนฟ้องนั้นไว้ในรายงานกระบวนพิจารณา หรืออาจจะกำหนดให้โจทก์ถอนฟ้องโดยทำคำร้องขอถอนฟ้องก็ได้แล้วแต่ศาลจะเห็นสมควร การที่ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดขอนแก่นได้นัดคู่ความให้มาศาลเพื่อเจรจากันในห้องพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ถือได้ว่าคู่ความมาศาลและขอให้ศาลนั่งพิจารณาไกล่เกลี่ยข้อพิพาท แม้จะได้กระทำในห้องพักของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลมิใช่ในห้องพิจารณาคดี แต่ก็เพื่อความสะดวกแก่คู่ความได้เจรจาตกลงกัน ถือว่าศาลได้ดำเนินกระบวนพิจารณาในศาลโดยชอบแล้ว เมื่อคู่ความอยู่ต่อหน้าศาลในการพิจารณาคดีของศาล และโจทก์แถลงขอถอนฟ้องด้วยวาจาในศาลนั้นเอง ศาลชั้นต้นจึงมีอำนาจที่จะรับคำแถลงขอถอนฟ้องด้วยวาจาได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๕๔/๒๕๖๐ ป .วิ.อ. มาตรา 35 วรรคหนึ่ง มิได้บัญญัติให้การถอนฟ้องคดีอาญาต้องทำคำร้องขอเป็นหนังสือมายื่นต่อศาลเพียงวิธีเดียว แต่ให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะกำหนดให้ถอนฟ้องด้วยวิธีใดแล้วแต่ศาลจะเห็นสมควร การที่โจทก์แสดงเจตนาขอถอนฟ้องไว้เป็นหนังสือโดยศาลชั้นต้นไม่ได้สั่งให้โจทก์ยื่นคำร้องขอถอนฟ้องอีกและมีการบันทึกไว้ในรายงานกระบวนพิจารณาของศาลชั้นต้น จึงเป็นดุลพินิจที่ชอบด้วยมาตรา 35 วรรคหนึ่ง

การขอถอนฟ้องคดีอาญาคดีนี้ แม้จะเป็นผลประการหนึ่งอันสืบเนื่องมาจากข้อตกลงหรือการท้ากันในคดีแพ่งก็ตาม ก็หาได้ถือเป็นการท้ากันในคดีอาญาคดีนี้ไม่ เมื่อเป็นการถอนฟ้องก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น จำเลยไม่คัดค้านการถอนฟ้อง การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ถอนฟ้องกับจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๙๘/๒๔๘๑ การที่ศาลจะอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องหรือไม่นั้น ย่อมอยู่ในดุลพินิจของศาล ถ้าเป็นกรณีที่จำเลยให้การแก้คดีแล้ว และจำเลยคัดค้าน ศาลจะใช้ดุลพินิจไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๖๐/๒๔๙๙ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยโดยมีความผิดทั้งความผิดต่อส่วนตัวและความผิดอาญาแผ่นดิน จำเลยยื่นอุทธรณ์ ระหว่างอุทธรณ์โจทก์ยื่นคำร้องขอถอนฟ้องในชั้นอุทธรณ์ ดังนี้ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ถอนได้เฉพาะที่เป็นความผิดต่อส่วนตัวเท่านั้น ส่วนความผิดที่เป็นอาญาแผ่นดินนั้นจะอนุญาตให้ถอนฟ้องไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๕๗/๒๕๔๐ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓,๓๖๒,๓๖๕ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดฐานบุกรุก ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๕(๓) อันเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน จำเลยอุทธรณ์ หากตราบใดที่ยังไม่มีคำพิพากษาศาลสูงเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาศาลชั้นต้น ก็ต้องถือว่าจำเลยมีความผิดตามมาตรา ๓๖๕(๓) อันเป็นคดีความผิดอาญาแผ่นดิน มิใช่เป็นคดีความผิดต่อส่วนตัว โจทก์หามีสิทธิขอถอนฟ้องจำเลยในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ไม่ ที่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งไม่อนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องจำเลยนั้นชอบแล้ว แต่ต่อมาภายหลังเมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๒ อันเป็นความผิดต่อส่วนตัวและยังไม่มีคำพิพากษาศาลสูงเปลี่ยนแปลงแก้ไข ก็ต้องถือว่าคดีนี้เป็นคดีความผิดต่อส่วนตัว เมื่อคดียังไม่ถึงที่สุดและตามคำร้องขอถอนฟ้องของโจทก์อ้างว่า โจทก์และจำเลยตกลงกันได้ โจทก์จึงไม่ประสงค์จะดำเนินคดีนี้กับจำเลยต่อไป จำเลยไม่คัดค้าน และท้ายคำร้องดังกล่าวได้ลงชื่อจำเลยไว้ด้วย ดังนี้ตามคำร้องขอถอนฟ้องของโจทก์ข้างต้นเป็นการยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องจำเลยย่อมระงับไปตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๓๐๕/๒๕๖๒ เมื่อโจทก์ฟ้องจำเลยที่ 3 ในข้อหารับของโจร แต่ข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในการพิจารณาฟังได้ว่าจำเลยที่ 3 กระทำความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกง จึงไม่ใช่ข้อแตกต่างในสาระสำคัญ ทั้งจำเลยที่ 3 ไม่ได้หลงต่อสู้ จึงลงโทษจำเลยที่ 3 ฐานร่วมกันฉ้อโกงตามข้อเท็จจริงที่ได้ความจากการพิจารณาได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 192 วรรคสองและวรรคสาม ความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงเป็นความผิดต่อส่วนตัวอันจะถอนฟ้องหรือยอมความในเวลาใดก่อนคดีนี้ถึงที่สุดก็ได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 35 วรรคสอง เมื่อโจทก์ยื่นคำร้องขอถอนฟ้องจำเลยที่ 3 ในระหว่างระยะเวลายื่นฎีกา คดียังไม่ถึงที่สุด และจำเลยที่ 3 ไม่ได้คัดค้าน จึงเป็นการถอนฟ้องหรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย สิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์สำหรับจำเลยที่ 3 ย่อมระงับไป ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๖๔๔/๒๕๖๑ จำเลยขอยืมรถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายไปจาก ช. ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิครอบครองตามสัญญาเช่าซื้อ การที่ ช. อนุญาตให้จำเลยขับรถจักรยานยนต์ไปส่ง ส. จึงเป็นการส่งมอบการครอบครองรถจักรยานยนต์ให้จำเลยชั่วคราว ซึ่งจำเลยมีหน้าที่ต้องนำรถจักรยานยนต์ที่ขอยืมไปมาคืน ช. เมื่อจำเลยนำรถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายไปจำนำแก่บุคคลภายนอก จึงเป็นการเบียดบังเอาทรัพย์ของผู้เสียหายเป็นของบุคคลอื่นโดยทุจริตขณะที่จำเลยครอบครองทรัพย์นั้นอันเป็นความผิดฐานยักยอกทรัพย์ตาม ป.อ. มาตรา 352 วรรคแรก การกระทำของจำเลยไม่ใช่ความผิดฐานลักทรัพย์ ที่โจทก์ฎีกาว่าได้ความจาก ส. ว่า จำเลยบอกว่าหลังจากจำเลยได้รถจักรยานยนต์แล้วนำไปขายทันที การขอยืมรถจึงเป็นอุบายที่จะได้รถจักรยานยนต์ไปนั้น ก็เป็นเพียงการคาดคะเนของโจทก์ถึงเจตนารมณ์ของจำเลยซึ่งไม่อาจนำมารับฟังเป็นผลร้ายว่าจำเลยมีเจตนาเอารถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายไปตั้งแต่ต้น เมื่อจำเลยชำระค่าเสียหายแก่ผู้เสียหายเป็นที่พอใจและผู้เสียหายไม่ติดใจดำเนินคดีแก่จำเลยย่อมทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๙๖๗/๒๕๔๑ คดีอาญาความผิดต่อส่วนตัวและยังไม่ถึงที่สุด เมื่อปรากฏตามคำร้องของโจทก์ร่วมว่าโจทก์ร่วมไม่ติดใจดำเนินคดีอาญากับจำเลย โดยโจทก์และจำเลยไม่คัดค้าน แสดงว่าโจทก์ร่วมซึ่งเป็นผู้เสียหายประสงค์ที่จะถอนคำร้องทุกข์ แต่โจทก์ร่วมใช้ข้อความผิดไปว่าถอนฟ้อง เนื่องจากคดีนี้พนักงานอัยการเป็นโจทก์ส่วนผู้เสียหายเป็นเพียงโจทก์ร่วม เช่นนี้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๓๕/๒๕๑๒ การถอนฟ้องนั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามิได้บัญญัติถึงคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ว่าให้ถอนคดีได้เสมอไป ไม่ว่าผู้เสียหายหรืออัยการเป็นโจทก์การถอนฟ้องต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕ ที่ให้ถอนฟ้องให้ก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น เว้นแต่คดีความผิดต่อส่วนตัวจะถอนฟ้อง หรือยอมความในเวลาใดก่อนคดีถึงที่สุดก็ได้ ในกรณีความผิดฐานเบิกความเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๗ มิใช่คดีความผิดต่อส่วนตัวเมื่อศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วจึงถอนฟ้องไม่ได้

คำสั่งคำร้องของศาลฎีกาที่ ๒๗๘/๒๕๒๕ ก่อนอ่านคำพิพากษาฎีกาให้คู่ความฟัง โจทก์ขอถอนคำฟ้องที่มีทั้งข้อหาความผิดอาญาแผ่นดินและความผิดอันยอมความได้ ศาลฎีกาอนุญาตให้ถอนฟ้องได้ในข้อหาความผิดอันยอมความได้ ส่วนข้อหาความผิดอาญาแผ่นดินเมื่อศาลฎีกายกคำพิพากษาของศาลล่างทั้งสองศาลและให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่อันเป็นผลทำให้คดีกลับไปสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้น โจทก์ขอถอนฟ้องต่อศาลชั้นต้นได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๖๘/๒๕๒๘ (ประชุมใหญ่) ในคดีอาญาแม้จะต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง แต่ก็มิได้ห้ามคู่ความฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย และอาจมีการอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ม.๒๒๑ ได้ คดีจึงถึงที่สุดเมื่อสิ้นกำหนดระยะเวลาฎีกาตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ม.๑๔๗ วรรคสอง ประกอบด้วย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ม.๑๕ โดยมิต้องคำนึงว่ามีการยื่นฎีกาแล้วหรือไม่

เมื่อปรากฏว่าคดีได้ขึ้นมาสู่ศาลฎีกาแล้ว ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจสั่งคำร้องขอถอนฟ้องของโจทก์ได้โดยไม่ต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นสั่ง เมื่อศาลฎีกาอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องสิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ม.๓๙ (๒) อันมีผลให้คำพิพากษาของศาลล่างระงับไปด้วยในตัวให้จำหน่ายคดีออกเสียจากสารบบความของศาลฎีกา

<u>คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๙๐๒/๒๕๖๒</u> การยื่นคำร้องขอถอนฟ้องที่จะทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2) นั้น ต้องกระทำก่อนคดีถึงที่สุดตามที่ ป.วิ.อ. มาตรา 35 วรรคสอง บัญญัติไว้ ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาลับหลังจำเลย เนื่องจากศาลออกหมายจับจำเลยเพื่อนำตัวมาฟังคำพิพากษาเกินกว่าหนึ่งเดือนแล้วยังไม่สามารถจับตัวได้เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2559 คู่ความมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ได้ภายในวันที่ 12 มิถุนายน 2559 แต่ไม่มีคู่ความฝ่ายใดยื่นอุทธรณ์จึงถือว่าคดีถึงที่สุดนับตั้งแต่ระยะเวลาอุทธรณ์ได้สิ้นสุดลง การที่โจทก์มายื่นคำร้องเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2560 ว่าสามารถตกลงกับจำเลยได้และขอถอนฟ้องนั้น จึงเป็นการขอถอนฟ้องหลังจากคดีถึงที่สุดแล้วย่อมไม่อาจกระทำได้เพราะขัดต่อ ป.วิ.อ. มาตรา 35 วรรคสอง

คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๓๕/๒๕๒๒ คดีความผิดต่อส่วนตัวนั้น โจทก์ถอนฟ้องเมื่อคดีอยู่ระหว่างโจทก์อุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา คดียังอยู่ในระหว่างระยะเวลาที่จะฎีกาได้ยังไม่ถึงที่สุด จึงถอนได้

คำสั่งคำร้องของศาลฎีกาที่ ๙๗๓/๒๕๒๕ ศาลชั้นต้นสั่งไม่รับฎีกาของจำเลย จำเลยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นต่อศาลฎีกาซึ่งเป็นเวลาล่วงเลยอายุฎีกาแล้วก็ตาม แต่ในระหว่างที่ศาลฎีกายังไม่สั่ง โจทก์ถอนฟ้องได้ เพราะถือว่าคดียังไม่ถึงที่สุด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๙๒/๒๕๖๓ คดีความผิดต่อส่วนตัว แม้จำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนการอ่านคำพิพากษาศาลชั้นต้นลับหลังจำเลย แต่ชั้นที่สุดศาลมิได้เพิกถอนการอ่านการที่โจทก์ยื่นคำร้องขอถอนฟ้องภายหลังเมื่อคดีถึงที่สุดแล้วเป็นการไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา 35 วรรคสอง ประกอบพ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 4

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๗๕/๒๕๒๕ การที่โจทก์ขอถอนฟ้องจำเลยโดยอ้างว่าโจทก์กับจำเลยตกลงกันได้และศาลชั้นต้นสั่งอนุญาตแล้วนั้น เป็นการถอนฟ้องที่เกิดจากความสมัครใจของโจทก์เอง มิใช่เป็นกรณีที่ศาลอนุญาตไปโดยผิดพลาดอันจะเป็นเหตุให้ศาลเพิกถอนคำสั่งได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๕ โจทก์จะมาอ้างภายหลังว่าการถอนฟ้องเพราะจำเลยและ จ.นำความเท็จมากล่าวให้โจทก์หลงเชื่อหาได้ไม่ เพราะข้ออ้างดังกล่าวเป็นกรณีที่โจทก์ต้องดำเนินคดีกับจำเลยและ จ.เป็นอีกเรื่องหนึ่ง หาใช่ข้ออ้างที่โจทก์จะนำมาอ้างให้ศาลเพิกถอนคำสั่งที่ได้สั่งอนุญาตไปโดยชอบแล้วหาได้ไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๕๒/๒๕๖๓ เดิมโจทก์ร่วมเคยเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองกับพวกอีกสองคนเป็นจำเลยในความผิดฐานหมิ่นประมาท และหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา ในคดีหมายเลขดำที่ 481/2558 ซึ่งเป็นการกระทำเดียวกันกับคดีนี้ ต่อมาโจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอถอนฟ้องจำเลยทั้งสองกับพวกอีกสองคน โดยระบุเหตุผลว่า “...โจทก์จึงมีความประสงค์ขอถอนฟ้องจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ต่อศาล เพื่อจะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการจังหวัดอุบลราชธานีเมื่อพนักงานอัยการจังหวัดอุบลราชธานีได้มีคำสั่งฟ้องจำเลยทั้งสี่ต่อศาลนี้...” ต่อมาเมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องจำเลยทั้งสองกับพวกอีกสองคนต่อศาลชั้นต้น โจทก์ร่วมก็ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในคดีดังกล่าว ซึ่งเป็นระยะเวลาภายหลังจากที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องจำเลยทั้งสองกับพวกเพียง 1 เดือนเศษ และต่อมาเมื่อจำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ พวกอีกสองคนให้การรับสารภาพ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้โจทก์แยกฟ้องจำเลยทั้งสองเข้ามาใหม่ และเมื่อโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีนี้ หลังจากนั้นอีกเพียง 3 วัน โจทก์ร่วมก็ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ ดังนี้แม้ขณะที่โจทก์ร่วมถอนฟ้องจำเลยทั้งสองกับพวกอีกสองคนในคดีก่อน ยังไม่ปรากฏแน่ชัดว่าพนักงานอัยการได้รับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวนแล้วหรือไม่ และไม่ทราบว่าพนักงานอัยการจะใช้ดุลพินิจสั่งฟ้องจำเลยทั้งสองหรือไม่ก็ตาม ก็ไม่ใช่ข้อบ่งชี้ว่า โจทก์ร่วมมีเจตนาถอนฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นการเด็ดขาด เนื่องจากโจทก์ร่วมได้ระบุไว้ในคำร้องแล้วว่าประสงค์ขอถอนฟ้องจำเลยทั้งสอง เพื่อที่จะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ และได้ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการทั้งสองคดีต่อเนื่องตลอดมา พฤติการณ์จึงหาใช่การถอนฟ้องเด็ดขาดตามความหมายของ ป.วิ.อ. มาตรา 36 ไม่ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องทั้งของโจทก์และโจทก์ร่วมจึงไม่ระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2) โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสอง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๒๒/๒๕๖๕ (รวมฎีกาเนติ) คำร้องขอถอนฟ้องคดีก่อนระบุว่า โจทก์กับพวกรวม 17 คน ขอถอนฟ้องคดีก่อนซึ่งมีวงแชร์ถึง 23 วง เพื่อดำเนินการให้โจทก์แต่ละคนฟ้องจำเลยทั้งสี่กับพวกรวม 13 คน เป็นคดีใหม่คนละสำนวนแยกจากกันเพื่อความสะดวกในการพิจารณาพิพากษาเนื่องจากในส่วนของโจทก์แต่ละรายมีรายละเอียดและข้อเท็จจริงจำนวนมาก แสดงว่าโจทก์ยังติดใจที่จะดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสี่อยู่อีก ทั้งหลังจากศาลอนุญาตให้ถอนฟ้องคดีแล้วเพียง 19 วัน โจทก์ได้ยื่นคำฟ้องใหม่เป็นคดีนี้ในมูลความผิดเฉพาะในส่วนของโจทก์ที่เป็นสมาชิกวงแชร์เท่านั้น ดังนั้น การถอนฟ้องในคดีก่อนแสดงให้เห็นเจตนาของโจทก์ว่าโจทก์ประสงค์จะถอนฟ้องเพื่อฟ้องจำเลยทั้งสี่เป็นคดีใหม่โดยลำพังแยกจากสมาชิกวงแชร์คนอื่น มิใช่การถอนฟ้องเด็ดขาดตามความหมายใน ป. วิ.อ. มาตรา 36

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๖๕/๒๕๓๙ ผู้ร้องฟ้องและถอนฟ้องจำเลยไปโดยไม่ปรากฏข้อความในคำร้องขอถอนฟ้องว่าขอถอนไปเพื่อขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ แล้วต่อมาผู้ร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการโจทก์ในคดีนี้อีก แม้ว่าผู้ร้องอาจขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการได้โดยไม่จำต้องบอกกล่าวหรือมีข้อแม้ในคำร้องขอถอนฟ้องว่า ขอถอนไปเพื่อขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการก็ตาม แต่พฤติการณ์ที่ผู้ร้องเพิ่งจะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์หลังจากที่ได้ถอนฟ้องคดีเดิมไปแล้วเป็นระยะเวลานานกว่า ๑๐ เดือน เห็นได้ว่าผู้ร้องมีเจตนาที่จะถอนฟ้องจำเลยเด็ดขาดแล้วตั้งแต่ต้น ตามความหมายในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๖ การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการเท่ากับนำคดีมาฟ้องจำเลยใหม่ จึงต้องห้าม

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๓/๒๕๓๑ เดิมอัยการศาลทหารกรุงเทพเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยในความผิดเดียวกับคดีนี้ไว้แล้ว ต่อมาขณะคดีอยู่ในระหว่างพิจารณาโจทก์คดีนั้นได้ยื่นคำร้องขอถอนฟ้อง โดยอ้างว่าจำเลยเป็นบุคคลพลเรือนที่สังกัดอยู่ในราชการทหารกระทำความผิดฐานรับของโจรและมีอาวุธปืนไว้โดยฝ่าฝืนกฎหมายนอกที่ตั้งหน่วยทหารคดีไม่อยู่ในอำนาจศาลทหารตามพระธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ.๒๔๙๘ มาตรา ๑๔(๒) โจทก์จึงขอถอนฟ้องเพื่อส่งคืนพนักงานสอบสวนให้ส่งพนักงานอัยการพลเรือนดำเนินการต่อไป มิใช่เป็นการถอนฟ้องเด็ดขาดตามความหมายของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๖ แต่เป็นการถอนฟ้องเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องเกี่ยวกับอำนาจศาลเท่านั้น และแม้กรณีศาลทหารยกฟ้องเพราะเหตุคดีอยู่ในอำนาจศาลพลเรือน พนักงานอัยการก็ยังนำคดีมาฟ้องต่อศาลพลเรือนได้ ดังนั้นสิทธินำคดีมาฟ้องจึงหาระงับไปไม่พนักงานอัยการกรมอัยการ มีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๕๑/๒๕๖๗ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกาและหนังสือรวมฎีกาเนติ) โจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลชั้นต้นซึ่งเป็นศาลจังหวัดหลังจากถอนฟ้องในคดีเดิมต่อศาลแขวงเพียง ๖ วัน แสดงว่าโจทก์ประสงค์ถอนฟ้องคดีเดิมเพื่อฟ้องจำเลยเป็นคดีใหม่ต่อศาลที่มีเขตอำนาจ มิใช่การถอนฟ้องโดยเด็ดขาด ตาม ปวิอ มาตรา ๓๖

แม้คดีส่วนแพ่งของโจทก์มีทุนทรัพย์ในชั้นอุทธรณ์ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ตาม ปวิพ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง แต่เป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา การพิพากษาคดีส่วนแพ่งศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ตาม ปวิอ มาตรา ๔๖ เมื่อโจทก์อุทธรณ์คดีในส่วนอาญา ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ย่อมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีส่วนแพ่งได้โดยโจทก์ไม่จำต้องขออนุญาตอุทธรณ์คดีส่วนแพ่ง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๒๔/๒๕๓๐ โจทก์เคยนำเช็คฉบับพิพาทมาฟ้องจำเลยเป็นคดีอาญาแล้วขอถอนฟ้องโดยอ้างเหตุว่าฟ้องบกพร่องขอถอนเพื่อจะนำไปดำเนินคดีใหม่ เมื่อศาลอนุญาตก็ต้องถือว่าเป็นการถอนฟ้องคดีอาญาให้เสร็จไปทั้งเรื่อง โจทก์จะนำเช็คฉบับพิพาทมาฟ้องจำเลยเป็นคดีใหม่อีกไม่ได้ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๖

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๓๕๔/๒๕๕๙ โจทก์ถอนฟ้องคดีก่อนเนื่องจากเห็นว่าโจทก์มิได้ลงลายมือชื่อในคำฟ้อง ซึ่งเป็นคำฟ้องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงประสงค์จะถอนฟ้องแล้วยื่นฟ้องใหม่ให้ถูกต้อง การถอนฟ้องคดีก่อนจึงมิใช่การถอนฟ้องเด็ดขาดตามความหมายใน ป.วิ.อ. มาตรา 36 โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสี่ในมูลคดีอาญาความผิดเดียวกันอีกได้ ไม่เป็นการต้องห้ามมิให้ฟ้องจำเลยทั้งสี่ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 36

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๘๑/๒๕๖๓ ในการฟ้องคดีเดิมของโจทก์มีการดำเนินการและมอบอำนาจให้ฟ้องคดีโดยคณะกรรมการชุดที่มีการประชุมสมาชิกเพื่อเลือกคณะกรรมการที่อาจไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อมีการประชุมสมาชิกเพื่อเลือกคณะกรรมการชุดใหม่ครบองค์ประชุมชอบด้วยกฎหมายแล้ว ในระหว่างที่ยังไม่มีการไต่สวนมูลฟ้อง ทนายโจทก์จึงยื่นคำร้องขอถอนฟ้องคดีเดิมโดยอ้างว่าจะขอฟ้องเป็นคดีใหม่ ทั้งปรากฏว่าในวันรุ่งขึ้นหลังจากศาลอนุญาตให้ถอนฟ้องคดีดังกล่าวแล้ว โจทก์ได้มายื่นคำฟ้องใหม่เป็นคดีนี้ในมูลคดีอาญาความผิดเดียวกันกับคดีก่อนและขอให้ลงโทษจำเลยในบทมาตราเดียวกันทันที อันแสดงให้เห็นว่าเหตุที่โจทก์ถอนฟ้องคดีก่อนเนื่องจากเห็นว่าโจทก์ดำเนินการและมอบอำนาจให้ฟ้องคดีโดยคณะกรรมการชุดที่มีการประชุมสมาชิกเพื่อเลือกคณะกรรมการที่อาจไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งจะทำให้เป็นคำฟ้องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย จึงประสงค์จะถอนฟ้องแล้วยื่นฟ้องใหม่ให้ถูกต้อง การถอนฟ้องคดีก่อนจึงมิใช่การถอนฟ้องเด็ดขาดตามความหมายใน ป.วิ.อ. มาตรา 36 โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๐/๒๔๙๗ ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาแล้วถอนฟ้องไปก่อนไต่สวนมูลฟ้อง แม้จะเป็นการถอนฟ้องชั่วคราวเพื่อรอฟังผลคดีแพ่ง โจทก์ก็ฟ้องใหม่ไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๙๓๔-๕๙๓๕/๒๕๓๓ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๓๖ หมายความว่า ในคดีอาญาที่ผู้เสียหายคนหนึ่งได้ยื่นฟ้องไว้แล้วถอนฟ้องคดีนั้นไปจากศาล ย่อมตัดสิทธิผู้เสียหายคนนั้นที่จะฟ้องคดีอาญาในข้อหาเดียวกันนั้นอีกเท่านั้น หาได้ตัดสิทธิผู้เสียหายคนอื่นที่จะฟ้องคดีอาญาในข้อหาเดียวกันนั้นอีกไม่ เพราะสิทธิในการดำเนินคดีอาญาที่ตนเป็นผู้เสียหายย่อมเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้เสียหายแต่ละคน ทั้งมาตรานี้มิได้บัญญัติตัดสิทธิผู้เสียหายแต่ละคนในกรณีที่มีผู้เสียหายหลายคนไว้โดยชัดแจ้ง ดังนั้น โจทก์ซึ่งเป็นผู้เสียหายที่มิได้ถอนฟ้อง จึงมีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาลตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๘ ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๕/๒๕๐๒ วินิจฉัยว่า ความผิดที่พนักงานสอบสวนเปรียบเทียบปรับนั้น ถ้าเป็นคดีที่เกินอำนาจที่จะเปรียบเทียบปรับแล้ว คดีย่อมไม่เลิกกัน ผู้เสียหายยังมีสิทธิที่จะนำคดดีมาฟ้องต่อศาลได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๕๔/๒๕๔๑ โจทก์แจ้งความกล่าวหาว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันทำร้ายร่างกายโจทก์ พนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาว่าจำเลยทั้งสองทำร้ายร่างกายโจทก์ไม่ถึงกับเป็นเหตุอันตรายแก่กายหรือจิตใจ จำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพ พนักงานสอบสวน ทำการเปรียบเทียบปรับ โจทก์และจำเลยทั้งสองต่างยินยอม คดีย่อมเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 37(2) สิทธินำคดีอาญาในความผิดลหุโทษของโจทก์มาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(3) แต่ปรากฏว่าหลังจากนั้นในวันเดียวกันโจทก์เกิดอาการมึนศีรษะ และอาเจียนจึงกลับไปให้แพทย์ตรวจใหม่ พบว่าสมองได้รับการ กระทบกระเทือนและมีเลือดคั่งต้องรักษานานประมาณ 30 วัน โดยโจทก์อ้างว่าเป็นผลเกิดจากถูกจำเลยทั้งสองร่วมกันใช้แท่งเหล็กกลวงตี หากเป็นจริงตามที่โจทก์กล่าวอ้าง คดีก็ไม่ อาจเลิกกันได้เพราะกรณีมิใช่ความผิดลหุโทษเสียแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์จึงยังไม่ระงับไป

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๐๐/๒๕๑๖ จำเลยกระทำผิดกรรมเดียว ผิดกฎหมายหลายบท เป็นทั้งความผิดลหุโทษและที่มิใช่ความผิดลหุโทษ แต่ชั้นสอบสวนพนักงานสอบสวนตั้งข้อหาในความผิดลหุโทษแต่บทเดียว แล้วเปรียบเทียบปรับไป ถือว่าเป็นการเปรียบเทียบที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ทำให้คดีเลิกกันเป็นเหตุให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไป พนักงานอัยการมีสิทธิฟ้องจำเลยในความผิดที่มิใช่ลหุโทษได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๑๓/๒๕๓๒ การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำกรรมเดียว ผิดต่อกฎหมายหลายบทคือ เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๖, ๖๑ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙๐ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ ให้ใช้บทที่หนักที่สุดเป็นบทลงโทษ พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจเปรียบเทียบจำเลยในความผิดที่มีโทษเบากว่า เพื่อให้ความผิดทุกกรรมรวมทั้งความผิดที่มีโทษหนักกว่าเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๗ ได้ ดังนั้นแม้พนักงานสอบสวนจะเปรียบเทียบปรับจำเลยไปแล้วตาม พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๖๑ ซึ่งเป็นความผิดบทเบาที่สุด การเปรียบเทียบนั้นก็ไม่ชอบ คดีไม่เลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๗ ศาลฎีกามีอำนาจวินิจฉัยปรับบทลงโทษจำเลยตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙๐ ซึ่งเป็นบทที่หนักที่สุดให้ถูกต้องได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๗๙๑/๒๕๖๓ การกระทำของจำเลยที่มีน้ำมันเชื้อเพลิงของกลางไว้ในครอบครองนั้น เป็นความผิดตาม พ.ร.บ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ทั้งในข้อหามีไว้ในครอบครองโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งน้ำมันดีเซลอันเป็นสินค้าที่ได้รับยกเว้นภาษีตามมาตรา 203 (2) และข้อหามีไว้เพื่อขายโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งน้ำมันดีเซลอันเป็นสินค้าที่ได้รับยกเว้นภาษีตามมาตรา 204 (2) ซึ่งเป็นการกระทำกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ต้องใช้กฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดลงโทษแก่จำเลยตาม ป.อ. มาตรา 90 พนักงานสอบสวนและเจ้าพนักงานสรรพสามิตจึงไม่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับจำเลยในข้อหามีไว้ในครอบครองโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งน้ำมันดีเซลอันเป็นสินค้าที่ได้รับยกเว้นภาษีตาม พ.ร.บ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 มาตรา 203 (2) ซึ่งเป็นความผิดที่มีอัตราโทษเบากว่าข้อหามีไว้เพื่อขายโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งน้ำมันดีเซลอันเป็นสินค้าที่ได้รับยกเว้นภาษีตามมาตรา 204 (2) เพื่อให้ความผิดทั้งหมดรวมทั้งความผิดที่มีโทษหนักกว่าเลิกกันตาม ป.วิ.อ. มาตรา 37 (2) และ พ.ร.บ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 มาตรา 137, 138 ได้ การเปรียบเทียบปรับดังกล่าวย่อมไม่ชอบ คดีอาญาจึงยังไม่เลิกกัน ฟ้องโจทก์คดีนี้ไม่เป็นฟ้องซ้ำ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๗๕/๒๕๑๕ บริษัทโรงภาพยนตร์จำเลยที่ ๑ โดยผู้จัดการโรงภาพยนตร์จำเลยที่ ๒ ร่วมรู้เห็นในการที่ พนักงานขายตั๋วใช้อุบายเพื่อหลีกเลี่ยงการเสียอากรมหรสพโดยขายตั๋วฉบับเดียวคิดราคาเป็น ๒ เท่า และอนุญาตให้ผู้ซื้อเข้าดูภาพยนตร์ได้ ๒ คน โดยเสียอากรเท่าฉบับเดียวเป็นผลให้จำเลยได้เงินขายตั๋วส่วนที่เกินราคาเป็นประโยชน์แห่งตนเนื่องจากการกระทำของจำเลยดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่อากรมหรสพได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้จัดการโรงภาพยนตร์ นำเงินค่าอากรและเงินเพิ่มอากรไปชำระตามมาตรา ๑๓๘ ทวิ และเจ้าหน้าที่ได้รับชำระเงินไว้แล้ว เงินจำนวนนี้ก็ไม่ใช่เงินค่าปรับเปรียบเทียบในทางอาญาอันจะทำให้คดีเลิกกัน และไม่ถือว่าเป็นการกระทำหรือเป็นการเปรียบเทียบโดยอธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้ทำการแทน ตามมาตรา ๓ ทวิ อันจะคุ้มผู้ต้องหามิให้ถูกฟ้องร้องทางอาญาต่อไปด้วย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๔๕๖/๒๕๓๐ ผู้กระทำความผิดใช้อาวุธปืนยิงเจ้าพนักงานตำรวจแต่ถูกเจ้าพนักงานตำรวจยิงตาย สิทธินำคดีอาญามาฟ้องผู้กระทำผิดย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ และโทษเป็นอันระงับไปด้วยความตายของผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๘ ดังนั้น อาวุธปืนซึ่งเป็นปืนมีทะเบียนของผู้อื่นที่ผู้ตายใช้ยิงเจ้าพนักงานตำรวจจึงไม่อาจริบได้ตามบทกฎหมาย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๑๘/๒๕๔๘ ศาลล่างทั้งสองพิพากษาให้ริบรถยนต์กระบะของกลางของจำเลยที่ ๑ ทั้งที่ได้ความเพียงว่าจำเลยที่ ๑ เพียงแต่ใช้รถยนต์กระบะของกลางเป็นยานพาหนะเดินทางไปยังที่เกิดเหตุ มิได้ใช้ในการกระทำความผิดในคดีนี้โดยตรง และพิพากษาให้ริบรถยนต์กระบะของกลางของจำเลยที่ ๒ ทั้งที่จำเลยที่ ๒ ถึงแก่ความตายแล้ว และสิทธินำคดีอาญามาฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๒ ระงับลงตาม ปวิอ. มาตรา ๓๙ (๑) และโทษย่อมระงับไปด้วยความตายของผู้กระทำความผิดตาม ปอ. มาตรา ๓๘ จึงเป็นการไม่ชอบ แม้ฝ่ายจำเลยจะมิได้ฎีกาในปัญหานี้ แต่เนื่องจากเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๙๗/๒๕๖๐ สิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (1) เป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดหรือจำเลยที่ถึงแก่ความตาย ไม่มีผลถึงผู้กระทำความผิดคนอื่น ทั้งไม่มีกฎหมายใดบัญญัติให้สิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องผู้สนับสนุนการกระทำความผิดระงับลงเพราะความตายของตัวการ ศาลมีอำนาจพิจารณาความผิดของจำเลยในฐานะผู้สนับสนุนได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๔๗/๒๕๒๙ พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยข้อหาวิ่งราวทรัพย์สร้อยข้อมือทองคำหนักสองสลึง ๑ เส้น ราคา ๒,๘๐๐ บาท ของผู้เสียหายและมีคำขอให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์ดังกล่าวแก่ผู้เสียหาย <u>คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาจำเลยถึงแก่ความตาย</u> สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙(๑) มีผลทำให้คำพิพากษาของศาลล่างระงับไปในตัว ศาลฎีกามีคำสั่งจำหน่ายคดี

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๗/๒๕๖๓ แม้จำเลยชำระเงินให้โจทก์ร่วมครบถ้วนและโจทก์ร่วมไม่ติดใจดำเนินคดีแก่จำเลยต่อไป แต่ความผิดข้อหาปลอมเอกสารสิทธิอันเป็นเอกสารราชการและใช้เอกสารสิทธิอันเป็นเอกสารราชการปลอมเป็นคดีอาญาแผ่นดิน ไม่สามารถยอมความได้ จึงไม่มีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ในความผิดฐานปลอมเอกสารสิทธิอันเป็นเอกสารราชการและใช้เอกสารสิทธิอันเป็นเอกสารราชการปลอมซึ่งมิใช่ความผิดอันยอมความได้ระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๔๑/๒๕๔๘ กระจกบานเกล็ดหน้าต่างที่จำเลยทำแตกเสียหายเป็นทรัพย์สินของ อ. เจ้าของหอพัก ซึ่งหลังเกิดเหตุจำเลยได้นำกระจกบานเกล็ดหน้าต่างมาเปลี่ยนแทนบานเกล็ดที่แตกโดยความรับรู้ของ ส. สามีของ อ. ซึ่งเป็นผู้ดูแลหอพัก และจำเลยชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ ส. เป็นเงิน ๕๐๐ บาท แล้ว แสดงว่าจำเลยกับเจ้าของหอพักซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์ที่เสียหายได้ยอมความกันโดยชอบมาแต่แรกหลังเกิดเหตุ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์จึงระงับไปตามนัยแห่ง ปวิอ. มาตรา ๓๙ (๒) ผู้เสียหายย่อมไม่มีสิทธิร้องทุกข์ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดฐานนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๗๕๑/๒๕๔๗ สัญญาประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งที่ไม่มีข้อตกลงว่าผู้เสียหายไม่ติดใจดำเนินคดีแก่จำเลยในทางอาญา ไม่ทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๔๐๖/๒๕๔๘ บันทึกการยอมรับสภาพหนี้ มีเพียงข้อความว่าจำเลยยอมรับและยินยอมชดใช้เงินคืนแก่สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์พร้อมด้วยดอกเบี้ยภายในระยะเวลา ๑ ปี นับแต่ให้ถ้อยคำนี้ และหากไม่ปฏิบัติตามไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ จำเลยยินยอมให้คณะกรรมการกลุ่มหรือสมาชิกกลุ่มหรือทางราชการดำเนินการตามกฎหมาย ข้อความในบันทึกดังกล่าวไม่ปรากฏว่าผู้เสียหายได้แสดงความประสงค์ที่จะสละสิทธิในการดำเนินคดีอาญาต่อจำเลยหรือไม่ จะถือว่าสิทธิในการดำเนินคดีอาญาของโจทก์ระงับไปหาได้ไม่ การยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมายนั้น ข้อตกลงจะต้องปรากฏชัดแจ้งว่า ผู้เสียหายไม่ติดใจเอาความหรือสละสิทธิในการดำเนินคดีอาญาต่อจำเลยแล้วสิทธิในการดำเนินคดีอาญามาฟ้องของโจทก์จึงไม่ระงับไปตาม มาตรา๓๙ (๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๒๑/๒๕๒๘ ฟ้องว่าจำเลยกระทำผิด พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค เมื่อสืบพยานโจทก์เสร็จแล้วคดีอยู่ระหว่างสืบพยานจำเลย จำเลยส่งหนังสือสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์ร่วมกับจำเลยต่อศาล และแถลงว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ระงับไปแล้ว โจทก์ร่วมรับว่าทำสัญญาประนีประนอมยอมความจริงแต่ทำด้วยความสำคัญผิด แต่โจทก์ก็ไม่ได้แถลงขอสืบพยานเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสมบูรณ์ของสัญญาประนีประนอมยอมความเพื่อให้เห็นว่าสัญญาไม่สมบูรณ์ไม่ทำให้สิทธินำคดีมาฟ้องระงับไป ทั้งที่โจทก์มีสิทธิทำได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ม.๘๘ ประกอบด้วย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ม.๑๕ เมื่อโจทก์ไม่สืบพยานให้เห็นว่าโจทก์ร่วมทำสัญญานั้นโดยสำคัญผิดก็ต้องฟังว่าสัญญานั้นสมบูรณ์ สิทธินำคดีมาฟ้องย่อมระงับไป การยอมความกันโดยชอบด้วยกฎหมายตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ม.๓๙(๒) นั้น ไม่จำเป็นต้องกระทำต่อหน้าศาลเสมอไป อาจกระทำกันนอกศาลก็ได้ แต่กรณีที่โจทก์ไม่นำสืบให้เห็นว่าผู้เสียหายหรือโจทก์ร่วมถูกหลอกให้ทำสัญญาและไม่นำสืบให้เห็นว่า ผู้เสียหายหรือโจทก์ร่วมไม่ยอมรับข้อสัญญาโดยที่ภาระการพิสูจน์ตกแก่โจทก์ จึงต้องฟังว่าสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๐๔/๒๕๖๒ ความผิดของจำเลยฐานลักทรัพย์เอาบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรเบิกถอนเงินอัตโนมัติหรือเอทีเอ็ม) ของผู้เสียหายไปในเวลากลางคืนและฐานลักทรัพย์โดยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เบิกถอนเงินสดจากบัญชีของผู้เสียหายในเวลากลางคืน ตาม ป.อ. มาตรา 335 (1) วรรคหนึ่ง ปรากฏตามคำร้องขอให้ผู้พิพากษาอนุญาตให้ฎีกาและตามฎีกาของจำเลย ซึ่งโจทก์ไม่ยื่นคำแก้ฎีกาโต้แย้งเป็นอื่นว่าจำเลยเป็นน้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกับ ส. ผู้เสียหาย ซึ่งตาม ป.อ. มาตรา 71 บัญญัติให้ความผิดนี้เป็นความผิดฐานหนึ่ง (ในมาตรา 334 ถึงมาตรา 336) ที่ให้เป็นความผิดอันยอมความได้ คดีนี้เมื่อในชั้นอุทธรณ์จำเลยได้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้เสียหายเป็นเงินเท่าจำนวนที่จำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เบิกถอนไป และผู้เสียหายทำหนังสือไม่ติดใจเอาความทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาแก่จำเลยอีกต่อไป จึงเป็นการยอมความคดีอาญาก่อนคดีถึงที่สุดตาม ป.วิ.อ. มาตรา 35 วรรคสอง ทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตามมาตรา 39 (2)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๔๕๕/๒๕๕๕ หนังสือรับสารภาพเป็นเพียงเอกสารที่จำเลยรับว่าไม่ได้นำเงินจำนวน ๓,๒๗๖,๘๐๘ บาท ส่งคืนโจทก์ร่วม ยอมรับว่าได้กระทำผิดจริง และยอมชดใช้เงินจำนวนดังกล่าวคืนให้โจทก์ร่วม โดยยินยอมให้ยึดถือที่ดินและรถยนต์ไว้ก่อน ไม่มีข้อความตอนใดเลยที่แสดงว่าโจทก์ร่วมตกลงไม่ติดใจเอาความในทางอาญาแก่จำเลย จึงไม่เป็นการยอมความทางอาญาโดยถูกต้องตามกฎหมาย สิทธินำคดีอาญามาฟ้องจึงไม่ระงับตาม ปวิอ. มาตรา ๓๙ (๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๓๘๔/๒๕๖๒ รายงานกระบวนพิจารณาของศาลระบุว่า จำเลยเตรียมเงินมาชำระให้แก่ผู้เสียหาย ศาลจึงให้จำเลยส่งมอบเงิน 300,000 บาท ให้แก่ผู้เสียหายและมารดาผู้เสียหายตรวจรับไปเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จำเลยยกมือไหว้ขอโทษมารดาผู้เสียหายและผู้เสียหาย ไม่มีข้อตกลงโดยชัดแจ้งว่าผู้เสียหายไม่ติดใจดำเนินคดีแก่จำเลยในทางอาญา จึงไม่ใช่การยอมความ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมไม่ระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๙๒๐/๒๕๖๓ หนังสือรับสภาพหนี้และรายงานกระบวนพิจารณาเพียงตกลงกำหนดจำนวนหนี้ที่จำเลยที่ 1 ต้องชำระแก่โจทก์ โดยผ่อนชำระเป็นรายเดือนและให้เสร็จสิ้นภายในกำหนด 1 ปี หากชำระครบถ้วนแล้วโจทก์จะมาทำการถอนฟ้อง และตกลงให้ศาลเลื่อนการอ่านคำพิพากษา จำเลยเพียงฝ่ายเดียวยังต้องมีความรับผิดในจำนวนหนี้ รวมตลอดจนถึงโทษทางอาญาที่ศาลชั้นต้นจะพิพากษาเมื่อวันวันนัดฟังคำพิพากษา ทั้งไม่มีข้อความที่โจทก์ยอมความให้ความผิดทางอาญาระงับสิ้นไปอันเป็นการที่ต่างฝ่ายต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน หนังสือรับสภาพหนี้จึงเป็นเพียงหลักฐานที่จำเลยที่ 1 ให้ไว้แก่โจทก์ เพื่อโจทก์สงวนสิทธิเรียกร้องอันมีอยู่ในมูลหนี้เดิม ไม่ใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้ หนังสือรับสภาพหนี้ท้ายอุทธรณ์ และรายงานกระบวนพิจารณาจึงไม่ใช่เป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ อันเป็นการยอมความทำให้ความผิดเป็นอันระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2) แต่อย่างใด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๗๗/๒๕๒๓ จำเลยสั่งจ่ายเช็คชำระหนี้ให้แก่โจทก์ ๙ ฉบับ แต่โจทก์รับเงินตามเช็คไม่ได้ จึงแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิและสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองสมุทรปราการ ต่อมาโจทก์จำเลยตกลงกันให้โจทก์ถอนคดีที่แจ้งความไว้ โดยจำเลยชำระให้เป็นเงินสดและออกเช็ค จ.๑ แก่โจทก์ ข้อตกลงระหว่างโจทก์จำเลยจึงเป็นการยอมความในคดีอาญาความผิดส่วนตัว แม้จะไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือประนีประนอมยอมความ ก็มีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไป โจทก์ยังมิได้ถอนคำร้องทุกข์ตามที่ได้ตกลงไว้ แม้เช็ค จ.๑ ที่จำเลยออกให้โจทก์ในคราวหลังธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงิน จำเลยก็ไม่มีความผิดตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๗๖๗/๒๕๒๗ ผู้เสียหายยอมรับเงินสดและเช็คจากจำเลยเป็นการชำระหนี้แทนเช็คเดิมซึ่งผู้เสียหายได้ร้องทุกข์แก่พนักงานสอบสวนไว้แล้ว และได้นำเช็คไปเรียกเก็บเงินจากธนาคารตามเช็คด้วย แสดงว่าผู้เสียหายไม่ติดใจดำเนินคดีเกี่ยวกับเช็คเดิมข้อตกลงระหว่างผู้เสียหายกับจำเลยจึงเป็นการยอมความกันในคดีอาญาความผิดต่อส่วนตัว แม้จะไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือประนีประนอมยอมความก็มีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไป และผูกพันพนักงานอัยการโจทก์ การที่ผู้เสียหายยังไม่ได้รับเงินตามเช็คใหม่ ก็ไม่เป็นเงื่อนไขในการตกลงยอมความ เพราะผู้เสียหายชอบที่จะดำเนินคดีแก่จำเลยเป็นคดีใหม่ต่อไปได้ โจทก์ไม่มีสิทธิรื้อฟื้นคดีเกี่ยวกับเช็คเดิมซึ่งยุติไปแล้วมาฟ้องจำเลยอีก เพราะสิทธิการฟ้องคดีของโจทก์ระงับไปแล้วตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๐๓/๒๕๐๘ การถอนคำร้องทุกข์ในคดีอาญาความผิดต่อส่วนตัวจะต้องกระทำภายหลังจากที่ความผิดเกิดขึ้นแล้ว การที่ทำความตกลงกันไว้ล่วงหน้าว่า จะไม่ดำเนินคดีอาญาต่อกัน ไม่ใช่การยอมความตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง และ มาตรา ๓๙(๒) แต่อาจถือเป็นความยินยอมที่อาจทำให้การกระทำไม่เป็นความผิดได้หากไม่ขัดต่อสำนึกหรือศีลธรรมอันดีงาม

มาตรา 35 วรรคสอง และมาตรา 39 (2) นั้น ต้องเป็นการยอมความที่กระทำภายหลังจากความผิดได้เกิดขึ้นแล้ว มิใช่กระทำกันไว้ล่วงหน้าก่อนการกระทำความผิดเกิด เมื่อโจทก์จำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งของศาลจังหวัดนครสวรรค์ โดยจำเลยตกลงผ่อนชำระหนี้ค่าเช่าซื้อให้แก่โจทก์ หากจำเลยผิดนัด จำเลยตกลงส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนแก่โจทก์ และศาลจังหวัดนครสวรรค์พิพากษาตามยอม ภายหลังจำเลยผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ศาลจังหวัดนครสวรรค์ออกหมายบังคับคดี ต่อมาโจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปยึดรถยนต์ที่จำเลยเช่าซื้อจากโจทก์ แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า จำเลยได้นำรถยนต์ที่เช่าซื้อไปจำนำไว้แก่บุคคลอื่น และไม่สามารถติดตามกลับคืนมาได้ เช่นนี้ การยอมความดังกล่าวข้างต้นจึงทำขึ้นก่อนที่จำเลยจะนำรถยนต์ที่เช่าซื้อจากโจทก์ไปจำนำไว้แก่บุคคลอื่นซึ่งเป็นการกระทำความผิดตามฟ้องคดีนี้ ทั้งสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวก็ไม่ปรากฏข้อความว่าโจทก์จำเลยตกลงยอมความในคดีส่วนอาญา สัญญาประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งจึงไม่มีผลทำให้คดีอาญาระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๑๘/๒๕๔๑ การที่โจทก์และจำเลยแถลงร่วมกันว่าคดีสามารถตกลงกันได้โดยจำเลยจะรีบไปดำเนินการถมดินให้กับโจทก์เป็นที่เรียบร้อย หากถมดินให้กับโจทก์เรียบร้อยแล้วก็สามารถหักกลบลบหนี้ตามฟ้องกับโจทก์ได้ ข้อตกลงดังกล่าวมีเจตนาจะไม่ให้มูลหนี้เดิมระงับทันทีแต่มีเงื่อนไขในลักษณะที่โจทก์มีเจตนาจะให้จำเลยทำงานให้โจทก์แล้วเสร็จก่อน แล้วจึงหักค่าจ้างกับมูลหนี้ที่ออกเช็คพิพาทคดีนี้กันภายหลัง จึงมิใช่เป็นการยอมความเพื่อให้คดีระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๒) หรือเป็นการแปลงหนี้ใหม่ ดังนี้เมื่อจำเลยไม่ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ตามที่แถลง หนี้ที่ได้ออกเช็คเพื่อใช้เงินนั้นย่อมไม่สิ้นผลผูกพันตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.๒๕๓๔มาตรา ๗ คดีจึงไม่เลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๖๒-๓๐๖๓/๒๕๖๒ จำเลยทั้งสองออกเช็คพิพาท 2 ฉบับ ฉบับละ 28,080 บาท เพื่อ ชำระหนี้ค่าลิขสิทธิ์ตามหนังสือสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิเผยแพร่ต่อสาธารณชน อันเป็นหนี้ที่มีอยู่จริงและสามารถบังคับได้ตามกฎหมายแก่โจทก์ร่วม การที่จำเลยทั้งสองนำเงิน 56,160 บาท มาวางศาลเพื่อชำระหนี้ตามเช็คพิพาททั้งสองฉบับให้แก่โจทก์ร่วม โดยทนายโจทก์ร่วมเพียงแต่แถลงว่ายังไม่ประสงค์จะรับเงินเพื่อบรรเทาความเสียหายและติดใจให้ศาลพิพากษาคดีต่อไป มิได้คัดค้านว่า หนี้ที่ออกเช็คพิพาทยังไม่ระงับไปเพราะเหตุจำเลยทั้งสองมิได้ชำระดอกเบี้ยระหว่างผิดนัด ตามพฤติการณ์ดังกล่าวถือได้ว่าหนี้ที่จำเลยทั้งสองได้ออกเช็คพิพาทเพื่อใช้เงินนั้นได้สิ้นผลผูกพันไปก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว คดีจึงเลิกกันตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 ดังนั้น สิทธิของโจทก์ในการนำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (3)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๐๐/๒๕๓๖ ผู้เสียหายและจำเลยได้ทำบันทึกกันไว้ว่า ถ้าจำเลยนำเงินมาคืนผู้เสียหายภายในกำหนด ก็จะไม่เอาเรื่องทั้งทางคดีแพ่งและคดีอาญา มิใช่เป็นการยอมความโดยสิ้นเชิง หากแต่เป็นการยอมความโดยมีเงื่อนไข การยอมความในกรณีเช่นนี้จะมีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปต่อเมื่อจำเลยใช้เงินคืนผู้เสียหายแล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๔๑๒/๒๕๔๗ บันทึกเงื่อนไขการชำระหนี้ที่จำเลยตกลงยินยอมผ่อนชำระหนี้ตามเช็คพิพาทกับหนี้ในคดีอื่นอีกพร้อมดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ หากจำเลยปฏิบัติการชำระหนี้ตามบันทึกครบถ้วน โจทก์จะถอนฟ้องคดีนี้และคดีอื่นทั้งหมด หากจำเลยผิดเงื่อนไขยินยอมให้ยกคดีนี้ขึ้นพิจารณาต่อไปตามที่โจทก์และจำเลยทั้งสองตกลงกันนั้น เป็นเพียงข้อตกลงที่จำเลยทั้งสองจะชดใช้เงินของโจทก์ที่ยังได้รับชำระหนี้ไม่ครบถ้วน ไม่มีข้อความตอนใดแสดงว่าโจทก์ตกลงเลิกหรือระงับการดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยทั้งสอง ข้อตกลงดังกล่าวเป็นเพียงบันทึกที่จะชดใช้ค่าเสียหายในทางแพ่ง มิใช่การยอมความอันมีผลทำให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาของโจทก์ต้องระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๒) คดีจึงยังไม่เลิกกัน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๗๗/๒๕๔๘ ในระหว่างการพิจารณาคดีโจทก์และจำเลยทั้งสองได้ทำบันทึกเงื่อนไขการชำระหนี้ว่า จำเลยทั้งสองยินยอมผ่อนชำระต้นเงินตามเช็คที่โจทก์นำมาฟ้องในคดีนี้และในคดีอื่นอีกรวม ๗ คดี โดยตกลงผ่อนชำระเป็นงวดๆ รวม ๔๗ งวด พร้อมชำระดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงินตามเช็คแต่ละฉบับ โดยผ่อนชำระ ๔ งวด และโจทก์จะจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์บรรทุกให้แก่จำเลยที่ ๑ เมื่อจำเลยทั้งสองชำระดอกเบี้ยในแต่ละงวด หากจำเลยทั้งสองปฏิบัติตามบันทึกนี้ครบถ้วนแล้วโจทก์จะถอนฟ้องคดีนี้และคดีอื่นๆ เป็นคดีไป แต่หากจำเลยทั้งสองผิดเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง จำเลยทั้งสองยินยอมให้โจทก์แถลงต่อศาลเพื่อยกคดีที่จำเลยทั้งสองยังไม่ชำระเงินตามเช็คให้แก่โจทก์ขึ้นพิจารณาเป็นคดีต่อไป เป็นข้อตกลงในการผ่อนชำระหนี้ตามเช็คที่โจทก์นำมาฟ้องในแต่ละคดีเท่านั้น โดยจำเลยทั้งสองจะต้องผ่อนชำระหนี้ตามเช็คพร้อมดอกเบี้ยในแต่ละคดีจนครบจำนวนตามที่ตกลงกันดังกล่าว โจทก์จึงจะถือเป็นการระงับคดีอาญาแต่ละคดีอันเป็นเงื่อนไขที่โจทก์จะปฏิบัติในภายหน้า และตามบันทึกเงื่อนไขการชำระหนี้ดังกล่าวก็ไม่มีข้อความตอนใดแสดงว่า โจทก์ตกลงระงับข้อพิพาทหรือสละสิทธิในการดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยทั้งสองทันทีแต่อย่างใด จึงไม่มีผลเป็นการยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ยังไม่ระงับไปตาม ปวิอ. มาตรา ๓๙ (๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๑๙๓-๔๑๙๔/๒๕๖๒ ตามบันทึกข้อตกลงมีใจความสำคัญว่า ข้อตกลงกันครั้งนี้มีสาเหตุสืบเนื่องจากโจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีอาญาในข้อหาหรือฐานความผิดตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค มีเงื่อนไขว่า จำเลยทั้งสองตกลงยินยอมจ่ายเงินตามเช็คทั้ง 2 คดี ให้แก่โจทก์ โดยแบ่งชำระเป็น 4 งวด หากจำเลยที่ 2 ชำระเงินครบถ้วนแล้ว โจทก์จะขอถอนฟ้องทั้ง 2 คดี นี้ต่อไป เห็นได้ว่าข้อตกลงดังกล่าวเป็นข้อตกลงในการผ่อนชำระหนี้ตามเช็คที่โจทก์นำมาฟ้องในแต่ละคดีเท่านั้น โดยจำเลยทั้งสองจะต้องผ่อนชำระหนี้ตามเช็คในแต่ละงวดอันเป็นเงื่อนไขที่โจทก์จะปฏิบัติในภายหน้า และตามบันทึกเงื่อนไขการชำระหนี้ดังกล่าวก็ไม่มีข้อความตอนใดแสดงว่าโจทก์ตกลงระงับข้อพิพาทหรือสละสิทธิในการดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยทั้งสองทันทีแต่อย่างใด จึงไม่มีผลเป็นการยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ยังไม่ระงับตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2) เมื่อจำเลยทั้งสองไม่ผ่อนชำระหนี้ให้แก่โจทก์ตามข้อตกลงดังกล่าว หนี้ที่ได้ออกเช็คเพื่อชำระหนี้นั้นย่อมไม่สิ้นผลผูกพันตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๓๘/๒๕๓๑ จำเลยกระทำอนาจาร ผู้เสียหายแล้วพูดขอโทษอย่าให้ผู้เสียหายเอาเรื่อง ผู้เสียหายว่าแล้วกันไปแต่อย่าพูดให้เสียหาย การที่ผู้เสียหายพูดกับจำเลยดังกล่าวเป็นการอภัยแก่จำเลยเมื่อจำเลยได้ขอโทษผู้เสียหายแล้ว โดยมีเงื่อนไขว่า จำเลยจะไม่ไปพูดให้ผู้เสียหายได้รับความเสียหาย ยังไม่ถือว่าเป็นการยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมายเพราะผู้เสียหายมิได้พูดว่าจะไม่ดำเนินคดีกับจำเลยตลอดไปแต่ผู้เสียหายจะไม่ดำเนินคดีกับจำเลยต่อเมื่อจำเลยไม่พูดให้เสียหายดังนั้นสิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมไม่ระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๑๖/๒๕๐๐(ประชุมใหญ่) บุกรุกนาครั้งหนึ่ง ผู้เสียหายแจ้งต่อผู้ใหญ่บ้านผู้บุกรุกรับว่าจะไม่ทำนานั้นต่อไป ผู้เสียหายจึงว่าถ้าแกหยุดก็ไม่เอาเรื่อง ต่อมาเดือนเศษผู้บุกรุกเข้าทำนาอีก ผู้เสียหายอาจร้องทุกข์ได้อีก และการที่ผู้เสียหายไม่เอาเรื่องสำหรับครั้งแรกก็เพียงแต่ให้รอการดำเนินคดี ไม่ทำให้ความผิดครั้งแรกสิ้นไป แม้ไม่ฟ้องถึงการกระทำผิดครั้งหลัง ศาลก็ลงโทษถึงการบุกรุกครั้งแรกได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๐๓/๒๕๕๕ สัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์ร่วมกับจำเลยมีใจความว่า จำเลยยอมรับว่าเป็นหนี้ผู้เสียหาย ผู้เสียหายและจำเลยตกลงชำระหนี้กันเป็นงวดๆ โดยผู้เสียหายไม่คิดดอกเบี้ย เมื่อจำเลยชำระหนี้ทั้งหมดแล้ว ผู้เสียหายตกลงว่าจำถอนคำร้องทุกข์ให้ หากจำเลยไม่ปฏิบัติตามสัญญานี้ ผู้เสียหายขอดำเนินการสืบพยานทันที เห็นได้ว่าเป็นข้อตกลงในการผ่อนชำระหนี้ที่จำเลยฉ้อโกงโจทก์ร่วมและผู้เสียหายที่ ๒ เท่านั้น โดยจำเลยจะต้องผ่อนชำระหนี้ที่ฉ้อโกงโจทก์ร่วมและผู้เสียหายที่ ๒ จนครบก่อนโจทก์ร่วมจึงจะถอนคำร้องทุกข์อันเป็นเงื่อนไขที่โจทก์ร่วมจะปฏิบัติในภายหน้า และตามสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวไม่มีข้อความตอนใดแสดงว่าโจทก์ร่วมตกลงระงับข้อพิพาทหรือสละสิทธิในการดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยทันที จึงไม่มีผลเป็นการยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ยังไม่ระงับตาม ปวิอ มาตรา ๓๙ (๒)

 ตามรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีพนักงานสอบสวนบันทึกว่า น. ภรรยาของจำเลยซึ่งถูกกล่าวหาว่าข่มขืนกระทำชำเราผู้เสียหายได้มาสถานีตำรวจเพื่อตกลงยอมความในคดีข่มขืนกระทำชำเราโดยได้มอบเงินให้แก่ผู้เสียหายวันนี้ 30,000 บาท จะจ่ายกันภายใน 2 เดือน หลังจากขายบ้านได้แล้วจึงได้บันทึกไว้เป็นหลักฐาน หมายเหตุ จ่ายเงินครบ 60,000บาท ผู้เสียหายจะถอนแจ้งความ ไม่มีข้อความใดแสดงว่าผู้เสียหายตกลงสละสิทธิในการดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยในทันที แต่กลับมีเงื่อนไขให้จำเลยต้องชำระเงินให้ครบ 60,000 บาท เสียก่อน ผู้เสียหายจึงจะถอนคำร้องทุกข์ แสดงให้เห็นว่าในระหว่างนั้นผู้เสียหายยังติดใจที่จะดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยอยู่ แม้ก่อนครบกำหนด 2 เดือน จำเลยโทรศัพท์ไปหาพนักงานสอบสวนบอกว่ามีเงินพร้อมที่จะชำระแล้ว ต่อมาพนักงานสอบสวนโทรศัพท์บอกจำเลยว่าผู้เสียหายไม่ยอมรับเงินและจะดำเนินคดีแก่จำเลย จะถือว่าผู้เสียหายเป็นฝ่ายผิดข้อตกลงยอมความไม่ได้เพราะยังอยู่ในระหว่างที่ผู้เสียหายติดใจที่จะดำเนินคดีอาญาแก่จำเลย ทั้งการยอมความหรือไม่เป็นสิทธิของผู้เสียหาย การที่จำเลยจะชำระเงินอีก 30,000 บาท ให้แก่ผู้เสียหาย แต่ผู้เสียหายไม่รับก็เป็นเพียงข้อที่แสดงว่าจำเลยมิได้ผิดนัดเท่านั้น ข้อตกลงดังกล่าวหามีผลเป็นการยอมความอันทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตาม ป.วิ.อ.

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๕๙/๒๕๖๒ เมื่อปรากฏหลักฐานตามเอกสารแนบท้ายคำแก้อุทธรณ์ของจำเลยซึ่งโจทก์มิได้โต้แย้งคัดค้านว่าภายหลังจากที่จำเลยกระทำความผิด จำเลยกราบขอขมาผู้เสียหายทั้งสามต่อหน้าผู้เสียหายที่ 1 และที่ 2 ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและปลัดหมู่บ้าน โดยผู้เสียหายที่ 1 และที่ 2 ให้อภัยจำเลยและไม่ติดใจดำเนินคดีแก่จำเลย ถือเป็นกรณีที่ผู้เสียหายที่ 1 และที่ 2 ซึ่งเป็นบิดามารดาของผู้เสียหายที่ 3 ได้ยินยอมแทนผู้เสียหายที่ 3 ซึ่งเป็นผู้เยาว์แล้ว อันเป็นการยอมความกันตามกฎหมาย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 3 (5) และมาตรา 5 (1) เมื่อความผิดฐานพาผู้อื่นไปเพื่อการอนาจารโดยใช้กำลังประทุษร้ายตาม ป.อ. มาตรา 284 วรรคแรก (เดิม) เป็นความผิดอันยอมความได้ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดฐานดังกล่าวจึงระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๑๖๖/๒๕๓๘ การที่ผู้เสียหายยอมรับเช็คจำนวน ๒๕ ฉบับจากจำเลยที่ ๑ แทนเช็คพิพาท แม้ในขณะรับเช็คดังกล่าวผู้เสียหายยังไม่คืนเช็คพิพาทแก่จำเลยแต่มีการทำบันทึกไว้ว่า "เช็คชุดเก่ายังไม่ได้คืน" ทั้งปรากฏว่าผู้เสียหายได้นำเช็คที่จำเลยออกให้ใหม่บางฉบับที่ถึงกำหนดไปเรียกเก็บเงิน แสดงว่าผู้เสียหายเจตนาเข้าถือสิทธิตามเช็คดังกล่าวแล้ว ย่อมเป็นการสละสิทธิในเช็คพิพาทรวมทั้งสิทธิที่จะดำเนินคดีอาญากับจำเลย ถือได้ว่าเป็นการยอมความ สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องย่อมเป็นอันระงับสิ้นไป

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๘๘-๒๘๘๙/๒๕๔๘ โจทก์ร่วมยอมรับเช็คจำนวน ๕ ฉบับ เพื่อแลกเปลี่ยนกับเช็คพิพาทจำนวน ๒ ฉบับ แม้จะยังไม่ยอมคืนเช็คพิพาททั้งสองฉบับให้แก่จำเลยในขณะรับเช็ค ๕ ฉบับ แต่การที่โจทก์ร่วมนำเช็คพิพาททั้งห้าฉบับไปเรียกเก็บเงินแล้วแสดงว่าโจทก์ร่วมเข้าถือสิทธิตามเช็คดังกล่าวและสละสิทธิไม่ยึดถือสิทธิใดๆที่มีอยู่ในเช็คพิพาททั้งสองฉบับอีกต่อไป รวมทั้งสิทธิที่จะดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยด้วย ข้อตกลงแลกเปลี่ยนเช็คดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการยอมความกัน ทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องสำหรับเช็คพิพาททั้งสองฉบับระงับไปตาม ปวิอ. มาตรา ๓๙ (๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๐/๒๕๐๘ จำเลยหลอกลวงผู้เยาว์อายุ ๑๖ ปีว่า คู่รักต้องการพบ ผู้เยาว์หลงเชื่อตามจำเลยไปแล้วถูกจำเลยข่มขืนกระทำชำเรากับหน่วงเหนี่ยวกักขัง โจทก์และภริยาเป็นบิดามารดาของผู้เยาว์รับขมาด้วยเงิน ๒,๐๐๐ บาท โดยยังไม่ได้ตกลงกันเกี่ยวกับความผิดในทางอาญา และยอมรับขมาเพื่อให้ได้ตัวผู้เสียหายกลับคืนมาและเพื่อล้างอายกับเข้าใจว่าบุตรของตนตามเขาไป ดังนี้ เป็นเรื่องตกลงกันในทางแพ่งไม่เกี่ยวกับความผิดในทางอาญา จึงถือไม่ได้ว่ามีการยอมความกันถูกต้องตามกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๐๐/๒๕๔๓ โจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีแพ่งเรียกให้จำเลยชำระเงินตามเช็คพิพาท และฟ้องเป็นคดีอาญาขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ ต่อมาโจทก์จำเลยได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันในคดีแพ่ง โดยมีข้อความระบุว่าไม่ถือว่าได้ตกลงยอมความในคดีอาญา หากจำเลยไม่ชำระหนี้ตามสัญญานี้โจทก์ยังประสงค์ที่จะดำเนินคดีอาญากับจำเลยจนถึงที่สุด ดังนี้ ผลของสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งย่อมทำให้โจทก์มีสิทธิที่จะเรียกให้จำเลยชำระหนี้แก่ตนตามสัญญาประนีประนอมยอมความเท่านั้น หนี้ที่จำเลยออกเช็คพิพาทเพื่อใช้เงินจึงเป็นอันสิ้นผลผูกพันและเมื่อสิ้นผลผูกพันไปก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีอาญา คดีจึงเป็นอันเลิกกัน สิทธิของโจทก์ในการนำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปด้วย และสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปนี้ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย ไม่ใช่เรื่องที่คู่สัญญาจะทำสัญญาหรือตกลงกันไม่ให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปได้ ข้อตกลงในสัญญาประนีประนอมยอมความที่ระบุไม่ให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไป จึงมีวัตถุประสงค์ขัดต่อกฎหมายโดยชัดแจ้งและตกเป็นโมฆะ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๘๒/๒๕๖๓ การที่โจทก์ฟ้องจำเลยให้ชดใช้เงินตามมูลหนี้ตามเช็คพิพาททั้ง 2 ฉบับ ต่อมาโจทก์และจำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลมีคำพิพากษาตามยอม คดีถึงที่สุด ผลของสัญญาประนีประนอมยอมความย่อมทำให้สิทธิของโจทก์ที่จะเรียกร้องให้จำเลยชำระเงินตามมูลหนี้ในเช็คพิพาททั้ง 2 ฉบับเป็นอันระงับสิ้นไปตาม ป.พ.พ. มาตรา 852 โจทก์คงมีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้แก่ตนตามสัญญาประนีประนอมยอมความเท่านั้น แม้จำเลยจะไม่ชำระหนี้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น โจทก์ก็ไม่มีสิทธิที่จะเรียกร้องให้จำเลยรับผิดในมูลหนี้ตามเช็คพิพาททั้ง 2 ฉบับได้อีก ดังนั้นหนี้ที่จำเลยได้ออกเช็คพิพาททั้ง 2 ฉบับ เพื่อใช้เงินนั้น จึงเป็นอันสิ้นผลผูกพันไปก่อนที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด คดีจึงเป็นอันเลิกกันตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 ถึงแม้ในสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวจะระบุเป็นข้อยกเว้นว่า การทำสัญญาประนีประนอมยอมความนี้ไม่ถือว่าเป็นการแปลงหนี้ใหม่หรือยอมความ และไม่เป็นเหตุให้คดีอาญาต้องเลิกกันจนกว่าจำเลยจะได้ชำระหนี้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความนี้ครบถ้วน หากจำเลยผิดนัดชำระหนี้งวดใดงวดหนึ่งให้โจทก์มีสิทธิหยิบยกคดีดังกล่าวขึ้นว่ากล่าวได้ทันที แต่ข้อตกลงดังกล่าวนั้นมีวัตถุประสงค์ขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมายโดยชัดแจ้ง จึงตกเป็นโมฆะตาม ป.พ.พ. มาตรา 150 และข้อตกลงดังกล่าวสามารถแยกออกต่างหากจากข้อตกลงตามสัญญาประนีประนอมยอมความในข้ออื่นได้ จึงไม่ทำให้สัญญาประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งดังกล่าวตกเป็นโมฆะทั้งหมด ทั้งนี้ตามมาตรา 173 แห่ง ป.พ.พ.

 ข้อตกลง ระหว่างโจทก์และจำเลยทั้งสองตามรายงานกระบวนพิจารณาของศาลแพ่งกรุงเทพใต้มีข้อความว่า โจทก์ตกลงให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินจำนวน 120,000,000 บาท แก่โจทก์ โดยให้ชำระเป็นระยะเวลา 15 งวด เริ่มงวดแรกในวันที่ 30 สิงหาคม 2557 ส่วนงวดถัดไปให้ชำระในวันที่ 30 ของทุกเดือนถัดไปจนกว่าจะครบ 15 งวด โดยในงวดที่ 1 โจทก์ตกลงให้จำเลยทั้งสองชำระเงินเป็นจำนวนไม่ต่ำกว่า 5,000,000 บาท ส่วนงวดที่ 2 ถึงงวดที่ 6 ให้ชำระไม่ต่ำกว่า 3,000,000 บาท แต่ทั้งนี้ในการชำระงวดที่ 1 ถึงงวดที่ 6 จำเลยทั้งสองต้องชำระให้โจทก์รวมไม่ต่ำกว่า 30,000,000 บาท ส่วนงวดที่ 7 ถึงงวดที่ 15 โจทก์ตกลงให้จำเลยทั้งสองชำระเป็นเงินไม่ต่ำกว่างวดละ 10,000,000 บาท และทนายโจทก์แถลงเพิ่มเติมว่า ข้อตกลงดังกล่าวนี้คู่ความทั้งสองฝ่ายจะยังไม่ทำสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีนี้ในวันนี้ เนื่องจากโจทก์ได้ฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คอันมีมูลคดีหลักมาจากคดีเรื่องนี้ที่ศาลแขวงพระนครใต้ 3 เรื่อง หากทำสัญญาประนีประนอมยอมความไปในคดีนี้ ฝ่ายโจทก์กลัวว่าจะทำให้คดีเช็คทั้ง 3 เรื่อง ระงับสิ้นไป ข้อตกลงดังกล่าวเป็นเพียงข้อตกลงในการผ่อนชำระหนี้ตามเช็คเท่านั้น ซึ่งไม่มีความตอนใดแสดงว่าโจทก์ตกลงสละสิทธิในการดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยทั้งสองในทันที ทั้งตามคำพิพากษาศาลแพ่งกรุงเทพใต้ก็มิใช่คำพิพากษาที่พิพากษาเป็นไปตามข้อตกลงตามรายงานกระบวนพิจารณาดังกล่าว จึงไม่เป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ ไม่ทำให้มูลหนี้ตามเช็คในคดีนี้ระงับไปแล้วเกิดหนี้ใหม่ ทั้งไม่มีการเปลี่ยนสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้จึงไม่ใช่เป็นการแปลงหนี้ใหม่อันจะทำให้หนี้เดิมระงับไปแต่อย่างใด เช็คพิพาทจึงยังไม่สิ้นผลผูกพันตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 คดีจึงไม่เลิกกัน สิทธิของโจทก์ในการนำคดีอาญามาฟ้องจึงไม่ระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๙๙๙/๒๕๖๒ จำเลยนำเงินตามจำนวนในเช็คพิพาทวางต่อศาลชั้นต้นเพื่อชำระหนี้ แต่มิได้ชำระดอกเบี้ยด้วย หนี้ที่จำเลยออกเช็คพิพาทเพื่อใช้เงินนั้นจึงยังไม่ได้รับชำระครบถ้วนสิ้นเชิงตาม ป.พ.พ. มาตรา 224 วรรคหนึ่ง และมาตรา 214 หนี้ดังกล่าวจึงยังไม่สิ้นผลผูกพันไปก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด ซึ่งจะถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่ง พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 และทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (3) ไม่ได้

จำเลยทั้งสองนำเงินเต็มตามจำนวนที่สั่งจ่ายในเช็คพิพาทมาวางศาลเพื่อชำระหนี้แก่โจทก์ และศาลชั้นต้นได้นัดพร้อมเพื่อสอบถามคู่ความทั้งสองฝ่าย โดยปรากฏตามรายงานกระบวนพิจารณาว่า ในวันนัดพร้อมทนายโจทก์แถลงต่อศาลชั้นต้นว่า ฝ่ายโจทก์ไม่ประสงค์จะรับเงินดังกล่าวเนื่องจากไม่ได้ทำให้หนี้ตามเช็คพิพาทสิ้นผลไป ประกอบยังมีคดีพิพาทกันอีกหลายเรื่อง ไม่ประสงค์จะยอมความกันในคดีนี้ โดยทนายโจทก์มิได้โต้แย้งว่า การที่จำเลยทั้งสองนำเงินมาวางศาลเพื่อชำระหนี้แก่โจทก์นั้น ไม่ทำให้หนี้ตามเช็คพิพาทสิ้นผลผูกพันเพราะเหตุใด ข้ออ้างที่ว่ายังมีคดีพิพาทกันอีกหลายเรื่อง โจทก์ไม่อาจยกขึ้นอ้างได้เพราะไม่เกี่ยวข้องกับมูลหนี้ตามเช็คพิพาทในคดีนี้ พฤติการณ์การวางเงินของจำเลยทั้งสองดังกล่าว ถือได้ว่าจำเลยทั้งสองได้กระทำการเพื่อชำระหนี้ตามฟ้องแก่โจทก์อันทำให้หนี้ตามเช็คพิพาทสิ้นผลผูกพันไปก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว คดีจึงเลิกกันตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๙๒/๒๕๖๓ เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว โจทก์จะถอนฟ้องไม่ได้ แม้จำเลยจะใช้เงินตามเช็คให้แก่โจทก์จนครบถ้วนแล้ว แต่เป็นการใช้เงินภายหลังวันที่คำพิพากษาถึงที่สุด คดีอาญาจึงไม่เลิกกัน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๘๐/๒๕๓๑ คำสั่งของบุคคลซึ่งมิได้เป็นผู้บังคับบัญชาที่ได้มอบหมายงานให้จำเลยปฏิบัติ เป็นคำสั่งที่ออกโดยไม่มีอำนาจ จำเลยจึงไม่เป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจกระทำการตามคำสั่งนั้น การที่จำเลยรับเงินค่าดูดสิ่งปฏิกูลของเทศบาลซึ่งมิใช่หน้าที่ของจำเลยแล้วเบียดบังไว้จึงไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗,๑๕๗ และ ๑๖๑ แต่เป็นความผิดฐานยักยอกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ แม้ต่อมาจำเลยจะได้นำเงินจำนวนที่ยักยอกไปดังกล่าวมาชดใช้คืนแก่เทศบาลก็ตาม ก็เป็นเพียงการกระทำเพื่อบรรเทาความเสียหายเท่านั้น เมื่อไม่ปรากฏว่าเทศบาลซึ่งเป็นผู้เสียหายตกลงให้ระงับข้อพิพาทหรือสละสิทธิในการดำเนินคดีอาญากับจำเลยเช่นนี้ ย่อมถือไม่ได้ว่า เป็นการยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมายที่จะทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๗๕/๒๕๔๕ ฎีกาของจำเลยกล่าวแต่เพียงว่า จำเลยใช้เงินคืนแก่ผู้เสียหายเพื่อแลกกับอิสรภาพ เมื่อผู้เสียหายยอมรับเงินคืนจากจำเลย ย่อมเชื่อหรือสันนิษฐานได้ว่าผู้เสียหายไม่ติดใจเอาความกับจำเลยเท่านั้น จำเลยมิได้อ้างว่าผู้เสียหายไม่ติดใจเอาความกับจำเลย ทั้งผู้เสียหายก็เบิกความว่า ยังติดใจดำเนินคดีแก่จำเลยอยู่เพราะเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี อันเป็นการยืนยันว่าผู้เสียหายไม่ได้ยอมความกับจำเลย สิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดฐานฉ้อโกงจึงไม่ระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๘๔/๒๕๔๗ จากข้อความที่ปรากฏในเอกสารได้ความแต่เพียงว่า เงินค่าราคาสินค้าที่จำเลยรับมาจากลูกค้าแล้วไม่ส่งมอบให้แก่ผู้เสียหายมีจำนวน ๙๔,๗๒๙ บาท จำเลยจะนำมาส่งคืนให้ผู้เสียหายในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ เท่านั้น ไม่ปรากฏข้อความหรือพฤติการณ์ใดเลยว่า ผู้เสียหายได้ตกลงยินยอมที่จะไม่ดำเนินคดีทางอาญาเกี่ยวกับความผิดฐานยักยอกทรัพย์ที่จำเลยกระทำขึ้นให้ระงับหรือเลิกกันไป สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์จึงยังไม่ระงับไป

มูลหนี้ตามเช็คในคดีนี้เป็นเรื่องที่จำเลยออกเช็คพิพาทสั่งจ่ายเงิน 1,200,000 บาท เพื่อชำระหนี้กู้ยืม หลังจากธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงิน จำเลยจึงได้ชำระเงินสด 300,000 บาท และนำเช็ค 3 ฉบับ ฉบับละ 75,000 บาท ไปมอบให้แก่โจทก์ ต่อมาโจทก์นำเช็คทั้งสามฉบับเรียกเก็บเงินและได้รับเงินตามเช็คทั้งสามฉบับครบถ้วนแล้ว โดยโจทก์ได้รับการชำระหนี้จากจำเลยในส่วนนี้เพียง 525,000 บาท จำเลยยังคงต้องชำระหนี้ที่กู้ยืมส่วนที่เหลืออีก 675,000 บาท โจทก์จึงมาฟ้องเป็นคดีนี้ อันแสดงให้เห็นได้ว่าโจทก์ยังประสงค์จะบังคับตามเช็คพิพาทต่อไป ซึ่งการที่โจทก์รับเงินสดและเช็คทั้งสามฉบับที่จำเลยนำไปมอบให้โจทก์หลังธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงินก็ไม่ได้มีข้อตกลงว่าโจทก์ไม่ประสงค์เรียกร้องหนี้ที่ยังไม่ได้รับชำระหรือไม่ติดใจเรียกร้องหนี้ตามเช็คพิพาทต่อไป กรณีจึงไม่เป็นการยอมความกัน อันทำให้สิทธิที่จะดำเนินคดีอาญาของโจทก์ระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๔๙๙/๒๕๕๗ การที่โจทก์รับชำระหนี้จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท จากจำเลยทั้งสามเป็นการผ่อนผันการชำระหนี้ตามเช็คให้จำเลยทั้งสามเท่านั้น เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า โจทก์ตกลงสละสิทธิในการดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยทั้งสามในทันทีจึงไม่เป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ ไม่ทำให้มูลหนี้ดิมตามเช็คระงับไปแล้วเกิดหนี้ใหม่ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ที่จำเลยที่ ๓ ชำระหนี้ตามเช็คเป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่โจทก์บางส่วนจนโจทก์ถอนฟ้องตามคำร้องฉบับลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๕ ก็เป็นเรื่องระหว่างโจทก์และจำเลยที่ ๓ เท่านั้น ทั้งคำร้องระบุว่าโจทก์ยังประสงค์จะดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๒ ต่อไป แสดงว่าโจทก์ยังไม่สละสิทธิดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยที่ ๒ ดังนี้ หนี้ที่จำเลยทั้งสามออกเช็คเพื่อใช้เงินนั้นจึงยังไม่สิ้นผลผูกพันตาม พรบ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๗ คดีจึงไม่เลิกกัน สิทธิของโจทก์ในการนำคดีอาญามาฟ้องจึงไม่ระงับไปตาม ปวิอ. มาตรา ๓๙ (๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๔๙/๒๕๑๗ จำเลยจ่ายเช็คชำระหนี้ค่าซื้อเป็ดให้โจทก์เป็นเงิน ๑๔,๑๐๗ บาท แต่เบิกเงินไม่ได้ โจทก์จึงฟ้องให้ลงโทษจำเลยตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค ต่อมาจำเลยได้นำเช็คจำนวนเงิน ๑๓,๐๐๐ บาท มาชำระหนี้ค่าเป็ดให้โจทก์ แต่หนี้ที่ค้างอยู่อีก ๑,๑๐๗ บาท นั้น จำเลยยังไม่ได้ชำระและโจทก์ไม่คืนเช็คฉบับแรกให้จำเลย แสดงว่าโจทก์ไม่ประสงค์จะให้คดีอาญาระงับ ยังถือไม่ได้ว่าได้มีการยอมความกัน อันจะทำให้สิทธิที่จะดำเนินเป็นอาญาของโจทก์ระงับไป

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๒๔๗/๒๕๔๕ หลังจากที่จำเลยเป็นหนี้ค่าทองรูปพรรณและออกเช็คพิพาทเพื่อชำระหนี้ให้โจทก์แล้ว ย.ภริยาโจทก์และจำเลยได้ตกลงกันทำหนังสือสัญญากู้ขึ้นมีเนื้อความว่า จำเลยได้กู้ยืมเงินภริยาโจทก์ไปจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท จะใช้คืนให้ภายใน ๖ เดือน นับจากวันทำสัญญา โดยภริยาโจทก์ลงชื่อเป็นผู้ให้กู้และจำเลยลงชื่อเป็นผู้กู้ เป็นกรณีที่โจทก์ยินยอมให้นำมูลหนี้ตามเช็คพิพาทมาเปลี่ยนเป็นมูลหนี้กู้ยืมระหว่างจำเลยกับภริยาโจทก์ สัญญากู้ดังกล่าวจึงเป็นการตกลงทำสัญญาแปลงหนี้ใหม่โดยเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ สิทธิเรียกร้องของโจทก์ที่มีอยู่เดิมย่อมระงับสิ้นไป แม้ว่าจำเลยไม่เคยชำระเงินตามสัญญากู้แต่อย่างใดก็หามีผลทำให้การแปลงหนี้ใหม่ดังกล่าวเสียไปไม่ มูลหนี้ที่จำเลยได้ออกเช็คพิพาทเพื่อใช้เงินนั้น จึงสิ้นผลผูกพันไปก่อนที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด คดีเป็นอันเลิกกัน ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ มาตรา ๗ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามป.วิ.อ. มาตรา ๓๙

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๕๗๔/๒๕๕๙ จำเลยที่ 2 ผู้มีอำนาจกระทำแทนบริษัทจำเลยที่ 1 ซึ่งถูกฟ้องเป็นคดีอาญาว่าร่วมกันกระทำความผิดกับจำเลยที่ 1 ในข้อหาความผิดต่อ พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 ทำความตกลงกับโจทก์ว่ายอมยกที่ดินให้โจทก์และจะนำอาคารชุดไปจำนองธนาคาร หากได้เงินมาเท่าใด จำเลยที่ 2 ยินยอมหักให้โจทก์ครึ่งหนึ่งเพื่อใช้หนี้บางส่วนที่เป็นหนี้ในคดีเช็คอีกคดีหนึ่ง และในคดีนี้ จำเลยที่ 2 ขอถอนฟ้องตามคำร้องที่ยื่นไว้ โจทก์ไม่ค้านและนำไปสู่การถอนฟ้องคดีอาญาที่จำเลยทั้งสองถูกโจทก์ฟ้องต้อง ถือว่าจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ 1 อยู่แล้วทำความตกลงกับโจทก์ในนามของจำเลยที่ 1 ด้วย ข้อตกลงนี้เป็นการเปลี่ยนตัวลูกหนี้จากจำเลยที่ 1 มาเป็นจำเลยที่ 2 และเปลี่ยนสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้จากการชำระหนี้ด้วยเงินมาเป็นการชำระหนี้อย่างอื่นแทนด้วย จึงเป็นการแปลงหนี้ใหม่ตาม ป.พ.พ. มาตรา 349, 350 ซึ่งโจทก์ชอบที่จะฟ้องบังคับคดีให้เป็นไปตามหนี้ใหม่ มีผลให้หนี้เดิมตามสัญญากู้และเช็คเป็นอันระงับสิ้นไป

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๙/๒๕๔๕ แม้สัญญากู้เงินซึ่งเป็นมูลหนี้ที่ออกเช็คพิพาทที่โจทก์นำมาฟ้องจำเลยทั้งสามจะรวมอยู่ในกลุ่มสินทรัพย์ของโจทก์ซึ่งถูกองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงินเข้าควบคุมกิจการและได้ขายให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ก. ไปแล้วก็ตาม แต่ก็เป็นเพียงการโอนสิทธิเรียกร้องมูลหนี้ที่ออกเช็คที่ถูกบังคับโอน ตาม พ.ร.ก.การปฏิรูประบบสถาบันการเงินฯ มาตรา ๒๗ ไม่ทำให้จำเลยที่ ๑ หลุดพ้นจากมูลหนี้ที่ออกเช็คพิพาทแต่อย่างใดจนกว่าจะได้มีการใช้เงิน เมื่อจำเลยทั้งสามยังมิได้ชำระเงินตามสัญญากู้เงินอันเป็นมูลหนี้ที่ออกเช็คดังกล่าว มูลหนี้ตามสัญญากู้เงินยังไม่สิ้นผลผูกพัน ทั้งนี้ไม่ต้องคำนึงว่าโจทก์จะสามารถดำเนินกิจการและรับชำระหนี้จากลูกหนี้ได้หรือไม่ คดีจึงไม่เลิกกันตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค มาตรา ๗ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยังไม่ระงับไปตามป.วิ.อ. มาตรา ๓๙

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๓๙/๒๕๖๓ การที่จำเลยนำเงินมาชำระให้แก่โจทก์ทั้งสองภายหลังจากที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วนั้น ไม่ได้อยู่ในข้อตกลงระหว่างจำเลยกับโจทก์ทั้งสอง เพราะโจทก์ทั้งสองประสงค์จะให้จำเลยชำระเงินที่เหลือทั้งหมดภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2560 แต่จำเลยไม่ชำระจนกระทั่งโจทก์ทั้งสองแถลงต่อศาลขอให้อ่านคำพิพากษา ไม่ได้ตกลงยินยอมให้จำเลยผ่อนชำระหนี้ต่อไปโดยไม่มีกำหนดเวลา พฤติการณ์ที่จำเลยนำเงินมาชำระจนครบถ้วนเป็นเพียงการชำระหนี้เพื่อบรรเทาความเสียหายในทางแพ่งให้แก่โจทก์ทั้งสองเท่านั้น ถือไม่ได้ว่าเป็นการยอมความกันอันจะทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ทั้งสองระงับไปไม่ ทั้งไม่ปรากฏว่าโจทก์ทั้งสองยื่นคำร้องขอถอนฟ้องคดีจำเลยต่อศาล ดังนั้นสิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์จึงไม่ระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๕๗/๒๕๔๐ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓,๓๖๒,๓๖๕ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดฐานบุกรุก ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๕(๓)อันเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน จำเลยอุทธรณ์ หากตราบใดที่ยังไม่มีคำพิพากษาศาลสูงเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาศาลชั้นต้น ก็ต้องถือว่าจำเลยมีความผิดตามมาตรา ๓๖๕(๓) อันเป็นคดีความผิดอาญาแผ่นดิน มิใช่เป็นคดีความผิดต่อส่วนตัว โจทก์หามีสิทธิขอถอนฟ้องจำเลยในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ไม่ ที่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งไม่อนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องจำเลยนั้นชอบแล้ว แต่ต่อมาภายหลังเมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๒ อันเป็นความผิดต่อส่วนตัวและยังไม่มีคำพิพากษาศาลสูงเปลี่ยนแปลงแก้ไข ก็ต้องถือว่าคดีนี้เป็นคดีความผิดต่อส่วนตัว เมื่อคดียังไม่ถึงที่สุดและตามคำร้องขอถอนฟ้องของโจทก์อ้างว่า โจทก์และจำเลยตกลงกันได้ โจทก์จึงไม่ประสงค์จะดำเนินคดีนี้กับจำเลยต่อไป จำเลยไม่คัดค้าน และท้ายคำร้องดังกล่าวได้ลงชื่อจำเลยไว้ด้วย ดังนี้ตามคำร้องขอถอนฟ้องของโจทก์ข้างต้นเป็นการยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องจำเลยย่อมระงับไปตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๖๔๔/๒๕๖๑ จำเลยขอยืมรถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายไปจาก ช. ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิครอบครองตามสัญญาเช่าซื้อ การที่ ช. อนุญาตให้จำเลยขับรถจักรยานยนต์ไปส่ง ส. จึงเป็นการส่งมอบการครอบครองรถจักรยานยนต์ให้จำเลยชั่วคราว ซึ่งจำเลยมีหน้าที่ต้องนำรถจักรยานยนต์ที่ขอยืมไปมาคืน ช. เมื่อจำเลยนำรถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายไปจำนำแก่บุคคลภายนอก จึงเป็นการเบียดบังเอาทรัพย์ของผู้เสียหายเป็นของบุคคลอื่นโดยทุจริตขณะที่จำเลยครอบครองทรัพย์นั้นอันเป็นความผิดฐานยักยอกทรัพย์ตาม ป.อ. มาตรา 352 วรรคแรก การกระทำของจำเลยไม่ใช่ความผิดฐานลักทรัพย์ ที่โจทก์ฎีกาว่าได้ความจาก ส. ว่า จำเลยบอกว่าหลังจากจำเลยได้รถจักรยานยนต์แล้วนำไปขายทันที การขอยืมรถจึงเป็นอุบายที่จะได้รถจักรยานยนต์ไปนั้น ก็เป็นเพียงการคาดคะเนของโจทก์ถึงเจตนารมณ์ของจำเลยซึ่งไม่อาจนำมารับฟังเป็นผลร้ายว่าจำเลยมีเจตนาเอารถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายไปตั้งแต่ต้น เมื่อจำเลยชำระค่าเสียหายแก่ผู้เสียหายเป็นที่พอใจและผู้เสียหายไม่ติดใจดำเนินคดีแก่จำเลยย่อมทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๑๔/๒๕๔๘ คดีนี้มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่า เงินสดของกลางจำนวน ๑๑๖,๖๐๐ บาท เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษของผู้คัดค้านทั้งสองตาม พรบ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฯ และให้ริบเงินสดดังกล่าวตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือไม่ แต่ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๑๘๑๕/๒๕๔๔ ของศาลชั้นต้น คดีก่อน มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่าเงินสดของกลางเป็นทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิดในคดีดังกล่าวที่ต้องริบให้ตกเป็นของแผ่นดินตาม พรบ. ยาเสพติดให้โทษ ฯ และ ปวิอ. หรือไม่ เห็นได้ว่า ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยในคดีอาญาดังกล่าวและคดีตามคำร้องคดีนี้แตกต่างกัน การพิจารณาคดีนี้จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำหรือร้องซ้ำกับคดีอาญาดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๑๖/๒๕๒๕ โจทก์เคยฟ้องจำเลยฐานทำร้ายร่างกายผู้เสียหาย ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยและคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ แม้ต่อมาผู้เสียหายถึงแก่ความตายเพราะบาดแผลที่ถูกจำเลยทำร้าย โจทก์จะฟ้องจำเลยฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนาซึ่งเป็นการกระทำกรรมเดียวกันในขณะมีคดีก่อนอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์อีกไม่ได้ เพราะถือว่าได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว ต้องห้ามตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๙๓/๒๕๒๙ จำเลยบุกรุกที่เกิดเหตุในเวลาเดียวกันกับกระทำอนาจาร การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ดังนี้เมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในข้อหากระทำอนาจารซึ่งจำเลยถูกฟ้องแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องจำเลยในข้อหาบุกรุกก็เป็นอันระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔)

ในคดีก่อนพนักงานอัยการซึ่งเป็นโจทก์บรรยายฟ้องไว้และจำเลยให้การรับสารภาพ ศาลรับฟังข้อเท็จจริงเป็นยุติว่า ในเวลาและสถานที่เกิดเหตุเดียวกันกับคดีนี้ จำเลยกระทำอนาจารนางสาวสำอางค์ โดยใช้กำลังประทุษร้ายกอดรัดตัวนางสาวสำอางค์และใช้กรรไกรจี้บังคับ และแทงเฉี่ยวหน้าอกของนางสาวสำอางค์ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย ทั้งนี้เพื่อให้นางสางสำอางค์ยอมให้จำเลยกระทำชำเรา ศาลพิพากษาลงโทษจำเลยฐานกระทำอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๘ คดีถึงที่สุดแล้ว โจทก์มาฟ้องจำเลยข้อหาพยายามฆ่าโดยใช้กรรไกรแทงนางสาวสำอางค์เป็นคดีนี้ จึงเป็นการกระทำครั้งคราวเดียวกัน ซึ่งจะต้องฟ้องเป็นคดีเดียว ดังนี้ฟ้องของโจทก์จึงต้องห้ามตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๓๙ (๔)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๑๔๗/๒๕๖๒ มีคนร้ายอ้างว่าชื่อ อ. โทรศัพท์สั่งซื้อปลายข้าวและกากถั่วเหลืองจากผู้เสียหายโดยตกลงจะชำระราคาเป็นเงินสด แต่เมื่อผู้เสียหายส่งสินค้าไปตามตกลง จำเลยเป็นผู้รับสินค้าไว้และสั่งจ่ายเช็คจำนวนเงินที่สั่งจ่ายเท่าราคาสินค้าให้แก่ผู้เสียหายแทนชำระเงินสด และต่อมาธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค เป็นข้อเท็จจริงที่แสดงว่าการที่จำเลยกับพวกร่วมกันหลอกลวงสั่งซื้อสินค้าจากโจทก์ร่วมและออกเช็คให้แก่ผู้เสียหายนั้น เป็นการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนตามแผนการที่วางไว้ตั้งแต่ต้น โดยการหลอกลวงให้โจทก์ร่วมส่งสินค้าให้จำนวนมากโดยอาศัยวิธีการออกเช็คชำระค่าสินค้าแทนเงินสด โดยเจตนาที่จะไม่ใช้เงินตามเช็คเป็นส่วนหนึ่งของการหลอกลวง การออกเช็คโดยมีเจตนาไม่ใช้เงินตามเช็คจึงเป็นการกระทำอันเป็นส่วนหนึ่งของการหลอกลวงอันเป็นความผิดฐานฉ้อโกงนั่นเอง โดยต่างมีเจตนาเดียวกันคือเจตนาหลอกลวงให้โจทก์ร่วมส่งสินค้าให้จำเลยกับพวกโดยไม่มีเจตนาชำระราคาสินค้า การกระทำของจำเลยตามฟ้องในความผิดฐานฉ้อโกงจึงเป็นการกระทำกรรมเดียวกันกับความผิดต่อ พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 เมื่อโจทก์เคยดำเนินคดีแก่จำเลยในความผิดต่อ พ.ร.บ.ว่าด้วยความอันเกิดจากการใช้เช็คและศาลพิพากษาลงโทษจำเลยไปแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องจำเลยในความผิดฐานฉ้อโกงตามฟ้องย่อมระงับไปแล้วตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (4)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๗๘/๒๕๓๑ จำเลยรับของโจร ๑๓ รายการ ไว้ในคราวเดียวกัน แม้จะปรากฏว่าทรัพย์ดังกล่าวแต่ละรายการเป็นของผู้เสียหายหลายคนต่างกัน การกระทำของจำเลยก็เป็นความผิดกรรมเดียว การที่โจทก์แยกฟ้องจำเลยเป็นแต่ละคดีตามจำนวนผู้เสียหายรวมทั้งคดีนี้ด้วยนั้น เมื่อได้ความว่าศาลชั้นต้นในคดีอื่นได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดลงโทษจำเลยในความผิดฐานรับของโจรทรัพย์บางรายการที่จำเลยรับมาในคราวเดียวกับคดีนี้แล้ว โจทก์ย่อมไม่มีสิทธิจะนำคดีมาฟ้องขอให้ลงโทษฐานจำเลยฐานรับของโจรคดีนี้อีก เพราะสิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไปตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๔)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๘๘/๒๕๓๗ จำเลยรับของโจรรถจักรยานยนต์ ๒ คัน ไว้ในคราวเดียวกัน การกระทำของจำเลยเป็นความผิดกรรมเดียว การที่โจทก์แยกฟ้องจำเลยเป็นแต่ละคดีตามจำนวนรถจักรยานยนต์เป็น ๒ คดี เมื่อได้ความว่ามีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดลงโทษจำเลยในความผิดฐานรับของโจรรถจักรยานยนต์คันหนึ่งแล้ว โจทก์ย่อมไม่มีสิทธินำคดีมาฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานรับของโจรรถจักรยานยนต์อีกคันหนึ่งเป็นคดีนี้อีก เพราะสิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๔)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๗๒๕/๒๕๖๔ โจทก์เคยฟ้องจำเลยที่ 1 ให้รับผิดฐานร่วมกันลักสังกะสี 42 แผ่น ของ ณ. โดยใช้รถบรรทุกส่วนบุคคล เป็นพยานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำผิดหรือพาทรัพย์นั้นไป หรือเพื่อให้พ้นการจับกุม ซึ่งศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยที่ 1 ไปแล้ว การที่โจทก์มาฟ้องจำเลยที่ 1 ให้รับผิดฐานร่วมกันลักสังกะสี 91 แผ่น ของผู้เสียหายเป็นคดีนี้อีก โดยบรรยายฟ้องเกี่ยวกับวันเวลาและสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำผิด รวมทั้งลักษณะในการกระทำผิดเช่นเดียวกับในคดีก่อนทุกประการ แตกต่างกันเพียงจำนวนแผ่นสังกะสีและเจ้าของสังกะสีเท่านั้น ซึ่งการกระทำของจำเลยที่ 1 ในสองคดีดังกล่าวเห็นได้อย่างชัดเจนว่ามุ่งหมายมาเอาสังกะสีที่กองรวมกันทั้งหมดขึ้นรถบรรทุกไปพร้อมกันในคราวเดียวโดยไม่ได้สนใจแยกแยะว่าสังกะสีเหล่านั้นจะเป็นของเจ้าของต่างรายกันหรือไม่ ถือได้ว่าเป็นการลักทรัพย์เพียงกรรมเดียว เมื่อศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดให้ลงโทษจำเลยที่ 1 ไปแล้ว สิทธิในการนำคดีมาฟ้องในคดีนี้ซึ่งเป็นความผิดกรรมเดียวกันกับคดีก่อนจึงระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (4)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๒๙๖/๒๕๔๔ เจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยและ บ. ได้พร้อมกันขณะที่จำเลยขับรถจักรยานยนต์หมายเลขทะเบียน เชียงใหม่ ๑ก- ๓๖๒๐ และ บ.ขับรถจักรยานยนต์ของกลางในคดีนี้และยึดรถจักรยานยนต์ทั้งสองคันไว้เป็นของกลาง โดยที่โจทก์มิได้นำสืบให้เห็นว่าจำเลยรับรถจักยานยนต์ของกลางคดีนี้ไว้คนละคราวกับที่รับรถจักรยานยนต์หมายเลขทะเบียน เชียงใหม่ ๑ ก — ๓๖๒๐ จึงต้องฟังว่าจำเลยรับรถจักรยานยนต์ของกลางทั้งสองคันไว้ในคราวเดียวกัน ซึ่งเป็นการกระทำความผิดฐานรับของโจรกรรมเดียวกัน แต่โจทก์ได้แยกฟ้องจำเลยเป็นสองคดีตามจำนวนผู้เสียหาย เมื่อจำเลยถูกฟ้องและศาลมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดลงโทษจำเลยในความผิดฐานรับของโจรในคดีก่อนไปแล้ว โจทก์ไม่มีสิทธิที่จะนำคดีมาฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานรับของโจรในคดีนี้อีกเพราะเป็นความผิดกรรมเดียวกันกับคดีดังกล่าว สิทธิที่จะนำคดีมาฟ้องจำเลยสำหรับความผิดฐานรับของโจรนั้นเป็นอันระงับไปตาม ปวิอ. มาตรา ๓๙ (๔)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๗๐๕/๒๕๔๖ ศาลฎีกาจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ วินิจฉัยมาแล้วจากพยานหลักฐานในสำนวนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๔ ประกอบด้วยมาตรา ๒๒๕ โดยศาลอุทธรณ์ภาค ๙ ฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยทั้งสองกับ ล. ร่วมกันลักเก้าอี้ของ พ. และเสื้อแจกเก็ตของผู้เสียหาย แม้จำเลยทั้งสองกับพวกจะแบ่งหน้าที่กันทำโดยไปลักทรัพย์ของเจ้าของก็เป็นการกระทำในคราวเดียวกัน การกระทำของจำเลยที่ ๒ จึงเป็นความผิดกรรมเดียว หาใช่หลายกรรมต่างกันไม่ เมื่อการกระทำของจำเลยที่ ๒ ในคดีนี้กับการกระทำของจำเลยที่ ๒ ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๒๕๒๕/๒๕๔๓ ของศาลชั้นต้นเป็นความผิดกรรมเดียวกัน และศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องจำเลยที่ ๒ กับพวกในคดีดังกล่าวไปแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๒ ย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๔) โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๗/๒๕๖๔ โจทก์ฟ้องว่า จำเลยกระทำความผิดฐานยักยอกโดยเบียดบังเอาเงินที่ได้จากการขายที่ดินมรดกไปโดยไม่แบ่งให้แก่โจทก์และพี่น้องของโจทก์ซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมและมีสิทธิได้รับทรัพย์มรดกของผู้ตาย เมื่อคดีนี้และคดีก่อนเป็นกรณีที่ทายาทฟ้องผู้จัดการมรดกเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์มรดกเดียวกัน แม้โดจทก์ไม่ได้เป็นคู่ความในคดีก่อน แต่ อ. ซึ่งเป็นทายาทคนหนึ่งฟ้องผู้จัดการมรดกเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์มรดกเดียวกับในคดีนี้ว่าไม่ถูกต้อง ถือว่าเป็นการฟ้องแทนโจทก์ซึ่งเป็นทายาทด้วย เมื่อคดีก่อนศาลชั้นต้นวินิจฉัยชี้ขาดว่าจำเลยไม่มีเจตนายักยอกทรัพย์มรดกหรือเบียดบังเอาเงินที่ได้จากการขายที่ดินมรดกและพิพากษายกฟ้อง ถือว่าศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยชี้ขาดในเนื้อหาการกระทำของจำเลยตามข้อกล่าวหาของโจทก์ในคดีนี้ว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิดและมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องจำเลยในเรื่องเดียวกันย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (4) ฟ้องโจทก์คดีนี้เป็นฟ้องซ้ำ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๑๙๒/๒๕๕๔ แม้เมทแอมเฟตามีน ๕๐ เม็ด ที่พบที่ตัวจำเลยและ ว. กับเมทแอมเฟตามีนของกลางที่พบที่บ้านจำเลยและริมห้วยนาราง จะเป็นจำนวนที่แยกต่างหากจากกันได้ก็ตาม แต่เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจค้นพบเมทแอมเฟตามีนที่ตัวจำเลยและ ว. แล้วจำเลยได้นำเจ้าพนักงานตำรวจไปตรวจยึดเมทแอมเฟตามีนของกลางในทันทีทันใดต่อเนื่องกันดังนี้ เมทแอมเฟตามีนที่พบที่ตัวจำเลยกับ ว. จึงเป็นจำนวนเดียวกับเมทแอมเฟตามีนของกลางที่จำเลยซุกซ่อนไว้ที่บ้านจำเลยริมห้วยนาราง โดยจำเลยมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายในคราวเดียวกัน เป็นแต่เพียงจำเลยแยกเอาเมทแอมเฟตามีนบางส่วนติดตัวไป ส่วนที่เหลือจำเลยซุกซ่อนไว้มิได้นำติดตัวไปเท่านั้น การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดกรรมเดียวกัน เมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๓๙๔/๒๕๕๒ ของศาลชั้นต้นแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ในคดีนี้จึงระงับไปตาม ปวิอ มาตรา ๓๙ (๔)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๖๒๓/๒๕๖๒ ข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยว่าจ้าง ร. ส. และ ป. เดินทางจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อไปรับเมทแอมเฟตามีนจาก ก. ที่ประเทศเมียนมา เพื่อนำไปส่งมอบแก่จำเลยที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมิได้ระบุจำนวนเมทแอมเฟตามีน และจำเลยได้มอบเงินค่าเดินทางรวม 4,000 บาท พร้อมโทรศัพท์เคลื่อนที่ 1 เครื่อง ให้ ป. ไว้เพื่อใช้ร่วมกัน ตามพฤติการณ์แห่งคดีแสดงให้เห็นว่า จำเลยมีเจตนาให้ ร. ส. และ ป. เดินทางไปรับมอบเมทแอมเฟตามีนจาก ก. ด้วยกัน อีกทั้งเมทแอมเฟตามีนที่ ก. ส่งมอบให้ ป. บรรจุรวมกันอยู่ในถุงลูกอม 1 ถุง ซึ่งขณะรับมอบ ร. และ ส. ก็อยู่ด้วย หลังจากนั้นจึงพากันเข้าห้องน้ำสาธารณะที่ตลาดในจังหวัดท่าขี้เหล็ก แล้วแบ่งเมทแอมเฟตามีนระหว่างกันเองซุกซ่อนในทวารหนัก ซึ่ง ร. รับไว้ 759 เม็ด ส. รับไว้ 773 เม็ด และ ป. รับไว้ 968 เม็ด โดยไม่ปรากฏว่าจำเลยสั่งให้แบ่งแยกเมทแอมเฟตามีนดังกล่าวตามรายตัว ทั้งลักษณะของการแบ่งเมทแอมเฟตามีนก็เป็นเศษจำนวน เชื่อว่าเป็นการตกลงแบ่งกันเองตามกำลังความสามารถของแต่ละคนที่จะซุกซ่อนในทวารหนักได้ อันเป็นการกระทำเพื่อความสะดวกในการลักลอบนำเข้ามาในราชอาณาจักรเท่านั้น ซึ่งหาก ร. ส. และ ป. ร่วมกันนำเมทแอมเฟตามีนทั้งหมดเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่แบ่งแยกจำนวน การกระทำของจำเลยย่อมเป็นความผิดเพียงกรรมเดียว ดังนั้น การแบ่งแยกเมทแอมเฟตามีนในระหว่างกันเองย่อมไม่มีผลทำให้การกระทำของจำเลยกลายเป็นความผิดหลายกรรมไปได้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดเพียงกรรมเดียว เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า คดีที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานร่วมกันกระทำความผิดกับ ป. ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาไปแล้ว เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2560 เป็นคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 735/2560 ก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาคดีนี้เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2560 สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไป ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (4) ฟ้องโจทก์คดีนี้จึงเป็นฟ้องซ้ำกับคดีดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๒๒๓/๒๕๕๔ วัน เวลา สถานที่รวมถึงการกระทำที่กล่าวอ้างว่าจำเลยกระทำความผิดในคดีนี้เป็นวัน เวลา สถานที่ เดียวกัน และเป็นการกระทำในคราวเดียวกันกับคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๑๑๔๗/๒๕๔๗ หมายเลขแดงที่ ๒๑๐๕/๒๕๕๒ ของศาลชั้นต้น และศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยถึงการกระทำความผิดของจำเลยต่อ พรบ ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐฯ ในคดีดังกล่าวแล้วว่า แม้ข้อเท็จจริงจะรับฟังได้ว่ามีการทุจริตยักยอกเงินถึง ๒๒ ครั้ง แต่เมื่อโจทก์มิได้บรรยายมาในฟ้องว่าจำเลยกระทำผิดหลายกรรมต่างกัน ศาลจะพิพากษาลงโทษจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมมิได้เพราะต้องห้ามตามปวิอ มาตรา ๑๙๒ วรรคหนึ่ง ทั้งศาลชั้นต้นก็มีคำพิพากษาลงโทษจำเลยตาม พรบ.ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐฯ ตามคำขอท้ายฟ้องของโจทก์และโจทก์ก็มิได้อุทธรณ์โต้แย้งคัดค้านคำพิพากษาศาลชั้นต้นเช่นนี้ ถือได้ว่าศาลชั้นต้นในคดีก่อนได้วินิจฉัยชี้ขาดเนื้อหาการกระทำความผิดของจำเลย และมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดที่ได้ฟ้องแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ในคดีนี้จึงระงับไปตาม ปวิอ มาตรา ๓๙ (๔) ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม ปวิอ มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๐๕๓/๒๕๖๓ โจทก์ทั้งสองฟ้องจำเลยกล่าวหาว่า หลังจากผู้ตายถึงแก่ความตาย จำเลยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ตายไปเบิกถอนเงินหลายครั้ง แล้วลักเอาเงินดังกล่าวไปโดยทุจริต ซึ่งวันเวลาที่โจทก์อ้างว่าจำเลยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ตายไปเบิกถอนเงินอยู่ในช่วงระยะเวลาเดียวกันกับคดีนี้ และมีจำนวนเงินตรงกัน เพียงแต่ในคดีนี้โจทก์ทั้งสองขอให้ลงโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา 91, 269/5, 269/7 ซึ่งเป็นความผิดเกี่ยวกับการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบ แต่การกระทำความผิดครั้งเดียวกรรมเดียวควรจะต้องได้รับการพิจารณาโทษเพียงครั้งเดียว เมื่อมูลคดีของทั้งสองคดีมาจากการกระทำที่โจทก์ทั้งสองอ้างว่าจำเลยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไปเบิกถอนเงินในช่วงวันเวลาเดียวกันและจำนวนเงินเดียวกัน แม้จะมีองค์ประกอบความผิดที่สามารถลงโทษต่างฐานความผิดได้ แต่เมื่อเป็นการกระทำความผิดกรรมเดียวอันเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทตาม ป.อ. มาตรา 90 ซึ่งโจทก์ทั้งสองสามารถฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา 269/5, 269/7 มาพร้อมกันในคดีอาญาของศาลแขวงอุบลราชธานีอยู่แล้วเพื่อให้ศาลพิจารณาลงโทษจำเลยเพียงครั้งเดียว แต่โจทก์ทั้งสองหาได้กระทำไม่ กลับแยกฟ้องมาเป็นคนละคดี ดังนั้น เมื่อคดีอาญาของศาลแขวงอุบลราชธานีมีคำพิพากษายกฟ้อง ถือได้ว่าศาลได้วินิจฉัยในเรื่องการกระทำความผิดของจำเลยและมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ทั้งสองในคดีนี้จึงระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (4)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๑๕๙/๒๕๕๕ การกระทำทั้งหลายที่โจทก์อ้างว่าจำเลยหมิ่นประมาทโจทก์โดยการโฆษณาด้วยเอกสารทั้งในคดีอาญาหมายเลยแดงที่ ๕๒๒๘/๒๕๕๐ ของศาลจังหวัดเชียงรายและในคดีนี้เป็นการกระทำในเรื่องเดียวกัน รายละเอียดที่เกี่ยวกับวันเวลาซึ่งเกิดการกระทำนั้น ๆ ตามที่โจทก์ฟ้องทั้งสองคดีเกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน หาใช่คนละวันเวลาไม่ แม้จำเลยจะมีหนังสือแจ้งไปยังลูกค้าซึ่งเป็นบุคคลที่สามต่างรายและต่างสถานที่กัน ก็ต้องถือว่าจำเลยกระทำในวาระเดียวโดยมีเจตนาเดียวคือ เพื่อแจ้งให้ลูกค้าของโจทก์ทราบเรื่องที่จำเลยแจ้งความดำเนินคดีแก่โจทก์ตาม พรบ ลิขสิทธิ์ การกระทำของจำเลยจึงเป็นกรรมเดียว มิใช่เป็นการกระทำต่างกรรมต่างวาระตามจำนวนและสถานที่อยู่ของบุคคลที่สาม เมื่อศาลจังหวัดเชียงรายพิพากษาแล้ว แม้ยังไม่ถึงที่สุดเพราะโจทก์ยังอุทธรณ์และฎีกาคัดค้านอยู่ ก็เรียกได้ว่ามีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตาม ปวิอ มาตรา ๓๙ (๔)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๗๒๙/๒๕๖๓ โจทก์บรรยายฟ้องในคดีนี้ว่า จำเลยโดยเจตนาทุจริตลักและเอาไปเสียซึ่งโฉนดที่ดิน สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน และใบสำคัญการสมรสของโจทก์โดยโจทก์มิได้ยินยอมในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่โจทก์ คือ หลังจากนั้นจำเลยกับพวกได้ร่วมกันปลอมลายมือชื่อโจทก์ลงในหนังสือมอบอำนาจและเอกสารอื่นแล้วโอนขายที่ดินโจทก์แก่บุคคลอื่น ส่วนคดีหมายเลขแดงของศาลชั้นต้น ส. และโจทก์บรรยายฟ้องถึงการกระทำของจำเลยที่เอาเอกสารของโจทก์ตามที่บรรยายฟ้องในคดีนี้ไปแล้วจำเลยลงลายมือชื่อปลอมในสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของโจทก์ จากนั้นนำเอกสารปลอมดังกล่าวไปใช้หรืออ้างต่อเจ้าพนักงานที่ดินประกอบการจำนองที่ดินซึ่งเป็นสินสมรสของโจทก์ โดย ส. และโจทก์ไม่เคยได้รับเงินจากผู้รับจำนอง ข้อเท็จจริงที่บรรยายมาในฟ้องทั้ง 2 คดี ชี้ให้เห็นถึงเจตนาของจำเลยได้ว่า การที่จำเลยเอาเอกสารต่าง ๆ ของโจทก์ไปเป็นเพราะต้องการนำไปปลอม แล้วอ้างหรือใช้เป็นหลักฐานต่อเจ้าพนักงานที่ดินประกอบการทำสัญญาจำนองที่ดิน อันเป็นการกระทำที่มีความมุ่งหมายเพื่อให้ได้เงินจากการจำนองเป็นหลัก แม้การลักหรือเอาไปเสียซึ่งเอกสารของโจทก์ การปลอมเอกสารและการใช้เอกสารปลอม จะเกิดขึ้นคนละคราวต่างวันต่างเวลา แต่ก็ถือว่าเป็นการกระทำที่เกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกันเป็นการกระทำกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ดังนี้ เมื่อคดีที่ ส. และโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานปลอมเอกสาร และใช้หรืออ้างเอกสารปลอม ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาไปแล้ว คดีนี้ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (4) ฟ้องโจทก์คดีนี้จึงเป็นฟ้องซ้ำกับคดีดังกล่าวก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๓๐๙/๒๕๕๘ ความผิดที่โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองคดีเป็นการกระทำเดียวกันที่ทำให้เกิดความผิดกล่าวคือ เป็นเรื่องที่จำเลยตกลงให้โจทก์ชำระค่าซื้อที่ดินพิพาท โดยจะให้โจทก์เป็นเจ้าของที่ดินที่ซื้อขายโดยมีสิทธิครอบครองที่ดินทั้งสองแปลงคนละครึ่ง แต่จำเลยไม่ยอมโอนที่ดินให้โจทก์กลับนำที่ดินไปขายบางส่วนและไปขอออกโฉนดที่ดินเป็นของตนเอง แม้โจทก์แยกฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยเป็นสองคดี คดีแรกขอให้ลงโทษฐานฉ้อโกง ส่วนคดีนี้กล่าวหาว่าเป็นการกระทำฐานยักยอกก็ตาม แต่ตามพฤติการณ์การกระทำของจำเลยทั้งสองคดีตามที่โจทก์ฟ้องเป็นการกระทำความผิดในเรื่องเดียวกัน และต่อเนื่องเกี่ยวพันกัน โดยมีเจตนาเดียวกัน ย่อมเป็นความผิดกรรมเดียว เมื่อคดีอาญาในความผิดฐานฉ้อโกงดังกล่าวศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด พิพากษายกฟ้อง ถือได้ว่าศาลได้วินิจฉัยในเรื่องการกระทำความผิดของจำเลยและมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดที่ได้ฟ้องแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ในคดีนี้จึงระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๔)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๙/๒๕๖๐ คดีก่อนโจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลชั้นต้นเป็นคดีอาญาในความผิดฐานร่วมกันทำร้ายร่างกาย ณ. ตาม ป.อ. มาตรา 83, 295 และเป็นเหตุการณ์ที่จำเลยทั้งสองร่วมกันบุกรุกเข้าไปทำร้ายร่างกาย ณ. ในเคหสถานซึ่งอยู่ในความครอบครองของโจทก์ร่วมซึ่งวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุตลอดจนสาระแห่งการกระทำของจำเลยทั้งสองเป็นเหตุการณ์เดียวกันกับข้อเท็จจริงที่โจทก์ฟ้องคดีนี้ จึงเป็นการกระทำกรรมเดียวกันแต่เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทตาม ป.อ. มาตรา 90 แม้คดีก่อนศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง และคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค 5 ก็ถือได้ว่ามีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องจำเลยทั้งสองของโจทก์ในคดีนี้ย่อมเป็นอันระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (4)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๕๔/๒๕๖๕ (รวมฎีกาเนติ) จำเลยที่ 1 เคยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษฐานยึดถือครอบครอง ก่นสร้าง แผ้วถางป่าบริเวณที่เกิดเหตุมาแล้ว และจำเลยที่ 1 ไม่ได้ออกไปจากที่เกิดเหตุแต่ยังคงยึดถือครอบครองที่ดินบริเวณที่เกิดเหตุต่อเนื่องตลอดมา มิใช่เป็นการเข้าไปยึดถือครอบครองที่ดินอันเป็นการกระทำความผิดขึ้นใหม่ ถือได้ว่าการกระทำของจำเลยที่ 1 ตามฟ้องนั้นศาลมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดไปแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์สำหรับจำเลยที่ 1 ในความผิดฐานร่วมกันก่นสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายป่าหรือยึดถือครอบครองป่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น ฐานร่วมกันกระทำด้วยประการใด ๆ เป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ และฐานร่วมกันแผ้วถางทำลายต้นไม้หรือพฤกษชาติอื่นในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (4)

โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 1 ในความผิดตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 และ พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ย่อมเป็นผลให้คำขอท้ายฟ้องอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดดังกล่าวและคำขอส่วนแพ่งของโจทก์ที่ขอเรียกค่าเสียหายตาม พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 26/5 ตกไปด้วย โดยในส่วนคำขอให้ขับไล่จำเลยที่ 1 เมื่อคดีก่อนศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษายืนตามศาลชั้นต้นให้ขับไล่จำเลยที่ 1 กับพวกออกไปจากพื้นที่เกิดเหตุซึ่งเป็นพื้นที่ป่าที่เกิดเหตุเดียวกับคดีนี้และคดีถึงที่สุดแล้ว โจทก์ต้องไปดำเนินการบังคับคดีส่วนนี้แก่จำเลยที่ 1 ในคดีดังกล่าว ส่วนคำขอส่วนแพ่งที่ให้จำเลยที่ 1 ใช้ค่าเสียหายก็ชอบที่กรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชผู้เสียหายจะไปฟ้องเรียกจากจำเลยที่ 1 ยังศาลที่มีเขตอำนาจ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕๙/๒๕๕๙ การ ที่จำเลยขับรถในขณะเมาสุราอันเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 (2), 160 วรรคสาม ในคดีก่อนกับการที่จำเลยขับรถด้วยความเร็วสูงขณะเมาสุราจนไม่สามารถควบคุมรถให้แล่นไปในช่องเดินรถของจำเลยและขับล้ำเข้าไปในช่องเดินรถที่แล่นสวนมาเฉี่ยวชนกับรถจักรยานยนต์ที่ ช. ขับและมี ฉ. นั่งไปด้วย ได้รับความเสียหาย ช. และ ฉ. ถึงแก่ความตายอันเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา 291 ตามที่โจทก์ฟ้องจำเลยคดีนี้นั้น เป็นการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท เมื่อคดีก่อนศาลมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดลงโทษจำเลยในความผิดฐานขับรถในขณะเมาสุราแล้ว สิทธิที่โจทก์จะนำคดีอาญามาฟ้องจำเลยในการกระทำเดียวกันเป็นคดีนี้ย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (4) แม้จำเลยไม่ได้ฎีกา แต่ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๐๐/๒๕๓๒ จำเลยออกเช็ค ๓ ฉบับ ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ เป็นการสั่งให้ธนาคารจ่ายเงินตามจำนวนและวันที่ที่มีปรากฏในเช็คแตกต่างกัน ซึ่งจำเลยผู้ออกเช็คอาจมีเงินจ่ายตามเช็คหรือมีเจตนาให้ใช้เงินตามเช็คแต่ละฉบับหรือไม่แตกต่างกัน และเมื่อเช็คที่โจทก์นำไปฟ้องจำเลยในคดีก่อนเป็นเช็คคนละฉบับที่มาฟ้องเป็นคดีนี้ แม้จำเลยจะออกเช็คในคราวเดียวกันเพื่อชำระหนี้อันมีมูลหนี้มาจากค่าซื้อยาเช่นเดียวกันก็ตาม โจทก์ก็ย่อมนำมาฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ได้ไม่เป็นฟ้องซ้ำ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๙๔/๒๕๖๒ คดีก่อนโจทก์ฟ้องจำเลยและศาลพิพากษาลงโทษตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ คดีย่อมเสร็จเด็ดขาดไป เฉพาะกระทงความผิดตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ แม้โจทก์นำการกระทำเดียวกันนั้นมาแยกฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยเป็นคดีนี้ในความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นซึ่งมิใช่เป็นการกระทำกรรมเดียวกัน และยังหาได้มีการวินิจฉัยในเนื้อหาความผิดไม่ จะถือว่าได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดฐานพยายามฆ่าไปแล้วหาได้ไม่ โจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ได้ ไม่เป็นฟ้องซ้ำ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ไม่ระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (4)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๘๒/๒๕๖๓. คดีอาญาของศาลชั้นต้น โจทก์ร่วมฟ้องจำเลยเป็นจำเลยที่ 1 ในความผิดฐานแจ้งความเท็จตาม ป.อ. มาตรา 137 ส่วนคดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยในความผิดฐานฟ้องเท็จตาม ป.อ. มาตรา 175 แม้มูลคดีจะเกี่ยวเนื่องเป็นเรื่องเดียวกันก็ตาม แต่ก็เป็นคนละฐานความผิดและต่างกรรมต่างวาระกัน ทั้งคำพิพากษาคดีดังกล่าวในฐานเบิกความเท็จที่โจทก์ร่วมฟ้อง อ. เป็นจำเลยที่ 2 และ ท. เป็นจำเลยที่ 3 ก็วินิจฉัยถึงการกระทำของ อ. และ ท. ในเรื่องเบิกความเท็จโดยไม่เกี่ยวกับจำเลย อีกทั้งคำพิพากษาดังกล่าวก็ไม่ได้วินิจฉัยในประเด็นที่ว่าโจทก์ร่วมทุบทำลายที่กั้นขวางรถยนต์ผ่านเข้าออกหรือไม่ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องวินิจฉัยในคดีนี้ จึงถือไม่ได้ว่าศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดที่ได้ฟ้องคดีนี้แล้ว ฟ้องโจทก์หาเป็นฟ้องซ้ำ

 จำเลยที่ 3 ยอมรับในฎีกาว่า ผู้เสียหายแต่ละคนได้แยกฟ้องจำเลยที่ 3 คนละศาลต่างกันตามสถานที่เกิดเหตุ ดังนี้ การกระทำความผิดของจำเลยที่ 3 ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 136/2559 ของศาลจังหวัดพล คดีอาญาหมายเลขแดงที่ 2925/2559 ของศาลจังหวัดร้อยเอ็ด คดีอาญาหมายเลขแดงที่ 3808/2558 และ 2417/2559 ของศาลชั้นต้น จึงไม่ใช่การกระทำความผิดกรรมเดียวกันกับคดีนี้ และแม้คดีนี้จะปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในระหว่างเดือนเมษายน 2556 ถึงวันที่ 23 พฤษภาคม 2557 เวลากลางวันและกลางคืนต่อเนื่องกัน จำเลยที่ 3 กับพวกร่วมกันหลอกลวงประชาชนทั่วไปรวมทั้งผู้เสียหายทั้งสามสิบคนด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จและปกปิดข้อเท็จจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งตามฟ้อง ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกันก็ตาม แต่เมื่อการกระทำดังกล่าวเป็นผลให้ผู้เสียหายทั้งสามสิบคนหลงเชื่อและนำเงินมาให้จำเลยที่ 3 กับพวก ก็ถือได้ว่าเป็นความผิดฐานฉ้อโกงสำเร็จสำหรับผู้เสียหายแต่ละคน จึงเป็นความผิดหลายกรรมตามจำนวนผู้เสียหาย คือ 30 กรรม และมีผลทำให้ฟ้องโจทก์คดีนี้ไม่เป็นฟ้องซ้ำกับคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 136/2559 ของศาลจังหวัดพล และคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 2925/2559 ของศาลจังหวัดร้อยเอ็ด ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (4)

 สำนวนคดีนี้กล่าวหาว่า จำเลยทั้งสองกระทำความผิดในเขตตำบลในเมืองต่อเนื่องถึงตำบลสัมฤทธิ์ ส่วนสำนวนคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1636/25559 ของศาลชั้นต้น กล่าวหาว่าจำเลยทั้งสองกระทำความผิดที่บริเวณบ้านทองหลาง หมู่ที่ 12 ตำบลในเมือง แม้ว่าจะเป็นคดีประเภทเดียวกัน เกี่ยวกับจำเลยทั้งสองและใช้เครื่องมือเครื่องใช้ในการกระทำความผิดเหมือนกันก็ตาม แต่ทั้งสองสำนวนโจทก์บรรยายฟ้องไว้ชัดแจ้งว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน โดยสำนวนคดีนี้กระทำความผิดเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2554 เวลากลางวัน ถึงวันที่ 10 ตุลาคม 2555 เวลากลางวันต่อเนื่องกัน ส่วนสำนวนคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1636/2559 ของศาลชั้นต้น กล่าวหาว่าจำเลยทั้งสองกระทำความผิดเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2555 เห็นชัดแจ้งว่าเป็นการกระทำความผิดต่างวันเวลากัน และเหตุเกิดคนละท้องที่ จึงเป็นความผิดต่างกรรมกันหรือหาใช่เป็นความผิดต่อเนื่องกันไม่ เมื่อสำนวนคดีทั้งสองเป็นความผิดต่างกรรมต่างวาระแล้วจึงเป็นความผิดหลายกรรม โจทก์จึงฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นสองสำนวนได้โดยชอบ เมื่อคดีนี้จำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพ ศาลย่อมพิพากษาลงโทษจำเลยทั้งสองได้โดยไม่จำต้องฟังพยานหลักฐานสำนวนที่สองแต่อย่างใด แม้สำนวนคดีหลังศาลจะพิพากษายกฟ้องบางข้อหาก็เป็นไปตามพยานหลักฐานของแต่ละสำนวนนั้นเอง คดีทั้งสองสำนวนจึงหาใช่เป็นการฟ้องซ้อนหรือฟ้องซ้ำไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๐๒๘/๒๕๔๗ คดีก่อนโจทก์บรรยายฟ้องว่า เหตุลักทรัพย์เกิดเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๔๔ เวลากลางวัน จำเลยถูกจับวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๔ และเหตุรับของโจรเกิดวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๔๔ เวลากลางวัน หลังจากที่คนร้ายลักทรัพย์ของผู้เสียหายไปแล้ว ถึงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๔ วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด ส่วนคดีนี้โจทก์บรรยายฟ้องว่า เหตุลักทรัพย์เกิดเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๔ จำเลยถูกจับวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๔ เวลากลางวัน และเหตุรับของโจรเกิดเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๔ เวลากลางวัน วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด แม้จำเลยถูกจับทั้งสองคดีในวันเดียวกัน แต่วันถูกจับมิใช่วันกระทำความผิด เมื่อวันเวลากระทำความผิดในคดีก่อนและคดีนี้ทั้งในฐานลักทรัพย์และรับของโจรต่างกัน ทั้งทรัพย์ที่ยึดได้ก็เป็นทรัพย์ของผู้เสียหายคนละคนต่างรายกัน แม้คดีก่อนศาลชั้นต้นจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด แต่เมื่อการกระทำความผิดของจำเลยในคดีก่อนและคดีนี้เป็นการกระทำความผิดต่างกรรมต่างวาระกัน ฟ้องโจทก์คดีนี้ย่อมไม่เป็นฟ้องซ้ำ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๐๖๙/๒๕๖๒ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปเมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (4) นั้น นอกจากจำเลยจะต้องเป็นบุคคลคนเดียวกันและศาลมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดที่ได้ฟ้องแล้ว คดีต้องมีประเด็นข้อกล่าวหาในมูลเหตุอย่างเดียวกันด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของบุคคลไม่ให้ถูกดำเนินคดีถึงสองครั้งในการกระทำความผิดครั้งเดียว คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสามโดยอ้างว่าจำเลยทั้งสามร่วมกันหลอกลวงโจทก์ร่วมที่ 1 ที่ 2 และผู้เสียหายที่ 4 ให้ซื้อและฉีดสารที่อ้างว่าเป็นสเต็มเซลล์ โปรตีนและวิตามินซีเข้าสู่ร่างกาย โดยสารดังกล่าวไม่ใช่สเต็มเซลล์และไม่ได้มีสรรพคุณตามที่จำเลยทั้งสามกล่าวอ้าง แต่ข้อเท็จจริงในคดีก่อนเป็นกรณีที่โจทก์ฟ้องว่าจำเลยที่ 1 และที่ 2 หลอกลวงโจทก์ร่วมที่ 1 โดยชักชวนให้ร่วมลงทุนในธุรกิจสเต็มเซลล์แต่ไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้จริงตามที่กล่าวอ้าง ประเด็นข้อกล่าวหาของแต่ละคดีจึงต่างกันและเป็นการกระทำต่างกรรมกัน แม้จะเป็นการฟ้องจำเลยที่ 1 และที่ 2 ในข้อหาฉ้อโกงเหมือนกันก็ตาม แต่เมื่อประเด็นข้อกล่าวหาในคดีนี้เป็นคนละมูลเหตุกับประเด็นข้อกล่าวหาในคดีก่อน ฟ้องคดีนี้จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำกับฟ้องคดีก่อน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๐๒/๒๕๕๑ แม้คดีนี้กับคดีก่อนทั้งสองคดีนั้นโจทก์จำเลยที่ ๒ จะเป็นคู่ความรายเดียวกันและคดีทั้งสองนั้นได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดแล้วก่อนฟ้องคดีนี้ แต่คดีก่อนทั้งสองและคดีนี้โจทก์บรรยายฟ้องทั้งสามสำนวนว่า มีคนร้ายลักรถยนต์ต่างวันเวลาและต่างสถานที่กัน แม้รถยนต์ แผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์ และแผ่นป้ายแสดงการเสียภาษีประจำปีจะยึดได้ในคราวจับกุมจำเลยที่ ๒ คราวเดียวกันหรือวันเดียวกันก็ตาม แต่วันเวลาที่จำเลยที่ ๒ รับของโจรเป็นคนละวันกัน และรถยนต์ที่รับของโจรเป็นคนละคันกัน แผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์และแผ่นป้ายแสดงการเสียภาษีประจำปีก็เป็นคนละแผ่นกันและใช้กับรถยนต์คนละคันกัน การกระทำความผิดในคดีก่อนทั้งสองกับการกระทำความผิดในคดีนี้จึงเป็นการกระทำความผิดที่แยกต่างหากจากกันและต่างวาระกัน แม้การกระทำความผิดจะเป็นความผิดฐานเดียวกันกับความผิดในคดีนี้ ก็ถือไม่ได้ว่าคดีนี้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดที่ได้ฟ้องไปแล้วในคดีก่อนทั้งสอง สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์จึงไม่ระงับตาม ปวิอ. มาตรา ๓๙ (๔) ฟ้องโจทก์ในคดีนี้จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำกับฟ้องโจทก์ในคดีก่อนทั้งสองดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๗๖/๒๕๖๔ จำเลยกับพวกใช้อาวุธปืนยิงผู้เสียหายที่ 2 ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตำรวจในท้องที่จังหวัดเพชรบุรี แล้วก็ขับรถของผู้เสียหายที่ 1 หลบหนีมุ่งหน้าไปทางจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แต่ถูกเจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์สกัดจับ จำเลยกับพวกร่วมกันใช้อาวุธปืนยิงเจ้าพนักงานตำรวจชุดดังกล่าวจนมีผู้ได้รับบาดเจ็บสาหัสแต่ถูกจับกุมได้ ในเหตุการณ์ตอนหลังจำเลยกับพวกถูกฟ้องที่ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในข้อหาร่วมกันพยายามฆ่าเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่และศาลมีคำพิพากษาลงโทษไปแล้ว เมื่อการกระทำความผิดคดีนี้ซึ่งเกิดขึ้นในท้องที่จังหวัดเพชรบุรีกับการกระทำความผิดตามคดีอาญาของศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นการกระทำความผิดต่อผู้เสียหายต่างคนกันและกระทำต่างเวลากับสถานที่ ทั้งการกระทำความผิดคดีนี้ได้สำเร็จไปแล้ว จำเลยกับพวกจึงกระทำความผิดตามคดีอาญาของศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ขึ้นใหม่อีก แม้จำเลยกับพวกกระทำความผิดทั้งสองคดีในวันเดียวกันและช่วงเวลาต่อเนื่องกันก็ตาม การกระทำของจำเลยกับพวกก็เนคนละกรรมกัน เมื่อโจทก์ฟ้องจำเลยที่ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และศาลพิพากษาลงโทษจำเลยจนคดีถึงที่สุดไปแล้ว คดีย่อมเสร็จเด็ดขาดไปเฉพาะความผิดตามคดีอาญาของศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เท่านั้น โจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ได้อีกไม่เป็นฟ้องซ้ำ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ไม่ระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (4)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๖๔/๒๕๒๗ คดีก่อนพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้อง ย.ว่าจะแทงจำเลยแต่ไปถูกผู้ตาย คดีนี้โจทก์ฟ้องว่าขณะที่ ย. จะแทงจำเลย จำเลยได้จับตัวผู้ตายมาเหวี่ยงบังตัวไว้และผลักไปข้างหน้า เป็นเหตุให้ผู้ตายถูก ย. แทงถึงแก่ความตาย ดังนี้การกระทำของ ย.และจำเลยเป็นคนละส่วนกัน และในคดีก่อนจำเลยมิได้ถูกฟ้องด้วย ฟ้องโจทก์จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำ

 แม้ฟ้องของโจทก์คดีนี้กับฟ้องของโจทก์คดีหมายเลขแดงที่ อ.231/2562 ของศาลชั้นต้น ซึ่งคดีถึงที่สุดแล้วนั้น จะมีมูลคดีสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์เดียวกันที่ทั้งผู้เสียหายและจำเลยคดีนี้มีปากเสียงทะเลาะวิวาทกันก็ตาม แต่คดีอาญาหมายเลขแดงที่ อ.231/2562 ของศาลชั้นต้น โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษผู้เสียหายคดีนี้เป็นจำเลยที่ 1 ในความผิดฐานร่วมกับพวกใช้กำลังทำร้ายจำเลยคดีนี้โดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจตาม ป.อ. มาตรา 391, 83 โดยมิได้ฟ้องจำเลยเป็นจำเลยในคดีดังกล่าวด้วย ส่วนคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานทำร้ายผู้เสียหายให้ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ และดูหมิ่นซึ่งหน้าตาม ป.อ. มาตรา 91, 295, 393 จำเลยทั้งสองคดีมิใช่บุคคลคนเดียวกันจึงมิได้เป็นคู่ความเดียวกัน กรณีหาใช่เป็นการดำเนินคดีซ้ำแก่จำเลยในมูลความผิดเดียวกันไม่ ฟ้องของโจทก์คดีนี้จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำกับคดีอาญาหมายเลขแดงที่ อ.231/2562 ของศาลชั้นต้น

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๐๗๓/๒๕๖๔ แม้ ร. ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยในคดีที่พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องบริษัท ซ. กับพวกเป็นจำเลยและคดีถึงที่สุดแล้วก็ตาม การที่จำเลยถูกพนักงานสอบสวนในคดีนั้นเรียกไปสอบปากคำเป็นการสอบปากคำในฐานะพยาน เพราะท้ายที่สุดมิได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลย และพนักงานอัยการโจทก์มิได้ฟ้องจำเลยเป็นจำเลยในคดีนั้นด้วย สิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องจำเลยของโจทก์จึงยังไม่ระงับไป ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2) เมื่อโจทก์ร่วมร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยเป็นคดีนี้ พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนและโจทก์มีอำนาจฟ้อง

 โจทก์ฟ้องคดีโดยระบุชื่อจำเลยทั้งสอง แต่โจทก์ก็บรรยายฟ้องโดยระบุว่าขณะเกิดเหตุจำเลยที่ 1 ดำรงตำแหน่งเป็นอธิบดีกรมทางหลวงชนบทและเป็นเจ้าหน้าที่เวนคืนตามกฎหมาย สำหรับจำเลยที่ 2 ดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนดังกล่าวกระทำความผิดเดียวกันกับจำเลยที่ 2 และที่ 3 ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ อ.1120/2560 ของศาลชั้นต้น ถือว่าโจทก์มุ่งฟ้องจำเลยทั้งสองในฐานะเจ้าหน้าที่รัฐกระทำความผิดต่อกฎหมายเช่นเดียวกันกับการฟ้องจำเลยที่ 2 และจำเลยที่ 3 ในคดีดังกล่าว จำเลยที่ 1 และที่ 2 ในคดีนี้จึงเป็นคนเดียวกันกับจำเลยที่ 2 และที่ 3 ในคดีแรก การที่โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองในความผิดฐานเดียวกันกับคดีแรก โดยอาศัยมูลเหตุแห่งการกระทำความผิดเดียวกัน และศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า คดีดังกล่าวไม่มีมูล พิพากษายกฟ้อง จึงเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยในเนื้อหาแห่งคดีแล้วและถือว่าการกระทำของจำเลยทั้งสองมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์จึงระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (4) คดีแรกศาลชั้นต้นได้รับคำฟ้องส่วนแพ่งไว้แล้วและคดีอยู่ในระหว่างพิจารณา โจทก์มาฟ้องคดีส่วนแพ่งเรื่องเดียวกันต่อศาลชั้นต้นเป็นคดีนี้อีก คำฟ้องโจทก์ในส่วนแพ่งจึงเป็นฟ้องซ้อนต้องห้ามมิให้ฟ้องตาม ป.วิ.พ. มาตรา 173 วรรคสอง (1) ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา 15

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๔๔/๒๕๓๒ แม้คดีนี้กับคดีก่อนจะเป็นการกระทำอันเดียวกันและข้อหาอย่างเดียวกัน และศาลได้พิพากษาลงโทษจำเลยในคดีก่อนเสร็จเด็ดขาดไปแล้ว แต่เมื่อจำเลยมิใช่คนเดียวกัน จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๓๒/๒๕๕๒ โจทก์ในคดีนี้กับโจทก์คดีก่อนของศาลชั้นต้น ต่างเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท ม. และต่างฟ้องจำเลยทั้งสองในความผิดอันเดียวกัน ซึ่งคดีก่อนศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องไปแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ในคดีนี้ย่อมระงับไปตาม ปวิอ. มาตรา ๓๙(๔) แม้ว่าโจทก์คดีนี้จะเป็นคนละคนกับโจทก์คดีก่อนและฟ้องคดีนี้ไว้ก่อนก็ตาม มิฉะนั้น ก็จะกลายเป็นว่าจำเลยทั้งสองถูกดำเนินคดีในการกระทำความผิดอันเดียวกันซ้ำสองอีก

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๗๐/๒๕๒๑ จำเลยเคยถูก ข.ฟ้องว่าเบิกความเท็จมาแล้วศาลพิพากษายกฟ้องเพราะฟ้องเคลือบคลุม ไม่ชอบด้วย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ม.๑๕๘ (๕) โจทก์มาฟ้องจำเลยในคดีเดียวกันอีก คดีก่อนศาลยังไม่ได้วินิจฉัยความผิดซึ่งได้ฟ้อง ไม่เป็นฟ้องซ้ำตาม ม. ๓๙ (๔)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๙๒๓/๒๕๓๘ เหตุที่ศาลชั้นต้นไม่ประทับฟ้องโจทก์ในคดีก่อน เนื่องมาจากคำฟ้องไม่ได้บรรยายว่าข้อความเท็จที่จำเลยทั้งสองในคดีนี้แสดง หรือข้อความจริงที่จำเลยทั้งสองในคดีนี้ปกปิดเป็นอย่างไร ทั้งไม่ได้บรรยายว่าจำเลยคนใดหลอกลวงโจทก์ให้สั่งจ่ายเช็คภายหลังที่จำเลยทั้งสองได้โอนที่ดินและอาคารให้แก่จำเลยที่ ๓ ซึ่งศาลอุทธรณ์พิพากษายืน เห็นได้ว่า คำสั่งและคำพิพากษาของศาลล่างทั้งสองในคดีก่อนยังมิได้วินิจฉัยชี้ขาดในเนื้อหาการกระทำของจำเลยทั้งสองว่าได้กระทำผิดตามฟ้องหรือไม่ ถือไม่ได้ว่ามีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๔) ฟ้องโจทก์คดีนี้จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๗๗๐/๒๕๔๖ การที่ศาลชั้นต้นตรวจคำฟ้องของโจทก์ในคดีก่อนแล้วมีคำวินิจฉัยว่าเป็นฟ้องที่ขาดองค์ประกอบความผิดนั้น เท่ากับว่าศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยชี้ขาดในเนื้อหาการกระทำของจำเลยทั้งสองแล้วว่าไม่เป็นความผิดและถือได้ว่าศาลชั้นต้นได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดที่ได้ฟ้องแล้ว หากโจทก์ไม่เห็นพ้องด้วย โจทก์ชอบที่จะยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งศาลชั้นต้น แต่โจทก์กลับมายื่นฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีนี้ใหม่ โดยบรรยายฟ้องถึงการกระทำของจำเลยทั้งสองเช่นเดียวกับที่โจทก์ได้บรรยายฟ้องไว้ในคดีก่อน ฟ้องโจทก์คดีนี้จึงเป็นฟ้องซ้ำต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๔)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๕๑๐/๒๕๕๕ ความผิดตามฟ้องในคดีนี้โจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลชั้นต้นมาแล้ว และศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยทั้งสอง แต่ต่อมาศาลอุทธรณ์ภาค ๖ มีคำพิพากษายกฟ้องคดีดังกล่าวเพราะโจทก์ไม่ได้ลงลายมือชื่อในฟ้อง และคดีถึงที่สุด ดังนี้ ถือไม่ได้ว่า ความผิดตามฟ้องคดีนี้ ศาลในคดีก่อนได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้วตามความใน ปวิอ มาตรา ๓๙ (๔) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ในคดีนี้ยังไม่ระงับไปตามบทบัญญัติดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๓๙๑/๒๕๖๒ (ป) ในคดีก่อน ผู้เสียหายเป็นโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยเป็นจำเลยที่ 2 ในการกระทำอันเดียวกันกับคดีนี้ ศาลชั้นต้นในคดีดังกล่าวไม่อนุญาตให้โจทก์เลื่อนคดี แล้วมีคำสั่งให้งดสืบพยานโจทก์และพิพากษายกฟ้อง ต่อมาศาลอุทธรณ์ภาค 2 มีคำพิพากษายกคำพิพากษาและคำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้เลื่อนคดีและให้งดสืบพยานโจทก์ ให้ย้อนสำนวนให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนพิจารณาและพิพากษาใหม่ตามรูปคดี และต่อมาศาลฎีกามีคำสั่งไม่รับคดีไว้พิจารณาพิพากษาตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 23 วรรคหนึ่ง ดังนี้ คำพิพากษายกฟ้องในคดีก่อนจึงเป็นอันถูกยกเลิกเพิกถอนไป ไม่อาจถือได้ว่าศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดที่ได้ฟ้องแล้ว โจทก์จึงมีสิทธิฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ได้ ไม่ต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (4) (การประชุมใหญ่ครั้งที่ 16/2562)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๕๗/๒๕๔๔ ในคดีก่อนศาลชั้นต้นมีคำสั่งในชั้นตรวจคำฟ้องของโจทก์ว่า การกระทำของจำเลยทั้งแปดตามคำฟ้องของโจทก์ ไม่ปรากฏว่าเป็นการไม่ชอบหน้าที่โดยทุจริต หรือเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์หรือผู้อื่นที่จะเป็นความผิดตามปอ.มาตรา ๑๕๗ อย่างไร พิพากษายกฟ้อง ซึ่งเป็นการยกฟ้องตาม ปวิอ.มาตรา ๑๘๕ ถือว่าศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดในเนื้อหาของการกระทำของจำเลยว่าไม่ได้กระทำผิดและมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดที่ได้ฟ้องแล้ว การที่โจทก์มาฟ้องจำเลยในคดีนี้ว่าจำเลยกระทำความผิดในข้อหาเดียวกันและมีมูลคดีที่กล่าวหาเป็นอย่างเดียวกันกับคดีก่อนจึงเป็นฟ้องซ้ำ โจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องจำเลยอีกได้เพราะสิทธินำคดีอาญามาฟ้องได้ระงับไปแล้วตามปวิอ.มาตรา ๓๙(๔)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๐๖๘/๒๕๖๔ คดีก่อนโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา 157 ศาลชั้นต้นยกฟ้องโจทก์ในชั้นตรวจฟ้องโดยวินิจฉัยว่าตามคำบรรยายฟองของโจทก์ไม่มีส่วนใดที่แสดงว่าบริษัท ป. ซึ่งเป็นบริษัทจำกัดตั้งขึ้นด้วยแบ่งทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่า ๆ กัน มีพนักงานเป็นผู้ได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามความหมายของเจ้าพนักงานใน ป.อ. มาตรา 1 (16) ไม่ว่าการกระทำของจำเลยซึ่งเป็นพนักงานของบริษัท ป. จะเป็นจริงตามคำฟ้องของโจทก์หรือไม่ จำเลยก็ไม่อาจกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา 157 ตามฟ้องได้ ข้อวินิจฉัยของศาลชั้นต้นที่ว่า “การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานของบริษัท ป. จึงมิใช่การใช้อำนาจหน้าที่ในฐานะเจ้าพนักงานตาม ป.อ. ไม่อาจมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา 157 อันเป็นมาตราในกฎหมายซึ่งบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดตามที่โจทก์ระบุไว้ในคำขอท้ายคำฟ้องอาญาได้” เป็นการวินิจฉัย “ในความผิด” ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 185 ถือว่าศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยชี้ขาดในเนื้อหาการกระทำและมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 คดีนี้อีก จึงเป็นฟ้องซ้ำตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (4)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๒-๑๓๓/๒๕๓๖ โจทก์ร่วมฟ้องจำเลยที่ ๒ ฐานกระทำผิดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คภายหลังโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๒ เป็นคดีนี้ และศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์ร่วมเข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดีนี้แล้ว ฟ้องของโจทก์ในคดีนี้ไม่เป็นฟ้องซ้อนกับฟ้องของโจทก์ร่วมในคดีดังกล่าว ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ ประกอบ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๓ (๑) และแม้การออกเช็คอันเป็นมูลหนี้ที่โจทก์ร่วมนำมาฟ้องจำเลยที่ ๒ ในคดีนี้ จะเป็นการกระทำโดยมีเจตนาเพื่อฉ้อโกงโจทก์ร่วมเช่นเดียวกัน แต่คดีดังกล่าวโจทก์ร่วมขอถอนฟ้องและศาลฎีกามีคำสั่งอนุญาตไปแล้ว ถือไม่ได้ว่าศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๒ เป็นคดีนี้แล้ว ฟ้องของโจทก์ในคดีนี้จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำกับฟ้องของโจทก์ร่วมในคดีดังกล่าว ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๔) และการที่โจทก์ร่วมถอนฟ้องคดีดังกล่าวซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ ไม่มีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ในความผิดฐานใช้เอกสารปลอมซึ่งไม่ใช่ความผิดอันยอมความได้ระงับไปตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒) ด้วย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๙๔/๒๕๑๗ โจทก์ฟ้องจำเลยมาครั้งหนึ่งแล้ว ศาลชั้นต้นตรวจคำฟ้องแล้วพิพากษายกฟ้องโดยวินิจฉัยว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องปรากฏว่าเป็นเพราะคำฟ้องคดีนั้นโจทก์มิได้บรรยายฟ้องโดยแจ้งชัดถึงอำนาจฟ้องของโจทก์ โจทก์จึงฟ้องจำเลยเป็นคดีใหม่ด้วยข้อหาเดียวกันนั้นต่อศาลชั้นต้นเดียวกัน โดยบรรยายอำนาจฟ้องของโจทก์ให้ชัดขึ้น ดังนี้ สิทธินำคดีมาฟ้องของโจทก์ยังหาได้ระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔) ไม่ เพราะศาลยังไม่ได้วินิจฉัยชี้ขาดในการกระทำความผิดของจำเลย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๑๒/๒๕๒๗ คดีเดิมศาลชั้นต้นตรวจคำฟ้องแล้วให้ยกฟ้องโดยวินิจฉัยว่าโจทก์มิใช่ผู้เสียหาย สิทธินำคดีมาฟ้องหาได้ระงับไปตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ม.๓๙ (๔) ไม่ เพราะศาลยังมิได้วินิจฉัยชี้ขาดการกระทำผิดของจำเลย โจทก์ได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นคดีเดิมและดำเนินคดีเรื่อยมาจนถึงชั้นฎีกา การที่โจทก์ฟ้องคดีนี้ในระหว่างคดีเดิมอยู่ในระหว่างการพิจารณา จึงต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ม.๑๗๓ (๑) ประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา .๑๕

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๙๘๑/๒๕๓๕ คดีที่โจทก์ร่วมฟ้องจำเลยต่อศาลจังหวัดสงขลา ขอให้ลงโทษ จำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๗, ๓๐๐, ๙๑ ศาลจังหวัดสงขลาไต่สวนมูลฟ้องแล้ววินิจฉัยว่าฟ้องของโจทก์ไม่มีมูลฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายได้รับอันตรายสาหัส คงมีมูลความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายและจิตใจ กับฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ และ ๓๐๐ ตามลำดับเท่านั้น ซึ่งเป็นความผิดที่อยู่ในอำนาจของศาลแขวงที่รับไว้พิจารณาได้ หากโจทก์ยังติดใจจะดำเนินคดีกับจำเลยก็ให้นำไปฟ้องยังศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาต่อไป จึงไม่รับฟ้องของโจทก์ไว้พิจารณาพิพากษายกฟ้อง ศาลจังหวัดสงขลามิได้ยกฟ้องของโจทก์ร่วมเพราะเหตุต่าง ๆ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ กล่าวคือยังมิได้วินิจฉัยถึงการกระทำผิดของจำเลยตามข้อกล่าวหาของโจทก์ร่วม ดังนั้นในคดีดังกล่าวจึงยังไม่มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้อง โจทก์และโจทก์ร่วมในคดีนี้ยังมีสิทธิฟ้องจำเลยได้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์และโจทก์ร่วมตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๐, ๓๙๐ ยังไม่ระงับ ไม่ต้องห้าม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๔)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๘๒/๒๕๓๗ โจทก์ร่วมเคยยื่นฟ้องจำเลยในความผิดกรณีเดียวกันนี้ต่อศาลชั้นต้น ในวันนัดไต่สวนมูลฟ้องทนายโจทก์ในคดีดังกล่าวแถลงต่อศาลว่าไม่มีพยานมาสืบ ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า โจทก์ไม่มีพยานหลักฐานมายืนยันความผิดของจำเลยคดีจึงไม่มีมูลและพิพากษายกฟ้อง ซึ่งมีผลเช่นเดียวกับการพิพากษายกฟ้องโดยศาลเห็นว่าจำเลยมิได้กระทำความผิดตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ วรรคแรก จึงถือได้ว่าศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว สิทธินำคดีอาญานี้มาฟ้องย่อมระงับไปตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๔) หาใช่เป็นคดีที่ศาลชั้นต้นดังกล่าวพิพากษายกฟ้องโดยโจทก์ไม่มาศาลตามกำหนดนัดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๖ วรรคแรก ไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๓๙๑/๒๕๖๒ (หนังสือรวมฎีกาสำนักงานศาล)ในคดีก่อนผู้เสียหายเป็นโจทก์ยื่นฟ้องคดี ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องและประทับฟ้อง ถึงวันนัดสืบพยานโจทก์ทนายโจทก์ขอเลื่อนคดีเพราะเหตุความเจ็บป่วยของโจทก์ด้วยโรคมะเร็งผิวหนัง และได้ทำการผ่าตัด แพทย์ผู้ตรวจรักษามีความเห็นว่าให้งดการเดินทางไปในเขตร้อนจนกว่าผิวหนังจะสัมผัสกับแสงแดดได้และนัดตรวจอาการโดยมีเอกสารพร้อมคำแปลมาแสดง แต่ศาลชั้นต้นไม่อนุญาตให้เลื่อนคดี มีคำสั่งให้งดสืบพยานโจทก์ เนื่องจากโจทก์ไม่มีพยานมานำสืบพิสูจน์ว่า จำเลยที่โจทก์ยังไม่ได้ถอนฟ้องไปกระทำความผิดตามฟ้อง และพิพากษายกฟ้อง ผู้เสียหายซึ่งเป็นโจทก์ในคดีดังกล่าวยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค 2 ศาลอุทธรณ์ภาค 2 เห็นว่า การขอเลื่อนคดีของโจทก์มีเหตุจำเป็นอันไม่อาจก้าวล่วงเสียได้ กรณียังมีเหตุสมควรที่ศาลชั้นต้นจะอนุญาตให้เลื่อนการสืบพยานโจทก์ไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 179 วรรคสอง พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้นและคำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้เลื่อนคดีและให้งดสืบพยานโจทก์ ให้ย้อนสำนวนให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนพิจารณาและพิพากษาใหม่ตามรูปคดี เมื่อจำเลยที่ 2 ที่ 5 และที่ 6 ฎีกา ศาลฎีกาเห็นว่า เป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงซึ่งศาลอุทธรณ์ภาค 2 ได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงดังกล่าวไว้ชอบด้วยเหตุผลแล้ว จึงไม่รับคดีไว้พิจารณาพิพากษาตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 23 วรรคหนึ่ง ดังนั้นคำพิพากษายกฟ้องในคดีก่อนจึงเป็นอันถูกยกเลิกเพิกถอนไป ไม่อาจถือได้ว่าศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดที่ฟ้องแล้ว พนักงานอัยการโจทก์จึงมีสิทธิฟ้องจำเลยในคดีนี้ได้โดยไม่ต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (4)

 แม้โจทก์ยื่นฟ้องเกี่ยวกับการกระทำของจำเลยตามฟ้องก่อนที่ น. และผู้เสียหายจะยื่นฟ้องจำเลยเกี่ยวกับการกระทำคราวเดียวกันในคดีอาญาของศาลชั้นต้นก็ตาม แต่เมื่อศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้ววินิจฉัยว่าคดีไม่มีมูล พิพากษายกฟ้องเกี่ยวกับการกระทำของจำเลย ดังกล่าวในคดีที่ น. และผู้เสียหายฟ้องจำเลยจึงเท่ากับศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยในประเด็นแห่งความผิดแล้ว ถือได้ว่ามีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งโจทก์ได้ฟ้องเป็นคดีนี้แล้ว โดยมิพักต้องคำนึงว่าคดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาก่อนนี้เป็นคดีที่ได้ฟ้องก่อนหรือหลังคดีนี้และคำพิพากษาในคดีที่ศาลได้มีคำพิพากษานี้ถึงที่สุดแล้วหรือไม่ เพราะกฎหมายประสงค์ให้การกระทำความผิดคราวเดียวกันสามารถฟ้องร้องว่ากล่าวกันได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น ดังนั้น แม้ภายหลังศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิพากษากลับให้ประทับฟ้องของ น. และผู้เสียหายสำหรับการกระทำดังกล่าว ก็หาทำให้ฟ้องโจทก์ในส่วนนี้กลับกลายเป็นฟ้องที่ยังมิได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดไม่ เมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดตามฟ้องโจทก์แล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเกี่ยวกับการกระทำในคราวเดียวกันนี้ของโจทก์ย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (4)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๑๖/๒๕๒๕ โจทก์เคยฟ้องจำเลย ฐานทำร้ายร่างกายผู้เสียหาย ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลย ต่อมาผู้เสียหายถึงแก่ความตายเพราะบาดแผลที่จำเลยทำร้าย โจทก์จะฟ้องจำเลยฐานฆ่าโดยไม่เจตนาซึ่งเป็นการกระทำผิดกรรมเดียวกันในขณะที่คดีก่อนอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์อีกไม่ได้เพราะถือได้ว่าคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้วต้องห้ามตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๓๓๔/๒๕๓๘ หลักการของ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๔) ที่บัญญัติให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปเมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องอันเป็นหลักการห้ามดำเนินคดีซ้ำสองแก่จำเลยนั้น จะต้องปรากฏว่าคดีก่อนเป็นกรณีที่จำเลยถูกฟ้องร้องดำเนินคดีอย่างแท้จริง หากปรากฏว่าคดีก่อนเป็นการที่ฟ้องร้องดำเนินคดีอย่างสมยอมกัน แม้ว่าเป็นการกระทำกรรมเดียวกันก็ถือไม่ได้ว่าการกระทำกรรมนั้นจำเลยเคยถูกฟ้องและศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดอันจะมีผลทำให้สิทธินำคดีมาฟ้องในความผิดกรรมนั้นระงับไปไม่

คดีนี้โจทก์ได้อุทธรณ์ว่า คดีก่อนซึ่งเด็กหญิง.ส.เป็นโจทก์ฟ้องจำเลยในความผิดกรรมเดียวกันกับคดีนี้มีพฤติการณ์ว่าโจทก์ในคดีนั้นจะดำเนินคดีโดยสมยอม โดยไม่สุจริต เพราะขณะเกิดเหตุที่จำเลยขับรถจักรยานยนต์ชน ด.ช.ว.ผู้เสียหายคดีนี้ ด.ญ.ส.โจทก์คดีก่อนนั้นเป็นคนนั่งซ้อนท้ายมากับรถจักรยานยนต์ของจำเลย เมื่อเกิดเหตุแล้วทนายโจทก์ในคดีนั้นก็ได้รีบยื่นฟ้องจำเลย อีกทั้ง ด.ญ.ส.โจทก์คดีนั้นและจำเลยต่างก็เป็นลูกจ้างของทนายจำเลยคดีนี้ด้วยกัน นอกจากนี้ยังปรากฏด้วยว่าทนายโจทก์ในคดีก่อนนั้นก็เป็นบุตรของทนายจำเลยในคดีนี้และอาศัยอยู่ด้วยกัน และในคดีก่อนทนายโจทก์เพียงแต่นำมารดา ด.ญ..ส.ซึ่งไม่รู้เห็นเหตุการณ์ขณะเกิดเหตุมาเบิกความต่อศาลชั้นต้นในชั้นไต่สวนมูลฟ้องเพียงปากเดียว เป็นเหตุให้ศาลยกฟ้องคดีนั้นเพราะเหตุคดีไม่มีมูล ข้ออ้างตามอุทธรณ์ของโจทก์เช่นนี้ หากฟังได้เป็นความจริง ย่อมแสดงว่า คดีก่อนโจทก์ในคดีนั้นได้ฟ้องร้องดำเนินคดีแก่จำเลยในลักษณะสมยอมกัน เป็นการดำเนินคดีโดยใช้สิทธิไม่สุจริต เพื่อหวังผลเพียงต้องการตัดสิทธิของผู้เสียหายและพนักงานอัยการโจทก์คดีนี้มิให้มีสิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีแก่จำเลยซ้ำสองได้อีกเท่านั้น ย่อมถือไม่ได้ว่าคดีก่อนได้มีการฟ้องร้องดำเนินคดีแก่จำเลยอย่างแท้จริง สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์คดีนี้หาระงับไปไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๓๗/๒๕๐๑ ผู้เสียหายฟ้อง ก.เป็นจำเลยฐานฆ่าคนโดยเจตนาแต่อัยการฟ้อง ก. ฐานฆ่าคนโดยประมาท ศาลพิพากษาลงโทษแล้วในกรรมเดียวกัน สิทธิฟ้องร้องของผู้เสียหายระงับไปแล้วโดยไม่ต้องคำนึงว่าโจทก์ฟ้องก่อนหรือหลังอัยการ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๒๐/๒๕๓๙ ความผิดของจำเลยคดีนี้เป็นเรื่องปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอมโดยพนักงานอัยการเป็นโจทก์ จึงเป็นคนละเรื่องและคนละประเด็นกับคดีฐานละเมิดอำนาจศาลซึ่งศาลชั้นต้นมีคำสั่งลงโทษจำคุกจำเลยและคดีถึงที่สุดแล้ว สิทธินำคดีมาฟ้องของโจทก์คดีนี้ย่อมไม่ระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔) โจทก์จึงฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยคดีนี้ได้ไม่เป็นฟ้องซ้ำ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๓๖/๒๕๖๓ ป.รัษฎากร บัญญัติให้ผู้ใช้ใบกำกับภาษีปลอมต้องรับผิดทางแพ่งโดยเสียเบี้ยปรับและเงินเพิ่มตามมาตรา 89 (7) และ 89/1 และต้องรับผิดทางอาญาตามมาตรา 90/4 (7) อีกทางหนึ่งด้วย การที่จำเลยทั้งสองชำระเบี้ยปรับและเงินเพิ่มซึ่งเป็นความรับผิดทางแพ่งเป็นคนละส่วนกับความรับผิดทางอาญา จึงมิใช่การลงโทษจำเลยทั้งสองมากกว่าหนึ่งครั้ง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๑๓/๒๕๕๕ พรบ.ล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษาฯ มาตรา ๕ ที่บัญญัติให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ที่ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ และได้รับโทษหรือรับทัณฑ์ทั้งหมดหรือบางส่วนไปก่อนหรือในวันที่ พรบ. นี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้น ๆ ก็ตาม ก็มีผลเพียงแต่ให้ถือว่าจำเลยไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยเท่านั้น มิได้มีผลถึงกับให้ถือว่า การกระทำความผิดอันเป็นเหตุให้จำเลยถูกลงโทษทางวินัยถูกลบล้างไปด้วย ทั้งกรณีมิใช่มีกฎหมายออกใช้ภายหลังการกระทำความผิดยกเลิกความผิด หรือมีกฎหมายยกเว้นโทษดังที่จำเลยฎีกา สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์จึงไม่ระงับไปตาม ปวิอ มาตรา ๓๙ (๕) และ (๗)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๗๙/๒๕๖๖ (หนังสือรวมฎีกาเนติ) แม้คณะรัฐมนตรีได้มีมติยกเลิก พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 แต่การมีมติของคณะรัฐมนตรีเป็นเพียงขั้นตอนของการออกกฎหมายยกเลิก พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 77 เมื่อรัฐยังไม่ได้มี พ.ร.บ. ยกเลิก พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 ยังคงมีผลใช้บังคับและมีโทษตามกฎหมายในทางอาญา จำเลยคงมีความผิดและต้องรับโทษตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๙๑/๒๕๖๖ (หนังสือรวมฎีกาเนติ) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษประเภท 5 พ.ศ. 2565 ออกใช้บังคับมีผลให้พืชกัญชาไม่เป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 อีกต่อไป การผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่ายหรือมีพืชกัญชาไว้ในครอบครองจึงไม่เป็นความผิดตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 26/2, 26/3, 75, 76 และ 76/1 และ ป.ยาเสพติด มาตรา 93, 42 ตาม ป.อ. มาตรา 2 วรรคสอง สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (5) ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550 มาตรา 3

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๙/๒๕๔๔ จำเลยกระทำความผิดฐานพาอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาตตามปอ. มาตรา ๓๗๑ เมื่อจำเลยกระทำผิดในปี ๒๕๓๔ แต่ถูกจับและฟ้องในปี ๒๕๔๐ ดังนี้โจทก์ฟ้องจำเลยสำหรับความผิดฐานนี้เกินกำหนดอายุความ ๑ ปี นับแต่วันที่จำเลยกระทำความผิดตามปอ. มาตรา ๙๕ (๖) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามปวิอ. มาตรา ๓๙ (๔) โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๐๔/๒๕๖๒ (หนังสือรวมฎีกาสำนักงานศาล) โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยกระทำความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อเจ้าพนักงานเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา 137 (เดิม) มีระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งตาม ป.อ.มาตรา 95(4) มีอายุความห้าปี และ ป.อ. มาตรา 95 วรรคแรก บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ” ดังนั้น เมื่อโจทก์ฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2557 นับตั้งแต่วันที่ 14 กันยายน 2552 ซึ่งเป็นวันที่โจทก์กล่าวอ้างว่าจำเลยกระทำความผิดจึงเกินห้าปีแล้ว ฟ้องโจทก์สำหรับความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อเจ้าพนักงานจึงขาดอายุความ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (6)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๘๕๑/๒๕๔๔ ความผิดฐานมีอาวุธปืนและพาอาวุธปืนโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ตามพรบ.อาวุธปืนฯ มาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗๒ ทวิ วรรคสอง ปอ. มาตรา ๓๗๑ มีกำหนดโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี จำคุกไม่เกินห้าปี และโทษปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท ตามลำดับ ความผิดดังกล่าวจึงมีอายุความ สิบห้าปี สิบปี และหนึ่งปี ตามปอ. มาตรา ๙๕ (๒) (๓) (๕) โจทก์นำคดีมาฟ้องนับแต่วันกระทำความผิดถึงวันฟ้องเกินกว่าสิบห้าปีแล้ว จึงเป็นอันขาดอายุความ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามปวิอ. มาตรา ๓๙ (๖) ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาลงโทษจำเลยมาจึงเป็นการไม่ชอบ ตามปวิอ. มาตรา ๑๘๕ แม้ความผิดดังกล่าวจะยุติไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค ๖ แล้วก็ตาม แต่ปัญหาเรื่องอายุความเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกายกขึ้นวินิจฉัยได้เองตามปวิอ.มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๗๕๒/๒๕๔๕ แม้โจทก์จะฟ้องจำเลยในข้อหาฉ้อโกงประชาชน ตาม ป.อ. มาตรา ๓๔๓ และข้อหาจัดหางานให้คนหางานไปทำงานต่างประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต ตาม พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ มาตรา ๓๐, ๘๒ ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความไม่ได้ แต่ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยกระทำผิดฐานฉ้อโกง ตาม ป.อ. มาตรา ๓๔๑ และยกฟ้องความผิดตาม พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ ซึ่งโจทก์มิได้อุทธรณ์ ความผิดทั้งสองฐานจึงถึงที่สุด โจทก์จะฎีกาว่าจำเลยกระทำผิดสองฐานนี้อีกไม่ได้ และเมื่อฟังได้ว่าจำเลยกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๔๑ ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ ผู้เสียหายต้องร้องทุกข์ภายใน ๓ เดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด ตาม ป.อ. มาตรา ๙๖ เมื่อผู้เสียหายร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีแก่จำเลยเกินกว่า ๓ เดือน นับแต่วันดังกล่าว คดีโจทก์จึงขาดอายุความตาม มาตรา ๙๖ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๖) โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๖๗ - ๓๓๖๘/๒๕๔๖ โจทก์แจ้งต่อพนักงานสอบสวนถึงข้อเท็จจริงที่โจทก์เห็นว่า จำเลยที่ ๑ ถอนเงินออกจากบัญชีเงินฝากของโจทก์โดยไม่ถูกต้อง เมื่อโจทก์สอบถามจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๒ ก็ได้ชี้แจงถึงเหตุที่ทางธนาคารจำเลยที่ ๑ ต้องหักเงินฝากออกจากบัญชีเงินฝากของโจทก์ชำระหนี้ลูกหนี้ที่โจทก์ทำสัญญาค้ำประกันไว้ แสดงว่าโจทก์รู้อยู่แล้วว่าจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ คือผู้ที่หักเอาเงินของโจทก์ออกไปจากบัญชีเงินฝากของโจทก์ โจทก์จึงไปพบพนักงานสอบสวนเพื่อแจ้งความให้ดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสอง จึงรับฟังข้อเท็จจริงได้ว่าโจทก์ได้รู้เรื่องความผิดที่จำเลยทั้งสองกระทำการฉ้อโกงโจทก์ตั้งแต่วันดังกล่าว ส่วนเมื่อโจทก์แจ้งความแล้ว พนักงานสอบสวนผู้รับแจ้งจะเห็นว่าการกระทำของจำเลยทั้งสองไม่เป็นความผิดทางอาญา ก็เป็นเพียงความเห็นของพนักงานสอบสวน จึงไม่อาจลบล้างข้อเท็จจริงที่ถือว่าโจทก์รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดฐานฉ้อโกงดังกล่าวไปได้ โจทก์นำคดีมาฟ้องเมื่อพ้นกำหนดเวลา ๓ เดือน ตาม ป.อ. มาตรา ๙๖ คดีเป็นอันขาดอายุความร้องทุกข์

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๖/๒๕๕๑ แม้ บ. ผู้เช่าซื้อจะยังชำระราคาค่าเช่าซื้อไม่ครบถ้วน กรรมสิทธิ์ในรถยนต์บรรทุกดังกล่าวยังเป็นของ ว. ผู้ให้เช่าซื้อ แต่ บ. ก็มีสิทธิครอบครองใช้ประโยชน์จากรถยนต์บรรทุกที่เช่าซื้อนั้น และมีหน้าที่ต้องส่งคืนรถยนต์บรรทุกที่เช่าซื้อในสภาพเรียบร้อย แก่ ว.ผู้ให้เช่าซื้อหากมีกรณีต้องคืน เมื่อจำเลยทั้งสองยักยอกชิ้นส่วนอุปกรณ์ของรถยนต์บรรทุกดังกล่าวไปจาก บ. บ.ย่อมได้รับความเสียหายจึงเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสองได้เช่นเดียวกับ ว. เจ้าของรถยนต์บรรทุกคันดังกล่าว คดีนี้เป็นความผิดอันยอมความได้ เมื่อ บ. รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ แต่มีการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสองเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๒ ซึ่งเกินกว่าสามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิด และรู้ตังผู้กระทำผิดแล้ว คดีโจทก์จึงขาดอายุความตาม ป.อ. มาตรา ๙๖

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๙๕/๒๕๔๖ โจทก์มอบอำนาจให้ ร. ดำเนินการทุกอย่างเพื่อยับยั้งและจำกัดการเลียนแบบ ละเมิดและการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเกี่ยวกับชื่อทางการค้า ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และอื่นๆ ที่ใช้เกี่ยวกับการค้าของโจทก์ และให้อำนาจร้องทุกข์ ฟ้องร้องดำเนินคดีในนามของโจทก์ ร. รู้เรื่องการกระทำความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดในวันที่ ร. อ่านรายงานการล่อซื้อคอมพิวเตอร์ที่มีโปรแกรมละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์ ส่วนการตรวจสอบคอมพิวเตอร์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ซื้อมาก็เพื่อให้ได้หลักฐานชัดเจนยิ่งขึ้นอันจะเป็นประโยชน์ในการฟ้องคดี ไม่ใช่เพื่อให้รู้ถึงการกระทำความผิดเพราะ ร. รู้ว่าคอมพิวเตอร์เครื่องนั้นมีการละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์แล้ว เมื่อโจทก์ไม่ได้ร้องทุกข์และนำคดีนี้ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้มาฟ้องภายใน ๓ เดือน นับแต่วันที่ ร. รู้เรื่องดังกล่าว คดีโจทก์ขาดอายุความตาม ป.อ. มาตรา ๙๖

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๘๘/๒๕๔๖ ป.อ. ภาค ๑ ลักษณะ ๑ หมวด ๙ ได้บัญญัติเรื่องอายุความคดีอาญาไว้โดยเฉพาะแล้ว หาได้มีบทบัญญัติเรื่องอายุความสะดุดหยุดลงหรือเลิกนับอายุความร้องทุกข์ อันจะนำ ป.พ.พ. มาใช้บังคับไม่ แม้โจทก์จะฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลแขวงดุสิตภายในกำหนดอายุความ แต่เมื่อคดีไม่อยู่ในอำนาจศาลแขวงดุสิต ซึ่งศาลแขวงดุสิตมีคำสั่งจำหน่ายคดีไปแล้ว การที่โจทก์นำคดีนี้มาฟ้องศาลแขวงพระนครใต้อีกเมื่อพ้นกำหนดอายุความ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๖)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๐๒/๒๕๕๒ แม้ที่ดินที่เกิดเหตุจะเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินอันเป็นที่ดินของรัฐแต่การรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์และเป็นทรัพย์สินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ไม่ใช่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่เป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าหรือสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันตาม ปพพ. มาตรา ๑๓๐๔ (๑) (๒) ดังนั้นผู้เข้าไปยึดถือครอบครองอาจมีความผิดฐานบุกรุกตาม ปอ. มาตรา ๓๖๒, ๓๖๕ แต่ความผิดฐานบุกรุกเกิดขึ้นและสำเร็จแล้วในทันทีที่จำเลยเข้าไปยึดถือครอบครองที่ดินที่เกิดเหตุ ส่วนการที่จำเลยยึดถือครอบครองต่อมาเป็นเพียงผลของการบุกรุกเท่านั้น ไม่ใช่เป็นความผิดต่อเนื่องตราบเท่าที่จำเลยยังคงยึดถือครอบครองที่เกิดเหตุแต่อย่างใด ซึ่งความผิดตามมาตรา ๓๖๕ มีอายุความ ๑๐ ปี และตามมาตรา ๓๖๒ มีอายุความ ๕ ปี ตาม ปอ.มาตรา ๙๕ (๓) และ (๔) เมื่อฟังได้ว่าจำเลยเข้าไปยึดถือครอบครองที่ดินที่เกิดเหตุมาตั้งแต่ก่อนวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๑๕ โจทก์นำคดีมาฟ้องเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๖ เกินกว่า ๑๐ ปี นับแต่วันกระทำความผิด จึงเป็นอันขาดอายุความ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตาม ปวิอ. มาตรา ๓๙ (๖)

กระทำความผิดฐานประกอบธุรกิจโรงแรมโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 9 เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2563 ปรากฏว่า ได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 6/2562 เรื่อง มาตรการส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานการประกอบธุรกิจโรงแรมบางประเภท ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 12 มิถุนายน 2562 เป็นต้นไป ให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมซึ่งใช้อาคารในการประกอบธุรกิจโรงแรมในวันก่อนวันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ และอาคารนั้นมีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนการประกอบธุรกิจโรงแรมโดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 15 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.โรงแรม พ.ศ.2547 ไปแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบถึงการฝ่าฝืนและดำเนินการปรับปรุงระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 47 (พ.ศ.2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 พร้อมทั้งยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพื่อประกอบการตรวจสอบ เอกสารท้ายฎีกาของจำเลย เป็นหนังสือขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสาหร่าย ถึง ม. ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมที่เกิดเหตุ เรื่อง การแก้ไขอาคารตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 6/2562 โจทก์ได้รับสำเนาฎีกาพร้อมเอกสารดังกล่าว มิได้โต้แย้ง จึงรับฟังหลักฐานได้ว่า สถานที่ประกอบกิจการของ ม. ได้ดำเนินการแก้ไขแล้วเสร็จเรียบร้อย ซึ่งตามคำสั่งของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวกำหนดให้ได้รับยกเว้นโทษทางอาญา ถือว่าเป็นกรณีกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังยกเว้นโทษให้ผู้กระทำความผิด สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์จึงระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (7)

คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา

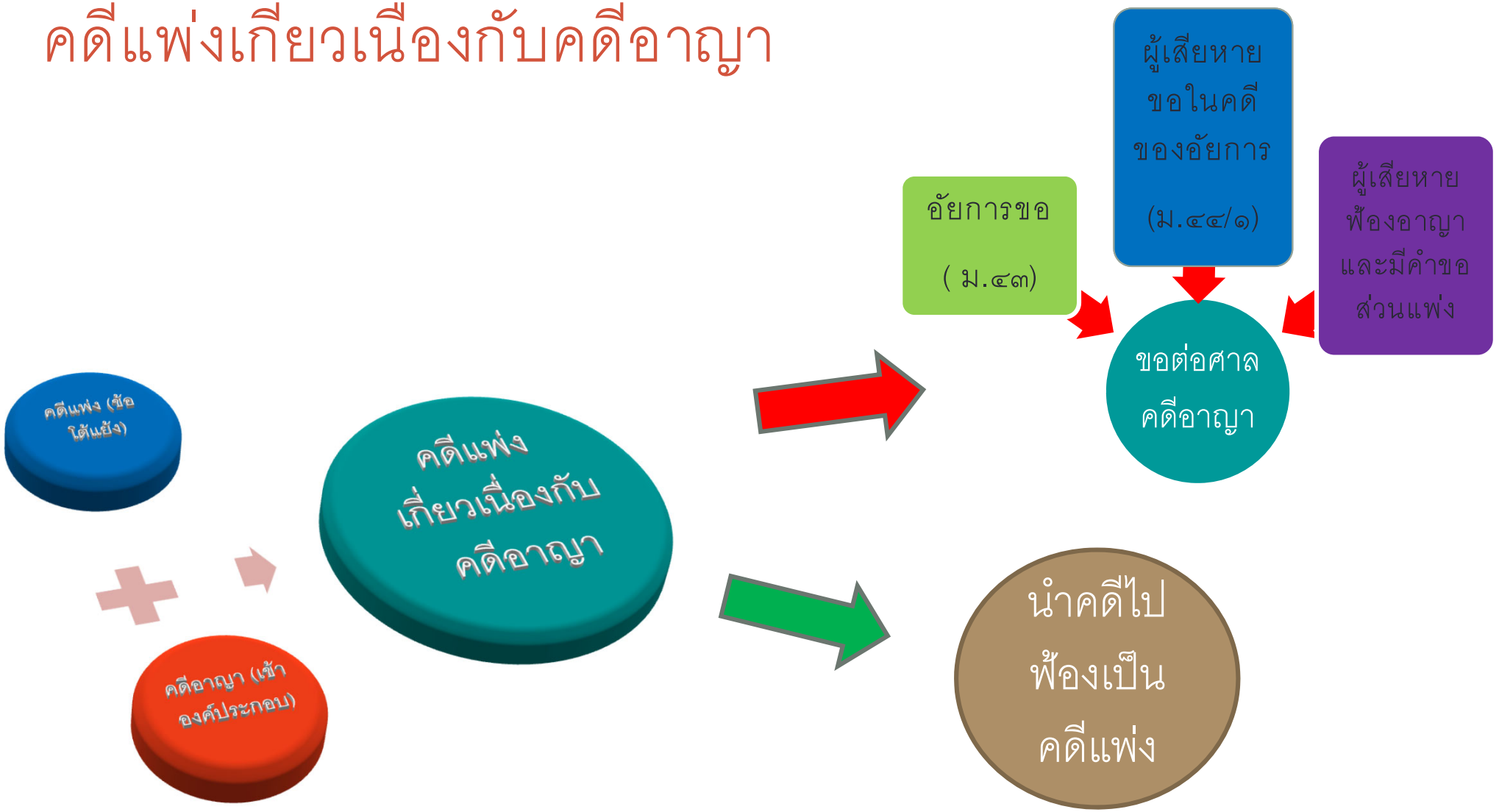

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๐๕/๒๕๔๒ การพิจารณาว่าคดีแพ่งเรื่องใดเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาหรือไม่ ต้องพิจารณาข้อเท็จจริงในคดีแพ่งนั้นว่า เป็นการกระทำที่เป็นองค์ประกอบที่เป็นความผิดในคดีอาญาหรือไม่ การที่โจทก์ฟ้องจำเลยในทางแพ่งขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนซื้อขายอันเนื่องมาจากจำเลยใช้หนังสือมอบอำนาจปลอม ก็โดยอาศัยเหตุจากที่โจทก์เคยแจ้งความร้องทุกข์ให้อัยการมณฑลทหารบกฟ้องจำเลยคดีก่อนในทางอาญาเรื่องจำเลยใช้หนังสือมอบอำนาจปลอมดังกล่าว ซึ่งศาลมณฑลทหารบกพิพากษาลงโทษจำเลยและคดีถึงที่สุดแล้ว นับได้ว่าทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาต่างมีประเด็นสำคัญโดยตรงเป็นอย่างเดียวกัน ฟ้องโจทก์คดีนี้จึงเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ดังนั้น ในการพิจารณาคดีส่วนแพ่งที่ว่าจำเลยใช้หนังสือมอบอำนาจปลอมหรือไม่ ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาว่าจำเลยใช้เอกสารปลอม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ เมื่อคดีอาญาถึงที่สุดแล้วโดยศาลพิพากษาลงโทษจำเลยก่อนที่โจทก์ได้ยื่นฟ้องคดีแพ่ง สิทธิของโจทก์ที่จะฟ้องคดีแพ่งย่อมมีอายุความ ๑๐ ปี ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๒(มาตรา ๑๖๘ เดิม)และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๕๑ วรรคสาม คดีอาญาก่อนถึงที่สุดวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๘ โจทก์ฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๓๘ ยังไม่เกิน ๑๐ ปี คดีโจทก์ยังไม่ขาดอายุความ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๔๔ - ๑๑๔๖/๒๕๕๓ จำเลยฟ้องโจทก์เป็นคดีอาญาว่าปลอมสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินทั้งสามฉบับในคดีนี้ซึ่งโจทก์ฟ้องขอให้บังคับให้จำเลยโอนที่ดินตามสัญญาจะซื้อจะขายทั้งสามฉบับดังกล่าว คดีนี้จึงเป็นคดีที่มีมูลคดีเกี่ยวเนื่องมาจากการกระทำผิดอาญาดังกล่าว และโจทก์จำเลยในคดีแพ่งกับคดีอาญาเป็นคู่ความเดียวกัน จึงเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามปวิอ มาตรา ๔๖ เมื่อข้อเท็จจริงซึ่งเป็นประเด็นโดยตรงในคดีอาญาทั้งสองเรื่องดังกล่าวถึงที่สุดแล้วตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๒๓๗ - ๕๒๓๘/๒๕๓๙ การพิพากษาคดีส่วนแพ่งจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาส่วนอาญาตาม ปวิอ มาตรา ๔๖ ซึ่งในคดีส่วนอาญาดังกล่าวศาลฎีกาวินิจฉัยว่าพยานหลักฐานโจทก์ยังไม่พอฟังว่าสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินทั้งสี่ฉบับ (ซึ่งรวมถึงสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินเอกสารหมาย จ. ๑๑ จ. ๒๒ และ จ. ๒๕ ด้วย) เป็นเอกสารปลอม เมื่อรับฟังประกอบพยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบ ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่าจำเลยทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินกับโจทก์

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๘/๒๕๕๔ โจทก์บรรยายฟ้องเรียกค่าเสียหายจากจำเลยโดยกล่าวอ้างว่า จำเลยกระทำละเมิดด้วยการสร้างกำแพงรั้วคอนกรีตรุกล้ำที่ดินของโจทก์เป็นความผิดทางอาญาฐานบุกรุก โดยในฟ้องโจทก์บรรยายไว้ด้วยว่า ได้มีการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยแล้ว ซึ่งจำเลยก็ได้ให้การแก้คดีโดยยอมรับว่า เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๔๓ โจทก์ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลศาลาแดงกล่าวหาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานบุกรุก แต่ต่อมาวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๕ พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องจำเลย ดังนี้ ฟ้องโจทก์มีข้อความที่จะพึงเห็นได้ว่าจำเลยกระทำการอันมิชอบทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย อันเป็นความผิดทางอาญาต่อโจทก์ฐานบุกรุกด้วย จึงถือได้ว่าเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา แม้ข้อเท็จจริงจะได้ความว่าพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องจำเลยในความผิดฐานบุกรุก ไม่ว่าจะมีเหตุผลเพราะจำเลยไม่มีเจตนาและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็ตาม ก็ไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการฟ้องคดีแพ่งของโจทก์ เนื่องจากคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยรื้อถอนกำแพงคอนกรีตส่วนที่รุกล้ำเข้าไปในที่ดินของโจทก์ เป็นการที่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินใช้อำนาจแห่งกรรมสิทธิ์ตาม ปพพ มาตรา ๑๓๓๖ บังคับให้จำเลยรื้อถอนกำแพงคอนกรีตส่วนที่รุกล้ำเข้าไปในที่ดินของโจทก์

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๔๘๔/๒๕๕๘ เมื่อปรากฏว่าการพิพากษาคดีอาญาคดีก่อนศาลอุทธรณ์ซึ่งเป็นศาลชั้นที่สุดวินิจฉัยว่า พฤติการณ์ที่จำเลยที่ ๑ ขายสินค้าให้จำเลยที่ ๕ และที่ ๖ เป็นเรื่องซื้อขายกันตามปกติทางการค้า จำเลยที่ ๑ ไม่ได้ขายไปในราคาต่ำกว่าทุนอันเป็นตัวชี้เจตนาได้ว่าจำเลที่ ๑ ทุจริตต่อหน้าที่ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย การกระทำของจำเลยที่ ๑ ไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกง และจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๖ ไม่มีความผิดฐานฉ้อโกงด้วย อันเป็นการวินิจฉัยถึงการทำงานของจำเลยที่ ๑ รวมถึงพฤติการณ์ของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๖ ว่ามิได้เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตและไม่ได้กระทำผิดกฎหมาย รวมทั้งโจทก์ไม่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของจำเลยทั้งหก เมื่อโจทก์มาฟ้องจำเลยทั้งหกเป็นคดีแพ่งคดีนี้อีกว่าจำเลยทั้งหกรวมกันกระทำละเมิดต่อโจทก์ทำให้โจทก์เสียหาย ขอให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์อีก อันมีข้อเท็จจริงที่ต้องวินิจฉัยถึงการกระทำของจำเลยทั้งหกว่าเป็นการกระทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายก่อให้เกิดความเสียหายอันเป็นกรณีการกระทำที่เป็นละเมิดต่อโจทก์หรือไม่ ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงโดยตรงในคดีอาญาละคำพิพากษาคดีอาญาได้วินิจฉัยไว้โดยชัดแจ้งแล้วถึงการกระทำของจำเลยทั้งหกในคดีนี้ คดีนี้จึงเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา

ว่าความรับผิดในคดีแพ่งต้องอาศัยมูลมาจากการกระทำความผิดในทางอาญาหรือไม่ ถ้าต้องอาศัยก็เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา โจทก์ฟ้องเพื่อบังคับตามสิทธิเรียกร้องทางแพ่งขอให้พิพากษาว่าจำเลยทั้งเจ็ดถูกกำจัดไม่ให้ได้รับมรดกของพันเอก ก. และบังคับจำเลยทั้งเจ็ดจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาททั้งสามสิบสามแปลงเฉพาะส่วนจำนวน 1 ใน 7 ส่วน ที่เป็นสินสมรสอันเป็นทรัพย์มรดกของพันเอก ก.และส่วนอื่นที่จำเลยทั้งเจ็ดถูกกำจัดมิให้รับมรดกแก่โจทก์ อันสืบเนื่องมาจากกระทำความผิดฐานร่วมกันยักยอกทรัพย์มรดกและร่วมกันรับของโจรที่โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งเจ็ดเป็นคดีอาญา คดีนี้จึงเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา และเมื่อศาลอุทธรณ์ภาค 2 ชี้ขาดให้ยกฟ้องโดยมีข้อความชัดเจนในคำวินิจฉัยว่าที่ดินพิพาททั้งสามสิบสามแปลงเป็นสินส่วนตัวของ ฐ. คดีนี้เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาดังกล่าวซึ่งมีประเด็นข้อพิพาทโดยตรงเป็นประเด็นเดียวกันว่าที่ดินพิพาททั้งสามสิบสามแปลงเป็นสินส่วนตัวของ ฐ. หรือเป็นสินสมรสระหว่าง ฐ. กับพันเอก ก. ดังนี้ เมื่อคำพิพากษาคดีอาญาถึงที่สุด ประเด็นข้อพิพาทคดีนี้เป็นประเด็นโดยตรงในคดีอาญาโดยคำพิพากษาคดีอาญาดังกล่าวได้วินิจฉัยไว้อย่างชัดแจ้งว่าที่ดินพิพาททั้งสามสิบสามแปลงเป็นสินส่วนตัวของ ฐ. และคู่ความในคดีนี้ก็เป็นคู่ความเดียวกับคดีอาญา ในการพิพากษาคดีนี้จำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 ปัญหาดังกล่าวแม้ศาลชั้นต้นมิได้กำหนดไว้เป็นประเด็นข้อพิพาท และศาลชั้นต้นกับศาลอุทธรณ์ภาค 2 มิได้วินิจฉัย ทั้ง ๆ ที่โจทก์บรรยายฟ้องและคู่ความนำสืบกับจำเลยทั้งเจ็ดอุทธรณ์ในประเด็นดังกล่าวแต่เป็นปัญหาเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน จำเลยทั้งเจ็ดย่อมมีสิทธิยกขึ้นอ้างในฎีกาซึ่งปัญหาเช่นว่านั้นได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 249 วรรคสอง (เดิม) ซึ่งใช้ขณะยื่นฟ้อง ดังนั้นเมื่อที่ดินพิพาททั้งสามสิบสามแปลงเป็นสินส่วนตัวของ ฐ. แม้ต่อมาพันเอก ก. ถึงแก่ความตาย ที่ดินพิพาททั้งสามสิบสามแปลงก็ไม่มีส่วนใดเป็นทรัพย์มรดกของพันเอก ก. ซึ่งตกทอดแก่โจทก์ การที่ ฐ. ทำนิติกรรมโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทแต่ละ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๐/๒๕๔๐ ในคดีส่วนอาญา จำเลยถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดต่อ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ ส่วนคดีนี้โจทก์ฟ้องให้จำเลยรับผิดใช้เงินตามเช็คอันเป็นสิทธิเรียกร้องที่ไม่ต้องอาศัยมูลความผิดทางอาญา ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ จึงไม่ใช่คดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา จะนำบทบัญญัติแห่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ มาใช้บังคับไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๕/๒๕๔๕ โจทก์ซึ่งเป็นลูกจ้างฟ้องจำเลยผู้เป็นนายจ้างเรียกค่าชดเชย สินจ้างแทนการบอกล่วงหน้า โบนัส เงินบำเหน็จ และค่าเสียหายจากการเลิกจ้างไม่เป็นธรรม อันเป็นการฟ้องบังคับตามสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ที่เกิดจากการผิดสัญญาจ้างแรงงาน แม้โจทก์จะถูกดำเนินคดีอาญาฐานยักยอกทรัพย์ตามที่จำเลยกล่าวหาก็ไม่ทำให้คดีนี้กลายเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ดังนั้น ในการพิพากษาคดีศาลแรงงานกลางจึงไม่จำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๐๐๙/๒๕๕๒ ในคดีอาญาโจทก์ฟ้องจำเลยร่วมและ ป. ในข้อหาปลอมและใช้เอกสารปลอม ส่วนคดีแพ่งโจทก์ฟ้องเรียกเงินตามสัญญาฝากทรัพย์ แล้วจำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลเรียกจำเลยร่วมเข้ามาในคดีตาม ปวิพ. ทั้งนี้สิทธิของโจทก์ที่จะฟ้องคดีแพ่งไม่ต้องอาศัยมูลความผิดทางอาญาฐานปลอมและใช้เอกสารปลอมแต่อย่างใด จึงไม่ใช่คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา เพราะคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญานั้น หมายความถึงการที่จำเลยไปกระทำความผิดในทางอาญาและก่อให้เกิดความเสียหายในทางแพ่งเกี่ยวพันโดยตรงขึ้นมา เมื่อมิใช่คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาแล้ว จึงไม่จำต้องฟังข้อเท็จจริงในส่วนอาญามาผูกพันทางแพ่ง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๖๒๙/๒๕๖๐ โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยที่ 1 โอนที่ดินพิพาทและชดใช้ค่าเสียหายจากจำเลยที่ 1 โดยอ้างว่า จำเลยที่ 1 ผิดสัญญา อันเป็นสิทธิเรียกร้องที่ไม่ต้องอาศัยมูลจากการกระทำความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ตามที่โจทก์ฟ้องในคดีอาญา จึงมิใช่คดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาและไม่จำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาส่วนอาญา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๔๗๖/๒๕๕๙ อำนาจที่จะให้จำเลยหยุดก่อสร้างหรือรื้อถอนอาคารที่ผิดกฎหมายเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 การขอให้บังคับจำเลยหยุดก่อสร้างหรือรื้อถอนอาคารที่ผิดกฎหมายมิได้เกิดขึ้นเนื่องมาจากมูลความผิดทางอาญาในความผิดต่อ พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 จึงมิใช่คดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา จะนำข้อเท็จจริงในคดีอาญามารับฟังเป็นยุติว่าจำเลยกระทำละเมิดต่อโจทก์และบังคับให้จำเลยหยุดก่อสร้างหรือรื้อถอนอาคารที่ผิดกฎหมายหาได้ไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๘๗๕/๒๕๕๓ การจะนำข้อเท็จจริงจากคำพิพากษาส่วนอาญามารับฟังในคดีแพ่งตาม ปวิอ มาตรา ๔๖ ข้อเท็จจริงนั้นจะต้องเป็นประเด็นโดยตรงในคดีอาญาและศาลได้วินิจฉัยไว้โดยชัดแจ้งและผู้ที่จะถูกข้อเท็จจริงในคดีอาญามาผูกพันต้องเป็นคู่ความในคดีอาญาด้วย เมื่อข้อเท็จจริงที่ว่าจำเลยมีส่วนร่วมกระทำความผิดกับ ม. หรือไม่ ไม่ใช่ประเด็นโดยตรงในคดีอาญาและศาลชั้นต้นก็ไม่ได้วินิจฉัยไว้ ทั้งจำเลยไม่ได้ถูกพนักงานอัยการฟ้องเป็นจำเลยร่วมกับ ม. จำเลยจึงไม่ได้เป็นคู่ความในคดีอาญา คดีนี้จึงไม่ใช่คดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาที่ศาลจำต้องถือข้อเท้จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๒๒/๒๕๖๖ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกา) คดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ซึ่งในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.อ. มาตรา 46 ก็ตาม แต่จำเลยที่ 2 ในคดีนี้ไม่ได้เป็นคู่ความในคดีอาญาดังกล่าวด้วย ข้อเท็จจริงในคำพิพากษาคดีอาญาของศาลอาญาที่ฟังว่าจำเลยที่ 1 ขับรถบรรทุกขยะโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย จึงมีผลผูกพันเฉพาะจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นคู่ความในคดีนั้นเท่านั้น ไม่มีผลผูกพันจำเลยที่ 2 ซึ่งไม่ได้เป็นคู่ความในคดีอาญาดังกล่าวด้วย เมื่อจำเลยที่ 2 ต่อสู้ว่าเหตุละเมิดไม่ได้เกิดจากความประมาทของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 จึงมีสิทธินำสืบพยานหลักฐานในคดีนี้ได้ว่า เหตุละเมิดไม่ได้เกิดจากความประมาทของจำเลยที่ 1 หาใช่ว่าจะต้องรับฟังข้อเท็จจริงเป็นยุติในคดีนี้ตามข้อเท็จจริงในส่วนคดีอาญาว่าจำเลยที่ 1 เป็นฝ่ายประมาทเลินเล่อโดยรับฟังเป็นอย่างอื่นไม่ได้ ที่ศาลอุทธรณ์รับฟังพยานหลักฐานของจำเลยที่ 2 แล้วเห็นว่า เหตุละเมิดไม่ได้เกิดจากความประมาทของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 จึงไม่ต้องรับผิดต่อโจทก์และพิพากษายกฟ้องโจทก์มานั้น ชอบแล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๓๘๓/๒๕๕๓ คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาหมายความถึงคดีแพ่งที่มีมูลมาจากการกระทำความผิดทางอาญา หรือความรับผิดในทางแพ่งเกิดขึ้นจากผลของการกระทำความผิดอาญาโดยตรง ซึ่งคดีอาญาที่จำเลยอ้าง แม้พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องว่า จำเลยกระทำความผิดฐานยักยอกเสาไม้เสาเข็มและไม้ฟืนอันเป็นทรัพย์รายเดียวกับทรัพย์ในคดีแพ่งคดีนี้ และมีคำขอให้จำเลยใช้ราคาทรัพย์แก่ผู้เสียหายแทนผู้เสียหายหรือโจทก์คดีนี้ก็ตาม แต่คดีแพ่งคดีนี้โจทก์ฟ้องเรียกค่าปรับหรือค่าเสียหายจากจำเลยที่ผิดสัญญา อันเป็นสิทธิเรียกร้องที่ไม่ต้องอาศัยมูลจากการกระทำความผิดทางอาญาฐานยักยอกแต่อย่างใด คดีนี้จึงมิใช่คดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา และไม่จำต้องถือตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำพิพากษาส่วนอาญา โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องว่าจำเลยผิดสัญญาอันมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของโจทก์จำเลยผู้เป็นคู่สัญญาตามกฎหมายแพ่งตาม ปวิพ มาตรา ๕๕

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๔๕/๒๕๓๗ โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ว่า กระทำความผิดฐานโกงเจ้าหนี้และศาลพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๑ คดีถึงที่สุดแล้ว ส่วนคดีแพ่งโจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนการฉ้อฉลอันเป็นสิทธิเรียกร้องที่ไม่ต้องอาศัยมูลความผิดทางอาญาในความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ จึงไม่ใช่คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาจะนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ มาใช้บังคับไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๐๒/๒๕๕๐ คดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตาม พรบ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ มิใช่คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามความหมายของปวิอ. มาตรา ๔๖

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๓๐/๒๕๕๖ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา 362 และมีคำขอในส่วนแพ่งซึ่งมีทุนทรัพย์ที่พิพาทเกินกว่า 300,000 บาท ศาลชั้นต้นซึ่งเป็นศาลแขวงย่อมไม่มีอำนาจรับคดีส่วนแพ่งไว้พิจารณา ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 17 ประกอบมาตรา 25 (4) การที่ศาลชั้นต้นพิพากษาคดีส่วนแพ่งจึงเป็นการไม่ชอบและไม่ก่อสิทธิให้จำเลยอุทธรณ์ฎีกาได้ คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค 1 จึงไม่ชอบเช่นกัน ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 (5) ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.2499 มาตรา 4

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๑๙๒/๒๕๖๐ การ ฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาต่อศาลซึ่งพิจารณาคดีอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 40 ไม่ต้องคำนึงว่าศาลที่พิจารณาคดีอาญาจะเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีแพ่งตาม ป.วิ.พ. มาตรา 2 (1) และพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 17 และมาตรา 25 (4) วรรคหนึ่ง และผู้เสียหายที่ยื่นฟ้องจะขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนเงินมากน้อยเพียงใด แม้ผู้เสียหายซึ่งเป็นโจทก์ฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาและมีคำขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนซึ่งจำนวนเงินที่ขอเกินอำนาจพิจารณาพิพากษาของผู้พิพากษาคนเดียวในศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาคนเดียวในศาลชั้นต้น (ศาลแขวง) มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในส่วนแพ่งได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๙๒/๒๕๖๐ โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสี่เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาต่อศาลอาญาซึ่งเป็นศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นย่อมมีอำนาจรับไว้ไต่สวนมูลฟ้องในคดีส่วนอาญา แต่เมื่อศาลชั้นต้นซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาเฉพาะคดีอาญาไต่สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีไม่มีมูลและพิพากษายกฟ้องคดีส่วนอาญาอันมีผลเป็นการไม่รับคดีส่วนอาญาไว้พิจารณาแล้ว ศาลชั้นต้นย่อมไม่มีอำนาจรับคดีส่วนแพ่งโดยลำพังไว้พิจารณาแล้ว ศาลชั้นต้นย่อมไม่มีอำนาจรับคดีส่วนแพ่งโดยลำพังไว้พิจารณาตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 19 วรรคสอง ดังนี้ศาลชั้นต้นต้องมีคำสั่งไม่รับฟ้องคดีส่วนแพ่งและคืนค่าขึ้นศาลทั้งหมดให้แก่โจทก์ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 151 วรรคหนึ่ง การที่ศาลชั้นต้นมิได้มีคำสั่งในคดีส่วนแพ่งและศาลอุทธรณ์พิพากษายืนโดยไม่แก้ไขในส่วนนี้ กระบวนพิจารณาในคดีส่วนแพ่งจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อคดีขึ้นสู่ศาลฎีกาแล้วศาลฎีกามีคำสั่งในคดีส่วนแพ่งไปโดยไม่ต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลล่างทั้งสองมีคำสั่งใหม่

 โจทก์อ้างว่าหลงเชื่อคำหลอกลวงของจำเลยจึงมอบเงินให้แก่จำเลยไปให้ชาวบ้านกู้ยืมด้วยการเรียกดอกเบี้ยในอัตราเกินกว่าร้อยละสิบห้าต่อปีอันเป็นความผิดต่อ พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๕๖๐ แสดงให้เห็นอยู่ในตัวว่าโจทก์รับข้อเสนอดังกล่าวโดยมีเจตนามุ่งประสงค์ต่อผลประโยชน์อันเกิดจากการกระทำที่ผิดกฎหมาย แม้การกระทำที่ผิดกฎหมายนั้นไม่เกิดขึ้นเนื่องจากเป็นเพียงการหลอกลวงของจำเลยเพื่อฉ้อโกงโจทก์หรือไม่ก็ตาม ถือว่าโจทก์ไม่ใช่ผู้เสียหายที่จะนำคดีมาฟ้องจำเลยในความผิดฐานฉ้อโกง

เมื่อโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องคดีอาญา ศาลชั้นต้นซึ่งเป็นศาลแขวงย่อมไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีส่วนแพ่งที่มีทุนทรัพย์ที่โจทก์เรียกร้องมาเกินกว่าสามแสนบาทได้ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๗ ประกอบมาตรา ๒๕ (๕)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๘๑/๒๕๑๙ ราษฎรฟ้อง
คดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องรวมกัน ศาลไต่สวน
มูลฟ้องแล้ว สั่งงดพยานโจทก์ พิพากษายกฟ้อง
คดีอาญาและไม่รับฟ้องคดีแพ่ง ศาลอุทธรณ์พิพากษายก
คำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้สืบพยานโจทก์ต่อไปและมี
คำสั่งใหม่ จำเลยยังไม่อยู่ในฐานะเป็นจำเลยฎีกาไม่ได้
คดีส่วนแพ่งโจทก์ก็ฟ้องรวมกับคดีอาญาได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๑๒/๒๕๓๗ ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้จำเลยคืนเงินแก่โจทก์ร่วม แต่โจทก์ร่วมได้ถอนคำร้องทุกข์ในความผิดฐานฉ้อโกงซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๒)โจทก์จึงไม่มีสิทธิขอให้บังคับจำเลยคืนเงินแก่โจทก์ร่วม

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๗ ๑/๒๕๓๑ ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานรับของโจร และมีคำขอให้จำเลยคืนทรัพย์สินหรือใช้ราคาแทนผู้เสียหายด้วย แม้ผู้เสียหายจะเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการก็ตาม เมื่อจำเลยถึงแก่ความตายสิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์และโจทก์ร่วมย่อมระงับไป และคำขอให้คืนทรัพย์สินหรือใช้ราคาย่อมตกไปด้วย จึงต้องจำหน่ายคดีเสียจากสารบบความ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๖๑/๒๕๔๕ หลังจากที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ มีคำพิพากษา ผู้เสียหายได้รับชำระหนี้ตามคำพิพากษาในคดีแพ่งจากจำเลยแล้ว จึงไม่ติดใจดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยที่ ๑ ต่อไปอีก ถือว่าผู้เสียหายและจำเลยที่ ๑ ยอมความกันในความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงซึ่งเป็นความผิดต่อส่วนตัวก่อนคดีถึงที่สุด สิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดฐานดังกล่าวจึงระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๒) และย่อมทำให้คำขอในส่วนแพ่งของโจทก์ที่ให้จำเลยที่ ๑ คืนเงินแก่ผู้เสียหายตกไปด้วย ปัญหานี้เป็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบด้วย

มาตรา ๒๒๕

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕๓๖/๒๕๕๔ เมื่อสิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ระงับไปตาม ปวิอ มาตรา ๓๙(๖) (กรณีคดีขาดอายุความ) โจทก์ย่อมไม่มีสิทธิเรียกให้จำเลยคืนหรือชดใช้เงินในคดีนี้ได้ตาม ปวิอ มาตรา ๔๓ สิทธิของโจทก์ร่วมที่อาศัยสิทธิของโจทก์ย่อมตกไปด้วย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๔๑๒/๒๕๕๓ ความผิดฐานฉ้อโกงตาม ปอ มาตรา ๓๔๑ เป็นความผิดอันยอมความได้ เมื่อโจทก์ร่วมซึ่งเป็นผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ก่อนคดีถึงที่สุด สิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตาม ปวิอ มาตรา ๓๙ (๒) และการที่โจทก์ร่วมถอนคำร้องทุกข์ ย่อมเป็นผลให้คำขอในส่วนแพ่งในความผิดฐานฉ้อโกงที่โจทก์ได้ขอให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ คืนหรือใช้เงินแก่โจทก์ร่วมตกไปด้วย ประกอบกับ ปวิอ มาตรา ๔๓ และพรบ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางานมิได้บัญญัติให้อำนาจพนักงานอัยการโจทก์มีสิทธิยื่นคำขอให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ คืนหรือใช้เงินในความผิดฐานร่วมกันหลอกลวงผู้อื่นว่าสามารถหางานในต่างประเทศได้ จึงต้องยกคำขอในส่วนแพ่งของโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เสียด้วย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๓๘/๒๔๙๓ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานยักยอกทรัพย์ และให้ใช้ราคาทรัพย์ จำเลยตายในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา ศาลฎีกาย่อมสั่งให้คดีส่วนอาญาของโจทก์เป็นอันระงับ คดีส่วนแพ่งให้เลื่อนไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๔๒ (เพื่อรอให้ทายาทเข้ามารับมรดกความ)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๖๐/๒๕๕๙ ฟ้องโจทก์เป็นคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา และศาลชั้นต้นที่พิจารณาคดีเป็นศาลจังหวัด จึงเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา การที่ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีไม่มีมูลและพิพากษายกฟ้อง เป็นการพิจารณาพิพากษาเฉพาะคดีส่วนอาญาเท่านั้น ฟ้องของโจทก์ยังคงมีคดีส่วนแพ่งที่ต้องพิจารณาสั่งต่อไปว่าจะรับไว้พิจารณาหรือไม่ ทั้งนี้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 40 แต่ศาลชั้นต้นมิได้มีคำสั่งอย่างใดเกี่ยวกับคดีส่วนแพ่ง ส่วนที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษาไม่รับคดีส่วนแพ่งโดยวินิจฉัยว่า เมื่อศาลชั้นต้นเห็นว่าคดีไม่มีมูลและพิพากษายกฟ้องคดีส่วนอาญาแล้วย่อมไม่มีอำนาจรับคดีส่วนแพ่งไว้พิจารณานั้น เป็นการที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 ยังไม่ได้พิจารณาว่าจะรับฟ้องของโจทก์ในคดีส่วนแพ่งไว้พิจารณาหรือไม่ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษาไม่รับคดีส่วนแพ่งจึงไม่ถูกต้อง กรณีเป็นเรื่องปรากฏเหตุที่ศาลล่างทั้งสองมิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติว่าด้วยการพิจารณาตาม ป.วิ.พ. มาตรา 243 (2) ประกอบมาตรา 247 (เดิม) และ ป.วิ.อ. มาตรา 40

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๙๕/๒๕๖๔ คดีนี้เป็นคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา และศาลชั้นต้นที่พิจารณาคดีเป็นศาลจังหวัด จึงเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา ที่ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีไม่มีมูลและพิพากษายกฟ้องนั้น เป็นการพิจารณาเฉพาะคดีส่วนอาญาเท่านั้น ฟ้องของโจทก์ทั้งสองยังคงมีคดีส่วนแพ่งที่ต้องพิจารณาสั่งต่อไปว่าจะรับไว้พิจารณาหรือไม่ ทั้งนี้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 40 แต่ศาลชั้นต้นมิได้มีคำสั่งอย่างใดเกี่ยวกับคดีส่วนแพ่ง การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิพากษาคดีส่วนแพ่งไปพร้อมกับคดีส่วนอาญาเลยนั้นเป็นการไม่ชอบ เพราะยังไม่ได้พิจารณาว่าจะรับฟ้องของโจทก์ทั้งสองในคดีส่วนแพ่งไว้พิจารณาหรือไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๓๔-๕๓๕/๒๕๖๖ (เว็ปไซต์ศาลฎีกา) เมื่อจำเลยที่ 2 ถึงแก่ความตายระหว่างพิจารณาคดีของศาลอุทธรณ์ภาค 1 สิทธิในการนำคดีอาญาของจำเลยที่ 2 มาฟ้องย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (1) แต่สำหรับคดีส่วนแพ่งนั้น ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยความรับผิดของบุคคลในทางแพ่ง ดังที่บัญญัติไว้ใน ป.วิ.อ. มาตรา 47 วรรคหนึ่ง ดังนี้ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ต้องดำเนินการตาม ป.วิ.พ. มาตรา 42 เสียก่อน กล่าวคือ หากครบกำหนดหนึ่งปีนับแต่จำเลยที่ 2 ถึงแก่ความตายแล้ว ไม่มีบุคคลใดร้องขอเข้ามาเป็นคู่ความแทนหรือเข้ามาตามหมายเรียกของศาล จึงให้จำหน่ายคดีส่วนแพ่งออกเสียจากสารบบความ ฉะนั้น การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ด่วนมีคำสั่งจำหน่ายคดีส่วนแพ่งในส่วนของจำเลยที่ 2 ออกเสียจากสารบบความ ย่อมเป็นการไม่ชอบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๑๔๗/๒๕๖๒ (เว็ปไซต์ศาลฎีกา) แม้โจทก์จะยื่นฟ้องจำเลยเฉพาะความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตาม ป.อ. มาตรา 291 แต่โจทก์ก็บรรยายฟ้องว่า การกระทำของจำเลยเป็นเหตุให้ผู้ร้องได้รับอันตรายสาหัส ผู้ร้องจึงเป็นผู้เสียหายมีสิทธิเรียกร้องทางแพ่งฐานมูลละเมิดเรียกร้องให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ร่างกายโดยอาศัยมูลคดีอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 และแม้คดีส่วนแพ่งของผู้ร้องจะขาดอายุความเนื่องจากไม่มีการฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยในข้อหาประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสตาม ป.อ. มาตรา 300 ภายในอายุความสิบปีตาม ป.วิ.อ. มาตรา 51 ประกอบ ป.พ.พ. มาตรา 448 วรรคสอง ตามที่จำเลยฎีกาก็ตาม แต่ ป.วิ.อ. มาตรา 40 ก็บัญญัติว่า คำพิพากษาส่วนแพ่งต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ดังนั้น เมื่อจำเลยไม่ได้ยกปัญหาเรื่องอายุความขึ้นต่อสู้ในคำให้การ คดีจึงไม่มีประเด็นเรื่องอายุความ การที่ศาลชั้นต้นหยิบยกเอาอายุความมาเป็นเหตุยกคำร้องของผู้ร้องจึงไม่ชอบ ต้องห้ามตาม ป.พ.พ. มาตรา 193/29 ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา 142 (5) และถือว่าเป็นข้อที่มิได้ยกขึ้นว่ากันมาโดยชอบในศาลชั้นต้น ทั้งไม่เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยที่จำเลยสามารถหยิบยกขึ้นในชั้นฎีกาได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๐๘๑/๒๕๖๔ คดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา คดีส่วนอาญาไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกาซึ่งยุติไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 9 สิทธิในการฎีกาคดีส่วนแพ่งต้องพิจารณาตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. คำพิพากษาในคดีส่วนแพ่งของศาลอุทธรณ์ภาค 9 ย่อมเป็นที่สุดตาม ป.วิ.พ. มาตรา 244/1 จำเลยจะฎีกาได้ต่อเมื่อยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกามาพร้อมกับคำฟ้องฎีกาและได้รับอนุญาตจากศาลฎีกาตาม ป.วิ.พ. มาตรา 247 วรรคหนึ่ง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๙๐/๒๕๖๓ พนักงานอัยการฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานร่วมกันยักยอก โจทก์ร่วมฎีกาในคดีส่วนแพ่งและถึงแก่ความตาย ศาลฎีกามีคำสั่งให้ศาลชั้นต้นดำเนินการตาม ป.วิ.พ. มาตรา 42 ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา 40 เสร็จแล้วให้ศาลชั้นต้นส่งสำนวนคืนศาลฎีกา เพื่อมีคำสั่งหรือมีคำพิพากษาคดีส่วนแพ่งต่อไป

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๗๑๓/๒๕๓๙ ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องคดีอาญาซึ่งมีคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญารวมมาด้วยแล้วมีคำสั่งให้รับประทับฟ้อง แสดงว่าเป็นการสั่งให้รับฟ้องคดีส่วนอาญาและคดีส่วนแพ่งด้วย หากจำเลยจะต่อสู้คดีส่วนแพ่งต้องให้การต่อสู้พร้อมกับคำให้การต่อสู้คดีส่วนอาญาโดยคำให้การในคดีส่วนแพ่งนั้นต้องชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๗ วรรคสอง เมื่อจำเลยทั้งสองให้การต่อสู้คดีส่วนอาญาและคดีส่วนแพ่งรวมกันมาว่า <u>จำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธฟ้องโจทก์ทั้งสิ้นเท่านั้น ถือว่าคำให้การในส่วนแพ่งจำเลยทั้งสองคงเพียงให้การปฏิเสธลอยๆ</u> จึงไม่มีประเด็นข้อพิพาทว่าโจทก์ไม่ใช่เจ้าของรถยนต์พิพาท และจำเลยทั้งสองซื้อรถยนต์พิพาทมาโดยสุจริตในท้องตลาดตามที่จำเลยทั้งสองยกขึ้นอุทธรณ์แต่อย่างใด <u>คดีส่วนแพ่งของจำเลยทั้งสองจึงต้องห้ามอุทธรณ์ตาม</u> ป.วิ.พ.มาตรา ๒๒๕ วรรคแรก

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๙๐๖/๒๕๓๖ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานบุกรุกและขอให้ขับไล่จำเลยกับให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์ เป็นการฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้วมีคำสั่งให้ประทับฟ้องหมายเรียกจำเลยมาให้การในวันนัดสืบพยานโจทก์ ให้โจทก์นำส่งหมายเรียกภายใน ๗ วัน จำเลยจึงมีสิทธิยื่นคำให้การในวันนัดสืบพยานโจทก์ได้ โดยไม่ต้องยื่นคำให้การแก้คดีภายใน ๑๕ วัน นับแต่ได้ส่งหมายเรียกและสำเนาฟ้องให้แก่จำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๑๗๗ วรรคหนึ่ง ดังนี้เมื่อศาลชั้นต้นออกหมายเรียกและกำหนดวันนัดสืบพยานโจทก์ในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ และเมื่อถึงวันนัดสืบพยานโจทก์นั้น ศาลชั้นต้นได้อ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟัง จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นบันทึกคำให้การของจำเลยไว้ จึงถือได้ว่าจำเลยได้ยื่นคำให้การในคดีส่วนแพ่งในวันนั้นด้วยแล้ว โจทก์ไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งแสดงว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๖๙/๒๕๖๔ พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 กับ พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มิได้มีบทมาตราใดที่ให้อำนาจพนักงานอัยการโจทก์เรียกค่าเสียหายทางแพ่งในคดีอาญาที่มีการฟ้องผู้กระทำความผิดเป็นจำเลยในคราวเดียวกัน พนักงานอัยการจึงไม่มีอำนาจเรียกค่าเสียหายทางแพ่งในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยต่อศาลในคดีนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๙๒/๒๕๐๖ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๔๓ มิได้บัญญัติให้อำนาจพนักงานอัยการเรียกทรัพย์สินหรือราคาคืนแทนผู้เสียหายในคดีอาญาฐานโกงเจ้าหนี้เพราะความผิดฐานโกงเจ้าหนี้เป็นความผิดคนละฐานกับความผิดฐานฉ้อโกง พนักงานอัยการจึงเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๐๓/๒๕๓๑ ในคดีฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๔ พนักงานอัยการไม่มีอำนาจเรียกค่าแรงหรือค่าจ้างแทนผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ เพราะมิใช่ทรัพย์สินที่ผู้เสียหายเสียไปเนื่องจากการกระทำผิดของจำเลย ผู้เสียหายชอบที่จะฟ้องบังคับจำเลยในทางแพ่ง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๔๗/๒๕๔๕ แม้บทบัญญัติมาตรา ๙๑ ตรี แห่งพ.ร.บ. จัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ ซึ่งระบุให้ผู้ที่หลอกลวงผู้อื่นว่าสามารถหางานหรือสามารถส่งไปฝึกงานต่างประเทศได้ และโดยการหลอกลวงนั้นได้ไปซึ่งเงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ถูกหลอกลวงนั้น จะมีถ้อยคำว่า “หลอกลวงผู้อื่น” ก็ตาม ก็ไม่ใช่ความผิดฐานฉ้อโกงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ และพ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางานก็มิได้ให้พนักงานอัยการโจทก์มีสิทธิเรียกให้จำเลยคืนหรือใช้เงินคืนแก่ผู้เสียหาย โจทก์จึงไม่อาจขอให้ศาลบังคับให้จำเลยคืนหรือชดใช้เงินแก่ผู้เสียหายได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๕๗/๒๕๖๖ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกา) สำนักงานจัดหางานจังหวัดมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ไปกล่าวโทษแก่จำเลยกับพวกเฉพาะในความผิดตาม พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 มาตรา 30, 82, 91 ตรี และพันจ่าอากาศ อ. ผู้กล่าวหา ได้กล่าวโทษจำเลยในข้อหาดังกล่าวเท่านั้น กรณีจึงเท่ากับว่าโจทก์ร่วมที่ 1 ซึ่งเป็นผู้เสียหายไม่ได้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยในข้อหาร่วมกันฉ้อโกง ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ พนักงานสอบสวนย่อมไม่มีอำนาจสอบสวนในข้อหาดังกล่าวตาม ป.วิ.อ. มาตรา 121 พนักงานอัยการโจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา 120 และการที่โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยในข้อหาร่วมกันฉ้อโกง ย่อมเป็นผลให้คำขอในส่วนแพ่งที่โจทก์ขอให้จำเลยคืนหรือใช้เงินแก่โจทก์ร่วมที่ 1 ตกไปด้วย ประกอบกับ ป.วิ.อ. มาตรา 43 และ พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 มิได้บัญญัติให้อำนาจพนักงานอัยการ โจทก์มีสิทธิยื่นคำขอให้จำเลยคืนหรือใช้เงินในความผิดข้อหาร่วมกันหลอกลวงผู้อื่นว่าสามารถหางานในต่างประเทศได้ จึงต้องยกคำขอในส่วนแพ่งของโจทก์เสียด้วย

พนักงานอัยการโจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยเฉพาะในความผิดตาม พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 มาตรา 91 ตรี ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองประชาชนผู้หางาน รัฐจึงเป็นผู้เสียหายแต่เพียงผู้เดียวที่จะดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดได้ ผู้เสียหายที่ 1 และที่ 8 ซึ่งถูกจำเลยกับพวกร่วมกันหลอกลวงให้จ่ายเงินโดยไม่อาจหางานให้ทำได้ จึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยที่จะฟ้องจำเลยให้ต้องรับโทษตาม พ.ร.บ. ดังกล่าวตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) จึงไม่มีอำนาจขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตาม ป.วิ.อ. มาตรา 30

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๓๑/๒๕๑๑ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ ซึ่งให้พนักงานอัยการเรียกทรัพย์สินหรือราคาคืนในคดียักยอกนั้น ย่อมหมายความรวมถึงคดีเจ้าพนักงานยักยอกตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๔๗ ด้วย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๗๘/๒๕๒๐ ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ม.๑๔๙ ฐานรับสินบนซึ่งไม่เป็นความผิดตาม ม.๓๓๗ ฐานกรรโชก อัยการไม่มีอำนาจขอให้จำเลยใช้ราคาทรัพย์

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๗๓๔/๒๕๓๙ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ บัญญัติให้อำนาจพนักงานอัยการที่จะเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายเท่านั้น ค่าเสียหายอันเป็นค่าขาดประโยชน์จากสัญญาเช่าซื้อที่โจทก์ฟ้องเรียกร้องมาในคดีนี้ไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาที่ผู้เสียหายสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิด พนักงานอัยการจึงฟ้องเรียกค่าเสียหายดังกล่าวในคดีเดิมแทนผู้เสียหายไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๘๕/๒๕๕๔ ความผิดฐานลักทรัพย์ตาม ปอ. มาตรา ๓๓๔ และ ๓๓๕ เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา กล่าวคือเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ในทางอาญาและละเมิดในทางแพ่ง เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญา กฎหมายให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาคืนแทนผู้เสียหายด้วย พนักงานอัยการไม่เรียกให้ผู้เสียหายก็มีสิทธิที่จะฟ้องทางแพ่งจากผู้ที่ลักทรัพย์ไปได้ตาม ปวิอ. มาตร ๔๓, ๔๔ และ ๔๕ เพื่อให้ผู้ลักทรัพย์คืนทรัพย์สินที่ลักไปพร้อมกับค่าเสียหาย หากไม่สามารถคืนได้อาจเป็นเพราะทรัพย์สินสูญหายหรือบุบสลายไปจนใช้การไม่ได้ ผู้ที่ลักทรัพย์ไปก็ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือราคาทรัพย์สินและค่าเสียหาย ดังนั้น ผู้ที่ลักทรัพย์ไปจึงมีสิทธิครอบครองดูแลทรัพย์สินที่ลักไปไว้เพื่อคืนแก่ผู้เสียหาย เพราะถ้าทรัพย์สินสูญหายหรือบุบสลายก็ต้องรับผิดต่อผู้เสียหายในทางแพ่งดังกล่าว การที่จำเลยเอารถจักรยานยนต์ไปจาก ส. โดยทุจริต แม้เป็นการเอาไปจาก ส. ที่ลักทรัพย์มาจากผู้เสียหายอีกต่อหนึ่งก็ต้องมีความผิดฐานลักทรัพย์

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๐๐/๒๕๕๓ ปวิอ. มาตรา ๔๓ ให้อำนาจพนักงานอัยการที่จะเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายเฉพาะทรัพย์สินหรือราคาที่ผู้เสียหายสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำความผิด จำเลยทั้งสองร่วมกันลักโฉนดที่ดินของผู้เสียหายไป ดังนั้น ทรัพย์สินของผู้เสียหายที่สูญเสียไปคือโฉนดที่ดินเท่านั้น แม้จำเลยทั้งสองจะจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้แก่บุคคลภายนอกโดยได้รับเงินก็ตาม แต่ก็เป็นเงินที่จำเลยทั้งสองได้มาจากการปลอมหนังสือมอบอำนาจของผู้เสียหายแล้วนำโฉนดที่ดินที่ลักมาไปขาย มิใช่ทรัพย์สินของผู้เสียหายที่สูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิดฐานลักทรัพย์ จำเลยทั้งสองจึงไม่ต้องรับผิดใช้ราคาแทนโฉนดที่ดินเป็นเงินตามที่ได้รับจากการขายที่ดินแก่ผู้เสียหายเพราะมิใช่เป็นการคืนทรัพย์ตามคำขอของโจทก์

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๘๖/๒๕๑๙ โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาเครื่องพิมพ์ดีดเป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท แก่ผู้เสียหาย แต่ผู้เสียหายได้ไถ่เครื่องพิมพ์ดีดคืนมาแล้วจากโรงรับจำนำเป็นเงิน ๓๕๐ บาท เงินค่าไถ่ที่ผู้เสียหายเสียไปนี้ มิใช่ทรัพย์สินหรือราคาทรัพย์สินที่ผู้เสียหายสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิดรับของโจรของจำเลย ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ จึงไม่พิพากษาให้จำเลยใช้เงินค่าไถ่แก่ผู้เสียหาย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๔/๒๕๑๙ เงินที่จำเลยได้มาจากการนำทองรูปพรรณของผู้เสียหายซึ่งปล้นมาได้ไปขายมิใช่ทรัพย์สินของผู้เสียหายที่ถูกปล้นไป ศาลจะสั่งคืนให้ผู้เสียหายไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๗๒/๒๕๒๐(ประชุมใหญ่)และที่ ๒๐๙๖/๒๕๓๐ วินิจฉัยในแนวเดียวกันว่า สลากกินแบ่งที่ถูกรางวัลมีราคาเท่ากับเงินรางวัลที่จะได้รับ เป็นราคาทรัพย์ที่จำเลยรับไปโดยแท้จริง จำเลยรับรางวัลไปแล้ว อัยการขอให้จำเลยคืนเงินแก่ผู้เสียหายได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๐/๒๕๐๘ (ประชุมใหญ่) ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๔๓ นั้น เมื่อกรณีเป็นการฉ้อโกงเอาหนังสือสัญญากู้ไป ทรัพย์สินที่ผู้เสียหายเสียไปก็คือหนังสือกู้ พนักงานอัยการคงเรียกคืนได้แต่ตัวหนังสือสัญญาเท่านั้น จะขอมาด้วยว่าถ้าหากจำเลยส่งสัญญาไม่ได้ให้ใช้เงินอันเป็นหนี้ตามสัญญาแทนนั้นหาได้ไม่ เพราะไม่อาจกล่าวได้ว่าผู้เสียหายได้สูญเสียทรัพย์สินที่มีราคาตามหนี้ในสัญญากู้ แม้หนังสือสัญญากู้สูญหายไป ก็ยังฟ้องร้องเรียกหนี้กันได้มิใช่ว่าหนี้นั้นจะพลอยสูญไปด้วย หนี้ตามสัญญากู้มีอย่างไร ผู้เสียหายชอบที่จะฟ้องร้องเป็นคดีแพ่งอีกต่างหาก

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๗๖-๑๙๗๗/๒๕๐๕ (ประชุมใหญ่) ในคดีอาญา อัยการไม่มีอำนาจฟ้องขอให้เรียกดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่จำเลยยักยอกไป เพราะดอกเบี้ยไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาที่ผู้เสียหายสูญเสียไป เนื่องจากการกระทำผิดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ แต่เนื่องจากผู้เสียหายได้เป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการ โดยถือเอาคำฟ้องของพนักงานอัยการเป็นของตนเช่นนี้ถือได้ว่า ผู้เสียหายได้เรียกดอกเบี้ยแล้วแต่เมื่อยังไม่ได้เสียค่าธรรมเนียมเนื่องจากการฟ้องเรียกดอกเบี้ยมารวมทั้ง ๓ ศาลเช่นนี้ ศาลฎีกามีอำนาจสั่งให้เรียกได้ เมื่อเสียค่าธรรมเนียมแล้ว จึงจะพิจารณาวินิจฉัยต่อไปเกี่ยวกับกรณีนี้ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๓๘/๒๕๖๔ ภาษีมูลค่าเพิ่มมิใช่ทรัพย์สินหรือราคาที่โจทก์ร่วมสูญเสียไปเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงของจำเลยทั้งสองตาม ป.วิ.อ. มาตรา 43 ทั้งไม่ใช่เป็นเรื่องที่โจทก์ร่วมและจำเลยทั้งสองซื้อขายทองคำกันจริง หากแต่เป็นเพียงอุบายของจำเลยทั้งสองในการฉ้อโกงโจทก์ร่วม โจทก์ร่วมไม่ต้องมีหน้าที่นำส่งค่าภาษีมูลค่าเพิ่มแก่กรมสรรพากร ค่าภาษีมูลค่าเพิ่มจึงมิใช่เป็นค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเกิดจากการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงของจำเลยทั้งสองตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 โจทก์ร่วมไม่อาจเรียกร้องให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้ค่าภาษีมูลค่าเพิ่มได้

ดอกเบี้ยของราคาทองคำที่จำเลยทั้งสองฉ้อโกงโจทก์ร่วมไป โจทก์ร่วมมีสิทธิเรียกร้องให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 ประกอบ ป.พ.พ. มาตรา 440

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๖๔/๒๕๕๕ คดีนี้พนักงานอัยการมีคำขอให้จำเลยคืนเงิน ๔๒,๕๐๐ บาท แก่ผู้เสียหายตาม ปวิอ มาตรา ๔๓ แล้ว ต่อมาโจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยคืนเงิน ๔๒,๕๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของเงินต้นจำนวนดังกล่าว นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ร่วมตาม ปวิอ มาตรา ๔๔/๑ อีก ซึ่งมาตรา ๔๔/๑ วรรคสาม บัญญัติว่า... ในกรณีที่พนักงานอัยการได้ดำเนินการตามความในมาตรา ๔๓ แล้ว ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งเพื่อเรียกทรัพย์สินหรือราคาทรัพย์อีกไม่ได้ ดังนี้ โจทก์ร่วมจึงยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยคืนเงิน ๔๒,๕๐๐ บาท อีกไม่ได้ การที่ศาลชั้นต้นสั่งรับคำร้องของโจทก์ร่วมในส่วนนี้จึงไม่ชอบ อย่างไรก็ตามดอกเบี้ยของเงิน ๔๒,๕๐๐ บาท ไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาที่ผู้เสียหายสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำความผิด แต่เป็นค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย เพราะฉะนั้นพนักงานอัยการจะมีคำขอเรียกค่าดอกเบี้ยแทนโจทก์ร่วมไม่ได้ โจทก์ร่วมจึงยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยชำระดอกเบี้ยของต้นเงิน ๔๒,๕๐๐ บท ตาม ปวิอ มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่งได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๖๕/๒๕๖๓ ดอกเบี้ยของเงินค่าขาดประโยชน์ ค่าเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์และติดตามรถคืน และค่าซ่อมรถนั้น ไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาที่ผู้เสียหายสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิด แต่เฉพาะดอกเบี้ยของเงิน เป็นค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยทั้งสอง ซึ่งพนักงานอัยการจะมีคำขอเรียกดอกเบี้ยแทนโจทก์ร่วมไม่ได้ โจทก์ร่วมจึงยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนดอกเบี้ยของต้นเงินตาม ป. วิ.อ. มาตรา 44/1 วรรคหนึ่ง ส่วนค่าขาดประโยชน์ ค่าเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์และติดตามรถคืน และค่าซ่อมรถนั้นมิใช่ค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยทั้งสอง โจทก์ร่วมจึงไม่อาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้คืนได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๘๘๑/๒๕๓๙ แม้คดีส่วนอาญาศาลเห็นว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิดฐานยักยอก ศาลก็ย่อมมีอำนาจพิพากษาให้จำเลยคืนหรือชดใช้เงินดังกล่าวให้แก่โจทก์ร่วมตามที่พนักงานอัยการขอได้ หาจำต้องให้โจทก์ร่วมไปฟ้องเรียกเงินจากจำเลยเป็นคดีแพ่งอีกไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๕๗/๒๕๒๐ จำเลยที่ ๒ เอาปืนของ ค.ไปเพื่อต่อสู้ขัดขวางมิให้ ค.จับจำเลย มิได้เจตนาลัก จำเลยที่ ๒ ส่งปืนให้จำเลยที่ ๑ ค.เข้าแย่งปืน จำเลยที่ ๑ ไม่ยอมให้ เพื่อมิให้เกิดเหตุร้าย ต่อมาจำเลยที่ ๑ ปฏิเสธว่าไม่ได้เอาปืนไว้และไม่คืนให้ ไม่พอฟังว่าจำเลยที่ ๑ เจตนาทุจริตลักปืนไม่เป็นลักทรัพย์ ศาลให้คืนหรือใช้ราคาปืน

<u>คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๓๓๑/๒๕๖๒</u> เมื่อพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยในความผิดฐานยักยอกเงิน 500,000 บาท ของโจทก์ร่วม และขอให้จำเลยคืนเงินดังกล่าวแก่โจทก์ร่วมด้วยตาม ป.วิ.อ. มาตรา 43 ดังนี้ แม้จำเลยไม่ได้กระทำความผิดฐานยักยอก แต่จำเลยรับว่าต้องคืนเงินดังกล่าวให้แก่โจทก์ร่วม ศาลย่อมมีอำนาจพิพากษาให้จำเลยคืนเงินดังกล่าวให้แก่โจทก์ร่วมตามที่พนักงานอัยการโจทก์ขอได้ หาจำต้องให้โจทก์ร่วมไปฟ้องเรียกเงินดังกล่าวจากจำเลยเป็นคดีแพ่งอีกไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๒๙/๒๕๖๕ คำขอให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์แทนผู้เสียหายที่พนักงานอัยการยื่นต่อศาลตาม ป.วิ.อ. มาตรา 43 มีลักษณะเป็นคำขอส่วนแพ่ง ซึ่งศาลต้องวินิจฉัยคดีส่วนแพ่งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันว่าด้วยความรับผิดของบุคคลในทางแพ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา 47 วรรคหนึ่ง แม้จำเลยจะให้การรับสารภาพ

พนักงานอัยการโจทก์บรรยายฟ้องระบุชื่อโจทก์ร่วมซึ่งเป็นทายาทเป็นผู้เสียหายแต่เพียงผู้เดียว และขอให้จำเลยคืนพันธบัตรซึ่งเป็นทรัพย์มรดกมูลค่า 600,000 บาท หรือใช้ราคาแก่ผู้เสียหายตามส่วนที่ผู้เสียหายซึ่งเป็นทายาทแต่ละคนมีสิทธิได้รับตามกฎหมาย การที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายให้ผู้เสียหาย (โจทก์ร่วม) อีกเป็นเงิน 580,000 บาท ทั้งที่ผู้เสียหาย (โจทก์ร่วม) รับเงินบรรเทาความเสียหายที่จำเลยวางศาลมากกว่าส่วนที่ตนพึงได้รับไปแล้ว จึงไม่เหลือความเสียหายใด ๆ ที่โจทก์ร่วมจะเรียกร้องให้จำเลยรับผิดแก่ตนได้อีก ย่อมเป็นการไม่ชอบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๐๓/๒๕๕๗ ความผิดฐานยักยอกนั้น ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์ไม่อุทธรณ์จึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น เมื่อการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดอาญาฐานยักยอก ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ มีคำพิพากษายืนตามศาลชั้นต้นให้จำเลยคืนทรัพย์หรือใช้ราคาที่ยังไม่ได้คืน ๓๐๐,๐๐๐ บาท แก่ผู้เสียหายนั้นเป็นเรื่องที่จะว่ากล่าวกันทางแพ่งจึงกลายเป็นคดีแพ่งล้วน ๆ หาใช่คดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องคดีอาญาไม่ ดังนี้พนักงานอัยการจึงไม่มีสิทธิที่จะเรียกเงินเช่นนี้แทนผู้เสียหายได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๑๒/๒๕๒๓ อัยการฟ้องจำเลยฐานฉ้อโกง ศาลพิจารณาฟังว่าเป็นเรื่องผู้เสียหายและจำเลยสมัครใจเล่นแชร์กันซึ่งเป็นเรื่องความรับผิดทางแพ่งล้วนๆมิใช่จำเลยได้ทรัพย์ไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ไม่มีเจตนาทุจริต พนักงานอัยการจึงไม่มีสิทธิที่จะเรียกเงินตามสัญญาเล่นแชร์แทนผู้เสียหายได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๗๙๓/๒๕๓๐ จำเลยเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งปลัดอำเภอ มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินตามโครงการ กสช. ได้สั่งให้คณะกรรมการสภาตำบลแก้ไขหลักฐานการเบิกจ่ายเงินให้เกินความเป็นจริง แล้วจำเลยเอาเงินนั้นไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวโดยทุจริต ดังนี้ แสดงว่าจำเลยมีเจตนามาแต่แรกที่จะกระทำการทุจริตโดยใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตน มิใช่ว่าจำเลยกระทำโดยชอบด้วยอำนาจในตำแหน่งแล้วกระทำการทุจริตในภายหลัง จึงเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๘ เท่านั้น หาเป็นความผิดตามมาตรา ๑๔๙ อีกด้วยไม่ แม้โจทก์จะขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ (ฐานเจ้าพนักงานยักยอก) และขอให้จำเลยคืนหรือใช้เงินแก่ผู้เสียหายมาด้วยก็ตาม แต่เมื่อศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตาม มาตรา ๑๔๘ เท่านั้น โจทก์จึงไม่มีอำนาจขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๕/๒๕๓๑ ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๕, ๒๖๖(๑), ๒๖๘, ๓๔๑ แต่การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวลงโทษตาม มาตรา ๒๖๘, ๒๖๖(๑)ซึ่งเป็นบทหนักที่สุด ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า โจทก์กล่าวในฟ้องว่าจำเลยได้เงินของผู้เสียหายไปโดยการหลอกลวง และฟังได้ว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานฉ้อโกงด้วยเช่นนี้ ศาลก็ต้องพิพากษาให้จำเลยคืนหรือใช้เงินตามที่โจทก์ขอมาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๒/๒๕๕๓ โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยได้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคาร ซ. ซึ่งได้ออกให้แก่ ส. ผู้เสียหาย ซึ่งเป็นทรัพย์ส่วนหนึ่งที่จำเลยลักไปเพื่อใช้ประโยชน์ในการเบิกถอนเงินสด ถอนเงินสดจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ไปจากวงเงินบัตรเครดิตของผู้เสียหายโดยมิชอบก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหายและธนาคาร ซ. ดังนั้นคำฟ้องของโจทก์ได้บรรยายถึงการนำเอาบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคาร ซ. ซึ่งธนาคารออกให้แก่ผู้เสียหาย ที่จำเลยลักไปจากผู้เสียหาย ไปทำการถอนเงินสดจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ย่อมแปลคำฟ้องของโจทก์ได้ว่า โจทก์มุ่งประสงค์ที่จะให้ลงโทษจำเลยฐานลักเงินของผู้เสียหายอยู่ด้วย เพียงแต่วิธีการลักเงินดังกล่าวก็โดยการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เบิกถอนเงินสดผ่านเครื่องฝากถอนอัตโนมัติ จึงเป็นความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์และความผิดฐานลักทรัพย์ ซึ่งตาม ปวิอ มาตรา ๔๓ บัญญัติให้พนักงานอัยการมีอำนาจขอให้เรียกทรัพย์สินหรือใช้ราคาแทนผู้เสียหาย โจทก์จึงมีอำนาจขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์แทนผู้เสียหายได้

หมุนเวียนของโจทก์ร่วม ใช้แสดงเป็นพยานหลักฐานในการขอออกบัตร โดยจำเลยใช้เอกสารของผู้เสียหายที่ 2 ที่จำเลยปลอมขึ้นไปแสดงต่อพนักงานของโจทก์ร่วมพร้อมกับแสดงตนว่าเป็นผู้เสียหายที่ 2 โจทก์ร่วมได้ออกบัตรเครดิตและบัตรวงเงินสดหมุนเวียนให้แก่จำเลย ถือได้ว่าจำเลยใช้โจทก์ร่วมเป็นเครื่องมือในการออกบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริงของโจทก์ร่วมในนามของผู้เสียหายที่ 2 ให้แก่จำเลย เพื่อจำเลยจะนำไปใช้ชำระค่าสินค้าค่าบริการและเบิกถอนเงินสดในนามของผู้เสียหายที่ 2 แทนตัวจำเลยเอง ซึ่งมีผลทำให้ผู้เสียหายที่ 2 อาจต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ร่วมแทนจำเลย เมื่อจำเลยได้นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ทั้งสองใบดังกล่าวไปใช้ จึงเป็นความผิดฐานใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบจำเลยใช้บัตรเครดิตและบัตรวงเงินสดหมุนเวียนของผู้อื่นไปเบิกถอนเงินสดเป็นความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์และความผิดฐานลักทรัพย์ ส่วนการใช้บัตรเครดิตดังกล่าวไปชำระค่าสินค้าและค่าบริการเท่ากับจำเลยแสดงตนเป็นผู้เสียหายที่ 2 หลอกลวงร้านค้าและโจทก์ร่วม เมื่อจำเลยได้ไปซึ่งตัวสินค้าและบริการจากผู้ถูกหลอกลวงจึงเป็นความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์และความผิดฐานฉ้อโกง ซึ่งพนักงานอัยการมีอำนาจเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนโจทก์ร่วมได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 43

ฐานฉ้อโกงอันเป็นความผิดต่อส่วนตัวก่อนคดีถึงที่สุด สิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดฐานดังกล่าวย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2) เมื่อสิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดฐานฉ้อโกงระงับไปแล้ว ย่อมทำให้คำขอในคดีส่วนแพ่งที่ให้จำเลยชดใช้เงินแก่ผู้เสียหายตกไปด้วย ประกอบกับ ป.วิ.อ. มาตรา 43 มิได้บัญญัติให้อำนาจพนักงานอัยการที่ยื่นฟ้องคดีอาญาในความผิดฐานหลอกลวงผู้อื่นว่าสามารถหางานในต่างประเทศได้ให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายได้ อีกทั้ง พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 มิได้บัญญัติให้พนักงานอัยการมีสิทธิเรียกให้จำเลยคืนหรือชดใช้เงินคืนแก่ผู้เสียหาย จึงต้องยกคำขอในคดีส่วนแพ่งของโจทก์เสียด้วย ปัญหาข้อนี้เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๗๖/๒๕๑๕ พนักงานอัยการฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตาม ป. อาญา มาตรา ๒๘๘, ๒๘๙ ซึ่งเป็นความผิดต่อชีวิต แต่ในคำฟ้องได้ บรรยายรายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำของจำเลยมาด้วยว่าจำเลยยิงผู้เสียหายโดยเจตนาฆ่าเพื่อความสะดวกในการลักทรัพย์ และยังมีคำขอท้ายฟ้องขอให้บังคับจำเลยคืนเงินแก่ผู้เสียหายด้วย ดังนี้ย่อมแปลคำฟ้องของโจทก์ได้ว่ามุ่งประสงค์ที่จะให้ลงโทษจำเลยฐานชิงทรัพย์อยู่ด้วย และเมื่อศาลฟังว่าจำเลยพยายามฆ่าผู้เสียหาย เพื่อความสะดวกในการลักทรัพย์หรือพาเอาทรัพย์ไป การกระทำผิดฐานชิงทรัพย์จึงเป็นเหตุฉกรรจ์ของความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๙ (๗),๘๐ แล้ว ศาลไม่จำต้องปรับบทว่าจำเลยกระทำผิดฐานชิงทรัพย์ด้วย แต่ศาลย่อมมีอำนาจสั่งให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์ให้แก่ผู้เสียหายได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๕๕/๒๕๓๐ (ประชุมใหญ่) โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานลักทรัพย์หรือรับของโจทก์และขอให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์ที่ยังไม่ได้คืนแก่ผู้เสียหาย เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษฐานรับของโจร ความรับผิดทางแพ่งของจำเลยคงมีอยู่เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวเนื่องกับความผิดทางอาญาฐานรับของโจรเท่านั้น แม้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์ตามคำขอท้ายฟ้องของโจทก์ ก็ต้องแปลว่าเป็นคำสั่งให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์ในส่วนที่จำเลยรับของโจร เมื่อผู้เสียหายได้รับของกลางที่จำเลยรับของโจรไว้คืนไปแล้ว ย่อมไม่อาจขอให้ยึดทรัพย์ของจำเลยขายทอดตลาดอีกได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๗๙/๒๕๕๓ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ พิพากษายืนตามศาลชั้นต้นให้จำเลยที่ ๑ คืนหรือใช้ราคาทรัพย์ที่ยังไม่ได้คืนโดยคำนวณจากราคารถยนต์ ๓๗๐,๐๐๐ บาท หักราคาของกลางที่ได้คืนจำนวน ๑๙๒,๗๑๐ บาท คิดเป็นราคาทรัพย์สินที่ยังไม่ได้คืน ๑๗๗,๒๙๐ บาท นั้น เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยที่ ๑ กระทำความผิดฐานรับของโจร ความรับผิดทางแพ่งของจำเลยที่ ๑ จะต้องมีอยู่เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำผิดทางอาญาฐานรับของโจรเท่านั้น เมื่อปรากฏว่าโจทก์ร่วมได้รับของกลางที่จำเลยที่ ๑ ได้รับของโจรไว้คืนไปแล้ว โจทก์จึงไม่มีอำนาจขอให้คืนหรือใช้ราคาในส่วนนี้เพราะ ปวิอ มาตรา ๔๓ ไม่ได้ให้อำนาจไว้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๗๕/๒๕๖๒ โจทก์ร่วมรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดตั้งแต่วันที่จำเลยไม่ยอมคืนเงินที่โจทก์ร่วมนำเข้าฝากในบัญชีธนาคารของจำเลยเพื่อนำเงินไปให้ผู้มีชื่อกู้ยืมแทนผู้เสียหาย แม้ต่อมาจำเลยจะถอนเงินจากบัญชีและโจทก์ร่วมเพิ่งทราบถึงการถอนเงินซึ่งเป็นเหตุการภายหลังจากจำเลยปฏิเสธไม่ยอมคืนเงินให้แก่โจทก์ร่วมแล้ว หาทำให้สิทธิในการร้องทุกข์ของโจทก์ร่วมขยายออกไปไม่ โจทก์ร่วมเพิ่งไปร้องทุกข์ตามรายงานประจำวันเกี่ยงกับคดีเมื่อพ้นกำหนด ๓ เดือน นับแต่วันที่โจทก์ร่วมรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด คดีของโจทก์และโจทก์ร่วมจึงขาดอายุความตาม ปอ มาตรา ๙๖ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไป ตาม ปวิอ มาตรา ๓๙ (๖) พนักงานอัยการไม่มีสิทธิเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนโจทก์ร่วมตาม ปวิอ มาตรา ๔๓ ทำให้คำขอส่วนแพ่งของโจทก์ร่วมตกไปด้วย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๔๗/๒๕๒๙ พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยข้อหาวิ่งราวทรัพย์สร้อยข้อมือทองคำหนักสองสลึง ๑ เส้น ราคา ๒,๘๐๐ บาท ของผู้เสียหายและมีคำขอให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์ดังกล่าวแก่ผู้เสียหาย คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาจำเลยถึงแก่ความตาย สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙ (๑) มีผลทำให้คำพิพากษาของศาลล่างระงับไปในตัว ศาลฎีกามีคำสั่งจำหน่ายคดี

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๔๗/๒๕๖๕ โจทก์ร่วมถอนคำร้องทุกข์เป็นผลให้คำขอในส่วนแพ่งในความผิดฐานฉ้อโกงตาม ป.อ. มาตรา 341 ที่พนักงานอัยการโจทก์ขอให้จำเลยคืนหรือใช้เงินแก่โจทก์ร่วมตาม ป.วิ.อ. มาตรา 43 ต้องตกไปด้วย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๓๗/๒๕๖๒ (เว็ปไซต์ศาลฎีกา หนังสือรวมฎีกา สำนักงานศาล และเนติ) ในคดีอาญา แม้ศาลมีคำสั่งยุติคดีตาม พ.ร.บ. ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 133 วรรคหนึ่ง ศาลจะต้องมีคำวินิจฉัยตามคำขอท้ายฟ้องของโจทก์ซึ่งเป็นคำขอในคดีส่วนแพ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา 43 ด้วย จะถือว่าคำสั่งยุติคดีมีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไปมีผลทำให้คำขอในคดีส่วนแพ่งของพนักงานอัยการที่ให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์แก่ผู้เสียหายตกไปด้วยหาได้ไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๑๒/๒๕๖๔ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดฐานฉ้อโกงระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2) ย่อมทำให้คำขอในส่วนแพ่งของโจทก์และโจทก์ร่วมที่ขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันคืนเงินแก่โจทก์ร่วมตกไปด้วย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๔๓/๒๕๖๔ หลังจากศาลอุทธรณ์ภาค 1 มีคำพิพากษา จำเลยที่ 1 ยื่นคำร้องว่าได้วางเงินเพื่อชดใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์ร่วมจำนวน 70,000 บาท ผู้รับมอบอำนาจโจทก์ร่วมแถลงว่า เมื่อจำเลยที่ 1 วางเงินชำระค่าเสียหายแล้ว โจทก์ร่วมก็ไม่ติดใจดำเนินคดีแพ่งและอาญาต่อจำเลยที่ 1 อีกต่อไป ตามรายงานกระบวนพิจารณาวันนัดฟังคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ถือได้ว่า โจทก์ร่วมและจำเลยที่ 1 ยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมายในความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงโดยแสดงตนเป็นคนอื่นซึ่งเป็นความผิดต่อส่วนตัวก่อนคดีถึงที่สุด สิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดฐานดังกล่าวจึงระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (2) และย่อมทำให้คำขอในส่วนแพ่งของโจทก์ที่ให้จำเลยที่ 1 คืนโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือใช้ราคาแทนแก่โจทก์ร่วมตกไปด้วย ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบด้วยมาตรา 225

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๔๗/๒๕๖๕ โจทก์ร่วมถอนคำร้องทุกข์เป็นผลให้คำขอในส่วนแพ่งในความผิดฐานฉ้อโกงตาม ป.อ. มาตรา 341 ที่พนักงานอัยการโจทก์ขอให้จำเลยคืนหรือใช้เงินแก่โจทก์ร่วมตาม ป.วิ.อ. มาตรา 43 ต้องตกไปด้วย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๓๐/๒๕๓๓ คดีก่อนพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยในความผิดฐาน ยักยอกและมีคำขอในส่วนแพ่งให้จำเลยคืนหรือใช้เงินแก่ผู้เสียหาย และ โจทก์ซึ่งเป็นผู้เสียหายในคดีนั้นได้ เข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการด้วย จึงมีความหมายโดย นิตินัยว่าโจทก์ได้ ฟ้องจำเลยในคดีอาญาและมีคำขอให้บังคับจำเลยคืนหรือใช้ เงินที่ยักยอกด้วย แล้ว ฉะนั้น เมื่อศาลชั้นต้นยกฟ้องคดีดังกล่าวและคดียังอยู่ ในระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ การที่โจทก์มาฟ้องจำเลยเพื่อเรียกเงินจำนวนเดียว กันนี้คืนจากจำเลยอีก จึงต้องห้ามมิให้ฟ้องตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๓ วรรคสอง(๑) ประกอบด้วยพ.ร.บ. จัดตั้งศาลแรงงานฯ มาตรา ๓๑.

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๗๗/๒๕๕๐ กรณีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานยักยอกทรัพย์และขอให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์ที่ยักยอกไป แม้จะถือว่าเป็นการขอแทนผู้เสียหายตามที่บัญญัติไว้ใน ปวิอ. มาตรา ๔๓ ก็ตาม แต่ก็เป็นกรณีที่ความเสียหายนั้นเนื่องมาจากการกระทำผิดอาญาเท่านั้น ส่วนคดีนี้โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ เป็นลูกจ้างทำให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ซึ่งเป็นนายจ้าง ซึ่งการกระทำของจำเลยที่ ๑ ที่ทำให้เกิดความเสียหายนั้นอาจเป็นบ่อเกิดแห่งหนี้ที่จะใช้สิทธิเรียกร้องได้สองทางคือในมูลละเมิดและในมูลแห่งสัญญาจ้างแรงงานที่มีต่อกันอยู่ ในคดีอาญาดังกล่าวกับคดีนี้ถึงแม้คำขอบังคับจะเป็นอย่างเดียวกันคือขอให้จำเลยที่ ๑ ใช้ค่าเสียหาย แต่ข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหานั้นมิได้เป็นอย่างเดียวกัน ในคดีอาญานั้นข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาที่พนักงานอัยการขอบังคับในส่วนแพ่งนั้นมาจากข้ออ้างเนื่องจากการกระทำผิดทางอาญาอันเป็นข้อเรียกร้องในมูลหนี้ละเมิด แต่คดีนี้มีที่มาจากมูลสัญญาจ้างแรงงาน และในคำฟ้องของโจทก์กรณีของการผิดสัญญาจ้างแรงงานนั้นเป็นอำนาจของคู่สัญญาโดยเฉพาะ พนักงานอัยการที่เป็นโจทก์ในคดีอาญาไม่อาจอาศัยสิทธิในเรื่องสัญญาจ้างแรงงานมาเป็นข้ออ้างในคำขอในส่วนแพ่งได้ จึงมิใช่เป็นกรณีที่เป็นการฟ้องคดีในเรื่องเดียวกันอันจะเป็นฟ้องซ้อนตามความหมายของ ปวิพ. มาตรา ๑๗๓ วรรคสอง (๑) ประกอบ พรบ. จัดตั้งศาลแรงงานฯ มาตรา ๓๑

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๐๓-๑๑๐๔/๒๔๙๖ วินิจฉัยว่า พนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาไว้ต่อศาลแล้ว ต่อมาผู้เสียหายร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการอีก ดังนี้ โจทก์ร่วมไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมสำหรับทุนทรัพย์ที่ขอให้จำเลยคืนอีก เพราะพนักงานอัยการได้ร้องขอให้คืนอยู่ก่อนแล้ว เป็นคำขออันเดียวกันและในเรื่องเดียวกัน ซึ่งศาลยอมรับพิจารณาให้อยู่แล้ว จึงหาควรเรียกค่าธรรมเนียมแก่โจทก์อีกไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๗๐/๒๔๙๙ คดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์มีคำขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์มากับฟ้องด้วยนั้น เมื่อผู้เสียหายเข้ามาเป็นโจทก์ร่วมด้วยและผู้เสียหายอุทธรณ์ขอให้บังคับตามคำขอท้ายฟ้องแต่ฝ่ายเดียวโดยอัยการมิได้ร่วมอุทธรณ์ด้วยแล้ว คำฟ้องอุทธรณ์ที่ให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแก่ผู้เสียหาย ต้องเสียค่าธรรมเนียมอย่างคดีแพ่ง

ซึ่งให้รวมเป็นส่วนหนึ่งแห่งคำพิพากษาในคดีอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44 ถือว่าเป็นการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา การพิจารณาคดีส่วนแพ่งต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 40 สิทธิในการฎีกาคดีส่วนแพ่งต้องพิจารณาบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. ซึ่งตามมาตรา 244/1 และมาตรา 247 วรรคหนึ่งและวรรคสอง คำพิพากษาในคดีส่วนแพ่งของศาลอุทธรณ์ภาค 5 ย่อมเป็นที่สุด โจทก์ร่วมจะฎีกาได้ต่อเมื่อยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกามาพร้อมกับคำฟ้องฎีกา และได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา

คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา เมื่อคดีส่วนอาญายุติไปแล้ว โจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอให้ผู้พิพากษาที่พิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 5 รับรองให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงในคดีส่วนแพ่ง ไม่อาจถือได้ว่าเป็นการยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาต่อศาลฎีกาตาม ป.วิ.พ. มาตรา 247 วรรคสอง เนื่องจากเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว การที่โจทก์ร่วมยื่นฎีกาโดยไม่ได้ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกามาด้วย จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมาย ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๐/๒๔๙๐ ในคดีเรื่องลักทรัพย์ซึ่งอัตราโทษอยู่ในอำนาจศาลแขวงนั้นแม้โจทก์จะขอให้ใช้ราคาทรัพย์มากมายเพียงไร ศาลแขวงก็มีอำนาจพิจารณาพิพากษาได้ ศาลแขวงลงโทษฐานลักทรัพย์แต่ไม่รับพิจารณาในเรื่องที่ขอให้ใช้ทรัพย์ เมื่อศาลสูงเห็นว่าการไม่รับพิจารณานั้นไม่ถูกต้อง ก็ย้อนสำนวนให้ศาลแขวงพิจารณาพิพากษาในเรื่องใช้ทรัพย์ใหม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๑๙/๒๕๒๘ คดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยต่อศาลแขวงในความผิดฐานยักยอก และมีคำขอในส่วนแพ่งให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์เกินกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท แก่ผู้เสียหายได้ เมื่อผู้เสียหายเข้าเป็นโจทก์ร่วม โจทก์ร่วมไม่อาจถือเอาคำขอในส่วนแพ่งของพนักงานอัยการเป็นคำขอของตนได้ เพราะหากผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีเองแล้วย่อมไม่มีสิทธิยื่นคำขอในส่วนแพ่งอันมีทุนทรัพย์เกินกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ต่อศาลแขวงได้ เนื่องจากเกินอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษา และเมื่อโจทก์ร่วมอุทธรณ์ฝ่ายเดียว ย่อมไม่มีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาที่จะให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์ และศาลอุทธรณ์ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคำขอในส่วนนี้ด้วย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๗๗๖/๒๕๕๓ จำเลยหลอกลวงผู้เสียหายทำให้ผู้เสียหายหลงเชื่อและซื้อที่ดินจากจำเลย โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานฉ้อโกงตาม ปอ มาตรา ๓๔๑ ซึ่งตาม ปวิอ มาตรา ๔๓ กำหนดว่า เมื่อพนักงานอัยการฟ้องคดีอาญาก็ให้เรียกทรัพย์สินหรือใช้ราคาแทนผู้เสียหายด้วย ดังนี้เมื่อจำเลยหลอกลวงเอาเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท ของผู้เสียหายไปอันเป็นความผิดฐานฉ้อโกงและโจทก์มีคำขอให้จำเลยคืนเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท ตามที่ ปวิอ มาตรา ๔๓ ให้อำนาจไว้ จำเลยจึงต้องคืนเงินจำนวนดังกล่าวให้แก่ผู้เสียหาย ส่วนที่ดินที่จำเลยจดทะเบียนโอนให้แก่ผู้เสียหายแล้วนั้น หากผู้เสียหายไม่โอนที่ดินคืนแก่จำเลย จำเลยก็ชอบที่จะดำเนินคดีทางแพ่งตามสิทธิของจำเลยต่อไป

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๗๑๒/๒๕๓๒ ในคดีอาญาแม้โจทก์จะมิได้มีคำขอเกี่ยวกับของกลางมาด้วยก็ตาม ศาลจะสั่งคืนของกลางแก่เจ้าของก็ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๙ และ ๑๘๖(๙)

 เจ้าพนักงานตำรวจร่วมกันวางแผนล่อซื้อเมทแอมเฟตามีน 95 เม็ด จาก น. ต่อมาร้อยตำรวจโท ส. กับพวกจับจำเลยได้ที่หน้าบ้าน กล่าวหาว่าร่วมกับ น. มีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ซึ่งข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ระหว่าง น. กับจำเลยก่อนเกิดเหตุนั้นยังไม่อาจรับฟังได้โดยแน่แท้ว่าเป็นการติดต่อกันในเรื่องซื้อขายเมทแอมเฟตามีน พยานหลักฐานโจทก์ยังไม่มีน้ำหนักมั่นคงให้รับฟังได้โดยปราศจากข้อสงสัยว่า จำเลยร่วมกับ น. กระทำความผิดตามฟ้อง เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังไม่ได้ว่าจำเลยใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ติดต่อ น. ในเรื่องซื้อขายเมทแอมเฟตามีน และรับฟังไม่ได้ว่าจำเลยให้ น. นำรถจักรยานยนต์ไปติดต่อซื้อขายเมทแอมเฟตามีน โทรศัพท์เคลื่อนที่ของจำเลยและรถจักรยานยนต์ของกลางจึงไม่ใช่ทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิด ไม่อาจริบได้ แม้ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้ริบทรัพย์ดังกล่าวไว้แล้วในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 233/2554 ของศาลชั้นต้นก็ตาม แต่เมื่อฟังไม่ได้ว่าทรัพย์ดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดจึงไม่อาจริบได้ จะต้องคืนแก่เจ้าของ ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550 มาตรา 3 ศาลอุทธรณ์มีอำนาจสั่งคืนของกลางแก่เจ้าของได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 49 ประกอบมาตรา 186 (9), 215 และ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550 มาตรา 3 เมื่อคดีนี้กับคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 233/2554 เดิมเป็นคดีเดียวกัน และศาลอุทธรณ์ฟังข้อเท็จจริงโดยปราศจากข้อสงสัยว่า จำเลยมิได้ร่วมกับ น. กระทำความผิดตามฟ้อง ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้คืนโทรศัพท์เคลื่อนที่ของจำเลยและรถจักรยานยนต์ของกลางแก่จำเลยจึงชอบแล้ว และถือไม่ได้ว่าคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ขัดแย้งกับคำพิพากษาในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 233/2554 ของศาลชั้นต้นแต่อย่างใด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๖/๒๕๕๗ ฟ้องโจทก์ระบุว่า เด็กชาย ธ มีส่วนกระทำโดยประมาทด้วยโดยขับรถจักรยานยนต์ด้วยความเร็วสูง เด็กชาย ธ จึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยและไม่มีอำนาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ปวิอ มาตรา ๔๔/๑ ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ปวิอ มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๘๙/๒๕๕๗ โจทก์ร่วมที่ ๒ มีเรื่องต่อยกับจำเลยก่อน ต่อมาในวันเดียวกัน โจทก์ร่วมทั้งสองติดตามไปท้าท่ายจำเลยที่บ้านของจำเลยให้ออกมาต่อสู้กัน จากนั้นจึงเกิดเหตุการณ์ต่อสู้กันโดยจำเลยใช้มีดพร้าฟันโจทก์ร่วมทั้งสองได้รับบาดเจ็บ พฤติการณ์แห่งคดีจึงฟังได้ว่าโจทก์ร่วมทั้งสองสมัครใจทะเลาะวิวาทกับจำเลย โจทก์ร่วมทั้งสองไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย ไม่มีสิทธิขอเข้าร่วมเป็นโจทก์และไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ปวิอ มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่ง ได้ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกขึ้นแก้ไขให้ถูกต้องได้ตาม ปวิอ มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบ มาตรา ๒๒๕

ไว้ที่ริมถนน ผู้เสียหายขับรถยนต์เฉี่ยวชนกับตัวพ่วงบรรทุกเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส หลังเกิดเหตุไม่สามารถเคลื่อนย้ายตัวพ่วงบรรทุกได้เนื่องจากล้อรถด้านหลังฝั่งขวาได้รับความเสียหายจำเลยจึงจอดตัวพ่วงบรรทุกไว้ที่เกิดเหตุ โดยได้นำสัญญาณไฟจราจรไปวางไว้ท้ายตัวพ่วงบรรทุกและก่อกองไฟไว้ด้วยแต่ไม่ได้เฝ้าดูกองไฟให้ติดไว้ตลอดเวลาจนกระทั่งเกิดเหตุ ประกอบกับแสงไฟจากสัญญาณไฟจราจรที่นำมาติดตั้งมีแสงสว่างเพียงริบหรี่เท่านั้นไม่สามารถมองเห็นได้ในระยะไกล พฤติการณ์แห่งคดีฟังได้ว่าจำเลยไม่ได้ใช้ความระมัดระวังเพียงพอซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจะต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์จึงเป็นการกระทำโดยประมาท นาย ผ. ไม่สามารถมองเห็นป้ายสัญญาณไฟจราจรได้จากระยะไกลแต่เพิ่งมาเห็นในระยะใกล้จึงหักรถหลบป้ายสัญญาณไฟจราจรแล้วเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางขวาอย่างกระทันหันเพียงระยะ ๕ เมตรก่อนถึงป้ายสัญญาณไฟจราจร เป็นเหตุให้รถกระบะที่นาย ผ.ขับมาเฉี่ยวชนกับรถยนต์ที่สิบตำรวจโท ก.ขับมาในช่องเดินรถด้านขวา เหตุที่เกิดขึ้นไม่ใช่นาย ผ. กับสิบตำรวจโทก.ขับรถเฉี่ยวชนกันเองโดยไม่เกี่ยวกับการกระทำของจำเลย เหตุที่เกิดการชนกันครั้งนี้เป็นผลมาจากการกระทำโดยประมาทของจำเลย (มีต่อ)

จะช่วยให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายในทางแพ่งได้รับความสะดวกรวดเร็วในการได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแพ่ง ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาจะได้เสร็จสิ้นไปในคราวเดียวกัน โดยให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายยื่นคำร้องเข้ามาในคดีอาญา ดังที่ปรากฏในหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ. ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔๔/๑ ที่บัญญัติให้ผู้เสียหายมีสิทธิ์ที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนได้นั้น ย่อมมีความหมายในตัวว่า หมายถึงผู้ที่มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทน จึงมีความหมายที่แตกต่างขัดกับความหมายของผู้เสียหายที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒ (๔) การตีความคำว่าผู้เสียหายตามมาตรา ๔๔/๑ จึงไม่ต้องถือตามความหมายเช่นเดียวกับมาตรา ๒ (๔) ทั้งนี้เป็นไปตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑ ที่บัญญัติว่าในประมวลกฎหมายนี้ ถ้าคำใดมีคำอธิบายไว้แล้วให้ถือตามความหมายดังได้อธิบายไว้ เว้นแต่ข้อความในตัวบทจะขัดกับคำอธิบายนั้น ดังนั้นการพิจารณาว่าผู้ใดมีสิทธิยื่นคำร้องต้องพิจารณาจากสิทธิในทางแพ่ง ไม่ใช่กรณีที่จะนำความหมายของคำว่าผู้เสียหายในทางคดีอาญามาบังคับใช้ (มีต่อ)

สำหรับค่าเสียหายของรถยนต์เมื่อนาย ผ. ถึงแก่ความตายไปแล้ว สิทธิในการเรียกค่าเสียหายเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาท ผู้ร้องเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนาย ผ. จึงใช้สิทธิในฐานะทายาทเรียกค่าสินไหมทดแทนส่วนนี้ได้ ส่วนค่าขาดไร้อุปการะนั้นผู้ร้องในฐานะเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นผู้ที่ได้รับความเสียหายโดยตัวของผู้ร้องเอง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๔๔๓ วรรคสาม และมาตรา ๑๔๖๑ วรรคสอง ผู้ร้องจึงมีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนส่วนนี้ได้ ส่วนความประมาทของนาย ผ.นั้นเป็นข้อเท็จจริงที่จะนำมาใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดค่าสินไหมทดแทนเท่านั้น ไม่ทำให้สิทธิ์ของผู้ร้องที่จะขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหมดไป

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๘๗๐/๒๕๖๑ จำเลยทั้งสองร่วมกันฆ่าผู้ตาย แม้มูลเหตุจะเกิดจากผู้ตายสมัครใจเข้าวิวาทต่อสู้กับจำเลยที่ 1 และผู้ตายมิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยก็ตาม แต่การกระทำของจำเลยทั้งสองดังกล่าวเป็นการทำละเมิดต่อผู้ตาย และจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นตาม ป.พ.พ.มาตรา 420 บ. ผู้ร้องเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย ย่อมเป็นทายาทผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ร้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 แม้ผู้ร้องมิได้ฎีกา แต่เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225 ส่วนปัญหาว่าจำเลยทั้งสองต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ฝ่ายผู้ร้องมากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมเป็นไปตาม ป.พ.พ. มาตรา 442 ประกอบมาตรา 223 ที่ให้พิจารณาว่า ความเสียหายนั้นได้เกิดขึ้นเพราะฝ่ายไหนเป็นผู้ก่อยิ่งหย่อนกว่ากันเพียงไร

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๘๗๖/๒๕๖๑ แม้ผู้ตายจะมีส่วนในการก่อให้จำเลยกระทำความผิดจึงมิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย ผู้ร้องทั้งสองซึ่งเป็นผู้บุพการีของผู้ตายจึงไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้ตายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 5 (2) ในอันที่จะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการก็ตาม แต่ผู้ร้องทั้งสองยังเป็นผู้เสียหายในคดีส่วนแพ่งและมีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 ส่วนจำเลยจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพียงใดนั้นต้องเป็นไปตาม ป.พ.พ. มาตรา 442 ประกอบมาตรา 223

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๖๕๘/๒๕๖๐ สิทธิในการได้รับค่าขาดไร้อุปการะที่โจทก์ร่วมซึ่งเป็นมารดาผู้ตายกับเด็กหญิง ธ. และเด็กชาย อ. บุตรทั้งสองของผู้ตายจะเรียกจากผู้ทำละเมิดเป็นสิทธิเฉพาะตัวของแต่ละคน โจทก์ร่วมเป็นย่ามิใช่ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้แทนเฉพาะคดีของบุตรทั้งสองของผู้ตายอันจะถือได้ว่ามีสิทธิยื่นคำร้องในนามบุตรของผู้ตายได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 56 ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา 15 ทั้งมารดาของบุตรทั้งสองของผู้ตายยังมีชีวิตอยู่ โจทก์ร่วมย่อมไม่มีสิทธิเรียกค่าขาดไร้อุปการะแทนบุตรทั้งสองของผู้ตายได้ คงมีสิทธิเฉพาะในส่วนของตน

ทดแทนของโจทก์ร่วม บรรยายว่า ก่อนตายผู้ตายได้อยู่กินฉันสามีภริยากับ ส. ซึ่งปัจจุบันได้เลิกร้างกันก่อนผู้ตายถึงแก่ความตายประมาณ ๑ ปี มีบุตรด้วยกัน ๒ คน คือเด็กชาย น. และเด็กชาย ก.โดยก่อนตาย ผู้ตายมีหน้าที่ในฐานะบิดาเลี้ยงดูตลอดจนส่งเสียให้การศึกษาแก่บุตรทั้งสอง การร่วมกันทำละเมิดของจำเลยทั้งหกเป็นเหตุให้บุตรทั้งสองของผู้ตายต้องขาดไร้อุปการะ ทำให้โจทก์ร่วมต้องรับภาระหน้าที่เลี้ยงดูผู้เยาว์ทั้งสองแทนผู้ตายต่อไป อันมีความหมายพอเข้าใจได้ว่าเด็กชาย น. และเด็กชาย ก. บุตรผู้ตายประสงค์จะขอเรียกค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าขาดไร้อุปการะด้วยก็ตาม แต่เด็กชาย น. และเด็กชาย ก.เป็นผู้เยาว์ย่อมไม่อาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งหกร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนด้วยตนเองได้ ต้องให้ผู้แทนโดยชอบธรรมเป็นผู้ยื่นคำร้องดังกล่าวแทน เมื่อโจทก์ร่วมเป็นเพียงบิดาของผู้ตาย จึงไม่ใช่ผู้แทนโดยชอบธรรมของเด็กชาย น. และเด็กชาย ก. ที่จะยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งหกร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแทนได้ โจทก์ร่วมจึงไม่มีสิทธิที่จะเรียกค่าขาดไร้อุปการะแทนเด็กชาย น. และเด็กชาย ก. บุตรผู้ตาย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๒๕/๒๕๖๓ การพิจารณาว่าผู้ใดจะมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 หรือไม่ ต้องพิจารณาจากสิทธิในทางแพ่งไม่ใช่กรณีที่จะนำความหมายของคำว่า ผู้เสียหายในทางอาญา ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) เช่น เป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยหรือผู้มีอำนาจจัดการแทน ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 5 (2) มาบังคับใช้ เมื่อข้อเท็จจริงได้ความจากผู้ร้อง โดยจำเลยมิได้นำสืบหักล้างให้เห็นเป็นอย่างอื่นว่า ผู้ตายมีภริยาที่มิได้จดทะเบียนสมรส ไม่มีบุตรด้วยกัน และบิดา มารดาผู้ตายได้ถึงแก่ความตายแล้ว ผู้ร้องซึ่งเป็นน้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกับผู้ตาย จึงเป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกแต่เพียงผู้เดียว ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1629 (3) และ 1633 และเป็นผู้มีอำนาจและตกอยู่ในหน้าที่ต้องจัดการทำศพ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1649 วรรคสอง มีสิทธิที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนในทางแพ่งได้ ผู้ร้องจึงเป็นผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 มีอำนาจร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว

ผู้เสียหายในคดีอาญาโดยนิตินัยตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) จึงไม่อาจขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในคดีส่วนอาญาได้ แต่สำหรับคดีส่วนแพ่งที่ ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 บัญญัติให้ผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิตร่างกายหรือจิตใจได้นั้น หมายถึงผู้ที่มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนโดยพิจารณาจากสิทธิในทางแพ่ง มิใช่นำเอาความหมายของคำว่าผู้เสียหายในคดีอาญามาใช้บังคับ แม้โจทก์ร่วมจะไม่อาจขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในคดีนี้แต่ก็มีสิทธิเป็นผู้ร้องขอเรียกค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยได้

จำเลยวางเงินโดยมีเจตนาที่จะให้แก่ผู้ตายหรือญาติของผู้ตายเพื่อให้ศาลชั้นต้นและศาลฎีกาใช้ประกอบดุลพินิจในการลงโทษจำเลย ซึ่งศาลชั้นต้นและศาลฎีกาก็นำเหตุที่จำเลยวางเงินต่อศาลชั้นต้นในระหว่างพิจารณาและระหว่างฎีกาดังกล่าวมาใช้ประกอบดุลพินิจรอหรือไม่รอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยแล้ว เมื่อคดีถึงที่สุดตามคำพิพากษาศาลฎีกาโดยมีการดำเนินการตามคำร้องของจำเลยดังกล่าวแล้วและผู้ร้องประสงค์ที่จะรับเงินจำนวนดังกล่าว ผู้ร้องจึงมีสิทธิที่จะรับเงินจำนวนนั้นไปจากศาลชั้นต้นได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๖๓/๒๕๖๐ ผู้ร้องในฐานะพี่ร่วมบิดามารดาเดียวกันกับผู้ตายยื่นคำร้องขอรับเงินที่จำเลยวางต่อศาลชั้นต้นทั้งสองครั้งเพื่อบรรเทาความเสียหายอันเกิดจากการกระทำความผิดของจำเลย มิได้ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 30 หรือยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 ทั้งเงินที่จำเลยวางต่อศาลชั้นต้นก็มิใช่มรดกของผู้ตาย กรณีจึงไม่ต้องพิจารณาว่าผู้ร้องเป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้ตายซึ่งเป็นผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 5 หรือมีสิทธิเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุผู้ตายได้รับอันตรายแก่ชีวิตอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 หรือผู้ร้องเป็นทายาทของผู้ตายหรือไม่ เมื่อผู้ร้องเป็นพี่ร่วมบิดามารดาเดียวกันกับผู้ตายถือได้ว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ผู้ร้องจึงมีสิทธิยื่นคำร้องขอรับเงินที่จำเลยวางต่อศาลชั้นต้น

จำเลยวางเงินจำนวนดังกล่าวโดยมีเจตนาที่จะให้แก่ผู้ตายหรือญาติของผู้ตายเพื่อให้ศาลชั้นต้นและศาลฎีกาใช้ประกอบดุลพินิจในการลงโทษจำเลย ซึ่งศาลชั้นต้นและศาลฎีกาก็นำเหตุที่จำเลยวางเงินต่อศาลชั้นต้นในระหว่างพิจารณาและระหว่างฎีกาดังกล่าวมาใช้ประกอบดุลพินิจรอหรือไม่รอการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยแล้ว เมื่อคดีถึงที่สุดตามคำพิพากษาศาลฎีกาโดยมีการดำเนินการตามคำร้องของจำเลยดังกล่าวแล้วและผู้ร้องประสงค์ที่จะรับเงินจำนวนดังกล่าว ผู้ร้องจึงมีสิทธิที่จะรับเงินจำนวนนั้นไปจากศาลชั้นต้นได้

 ผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 30 จึงไม่ต้องพิจารณาว่าผู้ร้องมีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 5 หรือไม่ โดยผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 ซึ่งในการพิพากษาคดีส่วนแพ่งศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 เมื่อข้อเท็จจริงคดีส่วนอาญาฟังยุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 แล้วว่า จำเลยมีความผิดฐานร่วมกันทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย จำเลยจึงเป็นผู้ทำละเมิดต่อผู้ตาย จำต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น กรณีทำให้เขาถึงตายนั้น ค่าสินไหมทดแทนได้แก่ค่าปลงศพรวมทั้งค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอย่างอื่น ๆ อีกด้วยตาม ป.พ.พ. มาตรา 420 และ 443 เมื่อผู้ตายมีภริยาที่มิได้จดทะเบียนสมรส ไม่มีบุตรด้วยกัน และบิดา มารดาผู้ตายได้ถึงแก่ความตายแล้ว ผู้ร้องซึ่งเป็นน้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกับผู้ตาย จึงเป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกแต่เพียงผู้เดียวตาม ป.พ.พ. มาตรา 1629 (3) และ 1633 และเป็นผู้มีอำนาจและตกอยู่ในหน้าที่ต้องจัดการทำศพตาม ป.พ.พ. มาตรา 1649 วรรคสอง มีสิทธิที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนในทางแพ่งได้ ผู้ร้องจึงเป็นผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 มีอำนาจร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๔/๒๕๖๒ (เว็ปไซต์ศาลฎีกา และหนังสือรวมฎีกาเนติ)
จำเลยวางเงินต่อศาลมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาความเสียหายที่เกิดจากจำเลยกระทำละเมิดต่อผู้เสียหายเพื่อประกอบดุลพินิจของศาลในการลงโทษจำเลยในสถานเบา ซึ่งศาลอุทธรณ์และศาลฎีกานำเรื่องการวางเงินของจำเลยมาเป็นเหตุบรรเทาโทษให้แก่จำเลย ทั้งการวางเงินเพื่อให้ผู้เสียหายมารับไป ก็เป็นการแสดงเจตนาว่าจำเลยจะไม่ถอนเงินออกไปหากผู้เสียหายยังประสงค์จะรับเงินนั้น การที่ผู้เสียหายยังมิได้รับเงินไปทันทีก็เพราะผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนเงินที่สูงกว่า มิได้หมายความว่าผู้เสียหายไม่ประสงค์จะรับเงินที่จำเลยนำมาวางศาล แม้ศาลฎีกาพิพากษาว่าพฤติการณ์ของผู้เสียหายเป็นการสมัครใจทะเลาะวิวาทกับจำเลยจึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย ไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) และมาตรา 30 และไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 ก็ตาม ก็เป็นกรณีที่ศาลพิพากษาในส่วนการกระทำความผิดของจำเลยในคดีอาญาหาได้เกี่ยวกับการวางเงินเพื่อบรรเทาผลร้ายและชดใช้ค่าเสียหายของจำเลยให้แก่ผู้เสียหายอันเป็นเรื่องค่าสินไหมทดแทนความรับผิดในทางละเมิดไม่ ผู้เสียหายมีสิทธิรับเงินที่จำเลยนำมาวางต่อศาลชั้นต้นได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๖๘๗/๒๕๖๖ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกา) (ม.40, 44/1) ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 โดยศาลตั้งให้ ธ. เป็นผู้แทนเฉพาะคดี เมื่อจำเลยเป็นบุพการีของผู้ร้องและมาตรา 44/1 วรรคสอง บัญญัติให้ถือว่าคำร้องดังกล่าวเป็นคำฟ้องตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. และผู้เสียหายอยู่ในฐานะโจทก์ในคดีส่วนแพ่งนั้น ดังนั้น การยื่นคำร้องของผู้ร้องในคดีนี้จึงเป็นคดีอุทลุม ต้องห้ามตาม ป.พ.พ. มาตรา 1562 ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับคำร้องของผู้ร้องและศาลล่างทั้งสองพิพากษาในคดีส่วนแพ่งให้จำเลยชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยแก่ผู้ร้อง จึงเป็นการไม่ชอบ ปัญหานี้เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความใดยกขึ้นในชั้นฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยเองและแก้ไขให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225

คดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาเป็นหน้าที่ของศาลจะต้องสั่งเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมไว้ในคำพิพากษาตาม ป.วิ.พ. มาตรา 167 ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา 40 การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 มิได้สั่งในเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมคดีส่วนแพ่งในชั้นอุทธรณ์ จึงเป็นการไม่ชอบด้วยบทกฎหมายดังกล่าว ศาลฎีกาเห็นสมควรแก้ไขให้ถูกต้อง

 จำเลยเป็นเจ้าพนักงานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการกระทำผิดตาม ป.อ. มาตรา 157 ในขอบเขตแห่งการที่จำเลยปฏิบัติหน้าที่ให้แก่มหาวิทยาลัย ร. ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ จำเลยจึงได้รับการคุ้มครองตาม พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 5 และโดยผลของมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ. ดังกล่าว ผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงไม่มีอำนาจฟ้องเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ได้ และย่อมส่งผลพลอยทำให้ผู้เสียหายจากการกระทำละเมิดเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ไม่มีสิทธิจะยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1

การมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ร่วมเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับสิทธิของโจทก์ร่วมในการยื่นคำร้องขอตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 เป็นหลักการคนละเรื่องกัน แม้ศาลชั้นต้นจะสั่งรับคำร้องตามมาตรา 44/1 ของโจทก์ร่วมไว้พิจารณาโดยจำเลยมิได้อุทธรณ์คัดค้าน ก็หาตัดอำนาจศาลอุทธรณ์ที่จะยกปัญหาเรื่องอำนาจยื่นคำร้องขอตามมาตรา 44/1 ขึ้นวินิจฉัยเองไม่ เพราะเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลอุทธรณ์ยกขึ้นอ้างได้ แม้ว่าจะมิได้ยกขึ้นมาว่ากันมาแล้วในศาลชั้นต้นก็ตามตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๖๔/๒๕๕๕ คดีนี้พนักงานอัยการมีคำขอให้จำเลยคืนเงิน ๔๒,๕๐๐ บาท แก่ผู้เสียหายตาม ปวิอ มาตรา ๔๓ แล้ว ต่อมาโจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยคืนเงิน ๔๒,๕๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของเงินต้นจำนวนดังกล่าว นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ร่วมตาม ปวิอ มาตรา ๔๔/๑ อีก ซึ่งมาตรา ๔๔/๑ วรรคสาม บัญญัติว่า... ในกรณีที่พนักงานอัยการได้ดำเนินการตามความในมาตรา ๔๓ แล้ว ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งเพื่อเรียกทรัพย์สินหรือราคาทรัพย์อีกไม่ได้ ดังนี้ โจทก์ร่วมจึงยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยคืนเงิน ๔๒,๕๐๐ บาท อีกไม่ได้ การที่ศาลชั้นต้นสั่งรับคำร้องของโจทก์ร่วมในส่วนนี้จึงไม่ชอบ อย่างไรก็ตามดอกเบี้ยของเงิน ๔๒,๕๐๐ บาท ไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาที่ผู้เสียหายสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำความผิด แต่เป็นค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย เพราะฉะนั้นพนักงานอัยการจะมีคำขอเรียกค่าดอกเบี้ยแทนโจทก์ร่วมไม่ได้ โจทก์ร่วมจึงยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยชำระดอกเบี้ยของต้นเงิน ๔๒,๕๐๐ บท ตาม ปวิอ มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่งได้

และจำเลยทั้งสองร่วมกันไปรับเงินรางวัลมาแล้ว ย่อมทำให้โจทก์ร่วมหมดโอกาสที่จะได้รับเงินรางวัล เท่ากับว่าโจทก์ร่วมต้องสูญเสียเงินจำนวนนั้นไปเนื่องจากการกระทำความผิดของจำเลยทั้งสองโดยตรง โจทก์จึงมีสิทธิขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันคืนเงินหรือใช้เงินเท่ากับจำนวนเงินรางวัลที่หนึ่งให้แก่โจทก์ร่วมได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 43 แต่ได้ความว่าในการขอรับเงินรางวัล จำเลยทั้งสองได้รับเงินมาเพียง 3,980,000 บาท เพราะต้องเสียอากรแสตมป์ 20,000 บาท จำเลยทั้งสองต้องคืนหรือใช้เงินจำนวนเท่าที่ได้รับมาเท่านั้น และโจทก์ร่วมซึ่งได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยทั้งสองย่อมมีสิทธิที่จะขอให้บังคับจำเลยทั้งสองใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ร่วม โดยเรียกดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่ต้องใช้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 440 ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 ได้

สูญเสียไปเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงของจำเลยทั้งสองตาม ป.วิ.อ. มาตรา 43 ทั้งไม่ใช่เป็นเรื่องที่โจทก์ร่วมและจำเลยทั้งสองซื้อขายทองคำกันจริง หากแต่เป็นเพียงอุบายของจำเลยทั้งสองในการฉ้อโกงโจทก์ร่วม โจทก์ร่วมไม่ต้องมีหน้าที่นำส่งค่าภาษีมูลค่าเพิ่มแก่กรมสรรพากร ค่าภาษีมูลค่าเพิ่มจึงมิใช่เป็นค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเกิดจากการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงของจำเลยทั้งสองตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 โจทก์ร่วมไม่อาจเรียกร้องให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้ค่าภาษีมูลค่าเพิ่มได้

ดอกเบี้ยของราคาทองคำที่จำเลยทั้งสองฉ้อโกงโจทก์ร่วมไป โจทก์ร่วมมีสิทธิเรียกร้องให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 ประกอบ ป.พ.พ. มาตรา 440

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๘๒/๒๕๖๓ การยื่นคำร้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 วรรคสาม กำหนดว่า คำร้องที่ผู้เสียหายยื่นนั้นจะมีคำขอประการอื่นที่มิใช่คำขอบังคับให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนมิได้ และต้องไม่ขัดหรือแย้งกับคำฟ้องในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ดังนั้น ประเด็นจึงมีเพียงประเด็นเดียวคือเรื่องของค่าสินไหมทดแทน ส่วนข้อหาต้องถือตามคำฟ้องของพนักงานอัยการโจทก์ ในคำร้องของผู้เสียหายจึงไม่จำเป็นต้องบรรยายถึงข้อหาและข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเหมือนคดีแพ่งทั่วไป คงบรรยายแต่เฉพาะคำขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนก็เพียงพอแล้ว กรณีจึงไม่อาจนำ ป.วิ.พ. มาตรา 172 วรรคสอง มาใช้บังคับกับการยื่นคำร้องตามมาตรา 44/1 ได้

จำเลยเป็นคนร้ายวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้ร้องอันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ร้อง จำเลยจึงต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันได้แก่ราคาทรัพย์ที่ถูกเพลิงไหม้นั้นตาม ปพพ มาตรา ๔๓๘ เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตน ตาม ปวิอ มาตรา ๔๔/๑ คำร้องดังกล่าวย่อมถือเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญา เมื่อคดีอาญายังไม่ถึงที่สุดเพราะโจทก์ยังคงฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๖ อยู่ การกำหนดค่าสินไหมทดแทนในทางแพ่งซึ่งศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ตามที่บัญญัติไว้ใน ปวิอ มาตรา ๔๖ จึงต้องรอฟังข้อเท็จจริงในส่วนคดีอาญาให้เป็นยุติเสียก่อน แม้ผู้ร้องมิได้ฎีกาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ในส่วนคดีแพ่งก็ตาม แต่ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยเพื่อให้เป็นไปตามผลแห่งคดีอาญาได้ตาม ปวิอ มาตรา ๑๙๕ วรรคสองประกอบมาตรา ๒๒๕

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๘๙๔/๒๕๕๗ ปวอ.ในส่วนการฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาเป็นกระบวนการที่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาความเสียหายโดยรวมเร็ว เป็นธรรม และประหยัด ซึ่งบทบัญญัติมาตรา ๔๔/๑ ให้ผู้เสียหายเพียงยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้โดยไม่จำต้องฟ้องร้องทางแพ่งเป็นคดีใหม่กันอีก แต่คำร้องนี้คงมีประเด็นเฉพาะการกำหนดจำนวนค่าสินไหมทดแทน ส่วนข้อหาต้องอาศัยตามคำฟ้องของพนักงานอัยการทั้งผู้เสียหายไม่ได้ร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ ดังนั้นเมื่อพนักงานอัยการโจทก์อุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาคดีส่วนอาญาของศาลล่างและศาลสูงวินิจฉัยว่าจำเลยกระทำความผิดอาญาอันเป็นการทำละเมิดต่อผู้เสียหาย ศาลสูงก็ย่อมมีอำนาจวินิจฉัยความรับผิดทางแพ่งไปได้ในทำนองเดียวกับบทบัญญัติมาตรา ๔๓ โดยไม่จำต้องให้ผู้เสียหายอุทธรณ์หรือฎีกา เนื่องจากเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยตาม ปวอ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๗๖๐/๒๕๖๑ ค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้น ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษายกคำร้อง แม้ผู้ร้องทั้งสองจะไม่ได้ฎีกาแต่คดีนี้เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 เมื่อผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225 ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยเพื่อให้เป็นไปตามผลของคดีอาญาได้ เมื่อคดีฟังได้ว่าจำเลยกระทำโดยประมาทจนเป็นเหตุให้ผู้ร้องที่ 1 ได้รับอันตรายสาหัส และผู้ร้องที่ 2 ได้รับอันตรายแก่กาย การกระทำของจำเลยจึงเป็นการละเมิดและจำต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ร้องทั้งสอง

 ผู้เสียหาย ที่ 2 ประสงค์จะได้ค่าสินไหมทดแทนที่ตนเองได้รับความเสียหายในความผิดฐานพรากผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเสียจากผู้เสียหายที่ 2 ในฐานะบิดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลโจทก์ร่วม มีความหมายเท่ากับความปกครองของผู้เสียหายที่ 2 ที่มีต่อโจทก์ร่วมถูกกระทบกระเทือนทำนองเดียวกับเสรีภาพของผู้เสียหายที่ 2 ได้รับความเสียหาย แต่ได้เขียนคำร้องในฐานะประชาชนที่ไม่เข้าใจกฎหมายถ่องแท้ จึงเขียนทำนองเรียกค่าสินไหมทดแทนแทนโจทก์ร่วม ทั้งศาลชั้นต้นก็ไม่ได้มีคำสั่งให้แก้ไขคำร้องให้ชัดเจนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 วรรคสอง จะถือเป็นความผิดของผู้เสียหายที่ 2 ไม่ได้

แม้ผู้เสียหายที่ 2 จะไม่ได้อุทธรณ์ฎีกาเรียกค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 แต่เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 โดยที่มาตรา 44/1 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดอาญามีสิทธิยื่นคำร้องเข้ามาในคดีอาญาเพื่อให้ได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยไม่ต้องไปยื่นฟ้องเป็นคดีแพ่งอีกคดีหนึ่ง คำร้องดังกล่าวมีเฉพาะผู้เสียหายที่ 2 ระบุจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เรียกร้องเท่านั้น ซึ่งถือเป็นคำบังคับ ส่วนสภาพแห่งข้อหาและข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาต้องอาศัยข้อเท็จจริงตามคำฟ้องของพนักงานอัยการเป็นหลัก หากคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องศาลพิพากษายกฟ้อง แม้ผู้เสียหายที่ 2 จะยื่นคำร้องขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 44/1 ผู้เสียหายที่ 2 ก็จะไม่มีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทน แต่หากศาลพิพากษาลงโทษจำเลยตามฟ้องของพนักงานอัยการก็จะมีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทน และมาตรา 44/1 มีความหมายทำนองเดียวกับมาตรา 43 เมื่อพนักงานอัยการฟ้องจำเลยก็มีสิทธิเรียกให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์แทนผู้เสียหาย และหากศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด ศาลมีอำนาจพิพากษาให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์โดยไม่คำนึงว่าพนักงานอัยการจะอุทธรณ์ฎีกาคำขอให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์แทนผู้เสียหายหรือไม่ จึงไม่อาจนำกฎหมายวิธีสบัญญัติเรื่องอุทธรณ์ฎีกามาตัดสิทธิของผู้เสียหายที่ 2 ทั้งปัญหาตามมาตรา 44/1 เป็นปัญหาที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยตามมาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225

 จำเลยเป็นคนร้ายใช้อาวุธปืนยิงผู้ตายถึงแก่ความตายอันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ตาย จำเลยจึงต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันได้แก่ค่าปลงศพรวมทั้งค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอย่างอื่น ๆ และค่าขาดไร้อุปการะตามกฎหมายแก่โจทก์ร่วมซึ่งเป็นภริยาของผู้ตายตาม ป.พ.พ. มาตรา 443 เมื่อโจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 คำร้องดังกล่าวย่อมถือเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญา เมื่อคดีส่วนอาญายังไม่ถึงที่สุด เพราะโจทก์ร่วมยังคงอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นอยู่ การกำหนดค่าสินไหมทดแทนในทางแพ่งซึ่งศาลจำต้องถือตามข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ดังที่บัญญัติไว้ใน ป.วิ.อ. มาตรา 46 จึงต้องรอฟังข้อเท็จจริงในคดีส่วนอาญาให้เป็นที่ยุติเสียก่อน แม้โจทก์ร่วมจะมิได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นในส่วนแพ่งและไม่ได้ฎีกาในส่วนนี้ก็ตาม แต่ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกคดีส่วนแพ่งขึ้นวินิจฉัยเพื่อให้เป็นไปตามผลแห่งคดีอาญาได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 215

ทดแทนของผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 เป็นการใช้สิทธิในทางแพ่งต้องพิจารณาจากสิทธิในทางแพ่ง ไม่ใช่กรณีที่จะนำความหมายของคำว่า ผู้เสียหายในทางอาญา เหมือนดังเช่นกรณีผู้เสียหายยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการตาม ป.วิ.อ. มาตรา 30 ซึ่งจะต้องพิจารณาด้วยว่าเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยหรือเป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 5 (2) หรือไม่ การตีความคำว่า “ผู้เสียหาย” ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 จึงไม่ต้องถือตามความหมายเช่นเดียวกับ ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 1 ที่บัญญัติว่า “ในประมวลกฎหมายนี้ถ้าคำใดมีคำอธิบายไว้แล้วให้ถือตามความหมายดังได้อธิบายไว้ เว้นแต่ข้อความในตัวบทจะขัดกับคำอธิบายนั้น”

คดีส่วนอาญารับฟังได้ว่าจำเลยใช้อาวุธมีดฟันและแทงผู้ตายจนถึงแก่ความตายนั้นไม่ใช่เป็นการกระทำโดยป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นการกระทำละเมิด ผู้ร้องมีพยานหลักฐานมาแสดงยืนยันว่าผู้ตายมีภริยาแต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสและไม่มีบุตรด้วยกัน บิดามารดาผู้ตายถึงแก่ความตายไปแล้ว ผู้ร้องเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกับผู้ตายจึงเป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกแต่เพียงผู้เดียวตาม ป.พ.พ. มาตรา 1629 (3) และ 1633 และเป็นผู้มีอำนาจและตกอยู่ในหน้าที่ต้องจัดการทำศพของผู้ตายตาม ป.พ.พ. มาตรา 1649 วรรคสอง ได้ออกค่าใช้จ่ายในการจัดงานศพผู้ตาย ผู้ร้องจึงมิสทธิเรียกร้องค่าปลงศพจากจำเลย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๕๖/๒๕๖๓ เมื่อในคดีส่วนอาญาศาลพิพากษาว่า จำเลยที่ 1 และที่ 2 เป็นตัวการร่วมกันในการกระทำความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้ร้องที่ 2 และฐานกรรโชกทรัพย์ผู้ร้องที่ 1 จำเลยที่ 2 จึงต้องร่วมกับจำเลยที่ 1 ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ร้องที่ 1 และที่ 2 ด้วย ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 9 มิได้กำหนดความรับผิดของจำเลยที่ 2 ในส่วนนี้มา โดยผู้ร้องทั้งสองไม่ได้ฎีกามาด้วยนั้น ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกคดีส่วนแพ่งขึ้นวินิจฉัยเพื่อให้เป็นไปตามผลแห่งคดีอาญาได้ เพราะเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225

 โจทก์ฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยที่ 4 ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น เมื่อปรากฏว่าในคดีส่วนอาญา จำเลยที่ 3 ถึงแก่ความตายในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค 2 สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องจำเลยที่ 3 ย่อมระงับไปโดยความตายของผู้กระทำความผิด ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (1) แต่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 ไม่ได้จำหน่ายคดีของจำเลยที่ 3 ออกเสียจากสารบบความ จึงเป็นการไม่ชอบด้วยบทบัญญัติดังกล่าว ศาลฎีกาเห็นสมควรแก้ไขให้ถูกต้องโดยให้จำหน่ายคดีเฉพาะจำเลยที่ 3 ออกเสียจากสารบบความ ส่วนที่โจทก์ขอให้มีคำพิพากษาในคดีส่วนแพ่งโดยพิพากษาให้จำเลยที่ 3 และที่ 4 ชำระค่าสินไหมทดแทนให้แก่โจทก์ร่วมที่ 1 ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นนั้น เมื่อสิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวเป็นสิทธิของผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายในมูลหนี้ละเมิดซึ่งเกิดจากการกระทำความผิดอาญาให้สามารถยื่นคำร้องขอค่าสินไหมทดแทนเข้ามาในคดีอาญาได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 โดยไม่มีบทกฎหมายใดให้อำนาจโจทก์มีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแทนผู้เสียหายหรือโจทก์ร่วมได้ จึงเป็นสิทธิเฉพาะตัวของโจทก์ร่วมที่ 1 ซึ่งเป็นผู้เสียหายเท่านั้น เมื่อศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษาในส่วนแพ่งว่าจำเลยที่ 3 และที่ 4 ไม่ได้ร่วมในการกระทำความผิด ให้ยกฟ้องและยกคำร้องขอค่าสินไหมทดแทนในส่วนของจำเลยที่ 3 และที่ 4 โจทก์ร่วมที่ 1 ไม่ฎีกาโต้แย้งคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 2 ดังกล่าว ย่อมถือว่าโจทก์ร่วมที่ 1 พอใจในคำพิพากษาในคดีส่วนแพ่งดังกล่าวแล้ว โจทก์จะฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 2 ในคดีส่วนแพ่งแทนโจทก์ร่วมที่ 1 ไม่ได้ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๘๕/๒๕๖๑ ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 เป็นการใช้สิทธิยื่นคำร้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ มิใช่เป็นคดีที่ผู้เสียหายฟ้องเองโดยตรง จึงต้องถือว่าคำพิพากษาในส่วนที่ผู้เสียหายเรียกค่าสินไหมทดแทนเป็นส่วนหนึ่งแห่งคำพิพากษาในคดีส่วนอาญา ทั้งการพิจารณาคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคดีส่วนอาญาตามมาตรา 46 สิทธิในการอุทธรณ์ฎีกาเกี่ยวกับค่าสินไหมทดแทนในคดีส่วนแพ่งต้องถือคดีส่วนอาญาเป็นหลัก หากคดีส่วนอาญาขึ้นมาสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา คดีส่วนแพ่งก็ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา

การพิจารณาว่าผู้ใดจะมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 หรือไม่ต้องพิจารณาสิทธิในทางแพ่ง ไม่ใช่กรณีที่จะนำความหมายของคำว่าผู้เสียหายในคดีอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) เช่นเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยมาบังคับใช้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๘๓๙/๒๕๖๒ การที่โจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสามชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 เป็นการใช้สิทธิยื่นคำร้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ มิใช่เป็นคดีที่โจทก์ร่วมฟ้องเองโดยตรง จึงต้องถือว่าคำพิพากษาในส่วนที่โจทก์ร่วมเรียกค่าสินไหมทดแทนเป็นส่วนหนึ่งของคำพิพากษาในคดีส่วนอาญา ทั้งการพิพากษาคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 ดังนั้น สิทธิในการอุทธรณ์ฎีกาเกี่ยวกับค่าสินไหมทดแทนในคดีส่วนแพ่งดังกล่าวต้องถือคดีส่วนอาญาเป็นหลัก หากคดีส่วนอาญาขึ้นมาสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา คดีส่วนแพ่งก็ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา แต่หากคดีอาญาต้องห้ามอุทธรณ์ฎีกา คดีส่วนแพ่งก็ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง คดีนี้คดีส่วนอาญาต้องห้ามฎีกา การพิจารณาคดีส่วนแพ่งในชั้นฎีกาจึงต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 40 โจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสามชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2558 ก่อนที่ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 27) พ.ศ.2558 มีผลใช้บังคับ สิทธิในการฎีกาจึงเป็นไปตามกฎหมายฉบับเดิมก่อนมีการแก้ไข ดังนั้น เมื่อโจทก์ร่วมฎีกาขอให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ชำระค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ร่วม 100,000 บาท เป็นฎีกาโต้แย้งดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานของศาลอุทธรณ์ภาค 9 เป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง เมื่อจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เรียกร้องอันเป็นทุนทรัพย์ที่พิพาทกันในชั้นฎีกาไม่เกินสองแสนบาท คดีจึงต้องห้ามฎีกาตาม ป.วิ.พ. มาตรา 248 วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะฟ้องคดี ที่ศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกามาจึงไม่ชอบ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๗๖/๒๕๖๓ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตาม ป.อ. มาตรา 291 จำคุก 2 ปี เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษายืน คดีจึงต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา 218 วรรคหนึ่ง จำเลยฎีกาโต้แย้งดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานของศาลอุทธรณ์อันเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง จึงต้องห้ามฎีกาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว

การยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 เป็นการใช้สิทธิยื่นคำร้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ จึงต้องถือว่าคำพิพากษาในส่วนที่ผู้เสียหายเรียกค่าสินไหมทดแทนเป็นส่วนหนึ่งของคำพิพากษาในคดีส่วนอาญา ทั้งการพิจารณาคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 ดังนั้น สิทธิในการอุทธรณ์ฎีกาเกี่ยวกับค่าสินไหมทดแทนในคดีส่วนแพ่งดังกล่าวต้องถือคดีส่วนอาญาเป็นหลัก หากคดีส่วนอาญาขึ้นมาสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา คดีส่วนแพ่งก็ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา แต่หากคดีส่วนอาญาต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกาหรือยุติไปแล้วตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ คดีส่วนแพ่งก็ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 40

คดีส่วนอาญาต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ดังนั้น สิทธิในการฎีกาคดีส่วนแพ่งจึงต้องพิจารณาตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. ซึ่ง ป.วิ.พ. มาตรา 244/1 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 247 คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด” และมาตรา 247 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การขออนุญาตฎีกาให้ยื่นคำร้องพร้อมคำฟ้องฎีกาต่อศาลชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีนั้น...” เช่นนี้ การที่จำเลยยื่นฎีกาโดยไม่ได้ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกามาด้วย จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าว ที่ศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกาของจำเลยมานั้นจึงไม่ชอบ

รถจักรยานยนต์ด้วยความเร็วสูงในขณะที่ฝนตกหนักท้องฟ้ามืดและถนนลื่น ทำให้ไม่อาจหยุดรถหรือสามารถหักเลี้ยวหลบรถกระบะของจำเลยได้ทันเป็นเหตุให้รถเกิดการชนกันด้วย จึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย บิดาของผู้เสียหายย่อมไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 5 (2) ให้ยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของบิดาผู้เสียหาย ซึ่งโจทก์ร่วมมิได้อุทธรณ์โต้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้น คำพิพากษาศาลชั้นต้นที่ให้ยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของบิดาผู้เสียหายเป็นอันยุติไปแล้ว ดังนี้ โจทก์ร่วมไม่มีอำนาจเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการและไม่ได้เป็นคู่ความในคดีส่วนอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 30 และมาตรา 2 (15) ไม่มีสิทธิฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 7

การยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 เป็นการใช้สิทธิยื่นคำร้องในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ มิใช่เป็นคดีที่โจทก์ร่วมฟ้องเองโดยตรง ต้องถือว่าคำพิพากษาในส่วนที่โจทก์ร่วมเรียกค่าสินไหมทดแทนเป็นส่วนหนึ่งของคำพิพากษาในคดีส่วนอาญา ทั้งการพิพากษาคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 สิทธิในการอุทธรณ์ฎีกาเกี่ยวกับค่าสินไหมทดแทนในคดีส่วนแพ่ง ต้องถือคดีส่วนอาญาเป็นหลัก หากคดีส่วนอาญาขึ้นมาสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา คดีส่วนแพ่งก็ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา แต่หากคดีส่วนอาญาต้องห้ามอุทธรณ์ฎีกาหรือยุติไปแล้วตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ คดีส่วนแพ่งก็ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 40

คดีส่วนอาญาโจทก์และจำเลยไม่ได้ฎีกาและโจทก์ร่วมไม่มีสิทธิฎีกา จึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 7 สิทธิในการอุทธรณ์ฎีกาคดีส่วนแพ่งของโจทก์ร่วมซึ่งยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 ต้องพิจารณาตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. การที่โจทก์ร่วมยื่นฎีกาคดีส่วนแพ่งโดยไม่ได้ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกามาด้วยจึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติ ป.วิ.พ. มาตรา 244/1 และมาตรา 247 ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

 แม้จำเลยที่ 3 ร่วมกันวางแผนกับจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 4 กับพวกเพื่อกระทำความผิด โดยจำเลยที่ 3 มีส่วนรู้เห็นมาตั้งแต่ต้น แต่ขณะที่จำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 4 กับพวกร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนและฐานร่วมกันพยายามฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน จำเลยที่ 3 จอดรถรอที่ซุ้มประตูบ้านโคกตาลเพื่อคอยดูเส้นทางให้จำเลยที่ 4 กับพวกเท่านั้น มิได้ร่วมขับรถจักรยานยนต์ไล่ติดตามรถจักรยานยนต์ที่ผู้ตายขับ บริเวณที่จำเลยที่ 3 จอดรถคอยดูเส้นทางให้ มิได้อยู่ใกล้กับที่เกิดเหตุในลักษณะที่จำเลยที่ 3 พร้อมที่จะเข้าช่วยเหลือจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 4 กับพวกในขณะกระทำความผิดได้ในทันที จึงไม่ใช่เป็นการแบ่งหน้าที่กันทำอันจะเป็นตัวการในการกระทำความผิดได้ การกระทำของจำเลยที่ 3 จึงเป็นเพียงการช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้จำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 4 กับพวกกระทำความผิด จำเลยที่ 3 มีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนและฐานร่วมกันพยายามฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนเท่านั้น และแม้จำเลยที่ 3 มิได้ฎีกาเรื่องค่าสินไหมทดแทน ที่ศาลล่างทั้งสองกำหนดให้จำเลยที่ 3 ร่วมรับผิดกับจำเลยอื่นเพื่อชดใช้แก่ผู้ร้องที่ 1 และที่ 2 แต่ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวเป็นค่าสินไหมทดแทนที่ศาลต้องกำหนดให้ตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด จำเลยที่ 3 จึงควรต้องร่วมรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ร้องที่ 1 และที่ 2 ตามสัดส่วนของการกระทำความผิด

จึงไม่เป็นความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นตามที่โจทก์ฟ้องในการฟังข้อเท็จจริงในคดีส่วนแพ่งจึงต้องฟังข้อเท็จจริงตามคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ แม้การกระทำของจำเลยจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙๒ แต่โจทก์ก็มิได้มีคำขอให้ลงโทษตามบทบัญญัติดังกล่าว และการกระทำความผิดตามบทบัญญัติดังกล่าวก็มิใช่เป็นการกระทำความผิดที่รวมอยู่ในความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นที่ศาลสามารถลงโทษได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคท้าย เมื่อฟังว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นตามฟ้องเสียแล้ว การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์ร่วม จำเลยจึงไม่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่โจทก์ร่วมตามคำร้องของโจทก์ร่วม การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ กำหนดให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ร่วมจึงมิใช่เป็นการกำหนดให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นตามฟ้องโจทก์ ปัญหานี้เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๒๕๘/๒๕๕๙ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสและได้รับอันตรายแก่กาย คำร้องขอของโจทก์ร่วมทั้งสองที่ขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีสินค้าบนรถยนต์ได้รับความเสียหาย ค่าเสียหายของรถยนต์ ค่าลากรถยนต์และค่าเช่ารถคันอื่นมาใช้ทดแทน เป็นค่าสินไหมทดแทนนอกเหนือจากที่สามารถเรียกได้ในกรณีทำให้เสียหายแก่ร่างกาย จึงไม่ใช่คำขอให้ใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องจากการกระทำความผิดของจำเลย คดีอาญา ตาม ปวิอ.มาตรา ๔๔/๑ วรรคสาม ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยมิได้ฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๑๒๑/๒๕๖๐ คำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดในคดีอาญาต้องไม่ขัดหรือแย้งกับคำฟ้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ตาม ปวิอ.มาตรา ๔๔/๑ วรรคสาม เมื่อพนักงานอัยการโจทก์มิได้ฟ้องจำเลยว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ คำขอให้ใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากกรกระทำความผิดของจำเลยตามฟ้องโจทก์ ผู้ร้องไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องขอให้จำเลยใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนนี้ได้ แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ร้องฟ้องเป็นคดีเรื่องใหม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๖๔/๒๕๖๔ การที่ผู้เสียหายจะมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 นั้น ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวจะต้องเป็นความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดที่พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องร้องเท่านั้น ผู้เสียหายจะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดที่ไม่ถูกฟ้องไม่ได้ พนักงานอัยการโจทก์ไม่ได้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ซึ่งเกิดแก่รถจักรยานยนต์พ่วงข้างของโจทก์ร่วม ดังนี้ โจทก์ร่วมจะเรียกร้องเอาค่าสินไหมทดแทนจากความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่รถจักรยานยนต์พ่วงข้างดังกล่าวไม่ได้ ปัญหาข้อนี้แม้จำเลยจะมิได้ยกขึ้นฎีกา แต่เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกายกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 (5) มาตรา 246 และมาตรา 252 ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา 40

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๔๓/๒๕๖๖ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกาและรวมฎีกาเนติ) ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 เป็นบทบัญญัติที่มีเจตนารมณ์จะช่วยให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายในทางแพ่งได้รับความสะดวกรวดเร็วในการได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแพ่งเป็นอีกคดีหนึ่ง ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาจะได้เสร็จสิ้นไปในคราวเดียวกัน โดยให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายยื่นคำร้องเข้ามาในคดีอาญา ดังนี้ แม้พนักงานอัยการโจทก์จะไม่ได้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองในความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์มาด้วย แต่โจทก์ร่วมก็ได้ยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าซ่อมรถยนต์ คำร้องของโจทก์ร่วมดังกล่าวแสดงโดยแจ้งชัดถึงความสียหายของรถยนต์โจทก์ร่วมที่ได้รับอันเนื่องมาจากการกระทำในเหตุการณ์หรือกรรมเดียวกับความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนและไม่ขัดหรือแย้งกับคำฟ้องในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ทั้ง ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 ก็บัญญัติเพียงว่า ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนก็ได้ ไม่ได้บัญญัติถึงขนาดเป็นเงื่อนไขว่าผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาได้เฉพาะค่าสินไหมทดแทนในความผิดที่พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษเท่านั้น ดังนี้ เมื่อข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาว่า รถยนต์ของโจทก์ร่วมได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำในเหตุการณ์หรือกรรมเดียวกับความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน แม้พนักงานอัยการโจทก์จะไม่ได้ฟ้องขอให้ลงโทษในความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ โจทก์ร่วมก็มีสิทธิยื่นคำร้องขอเรียกค่าซ่อมรถยนต์เข้ามาในคดีอาญานี้ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๗๓/๒๕๖๓ การที่ผู้เสียหายจะมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 นั้น ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวจะต้องเป็นความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดที่พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องร้องเท่านั้น จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดที่ไม่ถูกฟ้องไม่ได้ เมื่อพนักงานอัยการโจทก์ไม่ได้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ผู้ร้องที่ 1 จึงไม่อาจเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าปลงศพ และค่าขาดไร้อุปการะได้ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยมิได้ยกขึ้นฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 (5), 246, 252 ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา 40

 โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยทั้งสามต่างคนต่างกระทำความผิดและร่วมกันกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน โดยในส่วนของจำเลยที่ 3 นั้น โจทก์คงบรรยายฟ้องเพียงว่า จำเลยที่ 2 และที่ 3 โดยปราศจากเหตุอันสมควร ร่วมกันพรากผู้เสียหาย 1 ซึ่งเป็นเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากผู้ร้อง ผู้เป็นบิดา ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเท่านั้น เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องจำเลยที่ 3 ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ฎีกาในคดีส่วนอาญา ข้อเท็จจริงในคดีส่วนอาญาจึงรับฟังเป็นยุติตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นว่า จำเลยที่ 3 มิได้ร่วมกระทำความผิดตามฟ้องด้วย เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องเข้ามาในคดีนี้เพื่อขอให้บังคับจำเลยทั้งสามชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา การพิพากษาคดีส่วนแพ่งศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 จึงต้องฟังว่าจำเลยที่ 3 ไม่ได้กระทำละเมิดต่อผู้ร้อง ไม่จำต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดอาญามีสิทธิยื่นคำร้องเข้ามาในคดีอาญาเพื่อให้ได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยไม่ต้องไปยื่นฟ้องเป็นคดีแพ่งอีก โดยกำหนดว่าคำร้องดังกล่าวต้องแสดงรายละเอียดตามสมควรเกี่ยวกับความเสียหายและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เรียกร้อง ซึ่งถือเป็นคำขอบังคับในส่วนแพ่ง ส่วนสภาพแห่งข้อหาและข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาต้องอาศัยข้อเท็จจริงตามคำฟ้องของพนักงานอัยการเป็นหลัก แต่กลับไม่ปรากฏในคำบรรยายฟ้องของพนักงานอัยการโจทก์ว่า จำเลยที่ 1 ซึ่งขณะกระทำผิดอายุ 19 ปี และเป็นผู้เยาว์นั้นมีจำเลยที่ 3 เป็นมารดาของจำเลยที่ 1 ด้วยแต่อย่างใด เมื่อคำร้องของผู้ร้องถือเป็นคำฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 วรรคสอง ที่ขอบังคับให้จำเลยที่ 3 ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพียงกรณีที่ร่วมกันกระทำละเมิดฐานพรากผู้เสียหายที่ 1 เท่านั้น ประกอบกับ ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 วรรคท้าย บัญญัติว่า “คำร้องตามวรรคหนึ่งจะมีคำขอประการอื่นที่มิใช่คำขอบังคับให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยในคดีอาญามิได้ และต้องไม่ขัดหรือแย้งกับคำฟ้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์...” ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ร้องจะมีคำขอบังคับให้จำเลยที่ 3 ชดใช้แก่ผู้ร้องได้นั้น จะต้องเป็นค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดอาญาของจำเลยที่ 3 ตามที่ถูกฟ้องเท่านั้น ผู้ร้องไม่สามารถยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยที่ 3 ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของบุคคลอื่นได้ และการที่ศาลชั้นต้นฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยที่ 3 มิได้ร่วมกระทำความผิดตามฟ้องด้วย แต่กลับพิพากษาให้จำเลยที่ 3 ร่วมรับผิดในผลแห่งการละเมิดของจำเลยที่ 1 ตาม ป.พ.พ. มาตรา 429 ในฐานะมารดาซึ่งมิได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่หน้าที่ดูแล ปล่อยให้จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นบุตรผู้เยาว์พรากผู้เสียหายที่ 1 ไปเสียจากความปกครองของผู้ร้องจึงเป็นการพิพากษาเกินไปกว่าหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้องของพนักงานอัยการและคำร้องของผู้ร้อง เป็นการนอกฟ้องนอกประเด็น ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา 40 ด้วย

. คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๓๕-๓๐๓๗/๒๕๕๙ โจทก์ร่วมที่ 2 ยื่นคำร้องในสำนวนแรกขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยไม่ได้ขอให้จำเลยที่ 1 ชำระดอกเบี้ย ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ 1 ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่โจทก์ร่วมที่ 2 พร้อมดอกเบี้ย เป็นการพิพากษาเกินคำขอเป็นการมิชอบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๗๑๐/๒๕๖๐ จำเลยเพียงร่วมใช้กำลังทำร้ายผู้เสียหายโดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ การกระทำของจำเลยเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้เสียหายและต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเฉพาะในผลอันเกิดจากการที่ใช้กำลังทำร้ายผู้เสียหายตาม ปวิอ. มาตรา ๔๔/๑ เท่านั้น หาจำต้องรับผิดในผลที่ผู้เสียหายถูกแทงจนได้รับอันตรายแก่กายอันเกิดจากการกระทำของบุคคลอื่นไม่

มาตรา 44/1 วรรคหนึ่ง ให้สิทธิผู้เสียหายที่จะยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเข้ามาในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ โดยไม่จำต้องไปฟ้องเป็นคดีแพ่งเรื่องใหม่ แต่มาตรา 44/1 วรรคสอง บัญญัติให้ถือว่า คำร้องดังกล่าวเป็นเพียงคำฟ้องตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. โดยให้ถือว่าผู้เสียหายอยู่ในฐานะเป็นโจทก์ในคดีส่วนแพ่ง จึงมีสิทธิเพียงอุทธรณ์ฎีกาในคดีส่วนแพ่งเท่านั้น คดีนี้พนักงานอัยการเป็นโจทก์ในคดีส่วนอาญา ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้เสียหายไม่ได้ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 30 จึงไม่มีฐานะเป็นโจทก์ร่วมที่จะใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกาในคดีส่วนอาญาได้ ฎีกาของผู้ร้องที่ว่าจำเลยกระทำผิดตามฟ้องหรือไม่จึงเป็นการโต้แย้งข้อเท็จจริงในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาจึงไม่อาจฎีกาได้ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่งศาลต้องถือข้อเท็จจริงในส่วนคดีอาญาที่รับฟังเป็นยุติว่าจำเลยไม่ได้ร่วมกระทำผิด ตามมาตรา 46 จึงต้องฟังว่าจำเลยไม่ได้กระทำละเมิดอันจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ร้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๖/๒๕๕๙ ค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้แก่ผู้ร้องเป็นผลมาจากการที่จำเลยขับรถด้วยความประมาทเป็นเหตุให้ พ.ผู้ตาย และ อ. ผู้เสียหายบุตรผู้ร้องถึงแก่ความตายและได้รับอันตรายแก่กายอันเป็นความผิดอาญา และเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ร้องและผู้เสียหายดังนี้เมื่อบริษัทประกันภัยเป็นผู้รับประกันภัยรถยนต์กระบะคันที่จำเลยขับซึ่งต้องร่วมรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดให้แก่ผู้ร้อง การที่บริษัทประกันภัยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ร้องย่อมเป็นส่วนหนึ่งของค่าสินไหมทดแทนที่จำเลยต้องรับผิดชำระให้แก่ผู้ร้องดังนี้ต้องนำไปหักจากค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ร้องมีสิทธิ์ได้รับตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๕

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๒๔๒/๒๕๖๑ จำเลยได้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ร้องซึ่งเป็นมารดาผู้ตายแล้วเป็นเงิน 200,000 บาท แต่ศาลอุทธรณ์มิได้นำเงินส่วนนี้มาหักออกจากค่าสินไหมทดแทนที่กำหนดให้แก่ผู้ร้องจึงเป็นการไม่ชอบ กรณีเป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกาเห็นควรยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 (5) ประกอบมาตรา 246, 247 และ ป.วิ.อ. มาตรา 40

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๕๐๕/๒๕๕๗ โจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ปวอ. มาตรา ๔๔/๑ ซึ่งตาม ปวอ. มาตรา ๒๕๓ วรรคหนึ่ง มิให้เรียกค่าธรรมเนียม เว้นแต่ในกรณีที่ศาลเห็นว่า โจทก์ร่วมเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนสูงเกินสมควร หรือดำเนินคดีโดยไม่สุจริตให้ศาลมีอำนาจสั่งให้โจทก์ร่วมชำระค่าธรรมเนียมทั้งหมดหรือแต่บางส่วนภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้ ทั้งโจทก์ร่วมก็มิได้เสียค่าธรรมเนียมใดๆ การที่ศาลชั้นต้นพิพากษาในเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความดังกล่าวจึงเป็นการไม่ชอบ ปัญหาข้อนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความผู้ฝ่ายใดอุทธรณ์ฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ปวอ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๗๐/๒๕๖๓ (หนังสือรวมฎีกาเนติ) โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสี่ตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ฯ และ พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติฯ พร้อมทั้งขอให้ร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาซึ่งการพิจารณาคดีในส่วนแพ่งต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 40 และคำพิพากษาคดีในส่วนแพ่งจะต้องกล่าวหรือแสดงเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยทั้งปวงกับต้องวินิจฉัยไปตามประเด็นแห่งคดีตาม ป.วิ.พ. มาตรา 141 (4) (5) การที่ศาลชั้นต้นพิพากษาคดีส่วนแพ่งโดยยังมิได้สอบคำให้การจำเลยทั้งสี่ จึงเป็นการดำเนินกระบวนพิจารณาและพิพากษาคดีส่วนแพ่งไปโดยมิชอบ จะถือว่าจำเลยทั้งสี่ให้การรับสารภาพตามฟ้องเป็นการยอมรับข้อเท็จจริงในคดีส่วนแพ่งด้วยหาได้ไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๙๙๙/๒๕๔๖ ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๖ กรณีไม่มีทางที่จะขยายไปถึงความเห็นของพนักงานสอบสวนให้เป็นการผูกมัดศาลที่พิพากษาคดีส่วนแพ่งในภายหลัง ความเห็นของพนักงานสอบสวนไม่ใช่คำพิพากษาคดีส่วนอาญา ฉะนั้นในการพิพากษาคดีส่วนแพ่งจึงไม่จำต้องถือตาม

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๓๙/๒๕๔๐ การจะนำข้อเท็จจริงจากคำพิพากษาส่วนอาญามารับฟังในคดีส่วนแพ่งตาม ป.วิ.อ มาตรา ๔๖ นั้น จะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ๓ ประการ คือ คำพิพากษาคดีอาญาต้องถึงที่สุด ข้อเท็จจริงนั้นต้องเป็นประเด็นโดยตรงในคดีอาญาและคำพิพากษาคดีอาญาต้องวินิจฉัยไว้โดยชัดแจ้ง และผู้ที่จะถูกข้อเท็จจริงในคดีอาญามาผูกพันต้องเป็นคู่ความในคดีอาญา เมื่อคำพิพากษาคดีอาญาในคดีก่อนศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ซึ่งเป็นศาลชั้นที่สุดมิได้วินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทคดีนี้เป็นของโจทก์ทั้งสองหรือของจำเลยทั้งสอง เพียงแต่วินิจฉัยว่าจำเลยทั้งสองขาดเจตนาบุกรุกและทำให้เสียทรัพย์เท่านั้น ดังนั้น ปัญหาที่ว่าที่ดินพิพาทตามฟ้องเป็นของโจทก์ทั้งสองหรือของจำเลยทั้งสองซึ่งเป็นประเด็นโดยตรงในคดีนี้ คดีอาญายังไม่ได้วินิจฉัยจึงนำข้อเท็จจริงในคดีอาญาดังกล่าวมารับฟังเป็นยุติในคดีนี้ซึ่งเป็นคดีแพ่งไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๐๖/๒๕๕๙ คดีนี้มีประเด็นข้อพิพาทว่าโจทก์ทั้งสามเป็นเจ้าของที่ดินพิพาทหรือไม่ การที่ศาลชั้นต้นพิจารณาในคดีส่วนอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองในข้อหาร่วมกันบุกรุกที่ดินพิพาทแล้วมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าจำเลยทั้งสองไม่มีความผิดฐานบุกรุกเพราะขาดเจตนาแต่ยังไม่ได้วินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทเป็นของใคร ข้อเท็จจริงในคำพิพากษาในส่วนอาญาจึงไม่มีผลผูกพันถึงคดีนี้และการพิพากษาคดีส่วนแพ่งต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยความรับผิดของบุคคลในทางแพ่งโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่า จำเลยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดหรือไม่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๔๗

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๑๖/๒๕๔๖ คดีก่อนโจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีอาญาในข้อหาร่วมกันบุกรุกเข้าไปปลูกบ้านในที่ดินพิพาท และทำให้เสียทรัพย์โดยตัดฟันต้นสนของโจทก์ที่ปลูกอยู่ในที่ดินดังกล่าว ซึ่งศาลอุทธรณ์ภาค ๗ วินิจฉัยว่า โจทก์เป็นผู้ครอบครองที่ดินพิพาทและพิพากษาลงโทษจำเลยทั้งสอง คดีถึงที่สุดแล้ว ส่วนคดีนี้เป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาดังกล่าวซึ่งมีประเด็นข้อพิพาทโดยตรงเป็นประเด็นเดียวกันว่า โจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทหรือไม่ ในการพิพากษาคดีนี้จำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาส่วนอาญา ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๖ ไม่อาจฟังข้อเท็จจริงเป็นอย่างอื่นได้ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๙ วรรคสอง ดังนั้นเมื่อฟังว่าโจทก์เป็นผู้ครอบครองที่พิพาท ต้นสนที่ปลูกอยู่ในที่ดินพิพาทย่อมเป็นส่วนควบของที่ดิน โจทก์ย่อมเป็นเจ้าของต้นสนด้วย เมื่อจำเลยทั้งสองร่วมกันตัดฟันต้นสนโจทก์เสียหาย จึงต้องร่วมกันใช้ค่าเสียหายให้โจทก์

ความตามสำเนาคำพิพากษาและหนังสือรับรองคดีถึงที่สุดเอกสารท้ายคำร้องขอเพิ่มเติมฎีกาของจำเลยซึ่งโจทก์มิได้โต้แย้งข้อเท็จจริงตามเอกสารดังกล่าวว่า โจทก์ได้ฟ้อง ธ. เป็นคดีอาญาต่อศาลชั้นต้นในความผิดฐานก่อให้ผู้อื่นกระทำความผิดฐานกระทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่วัตถุใด ๆ แม้เป็นของตนเองจนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์ของผู้อื่น ขอให้ลงโทษตาม ป.อ. มาตรา 84, 220 คดีถึงที่สุดโดยศาลชั้นต้นพิพากษาว่า พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบฟังไม่ได้ว่า ธ. กระทำความผิดตามฟ้อง พิพากษายกฟ้อง ซึ่งคดีดังกล่าวนั้นเป็นการฟ้องโดยอาศัยเหตุเดียวกันกับคดีนี้อันเป็นคดีที่โจทก์ฟ้องให้จำเลยรับผิดในมูลละเมิดจากการกระทำของ ธ. ข้าราชการในสังกัดของจำเลยเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 40 คำพิพากษาในคดีดังกล่าวจึงผูกพันโจทก์ซึ่งเป็นคู่ความในคดี ถือว่า ธ. มิได้กระทำละเมิดตามฟ้องในคดีส่วนแพ่งด้วย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขอให้จำเลยซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของ ธ. ให้รับผิดตาม พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาตรา 5 ได้ ซึ่งคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 กำหนดให้ศาลในคดีส่วนแพ่งจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญานั้น เป็นปัญหาเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยจะมิได้ให้การในเรื่องนี้ไว้ก็มีสิทธิยกขึ้นอ้างในชั้นฎีกาได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 225 วรรคสอง ประกอบมาตรา 252

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๔๑๐/๒๕๓๙ คดีส่วนแพ่งมีประเด็นว่าที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์หรือไม่และจำเลยบุกรุกที่ดินพิพาททำให้โจทก์เสียหายหรือไม่ แต่ในคดีส่วนอาญาศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า ที่ดินพิพาทจะเป็นของจำเลยหรือไม่ก็ตาม การกระทำของจำเลยยังถือไม่ได้ว่ามีเจตนาบุกรุก ยังไม่ได้วินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทเป็นของใคร ฉะนั้นข้อเท็จจริงในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาจึงไม่มีผลผูกพันคดีส่วนแพ่ง

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทั้งสองบุกรุกเข้าไปในอาคารโจทก์ แล้วใช้เครื่องตัดเชื่อมหัวแก๊สตัดประตูแต่ละอาคาร ตัดโครงหลังคา ทำลายผนัง รื้อกระเบื้องหลังคา ขนย้ายเครื่องจักร อุปการณ์สายไฟฟ้าออกไปจากที่ตั้งทรัพย์ ทำให้พื้นที่ต่าง ๆ ในอาคารของโจทก์เสียหาย และมีคำขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันรับผิดชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ จำเลยทั้งสองให้การต่อสู้คดีว่า จำเลยทั้งสองเป็นเพียงผู้รับจ้างจากผู้มีชื่อซึ่งเป็นผู้ซื้อและประมูลสิ่งของในอาคารของโจทก์ จำเลยทั้งสองมิได้มีเจตนากระทำละเมิดต่อโจทก์ คดีนี้จึงมีประเด็นว่า จำเลยทั้งสองเจตนาทำให้ทรัพย์สินหรืออาคารของโจทก์เสียหาย อันเป็นการร่วมกันกระทำละเมิดต่อโจทก์หรือไม่ เมื่อในคดีส่วนอาญา พนักงานอัยการยื่นฟ้องจำเลยทั้งสองในข้อหาร่วมกันลักทรัพย์โดยทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์และโดยใช้ยานพาหนะ ในคดีส่วนอาญาดังกล่าวจึงมีประเด็นโดยตรงเพียงว่า จำเลยทั้งสองเป็นคนร้ายที่เข้าไปลักทรัพย์ของโจทก์หรือไม่ ไม่มีประเด็นว่าจำเลยทั้งสองเจตนาทำให้ทรัพย์สินหรืออาคารของโจทก์เสียหายหรือไม่ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 9 วินิจฉัยว่า พฤติการณ์ยังมีความสงสัยตามสมควรว่า จำเลยทั้งสองกระทำโดยเจตนาทุจริตและลักทรัพย์ของโจกท์ร่วมไปจริงหรือไม่ จึงให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลยทั้งสอง และพิพากษายกฟ้องจำเลยทั้งสองนั้น ย่อมเท่ากับว่าศาลอุทธรณ์ภาค 9 มีคำพิพากษายกฟ้อง โดยฟังข้อเท็จจริงว่า พยานหลักฐานที่พนักงานอัยการและโจทก์ร่วมในคดีดังกล่าวนำสืบยังไม่พอฟังว่าจำเลยทั้งสองเป็นคนร้ายที่เข้าไปลักทรัพย์ของโจทก์ ส่วนปัญหาที่ว่าจำเลยทั้งสองเจตนาทำให้ทรัพย์สินหรืออาคารของโจทก์เสียหายหรือไม่ ซึ่งเป็นประเด็นโดยตรงในคดีนี้ ศาลอุทธรณ์ภาค 9 ยังมิได้วินิจฉัย ข้อเท็จจริงในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาจึงไม่มีผลผูกพันคู่ความในคดีนี้ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 9 นำเอาข้อเท็จจริงในคดีส่วนอาญามารับฟังว่า จำเลยทั้งสองมิได้กระทำละเมิดต่อโจทก์เป็นการไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา 46

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๙๕/๒๕๔๐ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ ที่บัญญัติว่า ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่งศาลจะต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาส่วนอาญานั้น หมายถึง ข้อเท็จจริงที่เป็นประเด็นโดยตรงซึ่งเป็นประเด็นสำคัญและศาลต้องฟังยุติ มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว ไม่ใช่ประเด็นปลีกย่อย เมื่อคดีนี้เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาที่ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยที่ ๒ ได้บุกรุกเข้าไปปลูกสร้างเรือนในที่พิพาท คดีแพ่งคดีนี้ศาลจึงต้องถือข้อเท็จจริงตามได้เพียงว่าจำเลยที่ ๒ ได้บุกรุกที่ดินพิพาทจริง ส่วนที่พิพาทที่จำเลยที่ ๒ บุกรุกเนื้อที่เท่าไรเป็นไปตามคำพิพากษาคดีอาญาหรือตามที่โจทก์กล่าวอ้างในคำฟ้องคดีนี้เป็นข้อปลีกย่อยรายละเอียดที่จะต้องนำสืบกันอีกในชั้นพิจารณา ซึ่งโจทก์ โจทก์ร่วม และจำเลยที่ ๒ จะต้องสืบพยานในประเด็นนี้กันต่อไป

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๘๙/๒๔๙๘ ข้อเท็จจริงในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาซึ่งคดีแพ่งจำต้องถือตามนั้น ต้องเป็นข้อเท็จจริงเฉพาะที่เป็นประเด็นโดยตรงในคดีอาญาเท่านั้น ตามฟ้องคดีอาญามีประเด็นโดยตรงเพียงว่า จำเลยเป็นโจรลักข้าวหรือไม่เท่านั้น ไม่มีประเด็นถึงว่าที่พิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของใครที่ศาลในคดีอาญาวินิจฉัยเลยไปว่านาและข้าวเป็นของจำเลย จึงไม่ใช่ประเด็นโดยตรงในคดี จึงถือเอาข้อเท็จจริงที่ว่านั้นผูกพันคดีแพ่งไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๘๒/๒๕๓๔ คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายแทน ศ. บุตรจำเลย ที่ขับขี่รถจักรยานยนต์โดยประมาทชนรถยนต์โจทก์ ซึ่งมี ก. ภรรยาโจทก์เป็นผู้ขับได้รับความเสียหาย คดีส่วนอาญาคดีก่อนซึ่งถึงที่สุดไปแล้วนั้นเป็นเรื่องที่พนักงานอัยการและจำเลยที่ ๑ ฟ้อง ก. ในข้อหาว่าขับรถประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย มีประเด็นเพียงว่า ก. ขับรถประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายหรือไม่ จึงมิใช่ประเด็นโดยตรงในคดีนี้ซึ่งมีประเด็นว่า ศ. ขับขี่รถจักรยานยนต์โดยประมาทเป็นเหตุให้ชนรถของโจทก์ได้รับความเสียหายหรือไม่ คำพิพากษาในคดีก่อนส่วนอาญาจึงไม่ผูกพันโจทก์

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๗๘๕/๒๕๕๔ การนำเอาข้อเท็จจริงจากคำพิพากษาส่วนอาญามารับฟังในคดีส่วนแพ่งตาม ปวิอ มาตรา ๔๖ นอกจากคำพิพากษาส่วนอาญาจะต้องถึงที่สุดแล้ว ข้อเท็จจริงนั้นจะต้องเป็นประเด็นโดยตรงในคดีอาญาและได้วินิจฉัยไว้โดยชัดแจ้ง และผู้ที่ถูกข้อเท็จจริงในคดีอาญามาผูกพันจะต้องเป็นคู่ความเดียวกันกับคดีอาญา ปรากฏว่าในคดีอาญาดังกล่าวมีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องแทนผู้เสียหายอื่นรวม ๗ คน ไม่ได้รวมถึงโจทก์ที่ ๑ ในคดีนี้ด้วย เพราะโจทก์ที่ ๑ เลือกที่จะฟ้องคดีส่วนอาญาเอง จึงถือไม่ได้ว่าโจทก์ที่ ๑ เป็นคู่ความในส่วนคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดีดังกล่าว และในคดีอาญาที่โจทก์ที่ ๑ ฟ้องเองดังกล่าว ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องเพราะฟ้องโจทก์ไม่ระบุวันเวลากระทำความผิดตาม ปวิอ มาตรา ๑๕๘ (๕) เท่ากับศาลยังไม่ได้วินิจฉัยในประเด็นว่าจำเลยทั้งสองกระทำความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนหรือไม่ ข้อเท็จจริงในคำพิพากษาส่วนอาญาคดีดังกล่าวจึงไม่ผูกพันข้อเท็จจริงในคดีแพ่งคดีนี้ นอกจากนี้ประเด็นพิพาทในคดีอาญาดังกล่าวมีประเด็นเพียงว่า จำเลยที่ ๑ ร่วมกระทำความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนและจะต้องร่วมชดใช้เงินให้แก่ผู้เสียหายหรือไม่ ไม่เกี่ยวกับเรื่องที่ว่าจำเลยที่ ๑ ทำหนังสือรับสภาพหนี้หรือสัญญากู้ยืมเพราะถูกข่มขู่หรือไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๗๒ - ๓๑๗๓/๒๕๕๔ แม้การพิจารณาพิพากษาคดีส่วนแพ่งศาลจำต้องถือตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ตาม ปวิอ มาตรา ๔๖ ก็ตาม แต่คดีนี้มีประเด็นในชั้นฎีกาเพียงว่า ว. ผู้ขับรถคันที่โจทก์รับประกันภัยไว้มีส่วนประมาทด้วยหรือไม่เท่านั้น จึงไม่จำเป็นต้องรอฟังผลคดีอาญาที่จำเลยที่ ๑ ถูกฟ้องว่ากระทำความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๕๖/๒๕๓๘ โจทก์ฟ้องว่าจำเลยทั้งเจ็ดบุกรุกที่พิพาทของโจทก์ ขอให้ลงโทษตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๒,๓๖๕ (๒) และบังคับให้ขับไล่จำเลยทั้งเจ็ดและให้ร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายในส่วนคดีแพ่ง ถือเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโดยวินิจฉัยว่าพยานหลักฐานโจทก์ไม่พอฟังว่าจำเลยทั้งเจ็ดบุกรุกที่ดินโจทก์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนโดยวินิจฉัยว่าคดีฟังไม่ได้แน่ชัดว่าที่พิพาทเป็นของโจทก์ คดีอาญาจึงต้องห้ามฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๒๒๐ ส่วนคดีแพ่งศาลฎีกาจำต้องถือข้อเท็จจริง ตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตามมาตรา ๔๖ ซึ่งเท่ากับศาลอุทธรณ์ฟังว่าที่พิพาทไม่ใช่ของโจทก์ จึงฟังไม่ได้ว่าที่พิพาทเป็นของโจทก์ โจทก์จึงไม่มีสิทธิฟ้องขับไล่และเรียกค่าเสียหายจากจำเลยทั้งเจ็ด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๒๐๙/๒๕๕๓ โจทก์ฟ้องว่าจำเลยทั้งสองกับพวกร่วมกันบุกรุกและร่วมกันขุดต้นยูคาลิปตัสที่โจทก์ปลูกไว้ออกจากที่ดินของโจทก์ทั้งแปลงและเรียกค่าเสียหาย จำนวน ๘๑,๐๐๐ บาท ซึ่งความรับผิดทางแพ่งเกิดจากการกระทำผิดอาญาอันมีมูลคดีเดียวกัน จึงเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา เมื่อคำพิพากษาส่วนอาญายุติแล้วว่าพยานหลักฐานตามทางนำสืบของโจทก์ยังไม่เพียงพอให้รับฟังลงโทษจำเลยที่ ๑ ถือได้ว่าศาลได้วินิจฉัยในประเด็นแห่งคดีแล้วว่าจำเลยที่ ๑ ไม่ได้กระทำความผิดฐานบุกรุกและทำให้เสียทรัพย์ ดังนี้ จะฟังข้อเท็จจริงใหม่เป็นอย่างอื่นหาได้ไม่ ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า จำเลยที่ ๑ เป็นผู้ว่าจ้าง ฮ. นำรถแบ็คโฮไปขุดถอนต้นยูคาลิปตัสในที่ดินของจำเลยที่ ๑ ซึ่งอยู่ติดกับที่ดินของโจทก์ แล้ว ฮ. ให้คนงานนำรถแบ็คโฮไปทำงานตามที่ตนรับจ้างโดยจำเลยที่ ๑ ไม่ได้นำชี้แนวเขตที่ดินของตน ถือได้ว่าจำเลยที่ ๑ เป็นผู้ผิดในส่วนการงานที่สั่งให้ทำหรือในคำสั่งที่ตนให้ไว้หรือในการเลือกหาผู้รับจ้างตาม ปพพ มาตรา ๔๒๘ จึงไม่ชอบ แม้ ปวิอ มาตรา ๔๗ จะบัญญัติว่าคำพิพากษาส่วนแพ่งต้องเป็นเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันว่าด้วยความรับผิดของบุคคลในทางแพ่งโดยไม่ต้องคำนึงว่าจำเลยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำผิดหรือไม่ ก็ไม่ได้หมายความว่าจะไปกลับข้อเท็จจริงที่จำต้องรับฟังตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ตาม ปวิอ มาตรา ๔๖ จึงต้องฟังว่า จำเลยที่ ๑ มิได้ทำละเมิดอันจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๐๙/๒๕๓๓ คดีนี้โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทำสัญญาเช่าซื้อแหวนเพชรกับสร้อยคอทองคำจากโจทก์แล้วผิดสัญญาไม่ชำระค่าเช่าซื้อ และได้จำหน่ายทรัพย์ดังกล่าวให้บุคคลอื่น จึงขอให้จำเลยใช้ราคาทรัพย์ที่เช่าซื้อ แต่โจทก์เคยฟ้องจำเลยเป็นคดีอาญาข้อหายักยอกทรัพย์ดังกล่าว ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องคดีถึงที่สุด โดยได้วินิจฉัยพยานหลักฐานของโจทก์ตลอดจนข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แห่งคดีแล้วว่า ฟังไม่ได้ว่าจำเลยทำสัญญาเช่าซื้อแหวนเพชรกับสร้อยคอทองคำจากโจทก์ แม้ศาลชั้นต้นจะใช้คำว่าพยานโจทก์ยังมีเหตุสงสัยว่าจำเลยอาจจะไม่ได้ทำสัญญาเช่าซื้อตามฟ้อง ก็หาใช่เหตุสงสัยดังถ้อยคำที่ปรากฏไม่ ถือได้ว่าศาลได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงในประเด็นที่ว่า จำเลยได้ทำสัญญาเช่าซื้อตามฟ้องหรือไม่ไว้แล้ว ทั้งเป็นประเด็นเดียวกับประเด็นในคดีนี้ที่ได้กำหนดไว้ในชั้นชี้สองสถาน และคดีนี้ซึ่งคู่ความนำสืบทำนองเดียวกับที่สืบในคดีอาญาดังกล่าว ก็ฟังไม่ได้ว่าจำเลยได้ทำสัญญาเช่าซื้อทรัพย์ตามฟ้อง จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดต่อโจทก์

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๔๗๓/๒๕๕๕ คดีอาญาที่จำเลยถูกฟ้องข้อหายักยอก ศาลวินิจฉัยว่า พยานหลักฐานของโจทก์ยังฟังไม่ได้ว่า จำเลยรับเงินส่วนที่ขาดจากพนักงานขายมาแล้วไม่ส่งให้ผู้เสียหายแต่เป็นกรณีที่พนักงานขายยังไม่ส่งเงินส่วนที่ขาดส่งให้แก่จำเลย จำเลยจึงไม่ได้ยักยอก พิพากษายกฟ้อง คดีถึงที่สุดแล้ว แม้คดีดังกล่าวศาลชั้นต้นจะยกฟ้องโดยยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้แก่จำเลย แต่ผลในทางคดีต้องฟังว่า จำเลยไม่ได้ยักยอกเงินดังกล่าว เมื่อโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ คดีนี้ซึ่งเป็นจำเลยในคดีอาญาดังกล่าวให้รับผิดทางแพ่งโดยอ้างเหตุเช่นเดียวกับการฟ้องคดีอาญาว่า จำเลยที่ ๑ เป็นตัวแทนจำหน่ายของโจทก์ จำเลยที่ ๑ รับเงินจากพนักงานขายแล้วส่งมอบให้แก่โจทก์ไม่ครบถ้วน โดยคำฟ้องของโจทก์ในคดีแพ่งขอให้บังคับจำเลยทั้งสองรับผิดในจำนวนเงินที่จำเลยที่ ๑ รับมาจากพนักงานขายแล้งไม่ส่งมอบให้แก่โจทก์จำนวน ๑๕๐,๕๕๙ บาท เป็นเงินจำนวนเดียวกันกับคำขอท้ายฟ้องคดีอาญา ถือเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา เมื่อคดีส่วนอาญาศาลชั้นต้นฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยยังไม่ได้รับเงินจำนวนดังกล่าวจากพนักงานขายของโจทก์ การพิพากษาคดีส่วนแพ่งจึงต้องถือข้อเท็จจริงในคดีส่วนอาญาดังกล่าวตาม ปวอ มาตรา ๔๖ โดยฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยที่ ๑ ยังไม่ได้รับเงินค่าสินค้าส่วนที่ขาดส่งจากพนักงานขายของโจทก์ จำเลยที่ ๑ จึงไม่ต้องรับผิดชำระเงินจำนวนดังกล่าวแก่โจทก์ และจำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันก็ไม่ต้องรับผิดด้วยเช่นกัน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๑๒๓/๒๕๕๕ โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ บุกรุก ทำให้เสียทรัพย์ และมีคำขอให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์ซึ่งเป็นคำขอในส่วนแพ่งพ่วงมาด้วย แม้ศาลล่างทั้งสองพิพากษายกฟ้องซึ่งเท่ากับยกฟ้องโจทก์ทุกข้อหาและทุกคำขอในฟ้องโจทก์แล้วก็ตาม ก็ต้องพิจารณาคดีในส่วนแพ่งด้วยว่า จำเลยที่ ๑ และที่ ๓ จะต้องรับผิดคืนหรือใช้ราคาทรัพย์หรือไม่ตาม ปวิอ มาตรา ๑๘๖ (๙) เมื่อคดีนี้ศาลล่างทั้งสองเห็นว่าพยานหลักฐานโจทก์มีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยที่ ๑ และที่ ๓ กระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เท่ากับพยานโจทก์ไม่มีน้ำหนักเพียงพอให้รับฟังว่าจำเลยที่ ๑ และที่ ๓ กระทำความผิดตามฟ้อง ถือว่าได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงอันเป็นประเด็นแห่งคดีแล้ว ในคดีแพ่งต้องถือว่าจำเลยที่ ๑ และที่ ๓ ไม่ได้กระทำละเมิดต่อโจทก์ร่วม จำเลยที่ ๑ และที่ ๓ จึงไม่ต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายโดยการคืนหรือใช้ราคาทรัพย์แก่โจทก์ร่วม

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๒๘/๒๕๐๗ จำเลยขับรถบรรทุกเฉี่ยวรถจี๊ปเสียหาย ด้วยความประมาทเป็นเหตุให้บุตรโจทก์ซึ่งนั่งมาในรถจี๊ปถึงแก่ความตาย อัยการได้ฟ้องจำเลยเป็นคดีอาญาหาว่า ขับรถโดยประมาท เป็นเหตุให้คนตาย ศาลพิพากษายกฟ้องโดยเห็นว่าเหตุที่รถเกิดชนกันนั้นอาจเกิดขึ้นเพราะความผิดความประมาทของจำเลย หรือของคนขับรถจี๊ปก็เป็นได้ทั้ง ๒ ทางเท่า ๆ กัน ดังนี้ เมื่อโจทก์มาฟ้องจำเลยเป็นคดีแพ่ง ให้จำเลยใช้ค่าสินไหมทดแทนในการที่ทำให้บุตรโจทก์ตาย ศาลจะนำเอาผลของคำพิพากษาคดีอาญาที่ให้ยกฟ้องอัยการนั้นมาวินิจฉัยคดีแพ่งอย่างใดไม่ได้ เพราะมิได้ฟังข้อเท็จจริงเป็นยุติอย่างไร โจทก์อาจนำสืบในคดีแพ่งได้อีกว่าจำเลยเป็นฝ่ายประมาททำให้บุตรโจทก์ตาย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๑๗๘/๒๕๓๘ เมื่อคดีอาญาที่โจทก์ที่ ๑ กับพวกฟ้องกล่าวหาว่าจำเลยที่ ๑กระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายและได้รับอันตรายสาหัสถึงที่สุด โดยศาลพิพากษายกฟ้องด้วยเหตุผลว่าพยานหลักฐานโจทก์ยังมีข้อน่าสงสัยว่าจำเลยที่ ๑ จะเป็นผู้ขับรถคันเกิดเหตุหรือไม่ ให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้แก่จำเลยที่ ๑ ศาลในคดีแพ่งที่โจทก์ที่ ๑ กับพวกฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยทั้งสองจึงจำต้องวินิจฉัยให้ได้ความชัดว่าจำเลยที่ ๑ เป็นผู้ขับรถคันเกิดเหตุและเป็นผู้ก่อเหตุละเมิดหรือไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗/๒๔๙๑(ประชุมใหญ่) ศาลพิพากษาชี้ขาดข้อเท็จจริงในคดีที่พนักงานอัยการฟ้องจำเลยฐานบุกรุกและฐานทำให้เสียทรัพย์ว่า ผู้เสียหายไม่รู้ว่าเขตโฉนดของตนอยู่แค่ไหน จำเลยบุกรุกเข้าไปหรือเปล่าก็ไม่รู้ ที่หาว่าจำเลยบุกรุกเพราะสังเกตไว้เข้าใจเอาเท่านั้น ฟังไม่ได้แน่นอนว่าจำเลยบุกรุกที่ดินของผู้เสียหาย ดังนี้ ถือว่าศาลไม่ได้ชี้ขาดว่าจำเลยไม่ได้รุกที่ของผู้เสียหาย เป็นแต่ว่าผู้เสียหายไม่รู้เขตที่ดินจึงลงโทษจำเลยไม่ได้เท่านั้น ฉะนั้นผู้เสียหายได้ฟ้องทางแพ่งเรียกค่าเสียหายได้ จัดทำแผนที่และนำสืบให้ฟังได้ว่าจำเลยรุกที่ดินของเขาแล้ว ศาลก็ฟังข้อเท็จจริงในคดีแพ่งได้ว่าจำเลยบุกรุที่ดินของโจทก์ได้ไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๔๖

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๓๙๑/๒๕๕๑ ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาส่วนอาญา ตาม ปวิอ. มาตรา ๔๖ ปรากฏว่า ข้อเท็จจริงที่ฟังยุติในคดีส่วนอาญามีแต่เพียงว่า ทั้งโจทก์และจำเลยต่างกระทำโดยประมาท แต่ผู้ใดประมาทมากกว่ากันไม่ปรากฏ ดังนั้นในการดำเนินคดีแพ่งทั้งโจทก์และจำเลยย่อมสามารถนำสืบให้เห็นได้ว่าใครประมาทมากกว่ากัน และควรจะได้รับชดใช้ค่าเสียหายจากอีกฝ่ายหนึ่งหรือไม่ เพียงใด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๔๘/๒๕๒๐ ศาลในคดีอาญาซึ่งโจทก์ฟ้องว่าจำเลยฟ้องเท็จ แจ้งความเท็จ พิพากษายกฟ้องในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ข้อเท็จจริงในคดีอาญาผูกพันคดีแพ่งที่โจทก์มาฟ้องว่าจำเลยทำละเมิด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๑/๒๕๔๘ ในคดีอาญาที่โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยทั้งสองในข้อหาว่าร่วมกันปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอม ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีมีมูลเฉพาะจำเลยที่ ๑ ส่วนจำเลยที่ ๒ คดีไม่มีมูล จึงประทับฟ้องจำเลยที่ ๑ และยกฟ้องจำเลยที่ ๒ คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้ประทับฟ้องจำเลยที่ ๑ มีผลให้คดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลเท่านั้น ยังไม่ได้ชี้ว่าหนังสือมอบอำนาจปลอมหรือไม่ และคดีสำหรับจำเลยที่ ๑ ยังไม่ถึงที่สุด ทั้งไม่อาจนำมาผูกพันจำเลยที่ ๒ ซึ่งศาลพิพากษายกฟ้อง เนื่องจากฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ ๒ ได้ร่วมกระทำผิด จึงไม่ใช่ข้อเท็จจริงในคดีแพ่งที่จะฟังว่าหนังสือมอบอำนาจเป็นเอกสารปลอม

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๐๔-๑๑๐๕/๒๕๐๑ จำเลยในคดีอาญาถูกฟ้องเรียกค่าเสียหายเพราะละเมิดอันเป็นความผิดอาญา ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษาว่าจำเลยกระทำผิด จำเลยฎีกาและตายระหว่างฎีกา คดีอาญาจึงระงับไปจะฟังข้อเท็จจริงที่ศาลล่างพิพากษาไว้มาผูกมัดในคดีแพ่งไม่ได้ ต้องสืบพยานในคดีแพ่งใหม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๒๖๘/๒๕๖๒ (หนังสือรวมฎีกาสำนักงานศาล) แม้บทบัญญัติตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 จะบัญญัติไว้ว่า ในการพิจารณาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา บทบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงให้การพิจารณาคดีส่วนแพ่ง ต้องถือตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคดีส่วนอาญาถึงที่สุดเท่านั้น หาได้บังคับให้ศาลในคดีส่วนแพ่งจำต้องรอฟังผลคดีในส่วนอาญาให้ถึงที่สุดก่อนไม่ การที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาคดีไปโดยไม่รอให้ข้อเท็จจริงคดีส่วนอาญาถึงที่สุดก่อนย่อมชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๗๔๓/๒๕๕๙ คดีนี้เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๓๘๓/๒๕๕๘ ของศาลชั้นต้น การพิจารณาคดีจึงต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งไม่ปรากฏบทบัญญัติให้การพิจารณาคดีแพ่งต้องรอฟังข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคดีอาญาและคดีนี้ศาลชั้นต้นพิพากษาโดยไม่ได้รอฟังข้อเท็จจริงในคดีอาญาเพราะคดีอาญายังไม่ถึงที่สุด จึงไม่มีข้อเท็จจริงในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาที่ถึงที่สุดให้จำต้องถือตาม ดังนั้นศาลชั้นต้นจึงต้องพิจารณาพิพากษาคดีไปตามพยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบมา ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยโดยอาศัยเหตุผลว่าคดีส่วนอาญายังไม่ถึงที่สุด ข้อเท็จจริงจึงยังไม่ยุติว่าจำเลยฟ้องคดีอาญาอันเป็นเท็จ พยานหลักฐานโจทก์ยังรับฟังไม่ได้ว่า คดีของโจทก์มีมูลแล้วพิพากษายกฟ้องโจทก์แต่ไม่ตัดสิทธิ์โจทก์ที่จะนำคำฟ้องมายื่นใหม่ จึงเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นมิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการพิจารณา และเพื่อให้การพิจารณาเป็นไปตามลำดับชั้นศาลจึงเห็นสมควรยกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๘ และศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาใหม่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพงมาตรา ๒๔๓ (๒) ประกอบมาตรา ๒๔๗ (เดิม)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๘๕/๒๕๖๐ ศาลอุทธรณ์ภาค 5 มีคำพิพากษาคดีในส่วนอาญาว่าจำเลยกระทำความผิดโดยปลอมเอกสารสัญญากู้เงินและใช้เอกสารปลอม แล้วโจทก์ทั้งสองมาฟ้องคดีนี้ว่าจำเลยปลอมและใช้เอกสารสัญญากู้เงินปลอม อันเป็นสัญญากู้เงินฉบับเดียวกัน ขอให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายตามผลการกระทำความผิดอาญา คดีนี้จึงเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา การรับฟังข้อเท็จจริงในคดีนี้ย่อมต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 ว่าจำเลยได้ปลอมเอกสารสัญญากู้เงินและนำเอกสารปลอมไปฟ้องโจทก์ทั้งสองเป็นคดีแพ่ง แม้คดีแพ่งจะพิพากษาว่าจำเลยมิได้ปลอมและใช้เอกสารสัญญากู้เงินปลอมและคดีถึงที่สุดแล้ว ซึ่งแตกต่างกับคำวินิจฉัยข้อเท็จจริงในคดีนี้ ก็ถือว่าเป็นกรณีที่มีคำพิพากษาอันเป็นที่สุดของสองศาลซึ่งต่างชั้นกันต่างกล่าวถึงการปฏิบัติชำระหนี้อันแบ่งแยกจากกันไม่ได้จำต้องถือตามผลคำพิพากษาคดีนี้ ซึ่งเป็นคำพิพากษาของศาลที่สูงกว่าตาม ป.วิ.พ. มาตรา 146 ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่าจำเลยปลอมเอกสารสัญญากู้เงินและใช้เอกสารปลอมฟ้องโจทก์ทั้งสองตามคดีแพ่งดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๐๐/๒๕๐๕ คดีรถชนกัน การที่พนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบและทำเอกสารไว้เป็นหลักฐานว่า เรื่องที่เกิดขึ้นโดยจำเลยที่ ๑ ได้ยินยอมรับผิดและยอมชดใช้ค่าเสียหายให้โจทก์โดยจะไปทำความตกลงกันที่อู่ซ่อมรถ ถือได้ว่าเป็นการประนีประนอมยอมความกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๘๕๐ ซึ่งผูกมัดจำเลยที่ ๑ ไม่ให้โต้แย้งว่าตนมิได้ขับโดยประมาทได้ แต่จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นเจ้าของรถและนายจ้างของจำเลยที่ ๑ ไม่ถูกผูกมัดด้วย ศาลจะต้องพิเคราะห์ข้อเท็จจริงต่อไปว่า ฝ่ายใดเป็นฝ่ายประมาท ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ นั้น ถ้าไม่มีคำพิพากษาคดีส่วนอาญาคงมีแต่คำรับผิดในชั้นสอบสวนเท่านั้น ก็ไม่เข้าเกณฑ์มาตรานี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๖/๒๕๓๘ การที่จำเลยที่ ๑ ยอมรับต่อพนักงานสอบสวนในคดีอาญาว่าตนขับรถยนต์โดยประมาทชนรถยนต์คันที่ ว. ขับ และยอมให้พนักงานสอบสวนเปรียบเทียบปรับมีผลเพียงทำให้คดีอาญาเลิกกันตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๗ แต่การเปรียบเทียบปรับดังกล่าวไม่ใช่คำพิพากษาคดีส่วนอาญา ไม่ต้องด้วยมาตรา ๔๖ ที่คดีในส่วนแพ่งจะต้องถือข้อเท็จจริงตาม การที่ศาลถือเอาข้อเท็จจริงในคดีอาญาดังกล่าวมาชี้ขาดตัดสินคดีแพ่งจึงไม่ชอบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๐๓๕-๖๐๓๘/๒๕๖๑ พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องจำเลยในข้อหาสำแดงเท็จเพื่อหลีกเลี่ยงอากรเป็นเรื่องที่พนักงานอัยการมีความเห็นสั่งสำนวนไปตามพยานหลักฐานเท่าที่ปรากฏในสำนวนการสอบสวน ซึ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา 147 บัญญัติห้ามเฉพาะมิให้มีการสอบสวนเกี่ยวกับบุคคลนั้นในเรื่องเดียวกันนั้นอีก เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดีซึ่งน่าจะทำให้ศาลลงโทษผู้ต้องหานั้นได้ อันเป็นขั้นตอนในชั้นสอบสวนคดีอาญา หาได้มีผลผูกพันกับคดีแพ่งไม่ จึงจะนำมารับฟังเป็นที่ยุติในชั้นพิจารณาของศาลในคดีแพ่งไม่ได้ว่าจำเลยไม่ได้สำแดงราคาต่ำกว่าความเป็นจริง โจทก์ทั้งสองจึงมีอำนาจฟ้องเรียกค่าภาษีอากรในส่วนที่ขาด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖/๒๕๐๑ ศาลพิพากษายกฟ้อง คดีอาญาที่โจทก์ถูกฟ้องว่าขับรถโดยประมาท โจทก์จำเลยมาฟ้องกันเป็นคดีแพ่ง ข้อเท็จจริงในคดีอาญานั้นไม่มัดจำเลยซึ่งมิได้เป็นคู่ความในคดีนั้นด้วย ศาลพิพากษาในคดีแพ่งให้โจทก์ใช้ค่าทดแทนให้จำเลยฐานละเมิดได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๙๑๐/๒๕๔๐ คดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ป.วิ.อ มาตรา ๔๖ กำหนดให้ศาลในคดีส่วนแพ่งจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ปัญหานี้เป็นปัญหาเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยทั้งสามจะไม่ได้ให้การในเรื่องนี้ไว้ก็มีสิทธิยกขึ้นอ้างในชั้นฎีกาได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๙ วรรคสอง โจทก์ทั้งสองเป็นบิดามารดาของ อ. ผู้ตายในคดีอาญา จึงต้องถือว่าพนักงานอัยการได้ดำเนินคดีอาญาแทนโจทก์ทั้งสองข้อเท็จจริงในคดีอาญาย่อมมีผลผูกพันโจทก์ทั้งสองด้วย เมื่อคดีอาญาดังกล่าวศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษายืนให้ยกฟ้องโจทก์โดยเห็นว่าพยานหลักฐานที่โจทก์ในคดีอาญานำสืบมายังไม่อาจรับฟังได้ว่าเหตุเกิดจากความประมาทของจำเลยที่ ๑ ดังนั้น คดีนี้เป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ยุติในคดีอาญาว่า จำเลยที่ ๑ ไม่ได้ขับรถยนต์โดยประมาท

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕๘๙/๒๕๓๔ (ประชุมใหญ่)สำนวนคดีอาญาพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๐ ซึ่ง ก.เป็นผู้เสียหาย และตาม พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๔๓, ๑๕๗ ซึ่งรัฐเป็นผู้เสียหาย สำหรับโจทก์ในคดีนี้ไม่ใช่คู่ความหรือผู้เสียหายในคดีอาญานั้น ในการพิพากษาคดีนี้ศาลจึงไม่จำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาในสำนวนคดีอาญาดังกล่าวแต่เป็นกรณีที่ต้องฟังข้อเท็จจริงกันใหม่จากพยานหลักฐานที่คู่ความนำสืบกันในกันในสำนวนคดีนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๐๑-๑๖๐๓/๒๕๒๙ อ. และ จ. เป็นโจทก์ฟ้อง ว. ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ว. และ อ. ต่างขับรถยนต์โดยประมาทเป็นเหตุให้รถของทั้งสองฝ่ายชนกัน อ.มีส่วนกระทำผิดอาญา ไม่เป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย ไม่มีอำนาจฟ้อง ให้ยกฟ้อง เฉพาะคดีที่ อ.เป็นโจทก์และลงโทษ ว. ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙๐ ข้อเท็จจริงที่ว่า ว. และ อ. ต่างขับรถประมาทจึงต้องผูกพัน ว. อ. และ จ. ซึ่งเป็นคู่ความในคดีอาญา การที่ศาลวินิจฉัยในคดีแพ่งเรื่องละเมิดว่า ว. ประมาทฝ่ายเดียว จึงเป็นการไม่ชอบตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖

มาตรา ๔๖ ที่จะต้องถือเอาข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญามาพิจารณาคดีส่วนแพ่งนั้น คดีแพ่งและคดีอาญาดังกล่าวจะต้องเป็นคู่ความเดียวกัน สำหรับสำนวนคดีแรกโจทก์ที่ ๒ ฟ้องในฐานะเป็นเจ้าของรถบรรทุกและเป็นผู้เสียหายจากการเสื่อมเสียของรถและขาดประโยชน์รายได้ อันเป็นสิทธิเรียกร้องของโจทก์ที่ ๒ เองโดยเฉพาะ หาได้รับช่วงสืบสิทธิมาจากการที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้อง ส. จำเลยที่ ๑ แต่ประการใดไม่ ทั้งโจทก์ที่ ๑ ในฐานะผู้รับประกันภัยจากโจทก์ที่ ๒ ก็เป็นผู้รับช่วงสิทธิจากโจทก์ที่ ๒ ผู้เอาประกันภัย ฉะนั้นโจทก์ทั้งสองจึงเป็นบุคคลภายนอกในคดีอาญาที่ศาลได้พิพากษาไปแล้วดังกล่าว รวมทั้งจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ก็มิได้เคยเป็นคู่ความในคดีอาญาดังกล่าวด้วย เมื่อปรากฏว่าโจทก์ทั้งสอง จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เป็นบุคคลภายนอกในคดีอาญาดังกล่าวจึงจะนำหลักตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ที่ว่าให้ถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีอาญามาใช้ในการพิจารณาคดีส่วนแพ่งบังคับใช้ในคดีนี้หาได้ไม่ สำหรับสำนวนคดีหลัง โจทก์จำเลยมิได้เป็นคู่ความในคดีอาญาดังกล่าว ทั้งประเด็นในคดีแพ่งคดีนี้มีว่า น. จำเลยที่ ๓ เป็นผู้ขับรถโดยประมาทหรือไม่ เป็นคนละประเด็นกันกับคดีอาญาดังกล่าวซึ่งมีประเด็นว่า ส.จำเลยที่ ๑ คดีนี้เป็นผู้ขับรถโดยประมาทหรือไม่จึงไม่มีเหตุที่จะต้องนำข้อเท็จจริงในคดีอาญาดังกล่าวมาใช้ในการพิจารณาคดีแพ่งเรื่องนี้ด้วยเช่นกัน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๕๗/๒๕๓๔ ศาลอาญาพิพากษาจำคุกจำเลยที่ ๑ ในข้อหาขับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้บุตรโจทก์ถึงแก่ความตาย โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๒ เป็นคดีแพ่งให้ร่วมรับผิดกับจำเลยที่ ๑ ในฐานะนายจ้าง ข้อเท็จจริงในคดีอาญาดังกล่าวไม่มีผลผูกพันจำเลยที่ ๒ โจทก์มีหน้าที่นำสืบให้ได้ความตามฟ้องในส่วนของจำเลยที่ ๒ ว่าจำเลยที่ ๑ เป็นลูกจ้างขับรถในทางการที่จ้างของจำเลยที่ ๒ และขับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้บุตรโจทก์ถึงแก่ความตาย เมื่อโจทก์ไม่มีพยานมาสืบให้ได้ความสมฟ้องจำเลยที่ ๒ จึงไม่ต้องรับผิดต่อโจทก์

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๓๑๐/๒๕๖๒ (เว็ปไซต์ศาลฎีกา หนังสือรวมฎีกาเนติ) ผู้คัดค้านรับประกันภัยรถยนต์โดยสารประจำทางซึ่งเป็นสัญญาประกันภัยค้ำจุน เมื่อ ว. ผู้ขับขี่รถยนต์โดยสารประจำทางที่เอาประกันภัยไว้กับผู้คัดค้านต้องรับผิดฐานละเมิดต่อผู้ร้องทั้งสามเพราะขับรถยนต์โดยสารประจำทางโดยประมาทไปทับ จ. ถึงแก่ความตายตามคำพิพากษาคดีส่วนอาญา แม้ในคดีอาญาผู้คัดค้านจะไม่ได้ถูกฟ้องเป็นจำเลยจึงไม่ถูกผูกพันในการพิพากษาคดีส่วนแพ่งที่ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 ก็ตาม แต่ผู้คัดค้านเป็นผู้รับประกันภัย ตกลงว่าจะใช้ค่าสินไหมทดแทนในนามของผู้เอาประกันภัยเพื่อความวินาศภัยอันเกิดขึ้นแก่บุคคลอีกคนหนึ่งและซึ่งผู้เอาประกันภัยจะต้องรับผิดชอบตาม ป.พ.พ. มาตรา 887 วรรคหนึ่ง ซึ่งผู้คัดค้านก็ไม่ได้โต้แย้งว่าผู้เอาประกันภัยไม่ต้องร่วมรับผิดกับ ว. ผู้คัดค้านไม่อาจนำสืบเปลี่ยนแปลงให้ผิดไปจากความรับผิดของ ว. ได้ ผู้คัดค้านจึงต้องรับผิดต่อผู้ร้องทั้งสามตามสัญญาประกันภัย ที่อนุญาโตตุลาการวินิจฉัยว่าคำพิพากษาของศาลอาญาที่วินิจฉัยว่า ว. กระทำโดยประมาทไม่ผูกพันผู้คัดค้านเพราะผู้คัดค้านมิได้เป็นคู่ความในคดี แล้ววินิจฉัยฟังข้อเท็จจริงว่า ว. มิได้เป็นฝ่ายขับรถโดยประมาท เป็นคำชี้ขาดที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การยอมรับหรือบังคับตามคำชี้ขาดจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ศาลมีอำนาจเพิกถอนคำชี้ขาดได้ ตาม พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2545 มาตรา 40 วรรคสาม (2) (ข)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๕๔๘/๒๕๓๙ พยานหลักฐานโจทก์ยังฟังไม่ได้ว่าที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์ และตามพยานหลักฐานที่โจทก์และจำเลยที่ ๑ นำสืบมา ยังโต้เถียงสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทกันอยู่ การที่จำเลยที่ ๑ เข้าไปไถปรับที่ดินก็ด้วยเชื่อโดยสุจริตว่ามีสิทธิที่จะเข้าไปทำได้ จำเลยที่ ๑ จึงไม่มีความผิดฐานบุกรุก เมื่อจำเลยที่ ๑ ไม่มีเจตนาบุกรุกที่ดินพิพาท จำเลยที่ ๑ จึงไม่มีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ซึ่งคันนาและต้นหว้าที่อยู่ในที่ดินพิพาทด้วย เมื่อในคดีอาญาฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ ๑ ทำให้ทรัพย์ของโจทก์เสียหาย ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่งศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ แม้คดีส่วนแพ่งคดีนี้มีทุนทรัพย์ที่พิพาทในชั้นฎีกาไม่เกินสองแสนบาท ต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๘ วรรคหนึ่ง ประกอบ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๐ ก็ตาม แต่เมื่อการพิพากษาคดีส่วนแพ่งจำต้องถือข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาดังกล่าวซึ่งเป็นข้อกฎหมาย จึงต้องฟังว่าจำเลยที่ ๑ มิได้ทำละเมิดอันจะต้องใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์

ตามที่ปรากฏในคำพิพากษาส่วนอาญา ตาม ปวิอ มาตรา ๔๖ นั้น เป็นกรณีที่ศาลในคดีส่วนแพ่งจะต้องวินิจฉัยชี้ขาดข้อเท็จจริงในประเด็นที่คู่ความยังคงโต้แย้งกันอยู่และเป็นข้อเท็จจริงในประเด็นเดียวกันกับที่ศาลในคดีส่วนอาญาจะต้องวินิจฉัย กฎหมายจึงกำหนดให้ศาลในคดีส่วนแพ่งจำต้องถือข้อเท็จจริงตาที่ปรากฏในคพพิพากษาคดีส่วนอาญา ทั้งนี้เพื่อให้การรับฟังข้อเท็จจริงอย่างเดียวกันเป็นไปในทางเดียวกัน

เมื่อศาลชั้นต้นในคดีส่วนแพ่งวินิจฉัยว่า จำเลยประมาทเลินเล่อโดยรับฟังข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นในคดีส่วนอาญา จำเลยไม่ได้อุทธรรณ์ในประเด็นว่า จำเลยประมาทเลินเล่อหรือไม่ โดยจำเลยอุทธรณ์โต้แย้งเฉพาะดุลพินิจของศาลชั้นต้นในการกำหนดค่าเสียหาย และศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ในคดีส่วนแพ่งก็ได้วินิจฉัยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดค่าเสียหายตามที่จำเลยอุทธรณ์ แม้ต่อมาจะปรากฏภายหลังว่า ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ในคดีส่วนอาญาได้วินิจฉัยว่าพยานหลักฐานของโจทก์ไม่มีน้ำหนักเพียงพอให้รับฟังได้ว่าจำเลยประมาทเลินเล่อและพิพากษายกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลย แต่ในคดีส่วนแพ่งจำเลยก็ไม่มีสิทธิยกข้อเท็จจริงว่า จำเลยไม่ได้กระทำโดยประมาทเลินเล่อขึ้นอ้างในชั้นฎีกาได้ เพราะมิใช่ข้อเท็จจริงที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลอุทธรณ์ภาค ๖ และมิใช่ปัญหาอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๔๒๙/๒๕๖๗ (หนังสือรวมฎีกาเนติ) สิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเป็นสิทธิของผู้ร้องซึ่งเป็นมารดาที่ได้รับความเสียหายในมูลหนี้ละเมิดอันเกิดจากการกระทำความผิดอาญา ตาม ปอ มาตรา ๓๑๗ วรรคสาม ที่ให้ยื่นคำร้องขอค่าสินไหมทดแทนเข้ามาในคดีอาญา ตาม ปอ มาตรา ๔๔/๑ ซึ่งเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้เสียหาย ไม่มีบทกฎหมายใดให้อำนาจพนักงานอัยการโจทก์มีสิทธิเรียกร้องเอาค่าสินไหมทดแทนผู้ร้องได้ เมื่อผู้ร้องไม่ฎีกาโต้แย้งคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๕ โจทก์ไม่อาจฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๕ ในส่วนแพ่งแทนผู้ร้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๒/๒๕๖๑ ป.วิ.อ. มาตรา 46 บัญญัติว่า ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่งศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา เมื่อคดีส่วนอาญาฟังไม่ได้ว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันลักทรัพย์ของโจทก์ร่วมแล้ว จึงต้องฟังว่าจำเลยทั้งสองมิได้ทำละเมิดอันจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ร่วม การยื่นคำร้องเอาค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 ผู้เสียหายจะเรียกร้องเอาค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายที่เกิดจากความผิดที่ไม่ถูกฟ้องไม่ได้

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยทั้งสองกับพวกร่วมกันลักทรัพย์ของโจทก์ร่วม ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าจำเลยทั้งสองมิได้ประมาทเลินเล่อทำละเมิดต่อโจทก์ร่วมจึงเป็นการวินิจฉัยนอกเหนือไปจากคำร้องของโจทก์ร่วม ย่อมเป็นการไม่ชอบ ฎีกาของโจทก์ร่วมข้อนี้จึงเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 249 (เดิม) ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา 15

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๘๓/๒๕๖๕ (รวมฎีกาเนติ) โจทก์ร่วมยื่นคำขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 เป็นการใช้สิทธิยื่นคำร้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ต้องถือว่าคำพิพากษาในส่วนที่โจทก์ร่วมเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเป็นส่วนหนึ่งแห่งคำพิพากษาในคดีส่วนอาญา เมื่อคดีอาญาขึ้นมาสู่การพิจารณาของศาลฎีกา คดีส่วนแพ่งก็ไม่ต้องห้ามฎีกา โจทก์ร่วมไม่ต้องขออนุญาตฎีกาคดีส่วนแพ่ง คดีที่จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง การพิพากษาคดีส่วนแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ศาลต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 แม้คู่ความจะนำสืบกันในคดีส่วนแพ่ง การรับฟังพยานหลักฐานที่คู่ความนำสืบกันในคดีส่วนแพ่งเพื่อกำหนดค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายมากน้อยเพียงใดตาม ป.พ.พ. มาตรา 442 และมาตรา 223 นั้น หากข้อเท็จจริงในคดีส่วนแพ่งฟังได้ว่าโจทก์ร่วมมีส่วนประมาทด้วย ศาลก็เพียงแต่นำมาฟังประกอบในการกำหนดค่าสินไหมทดแทนว่าโจทก์ร่วมควรจะได้รับค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยเพียงใดเท่านั้น แต่ไม่อาจด่วนพิพากษาให้ความรับผิดค่าสินไหมทดแทนระหว่างโจทก์ร่วมกับจำเลยเป็นพับและยกคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของโจทก์ร่วมตามมาตรา 44/1 ได้ เพราะต้องถือว่าข้อเท็จจริงในคดีอาญารับฟังยุติตามคำรับสารภาพของจำเลยแล้วว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้อง ซึ่งพฤติการณ์การกระทำผิดตามฟ้องก็บ่งชี้อยู่ว่าจำเลยก่อให้เกิดความเสียหายมากกว่า การที่ศาลอุทธรณ์ภาค 8 วินิจฉัยคดีส่วนแพ่ง โดยมิได้วินิจฉัยเนื้อหาอุทธรณ์ของโจทก์ร่วมและจำเลยตามพยานหลักฐานที่โจทก์ร่วมและจำเลยนำสืบกันในคดีส่วนแพ่ง เป็นการไม่ชอบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๔๖/๒๕๒๖ คำพิพากษาฎีกาในคดีแพ่งผูกพันโจทก์จำเลยคดีอาญาซึ่งเป็นคู่ความเดียวกันกับคู่ความในคดีดังกล่าวเฉพาะในทางแพ่งเท่านั้น ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดให้ศาลที่พิจารณาคดีอาญาจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนแพ่ง คำพิพากษาฎีกาดังกล่าวเป็นเพียงพยานหลักฐานที่ศาลจะนำมาชั่งน้ำหนักประกอบกับพยานหลักฐานของโจทก์ในคดีอาญาว่าข้อเท็จจริงมีน้ำหนักพอรับฟังว่าจำเลยได้กระทำผิดจริงหรือไม่เท่านั้น ศาลจะรับฟังข้อเท็จจริงในคดีแพ่งเพียงอย่างเดียวมาวินิจฉัยชี้ขาดคดีอาญา โดยมิได้สืบพยานโจทก์จำเลยให้สิ้นกระแสความเสียก่อน ย่อมเป็นการไม่ชอบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๕๓/๒๕๒๕ การพิพากษาคดีอาญา หาได้มีบทบัญญัติของกฎหมายให้ศาลจำต้องถือตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาในคดีอื่น ดังเช่นที่บัญญัติไว้สำหรับคดีแพ่งตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ ไม่ แม้โจทก์จำเลยจะเป็นคู่ความเดียวกันพยานชุดเดียวกัน เพราะศาลจะต้องใช้ดุลพินิจวินิจฉัยชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวง จะไม่พิพากษาลงโทษจนกว่าจะแน่ใจว่ามีการกระทำผิดจริง และจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดนั้น การที่ศาลวินิจฉัยข้อเท็จจริงคดีนี้แตกต่างกับข้อเท็จจริงที่ศาลฎีการับฟังในคดีที่จำเลยฟ้องโจทก์ จึงเป็นคำวินิจฉัยที่ชอบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๖๙๕/๒๕๔๔ การพิพากษาคดีอาญาหาได้มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดให้ศาลจำต้องถือตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีอาญาคดีอื่น แม้ศาลฎีกาจะพิพากษาลงโทษ จ. ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดร่วมกับจำเลยและคดีถึงที่สุดแล้วก็ตาม โจทก์จะอ้างข้อเท็จจริงในคดีที่ จ. เป็นจำเลยมาให้ศาลรับฟังลงโทษจำเลยคดีนี้หาได้ไม่ เพราะในคดีอาญาศาลจะต้องดำเนินการพิจารณาและสืบพยานโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย โจทก์จำต้องนำสืบให้ได้ความชัดแจ้งปราศจากสงสัยว่าจำเลยได้กระทำผิดจริงจึงจะพิพากษาลงโทษได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๒/๒๕๕๙ คดีนี้โจทก์มีคำขอท้ายฟ้องให้จำเลยคืนทรัพย์มรดกทั้งหมดของผู้ตายแก่โจทก์มาด้วย ซึ่งเป็นคำขอบังคับในคดีส่วนแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า คำพิพากษาคดีส่วนแพ่งต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันว่าด้วยความรับผิดของบุคคลในทางแพ่ง โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจำเลยต้องคำพิพากษาว่า ได้กระทำความผิดหรือไม่ ดังนี้ แม้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งจำเลยเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายและจำเลยมิได้กระทำผิดหน้าที่ของการเป็นผู้จัดการมรดกก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยไม่ใช่ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกของผู้ตาย จำเลยจึงไม่มีสิทธิที่จะยึดถือทรัพย์มรดกของผู้ตายไว้ เมื่อโจทก์เป็นทายาทของผู้ตายเพียงคนเดียวฟ้องขอให้จำเลยคืนทรัพย์มรดกทั้งหมดของผู้ตายแก่โจทก์เท่ากับโจทก์ซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์มรดกของผู้ตายติดตามเอาคืนทรัพย์มรดกของผู้ตายจากจำเลยแล้ว จำเลยจึงต้องรับผิดในคดีส่วนแพ่งต่อโจทก์

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๖๑๕/๒๕๕๖ พระเครื่องพิมพ์ต่างๆ ประมาณ ๒๓๐ องค์ ราคา ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท นั้น ผู้เสียหายเบิกความว่า พระเครื่องที่สูญหายสะสมมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๕ ได้มาจากการเช่าและรับการให้จากพระ ไม่เคยนำออกไปให้คนอื่นดู โดยไม่ปรากฏว่าผู้เสียหายได้ยืนยันราคาเช่าพระเครื่องพิมพ์ต่าง ๆจึงเป็นไปตามความพึงพอใจของบุคคลแต่ละบุคคลซึ่งเป็นการไม่แน่นอน สามารถกำหนดราคาอันแท้จริงตาม ปวิอ. มาตรา ๔๗ ได้ จึงไม่กำหนดราคาพระเครื่องพิมพ์ต่าง ๆ ที่จำเลยจะต้องใช้แก่ผู้เสียหาย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๓๐๒/๒๕๖๒ (เว็ปไซต์ศาลฎีกา และหนังสือรวมฎีกาเนติ) การที่ อ. รับฟังจากจำเลยที่ 3 ซึ่งเป็นเพื่อนของ อ. แนะนำว่าจำเลยที่ 2 สามารถฝากผู้เข้าสอบเข้ารับราชการเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรได้ โดยไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 และที่ 2 แสดงออกให้ปรากฏแก่ประชาชนทั่วไปถึงเรื่องดังกล่าวอย่างไร เมื่อจำเลยที่ 3 ไม่มีส่วนรู้เห็นเกี่ยวข้องด้วยกับการกระทำความผิดของจำเลยที่ 1 และที่ 2 และมิได้ร่วมมือกับจำเลยที่ 1 และที่ 2 โดยรับหน้าที่ให้มากระจายข่าวในหมู่ผู้เข้าสอบให้แพร่หลาย เมื่อ อ. ไปพบกับจำเลยที่ 1 และที่ 2 ที่บ้านเพื่อให้ช่วยเหลือโจทก์ทั้งสองเข้ารับราชการตำรวจ โดยยอมเสียค่าใช้จ่ายตามที่จำเลยที่ 1 และที่ 2 เรียกร้อง เห็นได้ว่าเป็นเรื่องที่จำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันหลอกลวงโจทก์ทั้งสองเป็นการส่วนตัวเท่านั้น หาได้มีพฤติการณ์อันเป็นการหลอกลวงประชาชนโดยทั่วไปไม่ การกระทำของจำเลยที่ 1 และที่ 2 เป็นเพียงความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงตาม ป.อ. มาตรา 341 โจทก์ทั้งสองทราบการกระทำความผิดของจำเลยที่ 1 และที่ 2 เมื่อประมาณเดือนพฤษภาคม 2558 โจทก์ทั้งสองฟ้องจำเลยที่ 1 และที่ 2 เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558 จึงล่วงเลยกำหนดระยะเวลา 3 เดือน จึงขาดอายุความ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ทั้งสองย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39 (6)

ส่วนคำขอในส่วนแพ่งเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตามมาตรา 46 เมื่อคำพิพากษาส่วนอาญาวินิจฉัยว่าจำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันฉ้อโกงโจทก์ทั้งสองจริง เมื่อจำเลยที่ 1 และที่ 2 ให้การรับสารภาพ เท่ากับรับว่าร่วมกันฉ้อโกงโจทก์ทั้งสอง คำพิพากษาคดีส่วนแพ่งจึงต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยความรับผิดของบุคคลในทางแพ่ง โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจำเลยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดหรือไม่ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 47 วรรคหนึ่ง เงินที่โจทก์ทั้งสองจ่ายให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ไป จึงไม่มีลักษณะเป็นสินบนเพื่อจูงใจเจ้าพนักงานอื่นกระทำการใดๆ เพื่อช่วยเหลือโจทก์ทั้งสองโดยมิชอบ แต่มีลักษณะเป็นสินน้ำใจที่สมนาคุณแก่จำเลยที่ 1 และที่ 2 ที่ช่วยเหลือทำให้โจทก์ทั้งสองสามารถบรรจุเข้ารับราชการได้ตามที่จำเลยที่ 1 และที่ 2 หลอกลวง โจทก์ทั้งสองจึงมีอำนาจฟ้องคดีในส่วนแพ่งซึ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาเรียกร้องให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันชดใช้เงินที่ร่วมกันฉ้อโกงไปพร้อมดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ทั้งสองได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๒/๒๕๖๓ (เว็ปไซต์ศาลฎีกา) แม้คดีนี้จะเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ซึ่งตาม ป. วิ.อ. มาตรา 46 จะบัญญัติว่า การพิจารณาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา แต่คดีนี้ศาลอุทธรณ์ยกฟ้องโดยวินิจฉัยว่าจำเลยซื้อนกกรงหัวจุกพร้อมกรงนกจาก น. โดยจำเลยไม่รู้ว่านกนั้นเป็นของโจทก์ร่วม พยานหลักฐานของโจทก์และโจทก์ร่วมนำสืบยังฟังไม่ได้ว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานรับของโจร มิได้วินิจฉัยว่านกกรงหัวจุกพร้อมกรงนกไม่ใช่ของโจทก์ร่วม เมื่อข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติแล้วว่านกกรงหัวจุกพร้อมกรงนกเป็นของโจทก์ร่วม ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่งจึงต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดของบุคคลในทางแพ่ง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 47 วรรคแรก บัญญัติว่า คำพิพากษาคดีส่วนแพ่งต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันว่าด้วยความรับผิดของบุคคลในทางแพ่ง โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจำเลยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดหรือไม่ และวรรคสองบัญญัติว่า ราคาทรัพย์สินที่สั่งให้จำเลยใช้แก่ผู้เสียหาย ให้ศาลกำหนดตามราคาที่แท้จริง ส่วนจำนวนค่าสินไหมทดแทนอย่างอื่นที่ผู้เสียหายจะได้รับนั้น ให้ศาลกำหนดให้ตามความเสียหายแต่ต้องไม่เกินคำขอ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๔๑๔/๒๕๖๓ แม้ศาลจะพิพากษายกฟ้องในคดีส่วนอาญาแต่เมื่อคำขอส่วนแพ่งเป็นคำขอที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาที่โจทก์ฟ้อง ดังนั้นอำนาจของพนักงานอัยการที่จะว่ากล่าวเกี่ยวกับคำขอส่วนแพ่งยังคงมีต่อไป และศาลต้องวินิจฉัยคดีส่วนแพ่งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันว่าด้วยความรับผิดของบุคคลในทางแพ่งโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจำเลยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำผิดหรือตาม ป.วิ.อ. มาตรา 47 วรรคหนึ่ง ดังนี้ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยเอาโทรศัพท์เคลื่อนที่ของโจทก์ร่วมไป และโจทก์ร่วมยังไม่ได้รับโทรศัพท์เคลื่อนที่ดังกล่าวคืน การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์ร่วม จำเลยจึงต้องรับผิดคืนหรือใช้ราคาโทรศัพท์เคลื่อนที่ดังกล่าวแก่โจทก์ร่วม

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๓๙๙/๒๕๓๓ การนับอายุความที่ยาวกว่าดังที่ ปพพ.มาตรา ๔๔๘ วรรคสอง กำหนดไว้ โดยอาศัยสิทธิเรื่องอายุความที่บัญญัติไว้ใน ปวิอ. มาตรา ๕๑ วรรคสาม นั้น มีได้เฉพาะกรณีที่โจทก์เรียกร้องค่าเสียหายในมูลละเมิดจากผู้กระทำผิดทางอาญาซึ่งศาลพิพากษาลงโทษจนคดีถึงที่สุดไปแล้วก่อนที่ได้ยื่นฟ้องคดีแพ่งเท่านั้น มิได้หมายความถึงการเรียกร้องจากผู้อื่นซึ่งมิได้เป็นผู้กระทำผิดหรือร่วมกระทำผิดทางอาญาด้วย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๐๑/๒๕๕๙ โจทก์ทั้งสามยื่นฟ้องจำเลยทั้งสองคดีนี้เป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาก่อนที่ศาลแขวงพระนครเหนือจะมีคำพิพากษายกฟ้องในคดีอาญา อายุความต้องเป็นไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 51 วรรคสอง ที่บัญญัติว่า ถ้าคดีอาญาใดได้ฟ้องต่อศาลและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลด้วยแล้ว แต่คดียังไม่เด็ดขาด อายุความซึ่งผู้เสียหายมีสิทธิจะฟ้องคดีแพ่งย่อมสะดุดหยุดลงตามมาตรา 95 แห่ง ป.อ. ซึ่งจะเริ่มนับใหม่เมื่อศาลในคดีอาญามีคำพิพากษาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 51 วรรคสามหรือวรรคสี่ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ตามวรรคสามและวรรคสี่ ต้องเป็นกรณีที่ศาลในคดีอาญามีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดก่อนที่ได้ยื่นฟ้องคดีแพ่ง ดังนี้ อายุความฟ้องร้องคดีแพ่งคดีนี้ต้องเป็นไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 51 วรรคสอง มิใช่วรรคสี่ ที่ต้องใช้อายุความ 1 ปี

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๙๗/๒๕๕๔ โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ ใช้อาวุธปืนพกยิงผู้ตาย ๑ นัด กระสุนปืนถูกที่หัวใจของผู้ตายเป็นเหตุให้ผู้ตายถึงแก่ความตายทันที อันเป็นการกระทำความผิดตาม ป.อ. การกระทำละเมิดของจำเลยที่ ๑ ส่งผลให้โจทก์ขาดไร้อุปการะที่เคยได้รับจากผู้ตาย ฟ้องของโจทก์คดีนี้เป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา แม้จะได้ความว่าโจทก์เคยร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรตำบลแหลมฉบังดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานฆ่าผู้ตายโดยเจตนา แต่อัยการจังหวัดชลบุรีมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องจำเลยที่ ๑ ก็ตาม ก็ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติให้คำสั่งดังกล่าวมีผลถึงอายุความที่โจทก์ใช้สิทธิฟ้องจำเลยที่ ๑ ด้วย เมื่อมูลคดีนี้ไม่มีผู้ใดฟ้องจำเลยเป็นคดีอาญา จึงต้องบังคับตาม ปวิอ มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง และปพพ มาตรา ๔๔๘ วรรคสอง มาใช้บังคับ โดยนำอายุความอาญาซึ่งยาวกว่ากำหนดอายุความตามมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับแก่คดี เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าจำเลยที่ ๑ ฆ่าผู้ตายโดยเจตนา โจทก์ที่ ๑ ย่อมฟ้องจำเลยที่ ๑ ได้ภายใน ๒๐ ปี นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ กระทำละเมิด หาใช่ภายในอายุความ ๑ ปี ตาม ปพพ. ไม่

มาตรา ๔๔๘ วรรสอง แต่ถ้าเรียกร้องค่าเสียหายในมูลอันเป็นความผิดมีโทษตามกฎหมายลักษณะอาญา และมีกำหนดอายุความางอาญายาวกว่าที่กล่าวมานั้นไซร้ ท่านให้เอาอายุความที่ยาวกว่านั้นมาบังคับ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๙๙๘/๒๕๖๑ ศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดฐานปลอมสัญญาเงินกู้ เบิกความเท็จ ฯลฯ เมื่อโจทก์มาฟ้องเรียกร้องค่าเสียหายจากจำเลยซึ่งปลอมสัญญากู้จึงเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 บัญญัติว่า ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาส่วนอาญา จึงต้องฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยกระทำละเมิดโจทก์และพวก มาตรา 51 วรรคสาม บัญญัติว่า “...ถ้าโจทก์ได้ฟ้องคดีอาญาและศาลพิพากษาลงโทษจำเลยจนคดีเด็ดขาดแล้วก่อนที่ได้ฟ้องคดีแพ่ง สิทธิของผู้เสียหายที่จะฟ้องคดีแพ่งย่อมมีตามกำหนดอายุความในมาตรา 193/32 แห่ง ป.พ.พ. ...” จึงไม่อาจนำ ป.พ.พ. มาตรา 448 มาใช้ได้ คดีของโจทก์จึงมีอายุครบ 20 ปี นับแต่วันที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาถึงที่สุด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๐๔๓/๒๕๕๕ ตามฟ้องโจทก์ข้อ ๔ ได้บรรยายว่า โจทก์ทราบการกระทำความผิดของจำเลยเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๓ จึงได้ไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองจันทบุรี ตามคำฟ้องของโจทก์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า โจทก์ถือว่าการกระทำของจำเลยกับพวกเป็นความผิดทางอาญาด้วย ฟ้องโจทก์ในคดีนี้จึงเป็นการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับการคดีอาญา สิทธิเรียกร้องของผู้เสียหายที่จะฟ้องทางแพ่งเนื่องจากการกระทำความผิดทางอาญาจึงต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่ง ปวิอ มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง (เดิม) ซึ่งกำหนดไว้ว่า ถ้าไม่มีผู้ใดฟ้องคดีอาญา สิทธิของผู้เสียหายที่จะฟ้องทางแพ่งเนื่องจากความผิดนั้นย่อมระงับไปตามกำหนดเวลาดังที่กฎหมายลักษณะอาญาบัญญัติไว้ในเรื่องอายุความฟ้องคดีอาญา ดังนั้น เมื่อปรากฏว่าโจทก์ได้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยกับพวกในข้อหาฉ้อโกง เมื่อนับตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นวันที่จำเลยอ้างว่าโจทก์รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนยังไม่เกินกำหนด คดีโจทก์ที่ฟ้องให้จำเลยรับผิดอันเนื่องมาจากการกระทำละเมิดในการขอสินเชื่อโครงการหมู่บ้าน พ. จึงยังไม่ขาดอายุความ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๘/๒๕๕๔ โจทก์บรรยายฟ้องเรียกค่าเสียหายจากจำเลยโดยกล่าวอ้างว่า จำเลยกระทำละเมิดด้วยการสร้างกำแพงรั้วคอนกรีตรุกล้ำที่ดินของโจทก์เป็นความผิดทางอาญาฐานบุกรุก โดยในฟ้องโจทก์บรรยายไว้ด้วยว่า ได้มีการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยแล้ว ซึ่งจำเลยก็ได้ให้การแก้คดีโดยยอมรับว่า เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๔๓ โจทก์ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลศาลาแดงกล่าวหาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานบุกรุก แต่ต่อมาวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๕ พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องจำเลย ดังนี้ ฟ้องโจทก์มีข้อความที่จะพึงเห็นได้ว่าจำเลยกระทำการอันมิชอบทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย อันเป็นความผิดทางอาญาต่อโจทก์ฐานบุกรุกด้วย จึงถือได้ว่าเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา แม้ข้อเท็จจริงจะได้ความว่าพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องจำเลยในความผิดฐานบุกรุก ไม่ว่าจะมีเหตุผลเพราะจำเลยไม่มีเจตนาและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็ตาม ก็ไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการฟ้องคดีแพ่งของโจทก์ เนื่องจากคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยรื้อถอนกำแพงคอนกรีตส่วนที่รุกล้ำเข้าไปในที่ดินของโจทก์ เป็นการที่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินใช้อำนาจแก่งกรรมสิทธิ์ตาม ปพพ มาตรา ๑๓๓๖ บังคับให้จำเลยรื้อถอนกำแพงคอนกรีตส่วนที่รุกล้ำเข้าไปในที่ดินของโจทก์ จึงไม่อยู่ในบังคับเรื่องอายุความเรื่องละเมิดตาม มาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๐๕/๒๕๔๒เมื่อคดีอาญาถึงที่สุดแล้วโดยศาลพิพากษาลงโทษจำเลยก่อนที่โจทก์ได้ยื่นฟ้องคดีแพ่ง สิทธิของโจทก์ที่จะฟ้องคดีแพ่งย่อมมีอายุความ ๑๐ ปี ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๒(มาตรา ๑๖๘ เดิม)และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา

๕๑วรรคสาม คดีอาญาก่อนถึงที่สุดวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๘ โจทก์ฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๓๘ ยังไม่เกิน ๑๐ ปี คดีโจทก์ยังไม่ขาดอายุความ

คำพากษาฎีกาที่ ๙๘๖๖/๒๕๖๐ (ป) คดีนี้เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามความหมายของ ปวิอ. มาตรา ๕๑ ในอันที่จะต้องใช้ออายุความในทางอาญาที่ยาวกว่ามาใช้บังคับแก่คดีตาม ปพพ. มาตรา ๔๔๘ วรรคสอง เมื่อปรากฏว่าในคดีอาญามีการฟ้องและศาลพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๑ (ลูกจ้าง) จนคดีเสร็จเด็ดขาดแล้วก่อนที่โจทก์ทั้งสองได้มาฟ้องคดีน้ ซึ่งตาม ปวิอ. มาตรา ๕๑ วรรคสาม บัญญัติให้มีกำหนดอายุความในมาตรา ๑๙๓/๓๒ แห่ง ปพพ. ซึ่งบัญญัติให้มีกำหนด ๑๐ ปี ทั้งนี้ไม่ว่าสิทธิเรียกร้องเดิมจะมีกำหนดอายุความเท่าใด ดังนั้น เมื่อเหตุเกิดในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๔ และโจทก์ทั้งสองนำคดีมาฟ้องวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๖ คดีสำหรับโจทก์ทั้งสองสำหรับจำเลยที่ ๑ (ลูกจ้าง) จึงไม่ขาดอายุความ(ต่อสไลด์ถัดไป)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๘๖๖/๒๕๖๐ (ป) (ต่อ)ส่วนปัญหาว่า สำหรับจำเลยที่ ๒ (นายจ้างของจำเลยที่ ๑) ขาดอายุความด้วยหรือไม่ ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่ เห็นว่า การเรียกร้องค่าเสียหายในมูลละเมิดอันเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา ซึ่งให้นับอายุความทางอาญาที่ยาวกว่าตาม ปพพ. มาตรา ๔๔๘ วรรคสอง นั้น หมายความเฉพาะการเรียกร้องจากตังผู้กระทำผิดหรือผู้ร่วมกระทำผิดเป็นการเฉพาะ มิได้หมายความถึงผู้อื่นซึ่งไม่ได้ร่วมในการกระทำความผิดด้วย การเรียกร้องค่าเสียหายเอาแก่จำเลยที่ ๒ (นายจ้าง) จึงต้องใช้อายุความ ๑ ปี นับแต่รู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน ตาม ปพพ. มาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง เมื่อข้อเท็จจริงยุติว่า โจทก์ทั้งสองทราบว่าจำเลยที่ ๒ เป็นนายจ้างจำเลยที่ ๑ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ และนำคดีมาฟ้องวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๖ ซึ่งเกินกำหนด ๑ ปี ดังกล่าว คดีโจทก์ทั้งสองสำหรับจำเลยที่ ๒ (นายจ้าง) จึงขาดอายุความ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๑๙๙/๒๕๕๗ ป.วิ.อ. มาตรา 84 วรรคสี่ บัญญัติเพื่อมุ่งประสงค์ที่จะห้ามมิให้นำคำรับสารภาพในชั้นจับกุมของจำเลยที่ ๑ มารับฟังประกอบการพิจารณาลงโทษจำเลยที่ 1 เท่านั้น คำให้การในชั้นจับกุมของจำเลยที่ 1 ในส่วนที่พาดพิงถึงจำเลยที่ 2 ว่าร่วมกระทำความผิด แม้เป็นพยานบอกเล่าและเป็นคำซัดทอดเมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 ได้รับประโยชน์จากการซัดทอดถึงจำเลยที่ 2 ก็รับฟังประกอบพยานหลักฐานอื่นที่โจทก์ส่งอ้างเป็นพยานตาม ป.วิ.อ. มาตรา 226 โดยชอบ เพื่อพิจารณาลงโทษจำเลยที่ 2 ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๖๗๒/๒๕๕๕ แม้บันทึกคำรับสารภาพจำเลยกระทำขึ้นเนื่องจากจำเลยถูกจับในคดีอื่น แต่ในบันทึกนั้นจำเลยก็ได้กล่าวถึงการที่จำเลยใช้อาวุธปืนยิงผู้ตาย อันมีลักษณะเป็นถ้อยคำรับสารภาพว่าจำเลยผู้ถูกจับกุมได้กระทำความผิด จึงต้องห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานตาม ป.วิ.อ. มาตรา 84 วรรคท้าย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๓๐๘/๒๕๔๗ โจทก์ร่วมร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนว่า จำเลยยักยอกทรัพย์ พนักงานสอบสวนสอบสวนจำเลยแล้วมีความเห็นสั่งฟ้องจำเลยในข้อหายักยอก แต่โจทก์เห็นว่าการกระทำของจำเลยตามที่พนักงานสอบสวนได้สอบสวนเป็นความผิดฐานฉ้อโกงจึงฟ้องจำเลยในข้อหาฉ้อโกง กรณีเช่นนี้เป็นเรื่องความเห็นของโจทก์กับพนักงานสอบสวนแตกต่างกันในการปรับบทกฎหมายกับการกระทำของจำเลย ถือว่าพนักงานสอบสวนได้สอบสวนในข้อหาฉ้อโกงแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๔๕๐/๒๕๕๐ พนักงานสอบสวนได้สอบคำให้การพยานหลายปากและรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับความผิดแล้วกล่าวหาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส แต่พนักงานอัยการเห็นว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่น และมีคำสั่งให้แจ้งข้อหาเพิ่มเติม เมื่อแจ้งข้อหาแก่จำเลยเพิ่มเติมว่าพยายามฆ่าผู้อื่น จำเลยให้การปฏิเสธ ดังนี้ ถือว่าคดีนี้ได้มีการสอบสวนในความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นแล้ว พนักงานอัยการจึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๕๔/๒๕๓๐ การที่พนักงานสอบสวนมิได้แจ้งฝ่ายทหารให้มาฟังการสอบสวน ผู้ต้องหาซึ่งเป็นทหารตามข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทยนั้น กฎหมายมิได้บัญญัติว่าเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๖๘/๒๕๖๕ (รวมฎีกาเนติ) การแจ้งให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำผิด การแจ้งข้อหาให้ทราบ และการถามคำให้การผู้ต้องหา เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียก หรือส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือปรากฏว่าผู้ใดมาอยู่ต่อหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้ต้องหา ไม่มีบทบัญญัติตามป.วิ.อ. ลักษณะ 2 การสอบสวนและกฎหมายอื่น กำหนดให้พนักงานสอบสวนต้องจัดให้มีนายทหารพระธรรมนูญเข้าร่วมรับฟังการสอบสวน เมื่อผู้ต้องหาเป็นทหารกองประจำการหรือข้าราชการทหาร ดังนี้ การสอบสวนจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นทหารกองประจำการ หาจำต้องจัดให้มีนายทหารพระธรรมนูญเข้าร่วมรับฟังการสอบสวนกับจำเลยที่ 2 ไม่ การสอบสวนจำเลยที่ 2 ชอบแล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๔๓๓/๒๕๔๓ การแจ้งข้อหาตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ นั้น แม้พนักงานสอบสวนจะมิได้แจ้งข้อหาจำเลยทุกข้อหาทุกกระทงความผิดก็ตามแต่เมื่อภายหลังได้ดำเนินการสอบสวนแล้วปรากฏว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานอื่นด้วย จึงถือได้ว่าได้มีการสอบสวนในข้อหาฐานอื่นที่มิได้แจ้งข้อหาตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ แล้ว ดังนั้นการเติมคำว่า "จำหน่าย" ในบัญชีของกลางในคดีอาญา คำให้การในชั้นสอบสวน และบันทึกการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ จึงหาทำให้การสอบสวนเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๘๘๘/๒๕๔๙ ในกรณีมีการกระทำความผิดกฎหมายหลายบทหรือหลายกรรมต่างกัน พนักงานสอบสวนหาจำต้องระบุถึงกฎหมายที่เป็นความผิดทุกบทมาตราความผิดหรือทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไม่ แต่เมื่อได้แจ้งข้อหาอันเป็นหลักความผิดทั่วไปแล้ว ก็ไม่จำต้องแจ้งข้อหาความผิดอันเกี่ยวพันกันด้วยอีก พนักงานสอบสวนก็มีอำนาจสอบสวนความผิดทุกข้อหาได้ เมื่อพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาแก่จำเลยที่ ๒ ว่า ร่วมกับจำเลยที่ ๑ ฆ่าผู้ตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อนแล้ว แม้ไม่แจ้งข้อหาว่ามีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาต อันมีองค์ประกอบความผิดแตกต่างออกไป และอยู่ในกฎหมายต่างฉบับกัน ก็มีอำนาจสอบสวนความผิดฐานมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตได้ ถือได้ว่ามีการสอบสวนความผิดฐานนี้แล้ว พนักงานอัยการย่อมมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ในข้อหานี้ได้ ตาม ปวิอ. มาตรา ๑๒๐

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๓๕๑/๒๕๕๒ ความผิดตาม พรบ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีฯ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง ที่พนักงานสอบสวนแจ้งเป็นข้อหาแก่จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ในชั้นสอบสวนมีองค์ประกอบครอบคลุมความผิดตาม ปอ. มาตรา ๒๘๒ วรรคแรก อยู่แล้ว ดังนั้นการที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาดังกล่าวจึงถือได้ว่า พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาตาม ปอ. มาตรา ๒๘๒ วรรคแรก ด้วยแล้ว จึงมีการสอบสวนความผิดฐานนี้โดยชอบ เป็นผลให้พนักงานอัยการฟ้องจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ในความผิดดังกล่าวในคดีนี้ได้

การที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาให้จำเลยทราบตาม ป.วิ.อ. มาตรา 134 เพื่อให้ผู้ต้องหาทราบว่าการกระทำของผู้ต้องหาเป็นความผิดและเพื่อให้ผู้ต้องหาเข้าใจถึงการกระทำของผู้ต้องหาซึ่งเป็นความผิดนั้นโดยไม่ต้องแจ้งข้อหาทุกกระทงความผิด เมื่อแจ้งข้อหาอันเป็นหลักแห่งความผิดแล้วก็ไม่จำต้องแจ้งข้อหาความผิดอันเกี่ยวพันกันด้วยอีก พนักงานสอบสวนย่อมมีอำนาจสอบสวนความผิดทุกข้อหาได้ เมื่อพนักงานสอบสวนแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำผิดแล้วจึงแจ้งข้อหาให้ทราบว่า กระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัสตาม ป.อ. มาตรา 300 แล้ว แม้ไม่แจ้งข้อหาว่ากระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตาม ป.อ. มาตรา 291 ซึ่งเป็นความผิดที่เกี่ยวพันกัน พนักงานสอบสวนก็มีอำนาจสอบสวนความผิดข้อหากระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ถือได้ว่ามีการสอบสวนความผิดข้อหาดังกล่าวแล้ว ทั้งเมื่อศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์แก้และเพิ่มเติมฟ้องแล้ว ศาลชั้นต้นอ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยซึ่งมีทนายความฟัง จำเลยให้การรับสารภาพเท่ากับจำเลยเข้าใจดีล้ว คำร้องขอแก้และเพิ่มเติมฟ้องของโจทก์จึงไม่ทำให้จำเลยหลงต่อสู้ ดังนี้ โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องในข้อหากระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตาม ป.อ. มาตรา 291 ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๙๘๙/๒๕๔๕ แม้ผู้เสียหายที่เป็นผู้กระทำผิดจะร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนดำเนินคดีแก่จำเลยตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ มาตรา ๔ ก็ตาม ก็ถือไม่ได้ว่ามีการร้องทุกข์และสอบสวนโดยชอบตามกฎหมายแล้ว พนักงานอัยการโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๐ และ ๑๒๑

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๖๐๓/๒๕๔๒ จำเลยสั่งซื้อสินค้าประเภทแป้งจากห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล โจทก์ร่วมซึ่งมี ป. เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ จำเลยรับสินค้าไปเรียบร้อยแล้วได้สั่งจ่ายเช็คพิพาทชำระหนี้ให้โจทก์ร่วม ป. ได้นำเช็คพิพาทไปขายลดแก่ธนาคารและธนาคารเป็นผู้เรียกเก็บเงินตามเช็คพิพาท ดังนั้น โจทก์ร่วมมิใช่ผู้ทรงเช็คพิพาทจึงมิใช่ผู้เสียหายไม่มีสิทธิร้องทุกข์ให้ ดำเนินคดีแก่จำเลยได้ การที่โจทก์ร่วมไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน จึงไม่เป็นการร้องทุกข์โดยชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๔ พนักงานสอบสวนย่อมไม่มีอำนาจสอบสวน และพนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้ตามมาตรา ๑๒๑ วรรคสอง และมาตรา ๑๒๐

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๔๑๑/๒๕๖๓ ความผิดฐานนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จเป็นคดีอาญาแผ่นดิน มิใช่เป็นคดีความผิดต่อส่วนตัวที่ห้ามพนักงานสอบสวนทำการสอบสวน เว้นแต่จะมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบตาม ป.วิ.อ. มาตรา 121 วรรคสอง เมื่อมีความผิดอาญาแผ่นดินเกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐ ย่อมเป็นหน้าที่โดยตรงของเจ้าพนักงานตำรวจที่ต้องสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิด ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพื่อเอาความผิดแก่ผู้กระทำผิดอาญาทั้งปวงตาม ป.วิ.อ. มาตรา 17 มาตรา 18 ประกอบมาตรา 121 วรรคหนึ่ง โดยไม่ต้องคำนึงว่าจะมีผู้เสียหายร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษผู้กระทำผิดหรือไม่ การสอบสวนของพนักงานสอบสวนจึงเป็นการกระทำโดยชอบ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

อายุยังไม่เกินสิบสามปีซึ่งมิใช่ภริยาของตนโดยใช้อาวุธ ตาม ปอ มาตรา ๒๗๗ วรรคสี่ เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน ถือเป็นความผิดที่กระทำต่อรัฐ มิใช่ความผิดต่อส่วนตัว บุคคลผู้พบเหตุความผิดดังกล่าวมีอำนาจที่จะกล่าวโทษผู้กระทำความผิดต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดได้ และพนักงานสอบสวนก็มีอำนาจสอบสวนดำเนินคดีต่อจำเลยซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดได้โดยมิพักต้องคำนึงว่าผู้กล่าวโทษเป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้เสียหายหรือไม่ ตาม ปวิอ มาตรา ๑๒๑ แม้ผู้เสียหายที่ ๒ มิใช่ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เสียหายที่ ๑ และมิใช่ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่ ๑ ตาม ปวิอ มาตรา ๕(๑) ก็ไม่เป็นเหตุให้การกล่าวโทษของผู้เสียหายที่ ๒ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้นพนักงานสอบสวนจึงมีอำนาจสอบสวน โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๐๕/๒๕๔๑ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ในการสอบสวน ไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาคดีที่นิติบุคคลเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย ให้ออกหมายเรียกผู้จัดการหรือผู้แทนอื่น ๆ ของนิติบุคคลนั้น ให้ไปยังพนักงานสอบสวนหรือศาล แล้วแต่กรณี คำว่า ผู้จัดการหรือผู้แทนอื่นของนิติบุคคลตามบทบัญญัติดังกล่าวนั้น ย่อมหมายถึง ผู้ที่มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลนั้นตามกฎหมาย เช่น กรรมการผู้จัดการของบริษัท พนักงานสอบสวนทำการสอบสวน ก. กรรมการคนหนึ่งของบริษัทจำเลยในฐานะตัวแทนบริษัทจำเลย โดยมิได้สอบสวน อ. กรรมการผู้จัดการและผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัทจำเลยและตามบันทึกคำให้การของ ก. มีข้อความว่า ก. ไม่ขอให้การชั้นสอบสวนจะไปให้การในชั้นศาล และยังให้การว่า ก. เป็นกรรมการบริษัทจำเลย แต่ ก. ไม่มีอำนาจลงชื่อในการทำนิติกรรมของบริษัทจำเลย ทั้งไม่ปรากฏว่าบริษัทจำเลยมอบอำนาจ ให้ ก. กระทำการแทนบริษัทจำเลยได้ ดังนี้ พนักงานสอบสวนจึงไม่มีอำนาจสอบสวน ก. ในฐานะตัวแทนบริษัทจำเลยเกี่ยวกับคดีอาญาคดีนี้ กรณีย่อมถือไม่ได้ว่ามีการสอบสวนบริษัทจำเลยโดยชอบแล้ว พนักงานอัยการ จึงไม่มีอำนาจฟ้องบริษัทจำเลยเป็นคดีนี้ ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๗๔๗/๒๕๖๑ พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนโดยมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดพ.ศ. 2555 มาตรา 19 เป็นการสอบสวนโดยไม่ชอบ เท่ากับว่าไม่มีการสอบสวนคดีนี้มาก่อน เมื่อพนักงานสอบสวนกล่าวหาว่าจำเลยทั้งสามมีความผิดฐานเสพเมทแอมเฟตามีน มีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน หากจำเลยทั้งสามได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจนครบถ้วนตามที่กำหนดในแผนและผลการฟื้นฟูเป็นที่พอใจแก่คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดก็จะพ้นจากความผิดทุกข้อที่ถูกกล่าวหาตามมาตรา 19 ในทางกลับกันการที่พนักงานสอบสวนไม่ปฏิบัติตามตัวบทกฎหมายย่อมส่งผลให้พนักงานอัยการโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องทุกข้อกล่าวหาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 120 ประกอบ พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 6 หาใช่เป็นดุลพินิจของโจทก์ที่จะพิจารณาสั่งฟ้องเป็นรายข้อหาได้ไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๔๗/๒๕๔๐ การตรวจค้น การจับกุมและการสอบสวนเป็นการดำเนินการคนละขั้นตอนกัน หากการตรวจค้นและจับกุมมิชอบด้วยกฎหมายก็เป็นเรื่องที่จะว่ากล่าวกันอีกส่วนหนึ่งต่างหาก เมื่อคดีนี้มีการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามกฎหมายแล้ว แม้การตรวจค้นและจับกุมมีปัญหาว่าอาจไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก็หากระทบกระเทือนถึงการฟ้องคดีอาญาไม่ ทั้งจำเลยมิได้ฎีกาว่าการสอบสวนไม่ชอบเพราะเหตุผล อื่น ๆ อีก จึงต้องถือว่าการสอบสวนในความผิดที่กล่าวหาตามฟ้อง นั้นชอบแล้ว

บัญญัติว่า มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวน ย่อมมีฐานะเป็นพนักงานสอบสวน ตลอดเวลาที่เจ้าพนักงานตำรวจผู้นั้นยังดำรงตำแหน่ง ดังกล่าว การที่เจ้าพนักงานตำรวจในตำแหน่งพนักงานสอบสวนผู้ใดจะต้องเข้าเวรปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนในวันเวลาใด เป็นเพียงระเบียบหรือข้อบังคับภายในของหน่วยราชการที่ผู้นั้นสังกัดอยู่ ไม่มีผลทำให้เจ้าพนักงานตำรวจในตำแหน่งพนักงานสอบสวนในขณะที่ไม่ได้เข้าเวรปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนไม่มีฐานเป็นพนักงานสอบสวน ดังนั้น แม้ในขณะที่ร้อยตำรวจเอก ป. รับแจ้งความร้องทุกข์จากโจทก์ร่วม ร้อยตำรวจเอก ป. ยังไม่ได้เข้าเวร ปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวน ก็ต้องถือว่าร้อยตำรวจเอก ป. มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนในขณะที่รับแจ้งความร้องทุกข์ จากโจทก์ร่วม การสอบสวนของร้อยตำรวจเอก ป. เป็นการสอบสวนที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

ผู้เสียหายที่ถูกจำเลยทั้งสามฉ้อโกงแตกต่างกับการสอบปากคำในคดีทั่ว ๆ ไป เนื่องจากผู้เสียหายมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ผู้เสียหายต่างให้การถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำของจำเลยทั้งสามเป็นทำนองเดียวกัน พนักงานสอบสวนจึงทำแบบพิมพ์ในส่วนที่เหมือนกันไว้ เว้นช่องว่างในส่วนที่เกี่ยวกับชื่อของผู้เสียหาย จำนวนเงินและวันเวลา ซึ่งเป็นส่วนรายละเอียดของผู้เสียหายแต่ละคนโดยเฉพาะไว้ เพื่อกรอกรายละเอียดในตอนสอบปากคำผู้เสียหายแต่ละคน เช่นนี้ หามีผลทำให้การสอบสวนเสียไปไม่ ส่วนกรณีที่ผู้เสียหายมาให้ถ้อยคำหลายรายและพนักงานสอบสวนแจกแบบพิมพ์คำให้การดังกล่าวให้แต่ละคนไปอ่านดูก่อนแล้วเรียกเข้ามากรอกข้อความทีละคน พนักงานสอบสวนก็ได้สอบถามผู้เสียหายผู้ให้ถ้อยคำว่า มีอะไรผิดบ้าง ถ้าไม่มีผิดก็ให้ลงชื่อ ถ้าผิดพลาดก็ขีดฆ่าแก้ไขและลงลายมือชื่อกำกับ เช่นนี้เมื่อไม่ปรากฏว่าคำให้การของผู้เสียหายไม่ตรงกับปากคำที่ให้การไว้ต่อพนักงานสอบสวนหรือปากคำนั้นผู้เสียหายไม่ได้ให้การด้วยความสมัครใจหรือด้วยเหตุอันมิชอบ อย่างอื่น จะถือว่าการสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมายหาได้ไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๔๓๑/๒๕๖๑ บทบัญญัติตาม ป.วิ.อ. มาตรา 120 กำหนดเงื่อนไขให้อำนาจในการฟ้องคดีของพนักงานอัยการว่าจะต้องผ่านการสอบสวนของพนักงานสอบสวนมาแล้ว หากไม่มีการสอบสวนมาก่อนจะฟ้องคดีไม่ได้ อย่างไรก็ตาม แม้จะไม่ปรากฏสำนวนการสอบสวนในสำนวนคดีนี้ แต่พนักงานอัยการสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลชั้นต้นโดยระบุในคำฟ้องว่าพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลศาลาแดงได้สอบสวนแล้ว ต่อมาศาลชั้นต้นเบิกตัวจำเลยจากเรือนจำพิเศษธนบุรีมาอยู่ต่อหน้าศาล ศาลได้อ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟังแล้ว จำเลยให้การรับสารภาพและรับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้บวกโทษจริง จำเลยมิได้โต้แย้งคัดค้านว่า พนักงานสอบสวนไม่ได้สอบสวนจำเลยมาก่อนการฟ้องคดีนี้ จึงถือได้ว่ามีการสอบสวนจำเลยในความผิดตามที่กล่าวหาตามฟ้องโดยชอบแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๔๘/๒๕๓๕ ไม่มีกฎหมายบังคับว่าเอกสารที่จะอ้างหรือนำสืบในคดีอาญา จะต้องเป็นเอกสารที่ได้มีการสอบสวนและอยู่ในสำนวนการสอบสวนเท่านั้น ดังนั้น ศาลอุทธรณ์จึงชอบที่จะรับฟังบันทึกคำรับสารภาพ แผนที่บ้านจำเลย และภาพถ่ายประกอบพยานหลักฐานอื่นเพื่อลงโทษจำเลยได้ แม้ว่าเอกสารดังกล่าวจะมิใช่เอกสารที่อยู่ในสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนก็ตาม

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๓๑/๒๔๘๘ คดีฆ่าคนตายซึ่งยังไม่ได้ชันสูตรพลิกศพ เพราะเหตุที่ไม่สามารถจะทำการชันสูตรได้ทันท่วงทีโดยศพผู้ตายได้ถูกเผาไปก่อนเสียแล้วนั้น โจทก์มีอำนาจฟ้องคดีนี้ได้ แม้จะยังไม่มีการชันสูตรตามกฎหมายเสียก่อน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๓/๒๔๙๓ กฎหมายหาได้ห้ามฟ้องในกรณีที่ไม่มีการชันสูตรพลิกศพไม่ และแม้การชันสูตรจะไม่ชอบก็ไม่มีกฎหมายห้ามไม่ให้ฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๔๑๐/๒๕๓๐ การชันสูตรพลิกศพเป็นส่วนหนึ่งของการรวบรวมพยานหลักฐานตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวน เมื่อพนักงานสอบสวนได้ทำการ สอบสวนโดยชอบแล้ว แม้ไม่มีการชันสูตรพลิกศพก็หาเป็นเหตุให้ พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้องไม่.

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๘๐/๒๕๓๒ จำเลยเป็นพนักงานสอบสวนจะทำการสอบสวนที่ใด เวลาใดก็ได้แล้วแต่จะเห็นสมควร ตามปวิอ. มาตรา ๑๓๐ การที่จำเลยสอบถามข้อเท็จจริงบางประการจากโจทก์ที่โรงพยาบาลแล้วไปจดลงในคำให้การของโจทก์ที่สถานีตำรวจอันเป็นที่ทำการของจำเลยในภายหลัง โดยระบุว่าสอบสวนที่สถานีตำรวจ เพียงเหตุเท่านี้หาเป็นการทำและรับรองเอกสารอันเป็นเท็จไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๓๐/๒๕๔๖ แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฯ มาตรา ๒๔๑ วรรคแรก จะบัญญัติให้ผู้ต้องหามีสิทธิได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็วต่อเนื่อง และเป็นธรรม และ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๐ กำหนดให้เริ่มทำการสอบสวนโดยไม่ชักช้า จะทำการในที่ใด เวลาใด แล้วแต่จะเห็นสมควร โดยผู้ต้องหาไม่จำต้องอยู่ด้วย อันเป็นบทบัญญัติเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาให้ได้รับผลกระทบจากการเป็นผู้ต้องหาน้อยที่สุด แต่ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายว่า ถ้าพนักงานสอบสวนมิได้ทำการสอบสวนโดยไม่ชักช้าแล้ว การสอบสวนนั้นจะเป็นการสอบสวนโดยไม่ชอบ ดังนั้นแม้จะปรากฏว่า พนักงานสอบสวนเพิ่งเริ่มการสอบสวนเกี่ยวกับความผิดของจำเลยในข้อหามีเฮโรอีนไว้ในครอบครองระหว่างที่จำเลยต้องโทษอยู่ในเรือนจำคลองเปรมหลังจากที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาถึง ๑ ปี ๓ เดือน ก็ตาม แต่เมื่อการสอบสวนคดีนี้กระทำโดยเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน การสอบสวนคดีนี้จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๐๔/๒๕๖๕ (รวมฎีกาเนติ) ข้อหาความผิดที่โจทก์ฟ้องกล่าวหาจำเลยฐานทำไม้ หรือทำอันตรายใด ๆ แก่ไม้หวงห้ามโดยไม่ได้รับอนุญาต ฐานมีไม้สักแปรรูปไว้ในครอบครองภายในเขตควบคุมการแปรรูปโดยไม่ได้รับอนุญาต และฐานมีไม้หวงห้าม (ไม้สัก) ไว้ในครอบครองโดยฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งเป็นความผิดอาญาตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 ไม้สักของกลางย่อมเป็นหลักฐานสำคัญแห่งองค์ความผิดที่จะทำให้ทราบข้อเท็จจริงตลอดจนพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหาและเพื่อที่จะรู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิดของจำเลยว่าได้กระทำความผิดฐานทำไม้และมีไม้สักแปรรูปและไม่แปรรูปไว้ในความครอบครองโดยมิได้รับอนุญาต ถือว่าเป็นพยานหลักฐานที่จำเป็นแก่คดีโดยตรง ประกอบกับศาลยังมิได้มีการพิจารณาสืบพยานเกี่ยวกับพยานหลักฐานดังกล่าว เจ้าพนักงานจึงมีอำนาจยึดไม้สักของกลางไว้ประกอบคดีจนกว่าคดีจะถึงที่สุดได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 131 ประกอบมาตรา 85 กรณียังไม่มีเหตุสมควรคืนไม้สักของกลางแก่ผู้ร้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๙๔๖/๒๕๓๖ การสอบสวนคดีเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะสืบหาพยานหลักฐานมาประกอบในการดำเนินคดีตามที่ได้รับแจ้ง และเป็นดุลพินิจของพนักงานสอบสวนที่จะเรียกบุคคลใดมาเป็นพยานหรือหมายเรียกเอกสารที่เกี่ยวข้องมาเป็นพยาน การที่จำเลยซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนเชื่อคำให้การของผู้เสียหายและไม่สืบสวนสอบสวนพยานหลักฐานอื่นอีก เป็นดุลพินิจของจำเลย เมื่อพนักงานอัยการฟ้องโจทก์ต่อศาลแล้ว แม้ผู้เสียหายจะถอนคำร้องทุกข์ ก็มิได้หมายความว่าคดีที่โจทก์ถูกฟ้องไม่มีมูลความผิด การกระทำของจำเลย จึงไม่เป็นละเมิดต่อโจทก์

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๓๔/๒๕๕๘ ตามปวิอ. มาตรา ๑๓๑ ถึง มาตรา ๑๓๔ การสอบสวนคดีเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะสืบหาพยานหลักฐานมาประกอบในการดำเนินคดีตามที่ได้รับแจ้งและเป็นดุลพินิจของพนักงานสอบสวนที่จะเรียกบุคคลใดมาเป็นพยาน หรือหมายเรียกเอกสารที่เกี่ยวข้องมาเป็นพยาน การที่พนักงานสอบสวนสอบปากคำและรวบรวมพยานหลักฐานแล้วมีความเห็นควรสั่งฟ้องจำเลยในข้อหาตามที่แจ้งข้อกล่าวหาเนื่องจากผู้เสียหายยืนยันว่าบุคคลใดที่ระบุไว้ในอีเมล์เข้าใจได้ว่าเป็นผู้เสียหายโดยไม่ได้สืบพยานหลักฐานอื่นอีก ย่อมเป็นดุลพินิจของพนักงานสอบสวน การสอบสวนคดีนี้ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๔๐/๒๕๖๒ กำหนดให้พนักงานสอบสวนมีหน้าที่รวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้เพื่อพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา และมาตรา 132 ให้อำนาจพนักงานสอบสวนที่จะจัดทำภาพถ่าย แผนที่ ภาพวาด หรืออื่นใดที่น่าจะกระทำให้คดีแจ่มกระจ่างขึ้น ดังนั้น แม้การรวบรวมหลักฐานเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวน แต่พนักงานสอบสวนจะรวบรวมหลักฐานใดบ้าง อย่างไร เป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนที่จะพิจารณาและใช้ดุลพินิจดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้คดีแจ่มกระจ่างขึ้นจนสามารถพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้เท่านั้น การที่พนักงานสอบสวนไม่ได้ไปตรวจร้านค้าของจำเลย ไม่เอากางเกงชั้นในของผู้เสียหายที่ 1 ไปตรวจ ไม่เอาน้ำพริกมาเป็นพยานหลักฐาน ไม่ยึดรถจักรยานมาตรวจสอบ ทั้งไม่ยึดเบาะที่อยู่ในห้องจำเลยมาเป็นพยานหลักฐานหาทำให้การสอบสวนไม่ชอบไม่

พยานหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหาและเพื่อที่จะรู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิด ซึ่งมิได้บังคับให้พนักงานสอบสวนจำต้องรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับคดีทั้งหมดรวมไว้ในสำนวน การสอบสวนคดีจึงเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะสืบหาพยานหลักฐานมาประกอบในการดำเนินคดีตามที่ได้รับแจ้งและเป็นดุลพินิจของพนักงานสอบสวนที่จะเรียกบุคคลใดมาเป็นพยานหรือหมายเรียกวัตถุพยานจากผู้ครอบครองมาเป็นพยาน และข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่ามีกล้องวงจรปิดที่บันทึกภาพขณะเกิดเหตุภายในร้านเกิดเหตุหรือไม่ พนักงานสอบสวนย่อมมีดุลพินิจรวบรวมหรือไม่รวบรวมหลักฐานใดเข้าไว้ในสำนวนการสอบสวนก็ได้ ทั้งจำเลยก็มิได้ถามค้านพนักงานสอบสวนเรื่องการสอบคำให้การพยานบุคคลคนอื่นที่เห็นเหตุการณ์ขณะเกิดเหตุและการขอภาพจากกล้องวงจรปิดภายในร้าน การที่พนักงานสอบสวนใช้ดุลพินิจไม่สอบคำให้การพยานคนอื่นที่เห็นเหตุการณ์ขณะเกิดเหตุและไม่ได้ขอภาพจากกล้องวงจรปิดภายในร้านก็ไม่ทำให้การสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย

พิพากษาฎีกาที่ ๖๕๙-๖๖๑/๒๕๖๗ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกา) จำเลยได้ให้การต่อพนักงานสอบสวนมาแล้ว 6 ครั้ง ตั้งแต่เดือนกันยายน 2562 ถึงเดือนมกราคม 2563 แล้วจำเลยให้การว่าจำเลยขอหยุดให้การต่อพนักงานสอบสวนไว้เพียงแค่นี้ก่อน เนื่องจากจำเลยมีภารกิจจำเป็นเร่งด่วน และจำเลยจะมาให้การต่อพนักงานสอบสวนในวันต่อไป แต่ไม่ปรากฏว่าจำเลยไปให้การต่อพนักงานสอบสวนเพิ่มเติมอีกจนกระทั่งวันที่ 21 เมษายน 2563 โจทก์จึงฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ แม้จำเลยอ้างว่าจำเลยให้การต่อพนักงานสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้น แต่พฤติการณ์แห่งคดีเพียงพอให้ฟังได้แล้วว่าพนักงานสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานในความผิดที่กล่าวหาเสร็จสิ้นแล้ว การที่อธิบดีอัยการภาค 4 มีคำสั่งฟ้องจำเลยชอบแล้ว คดีฟังได้ว่าพนักงานสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนความผิดที่ฟ้องแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๔๓๖/๒๕๕๕ ตาม ปวิอ การสอบสวนคดีอาญาเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ เมื่อใช้ดุลพินิจในการรวบรวมพยานหลักฐานตามที่เห็นสมควรภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดและไม่ปรากฏว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ อย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้ แม้ในชั้นสอบคำให้การพยานปาก อ. จะไม่จัดให้พยานลงลายมือชื่อรับรองการดูและชี้ตัว ก็ไม่ทำให้การสอบสวนเสียไป เนื่องจากไม่มีกฎหมายบังคับ ให้ต้องมีการลงลายมือชื่อรับรองในการสอบสวนขั้นตอนนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๓๙๗/๒๕๔๑ การที่พนักงานสอบสวนปกปิดชื่อและตัวสายลับ ไม่ได้สอบปากคำของสายลับไว้เป็นหลักฐาน ก็เป็นอำนาจและหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะสืบหาพยานหลักฐานมาประกอบดำเนินคดี และเป็นดุลพินิจของพนักงานสอบสวนที่จะสอบสวนบุคคลใดเป็นพยานได้ การที่พนักงานสอบสวน เห็นว่าไม่จำเป็นต้องสอบปากคำสายลับไว้เป็นหลักฐาน ไม่ถือว่าการสอบสวนไม่ชอบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๓๗๘/๒๕๓๙ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การสอบสวนคดีอาญาเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะดำเนินการตามที่เห็นสมควรภายในขอบเขตบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ในการสอบสวนคดีนี้ไม่ปรากฏว่าพนักงานสอบสวนได้กระทำผิดกฎหมายหรือผิดหน้าที่อย่างใด ทั้งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ก็มิได้บัญญัติห้ามมิให้บุคคลอื่นหรือพยานปากอื่นเข้าฟังการ สอบสวน ดังนั้น การที่พนักงานสอบสวนปากคำพยานโจทก์ทั้งห้า ปากพร้อมกัน และพันตำรวจโท อ.พยานโจทก์ปากหนึ่งตรวจดูบันทึก คำให้การพยานโจทก์ชั้นสอบสวนทุกปาก พร้อมทั้งนั่งฟังการสอบสวนด้วยจึงหาทำให้การสอบสวนเสียไปไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๐๑๗/๒๕๖๐ พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานโดยเห็นว่ามารดาผู้เสียหายพาผู้เสียหายไปให้แพทย์ตรวจร่างกายที่โรงพยาบาลของรัฐแล้ว ไม่จำเป็นต้องส่งตัวผู้เสียหายไปให้แพทย์ตรวจซ้ำอีก และรวบรวมผลการตรวจชันสูตรบาดแผลของแพทย์ไว้โดยไม่ได้สอบปากคำแพทย์ผู้ตรวจร่างกาย ดังนี้เป็นดุลพินิจของพนักงานสอบสวนที่สามารถกระทำได้ตามอำนาจหน้าที่ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 131 และมาตรา 131/1 และไม่ถือว่าเป็นการสอบสวนโดยไม่ชอบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๑๒/๒๕๕๙ ในชั้นพิจารณาแม้โจทก์และโจทก์ร่วมทั้งสองอ้างเพียงบันทึกคำให้การของเด็กชาย ว. และเด็กชาย ศ. เป็นพยานไม่ได้ส่งบันทึกภาพและเสียงการถามปากคำเป็นพยานหลักฐานก็ตาม เมื่อ ปวิอ.มาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคสอง มิได้บัญญัติให้โจทก์และโจทก์ร่วมทั้งสองส่งบันทึกภาพและเสียงการถามปากคำเป็นพยานหลักฐานต่อศาล โจทก์ก็นำเด็กชาย ว. และเด็กชาย ศ. มาเป็นพยานเบิกความต่อศาลได้

สารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ เป็นพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ พนักงานสอบสวนมีอำนาจให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุหรือเอกสารใดๆโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้ตาม ปวิอ. มาตรา ๑๓๑/๑ ซึ่งจำเลยมิได้นำสืบว่าวิธีการที่พนักงานสอบสวนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจหาดีเอ็นเอพี่ขวดน้ำส้มของกลางส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจนั้นไม่ใช่วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ดังนี้ผลการตรวจของผู้เชี่ยวชาญเป็นพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ได้ตามบทบัญญัติดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๘๘๖/๒๕๕๘ คดีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีเท่านั้นหากพนักงานสอบสวนจะทำการตรวจพิสูจน์บุคคลโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์พนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ใน ปวิอ. มาตรา ๑๓๑/๑ วรรคสอง คดีนี้ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าเป็นคดีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีจึงไม่อยู่ในบังคับของบทบัญญัติดังกล่าว การที่พนักงานสอบสวนพบจำเลยนอนหมดสติอยู่บนเตียงผู้ป่วยและได้กลิ่นสุราแต่ไม่สามารถตรวจวัดปริมาณ alcohol ได้ จึงเป็นกรณีที่พันตำรวจโท ส. สงสัยว่าจำเลยกระทำความผิดฐานขับรถในขณะเมาสุราหรือไม่ พันตำรวจโท ส. จึงมีอำนาจที่จะทำการตรวจพิสูจน์บุคคลโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ตาม ปวิอ.มาตรา ๑๓๑/๑ วรรคหนึ่ง การที่พันตำรวจโท ส. มีหนังสือขอให้แพทย์ที่ตรวจรักษาจำเลยเก็บตัวอย่างเลือดของจำเลยเพื่อตรวจวัดปริมาณ alcohol ว่าเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือไม่จึงเป็นการรวบรวมพยานหลักฐานเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความผิดที่จำเลยถูกกล่าวหาตามปวิอ. มาตรา ๑๓๑ ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ. ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๔ การสอบสวนของพันตำรวจโท ส. พนักงานสอบสวนจึงชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๒๔๙/๒๕๖๒ พนักงานสอบสวนมีอำนาจหน้าที่รวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้เพื่อพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา โดยหากมีเหตุจำเป็นต้องใช้หลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงข้างต้น พนักงานสอบสวนก็มีอำนาจให้ทำการตรวจพิสูจน์ดังกล่าวได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 131 และ 131/1 พนักงานสอบสวนสอบปากคำผู้เสียหาย มารดาผู้เสียหายและรวบรวมหลักฐานทั้งปวงแล้วมีความเห็นสั่งฟ้องจำเลยเพราะเชื่อได้ว่าจำเลยกระทำความผิดตามข้อกล่าวหา โดยไม่จำเป็นต้องตรวจหาสารพันธุกรรมของจำเลยที่ทวารหนักของผู้เสียหาย พนักงานสอบสวนย่อมมีอำนาจกระทำได้และไม่ถือเป็นข้อพิรุธ ประกอบกับพยานหลักฐานโจทก์ที่วินิจฉัยเป็นลำดับมามีน้ำหนักเชื่อมโยงสอดคล้องต้องกันสมเหตุสมผลเป็นที่น่าเชื่อถือ คดีจึงรับฟังได้มั่นคงโดยไม่จำต้องอาศัยหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ว่าจำเลยล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เสียหายในวันเกิดเหตุ

ที่ให้ผู้ต้องหาพิมพ์ลายนิ้วมือนอกจากมีวัตถุประสงค์เป็นการตรวจสอบข้อมูลบุคคลเพื่อยืนยันตัวตนของผู้ต้องหา ตรวจสอบประวัติอาชญากรเพื่อประกอบการพิจารณาเงื่อนไขในการเพิ่มโทษตาม ป.อ. มาตรา 92 และมาตรา 93 และยังกระทำเพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมพยานหลักฐานในคดีตาม ป.วิ.อ. มาตรา 132 (1) และถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสอบสวน อันเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวน ซึ่งรัฐย่อมมีอำนาจที่จะรวบรวมและเก็บข้อมูลของบุคคลได้ภายในขอบเขตความจำเป็น ทั้งยังสามารถนำข้อมูลจากการพิมพ์ลายนิ้วมือมาประกอบการดำเนินการในเรื่องอื่น ๆ แก่จำเลยได้ แม้คดีนี้และคดีก่อนการกระทำของจำเลยจะเป็นความผิดลหุโทษ ซึ่งมิอาจนำประวัติการกระทำความผิดในครั้งก่อนหรือครั้งหลังมาเพิ่มโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา 94 แต่การพิมพ์ลายนิ้วมือมิใช่มีวัตถุประสงค์เพื่อการเพิ่มโทษเพียงประการเดียว ดังนั้น ที่จำเลยปฏิเสธไม่พิมพ์ลายนิ้วมือตามคำสั่งพนักงานสอบสวนโดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา 368 วรรคแรก

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๑๘๕/๒๕๕๘ ปวิอ. มาตรา ๑๓๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า พนักงานสอบสวนมีอำนาจออกหมายเรียกผู้เสียหายหรือบุคคลใดซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่าถ้อยคำของเขาอาจเป็นประโยชน์แก่คดีให้มาตามเวลาและสถานที่ในหมาย ดังนั้นการสอบสวนจึงกระทำในสถานที่ใดๆก็ได้ ไม่จำต้องเป็นที่สถานีตำรวจ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๑๗๑/๒๕๕๗ แม้ขณะ ส. ผู้กล่าวโทษให้ปากคำต่อพนักงานสอบสวน จะมี อ. อัยการเจ้าของสำนวนร่วมรับฟังรับรู้ด้วยก็ตาม แต่ในการถามปากคำพนักงานสอบสวนก็ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยพยานบุคคลตามปวิอ. มาตรา ๑๓๓ วรรคสอง ส่วน อ. จะมาแจ้งคำร้องทุกข์ในภายหลัง พนักงานสอบสวนก็ต้องถามปากคำตามบทกฎหมายเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ ในอันจะพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา ตามปวิอ. มาตรา ๑๓๑ เมื่อ ส. กับ อ. ไปให้ถ้อยคำด้วยความเต็มใจการสอบสวนของพนักงานสอบสวนชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๑๙/๒๕๕๙ การที่พนักงานสอบสวนชายในคดีนี้ไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามบทบัญญัติดังกล่าว แม้จะเป็นการไม่ชอบแต่ก็หามีผลทำให้การสอบสวนเสียไปทั้งหมดและถือเท่ากับว่าไม่มีการสอบสวนในความผิดนั้นมาก่อนอันจะทำให้พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้อง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๐ ไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๐๑๗/๒๕๖๐ พนักงานสอบสวนสอบปากคำผู้เสียหายซึ่งเป็นเด็กหญิงอายุไม่เกินสิบแปดปีในความผิดเกี่ยวกับเพศ โดยมีนักสังคมสงเคราะห์มารดาผู้เสียหาย และพนักงานอัยการร่วมในการถามปากคำผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา 133 ทวิ วรรคหนึ่ง โดยใช้พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นชายเป็นผู้สอบสวนและไม่ปรากฏว่าผู้เสียหายนั้นยินยอมหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น และได้มีการบันทึกความยินยอมและเหตุจำเป็นนั้นไว้ ซึ่งแม้ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 133 วรรคสี่ ก็ตาม แต่เป็นเพียงความบกพร่องหรือผิดพลาดเฉพาะในส่วนนี้ ซึ่งเป็นข้อบกพร่องผิดพลาดในรายละเอียดหาใช่ข้อสาระสำคัญถึงขนาดจะทำให้การสอบสวนเสียไปทั้งหมดอันจะทำให้พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้องตาม ป.วิ.อ. มตรา 120 ไม่ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๙๐๘/๒๕๕๐ ตามบันทึกคำให้การของผู้เสียหายในชั้นสอบสวนปรากฏว่า พนักงานสอบสวนได้ถามปากคำผู้เสียหายรวมสี่ครั้ง แม้การถามปากคำผู้เสียหายในครั้งแรกและครั้งที่สองจะไม่ชอบด้วย ปวิอ. มาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคหนึ่ง และวรรคสุดท้าย เนื่องจากการถามปากคำนั้นไม่มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์และพนักงานอัยการเข้าร่วม ก็มีผลเพียงทำให้รับฟังคำให้การของผู้เสียหายในครั้งแรกและครั้งที่สองเป็นพยานหลักฐานไม่ได้เท่านั้น หาทำให้การสอบสวนเสียไปทั้งหมดไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๗๑๓/๒๕๕๙ โจทก์อ้างส่งคำให้การในชั้นสอบสวนของ ป. เป็นพยานซึ่งขณะที่พนักงานสอบสวนสอบปากคำ ป. มีอายุ ๑๗ ปี แต่พนักงานสอบสวนมิได้จัดให้มีนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์บุคคลที่เด็กร้องขอและพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากคำ เป็นการไม่ชอบด้วยปวิอ. มาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคหนึ่ง จึงไม่เข้าเหตุจำเป็นเร่งด่วนที่จะกระทำได้ตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคท้าย จึงไม่อาจรับฟังคำให้การในชั้นสอบสวนของ ป. ปวิอ. มาตรา ๒๒๖

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๓๗/๒๕๖๓ การถามปากคำพยานซึ่งเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ป.วิ.อ. มาตรา 133 ทวิ บัญญัติให้พนักงานสอบสวนแยกกระทำเป็นส่วนสัดในสถานที่ที่มีความเหมาะสม กับต้องให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการถามปากคำเด็กนั้น โดยในวรรคสี่ของมาตราดังกล่าวซึ่งอยู่ภายใต้บังคับมาตรา 139 กำหนดให้พนักงานสอบสวนนอกจากจะต้องบันทึกการถามปากคำพยานเด็กไว้เป็นหนังสือเช่นเดียวกับพยานบุคคลโดยปกติทั่วไปแล้ว ยังจะต้องจัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงการถามปากคำพยานเด็กนั้น ซึ่งสามารถนำออกถ่ายทอดได้อย่างต่อเนื่องไว้ด้วย ฉะนั้น เมื่อได้ความตามบันทึกคำให้การของเด็กหญิง ก. ที่จัดทำเป็นหนังสือว่าในการถามปากคำ มีสหวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนดร่วมอยู่ด้วย มีการบันทึกภาพและเสียงการถามปากคำเด็กหญิง ก. ต่อหน้าสหวิชาชีพไว้ในแผ่นวีดิทัศน์แล้ว ดังนี้ จึงเป็นการปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติไว้อย่างครบถ้วน การสอบสวนพยานเด็กนดังกล่าวย่อมชอบด้วยกฎหมาย แม้ต่อมาภายหลังไฟล์ภาพและเสียงซึ่งบันทึกไว้ในแผ่นวีดิทัศน์ดังกล่าวเสียหาย ไม่สามารถเปิดดูได้ ก็หาทำให้การสอบสวนที่ชอบด้วยกฎหมายกลายเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายไปไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๑๖/๒๕๖๕ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกา) แม้ผู้เสียหายที่ ๑ ให้การต่อพนักงานสอบสวนโดยมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์และพนักงานอัยการเข้าร่วมอยู่ด้วยในการถามปากคำตาม ปวิอ มาตรา ๑๓๓ ทวิ แต่การที่จะรับฟังสื่อภาพและเสียงคำให้การในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายที่ ๑ เสมือนหนึ่งเป็นคำเบิกความของพยานในชั้นพิจารณาจะต้องเป็นกรณีที่ไม่ได้ตัวพยานมาเบิกความต่อศาลเพราะมีเหตุจำเป็นอย่างยิ่งตามมาตรา ๑๗๒ วรรคสี่ ด้วย เมื่อผู้เสียหายที่ ๑ มาศาลในวันนัดสืบพยานโจทก์ประกอบคำรับสารภาพของจำเลย แต่โจทก์มิได้นำตัวผู้เสียหายที่ ๑ เข้าเบิกความ จึงไม่ต้องด้วยข้อยกเว้นดังกล่าว ศาลไม่อาจรับฟังสื่อภาพและเสียงคำให้การชั้นสอบสวนของผู้เสียหายที่ ๑ เสมือนหนึ่งเป็นคำเบิกความในชั้นพิจารณาได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๙๒๒/๒๕๖๒ การสอบปากคำผู้เสียหายซึ่งมีความบกพร่องทางสติปัญญา ป.วิ.อ. มิได้บัญญัติวิธีการสอบสวนไว้เป็นการเฉพาะเหมือนดังเช่นการสอบปากคำผู้เสียหายที่เป็นเด็กอายุยังไม่เกินสิบแปดปีในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศตามมาตรา 133 ทวิ ว่าจะต้องมีสหวิชาชีพอยู่ร่วมด้วยในการสอบปากคำเด็กนั้นด้วย พนักงานสอบสวนชอบที่จะใช้วิธีการสอบปากคำผู้เสียหายซึ่งมีความบกพร่องทางสติปัญญาเช่นเดียวกับการสอบปากคำบุคคลปกติ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๕๗๐/๒๕๕๘ แม้บันทึกแจ้งข้อกล่าวหาระบุแต่เพียงข้อหามีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาต พาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับใบอนุญาตและโดยไม่มีเหตุสมควร แต่จำเลยก็แสดงท่าทางและนำชี้จุดที่มีการติดตามไล่ยิงผู้เสียหายทั้งสอง โดยมีคำอธิบายใต้ภาพอธิบายเหตุการณ์และจำเลยลงลายมือชื่อรับรองไว้ แสดงว่าจำเลยเข้าใจข้อกล่าวหาในคดีนี้เป็นอย่างดี และหลังจากนั้นก็มีการแจ้งข้อกล่าวหาพยายามฆ่าผู้อื่นแก่จำเลย จึงถือว่าได้ว่ามีการแจ้งให้จำเลยทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าจำเลยได้กระทำผิดพอที่จำเลยจะเข้าใจข้อหาได้ดีตามปวิอ. มาตรา 134 วรรคหนึ่ง ดังนี้การที่พนักงานสอบสวนนำตัวจำเลยไปยังสถานที่เกิดเหตุและทำแผนที่ประกอบคำรับสารภาพซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งของการสอบสวนก่อนแล้วจึงแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยทราบก็ไม่ทำให้การสอบสวนในคดีนี้ไม่ชอบด้วยกฎหมายโจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๕๘๗/๒๕๖๐ การแจ้งข้อกล่าวหาของพนักงานสอบสวนแก่จำเลยฐานไม่มารายงานตัวตามคำสั่ง คสช. ที่ 1/2557 ถึง 3/2557 และประกาศ คสช. ที่ 25/2557 แม้จะมิได้ระบุว่าเป็นการแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยตาม ป.อ. มาตรา 368 วรรคหนึ่ง ก็ถือว่าเป็นการแจ้งข้อกล่าวหาตามบทกฎหมายดังกล่าวโดยชอบแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดตาม ป.อ. มาตรา 368

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๙/๒๕๖๗ (หนังสือรวมฎีกาของศาลฎีกา)
แม้ตามบันทึกคำให้การของผู้ต้องหาพนักงานสอบสวนเพียงแต่แจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยว่ากระทำความผิดฐานรับของโจร โดยไม่ปรากฏว่ามีการแจ้งถึงข้อเท็จจริงทั้งหลายพร้อมรายละเอียดที่อ้างว่าจำเลยกระทำความผิด แต่ตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา (เพิ่มเติม) ปรากฏว่า พนักงานสอบสวนได้แจ้งพฤติการณ์และรายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำความผิดของจำเลย โดยผู้ต้องหาทราบข้อกล่าวหาและเข้าใจดีโดยตลอดแล้วให้การปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหา จึงเป็นการแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดให้จำเลยทราบแล้ว การสอบสวนของพนักงานสอบสวนชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา 134 วรรคแรก

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕๘๐/๒๕๖๐ แม้คำให้การในชั้นสอบสวนเพิ่มเติมของจำเลย พนักงานสอบสวนไม่ได้จัดหาทนายความให้จำเลยเป็นการไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา 134/1 วรรคหนึ่ง แต่ไม่ทำให้คำให้การในชั้นสอบสวนของจำเลยในครั้งแรกที่ชอบด้วยกฎหมายเสียไป

ความสมัครใจและตามความสัตย์จริง โดยไม่มีเหตุจูงใจทั้งมีทนายความเข้าร่วมฟังการสอบสวนและลงลายมือชื่อไว้ แม้ทนายความที่เข้าร่วมฟังการสอบสวนจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 และที่ 4 เป็นคนละคนก็ไม่ถึงกับเป็นเหตุให้สงสัยว่าไม่มีทนายความเข้าร่วมฟังการสอบสวนด้วย เพราะ ป.วิ.อ. มาตรา 134/1 วรรคหนึ่ง ประกอบ พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ.2550 มาตรา 3 กำหนดให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้ผู้ต้องหาเท่านั้น กรณีการสอบสวนผู้ต้องหาหลายคนจึงไม่จำเป็นต้องมีทนายความคนเดียวกันเข้าร่วมฟังการสอบสวน คำให้การรับสารภาพชั้นสอบสวนของจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 4 จึงรับฟังได้ แม้คำให้การชั้นสอบสวนจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 4 เป็นคำซัดทอดของผู้ร่วมกระทำความผิดด้วยกัน แต่คำซัดทอดนั้นมิได้เป็นเรื่องปัดความผิดของจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 4 ให้เป็นความผิดของจำเลยที่ 3 แต่ผู้เดียว คงเป็นการแจ้งเรื่องราวถึงเหตุการณ์ที่จำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 4 ได้ประสบมาจากการกระทำความผิดของตนยิ่งกว่าเป็นการปรักปรำกลั่นแกล้งจำเลยที่ 3 ทั้งไม่มีกฎหมายห้ามมิให้รับฟังลงโทษจำเลยที่ 3 โดยจะรับฟังลงโทษจำเลยที่ 3 ได้ต่อเมื่อมีเหตุผลอันหนักแน่น มีพฤติการณ์พิเศษแห่งคดี หรือมีพยานหลักฐานประกอบอื่นมาสนับสนุนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 227/1 วรรคหนึ่ง ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ.2550 มาตรา 3 เมื่อพยานพฤติเหตุแวดล้อมในคดีรับฟังประกอบคำซัดทอดของจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 4 แล้ว ทำให้คำซัดทอดของจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 4 ประกอบไปด้วยเหตุผลและรับฟังเป็นความจริงได้ ย่อมเป็นพยานหลักฐานที่น่าเชื่อถือในการพิสูจน์ความจริง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๓๒/๒๕๕๗ ความผิดฐานแข่งรถตามพรบจราจรทางบก พ. ศ. ๒๕๒๒ เป็นความผิดอื่นกฎหมายมิได้บังคับว่าพนักงานสอบสวนต้องจัดให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการสอบสวนปากคำผู้ต้องหาที่เป็นเด็กตามปวิอ. มาตรา ๑๓๔/๒ ประกอบมาตรา ๑๓๓ ทวิ บันทึกคำให้การชั้นสอบสวนจึงเป็นพยานหลักฐานที่พิสูจน์ความผิดของจำเลยได้ตาม ปวิอ. มาตรา ๒๒๖

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๘๒๗/๒๕๖๐ ความผิดต่อ พ.ร.บ.ยาเสพติด ให้โทษ พ.ศ. 2522 เป็นกรณีความผิดอื่น เมื่อผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กไม่ได้ร้องขอให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการสอบสวน พนักงานสอบสวนจึงไม่จำต้องจัดให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการสอบสวนผู้ต้องหาด้วย บันทึกข้อเท็จจริงประกอบคำรับสารภาพของจำเลยที่ให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนจึงชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา 134/2 ประกอบมาตรา 133 ทวิ ประกอบ พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 6 และเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 226

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๑๘๕/๒๕๖๑ ป.วิ.อ. มาตรา 7/1 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีหน้าที่แจ้งสิทธิให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิต่าง ๆ ตามวรรคหนึ่งเท่านั้น มิได้มีบทบัญญัติบังคับว่าการแจ้งสิทธิดังกล่าวต้องทำเป็นหนังสือและลงชื่อผู้แจ้งสิทธิเป็นหลักฐาน เมื่อจำเลยมิได้โต้แย้งว่าพนักงานสอบสวนมิได้แจ้งสิทธิตามกฎหมายให้แก่จำเลยทราบ จึงต้องถือว่ามีการแจ้งสิทธิตามกฎหมายให้แก่จำเลยทราบแล้ว พนักงานสอบสวนลงชื่อในบันทึกการแจ้งสิทธิเมื่อใดจึงไม่ใช่ข้อสำคัญ ไม่ทำให้การสอบสวนไม่ชอบ ส่วนการที่พนักงานสอบสวนเพิ่มเติมข้อความในบัญชีทรัพย์ถูกประทุษร้ายว่า พร้อมพระเครื่องเหรียญหลวงพ่อเปิ่นหน้าเสือ 1 องค์ และระบุราคาทรัพย์เป็นเงิน 1,000 บาท เขียนบันทึกเพิ่มเติมในบันทึกคำให้การผู้เสียหาย เป็นเรื่องที่ศาลจะนำมาพิจารณาพยานหลักฐานของฝ่ายโจทก์ว่ามีน้ำหนักรับฟังได้เพียงใด ไม่ทำให้การสอบสวนไม่ชอบแต่อย่างใด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๘๐/๒๕๕๗ ชั้นสอบสวนจำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพมีข้อเท็จจริงอันเป็นรายละเอียดสอดคล้องกับพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดของจำเลยทั้งสอง โดยพนักงานสอบสวนได้แจ้งสิทธิของผู้ต้องหาแก่จำเลยทั้งสองทราบก่อนให้การ และจำเลยทั้งสองลงลายมือชื่อในบันทึกคำให้การนั้นแล้ว จึงรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของจำเลยทั้งสองได้ตามป.วิอ. มาตรา 134/4

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๓๔๕/๒๕๕๘ บทบัญญัติแห่งป.วิอ. มาตรา 134/4 วรรค 3 กำหนดไว้ว่าถ้อยคำใดๆที่ผู้ต้องหาให้ไว้ก่อนที่จะดำเนินการตามมาตรา 134/1 ในเรื่องการสอบถามและจัดหาทนายความให้แก่ผู้ต้องหาจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหานั้นไม่ได้เท่านั้น แต่หาได้มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดใดที่ห้ามมิให้นำคำให้การชั้นสอบสวนของผู้ต้องหาในลักษณะดังกล่าวมาเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของบุคคลอื่นหรือจำเลยอื่นในคดีแต่ประการใดทั้งสิ้น ดังนั้น คำให้การชั้นสอบสวนของจำเลยจึงสามารถนำมาเป็นพยานหลักฐานประกอบในคดีเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลยอื่นได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๘๑/๒๕๓๑ ก่อนจับกุมจำเลย พนักงานสอบสวนได้เรียกจำเลยมาสอบสวนในฐานะพยานและทำบันทึกคำให้การไว้ ซึ่งตามบันทึกคำให้การ ดังกล่าว ก็ระบุว่าเป็นคำให้การของจำเลยในฐานะเป็นพยานมิใช่ ในฐานะผู้ต้องหา ไม่มีข้อความที่แสดงว่าได้บอกให้ผู้ต้องหาทราบ ก่อนว่าถ้อยคำ ที่ผู้ต้องหากล่าวนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานยันตน ในการพิจารณาได้ ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ บัญญัติไว้ เช่นนี้ จะถือว่าเป็นบันทึกคำให้การของผู้ต้องหาไม่ได้ เมื่อโจทก์ไม่มีประจักษ์พยานหรือพยานแวดล้อมให้ฟังว่าจำเลยกระทำ ความผิด ตามฟ้อง ลำพังบันทึกคำให้การชั้นสอบสวนของจำเลยซึ่งให้การ ไว้ ในฐานะพยานมิใช่ในฐานะผู้ต้องหายังฟังลงโทษจำเลยไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๔๘/๒๕๖๒ จำเลยไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทย แม้พนักงานสอบสวนจัดให้เจ้าพนักงานตำรวจท่องเที่ยวและ พ. เป็นล่ามแปลคำให้การชั้นสอบสวนให้จำเลยฟัง แต่ไม่ปรากฏว่า ล่ามสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะทำหน้าที่โดยสุจริตใจตาม ป.วิ.อ. มาตรา 13 วรรคสี่ ถ้อยคำรับสารภาพดังกล่าวของจำเลยจึงไม่สามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 134/4

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๖๖๗/๒๕๔๙ จ่าสิบตำรวจ ม. และจำเลยที่ ๑ ต่างเป็นบุตรเขยผู้ตาย การที่จ่าสิบตำรวจ ม มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยสืบสวนหาตัวคนร้ายจึงเป็นเรื่องปกติและสมควร พฤติกรรมของจำเลยที่ ๑ ที่ถูกสงสัยหรือถูกกล่าวหาว่ามีส่วนเกี่ยวข้องในการฆ่าผู้ตายเป็นเรื่องร้ายแรง หากจำเลยที่ ๑ ไม่ได้กระทำความผิดก็ต้องยืนยันปฏิเสธไว้จะยอมรับสารภาพไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นการพูดกับจ่าสิบตำรวจ ม. หรือบุคคลใดก็ตาม ทั้งการยอมรับสารภาพโดยคิดว่าจ่าสิบตำรวจ ม. จะช่วยเหลือพาหลบหนีได้ย่อมแสดงอยู่ในตัวว่า จะเลยที่ ๑ เป็นผู้กระทำความผิด ดังนั้น การที่จ่าสิบตำรวจ ม. สืบทราบวาจำเลยที่ ๑ เป็นผู้ร่วมกระทำความผิดและแจ้งต่อพนักงานสอบสวน จึงเป็นการช่วยเหลือพนักงานสอบสวนสืบสวนหาข้อเท็จจริงเพื่อจับกุมดำเนินคดีกับคนร้าย จึงถือไม่ได้ว่าพนักงานสอบสวนใช้อุบายหลอกลวงให้จำเลยที่ ๑ ให้การรับสารภาพ การสอบสวนคดีนี้จึงชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๔๘/๒๕๓๕ ไม่มีกฎหมายบังคับว่าเอกสารที่จะอ้างหรือนำสืบในคดีอาญา จะต้องเป็นเอกสารที่ได้มีการสอบสวนและอยู่ในสำนวนการสอบสวน เท่านั้น ดังนั้น ศาลอุทธรณ์จึงชอบที่จะรับฟังบันทึกคำรับสารภาพ แผนที่บ้านจำเลย และภาพถ่ายประกอบพยานหลักฐานอื่นเพื่อลงโทษจำเลยได้ แม้ว่าเอกสารดังกล่าวจะมิใช่เอกสารที่อยู่ในสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนก็ตาม

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๓๗๘/๒๕๓๙ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การสอบสวนคดีอาญาเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะดำเนินการตามที่เห็นสมควรภายในขอบเขตบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ในการสอบสวนคดีนี้ไม่ปรากฏว่าพนักงานสอบสวนได้กระทำผิดกฎหมายหรือผิดหน้าที่อย่างใด ทั้งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ก็มิได้บัญญัติห้ามมิให้บุคคลอื่นหรือพยานปากอื่นเข้าฟังการ สอบสวน ดังนั้น การที่พนักงานสอบสวนปากคำพยานโจทก์ทั้งห้าปากพร้อมกัน และพันตำรวจโท อ.พยานโจทก์ปากหนึ่งตรวจดูบันทึกคำให้การพยานโจทก์ชั้นสอบสวนทุกปาก พร้อมทั้งนั่งฟังการสอบสวนด้วยจึงหาทำให้การสอบสวนเสียไปไม่

ผู้เสียหายที่ถูกจำเลยทั้งสาม ฉ้อโกงแตกต่างกับการสอบปากคำในคดีทั่ว ๆ ไป เนื่องจากผู้เสียหายมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ผู้เสียหายต่างให้การถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำของจำเลยทั้งสามเป็นทำนองเดียวกัน พนักงานสอบสวนจึงทำแบบพิมพ์ในส่วนที่เหมือนกันไว้ เว้นช่องว่างในส่วนที่เกี่ยวกับ ชื่อของผู้เสียหาย จำนวนเงินและวันเวลา ซึ่งเป็นส่วนรายละเอียดของผู้เสียหายแต่ละคนโดยเฉพาะไว้ เพื่อกรอกรายละเอียดในตอนสอบปากคำผู้เสียหายแต่ละคน เช่นนี้ หามีผลทำให้การสอบสวนเสียไปไม่ ส่วนกรณีที่ผู้เสียหายมาให้ถ้อยคำหลายรายและพนักงานสอบสวนแจกแบบพิมพ์คำให้การดังกล่าวให้แต่ละคนไปอ่านดูก่อนแล้วเรียกเข้ามากรอกข้อความทีละคน พนักงานสอบสวนก็ได้สอบถามผู้เสียหายผู้ให้ถ้อยคำว่า มีอะไรผิดบ้าง ถ้าไม่มีผิดก็ให้ลงชื่อ ถ้าผิดพลาดก็ขีดฆ่าแก้ไขและลงลายมือชื่อกำกับ เช่นนี้เมื่อไม่ปรากฏว่าคำให้การของผู้เสียหายไม่ตรงกับปากคำที่ให้การไว้ต่อพนักงานสอบสวนหรือปากคำนั้นผู้เสียหายไม่ได้ให้การด้วยความสมัครใจหรือด้วยเหตุอันมิชอบอย่างอื่น จะถือว่าการสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมายหาได้ไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๔๘๑/๒๕๔๔ แม้พนักงานสอบสวนกองปราบปรามจะเคยมีความเห็นว่าไม่ควรดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสี่ แต่ความเห็นของพนักงานสอบสวนกองปราบปรามดังกล่าวยังไม่มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีดังที่บัญญัติไว้ใน ปวิอ. มาตรา ๑๔๔ และมาตรา ๑๔๖ ดังนั้นจึงไม่อยู่ในบังคับของมาตรา ๑๔๗ ที่ห้ามมิให้มีการสอบสวนเกี่ยวกับบุคคลนั้นในเรื่องเดียวกันอีก